

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

**ΑΠΟ ΤΗΝ
ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ**

**Μετάφραση - Έκδοση
Έλλης Οικονόμου**

**Κομπιούτερ - Επιμέλεια
Κατερίνας Ερευνίδου**

Δεύτερη Έκδοση 2001

**HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066**

ACKNOWLEDGEMENTS

**Greek text Elly Economou
Berrien Springs, MI 49103**

**Translated and edited
by Elly Economou from the English Text
«Thoughts from Mount of Blessing»
written by Ellen White
Review and Herald Publishing Association
Washington DC 20012**

**computer, typesetting-layout
Katerina Erevnidou
Athens, Greece**

Second Edition 2001

**HELLENIC PUBLICATIONS
8785 University Boulevard
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Μια φωνή από το θρόνο του Θεού, η ευλογία του ουρανού στον κόσμο - αυτή είναι η επί του Όρους ομιλία.

Απευθύνεται στην ανθρωπότητα για να της χρησιμεύσει σαν νόμος του καθήκοντος και φως του ουρανού, σαν ελπίδα και παρηγοριά σε ώρα απελπισίας, σαν χαρά και ανακούφιση σε όλες τις αντιξοότητες και σε όλες τις στράτες της ζωής. Εδώ ο Πρύτανης των ιεροκηρύκων, ο κορυφαίος Δάσκαλος, μιλάει λόγια βαλμένα στο στόμα Του από τον Πατέρα.

Οι μακαρισμοί είναι ο χαιρετισμός του Χριστού όχι μόνο σε αυτούς που πιστεύουν, αλλά και σε όλη γενικά την ανθρώπινη οικογένεια. Προς στιγμή φαίνεται να λησμονεί ότι βρίσκεται στον κόσμο αυτό και όχι στον ουρανό, και χρησιμοποιεί το γνώριμο στον κόσμο του φωτός χαιρετισμό. Ευλογίες ρέουν από τα χείλη Του σαν ένα ακατάσχετο, χρονοσφραγισμένο ξεχείλισμα μιας πλουσιοπάροχης ζωής.

Ο Χριστός δε μας αφήνει ούτε την παραμικρή αμφιβολία σχετικά με το χαρακτήρα, όπως Αυτός τον παραδέχεται και τον ευλογεί. Από τους ευνοούμενους φιλόδοξους του κόσμου στρέφεται προς εκείνους που αυτοί αποκηρύσσουν, και αποκαλεί μακάριους όλους όσοι δέχονται το δικό Του φως και τη ζωή. Στους «πτωχούς τω πνεύματι», τους πράους, τους ταπεινούς, τους θλιμμένους, τους καταφρονημένους και καταδιωκόμενους προσφέρει το καταφύγιο της αγκάλης Του λέγοντας: «Έλθετε προς Με . . . και Εγώ θέλω σας αναπαύσει.»

Ο Χριστός μπορεί να ατενίσει την αθλιότητα του κόσμου χωρίς την παραμικρή σκιά μεταμέλειας ότι έπλασε τον άνθρωπο. Μέσα στην ανθρώπινη καρδιά βλέπει κάτι διαφορετικό από την αμαρτία, διαφορετικό από την αθλιότητα. Με την άπειρη σοφία και αγάπη Του διακρίνει τη δυνατότητα του ανθρώπου να φθάσει όσο πιο ψηλά μπορεί. Ξέρει ότι αν και οι ανθρώπινες υπάρξεις καταχράσθηκαν τα ελέη του Θεού και κατέστρεψαν την αξιοπρέπεια με την οποία ο Θεός τούς είχε περιβάλει, μολαταύτα ο λυτρωμός τους θα αποβεί προς δόξα του Δημιουργού.

Μέσα στο αέναο κύλισμα του χρόνου, τα λόγια που ο Χριστός απηύθυνε από το Όρος των Μακαρισμών, διατηρούν πάντοτε τη ζωντάνια τους. Η κάθε φράση είναι και ένα ξέχωρο κόσμημα που προέρχεται από το θησαυροφυλάκιο της αλήθειας. Οι αρχές οι διατυπωμένες στην ομιλία αυτή ισχύουν για κάθε εποχή και απευθύνονται σε όλες τις τάξεις των ανθρώπων. Με θεϊκή ενεργή δύναμη ο Χριστός εκφράζει την ελπίδα και την εμπιστοσύνη Του για την κάθε κατηγορία ανθρώπων, την οποία αποκαλεί μακαρία, από τη στιγμή που οι άνθρωποι σχηματίζουν ένα δίκαιο χαρακτήρα. Μιμούμενοι τη ζωή του Ζωοδότη και εξασκώντας πίστη σε Αυτόν, όλοι μπορούν να φθάσουν στον κανόνα τον οποίο Εκείνος έθεσε με τα λόγια Του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
1. ΣΤΗ ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑ	9
2. ΟΙ ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ	15
Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι	16
Μακάριοι οι πενθούντες	20
Μακάριοι οι πραείς	25
Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες την δικαιοσύνην	30
Μακάριοι οι ελεήμονες	34
Μακάριοι οι καθαροί την καρδίαν	37
Μακάριοι οι ειρηνοποιοί	40
Μακάριοι οι δεδιωγμένοι ένεκεν δικαιοσύνης	42
Μακάριοι είσθε όταν σας ονειδίσωσι	45
Σεις είσθε το άλας της γης	49
Σεις είσθε το φως του κόσμου	52
3. Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ	59
Δεν ήλθον να καταλύσω αλλά να εκπληρώσω	60
Ώστις αθετήση μίαν των εντολών των ελαχίστων	66
Εάν μη περισσεύση η δικαιοσύνη σας	68
Πας ο οργιζόμενος κατά του αδελφού αυτού	71
Φιλιώθητι με τον αδελφόν σου	74
Πας ο βλέπων γυναίκα διά να επιθυμήση αυτήν	76
Εάν η δεξιά σου χειρ σε σκανδαλίζει	78
Συγχωρείται εις τον άνθρωπον να χωρίση την γυναίκα αυτού;	81
Μη ομώσητε μηδόλως	84
Μη αντισταθήτε προς τον πονηρόν	88
Αγαπάτε τους εχθρούς σας	92
Έστε λοιπόν σεις τέλειοι	95

4. ΤΑ ΑΛΗΘΙΝΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ	98
Προσέχετε να μη κάμνητε την ελεημοσύνην σας έμπροσθεν των ανθρώπων	99
Όταν προσεύχησαι, μη έσο ως οι υποκριταί	104
Όταν προσεύχησθε, μη βαττολογήσητε	107
Όταν νηστεύητε, μη γίνεσθε ως οι υποκριταί	108
Μη θησαυρίζετε εις εαυτούς θησαυρούς επί της γης	110
Εάν ο οφθαλμός σου είναι καθарός	113
Ουδείς δύναται δύο κυρίους να δουλεύη	116
Μη μεριμνάτε	118
Ζητείτε πρώτον την βασιλείαν του Θεού	122
Μη μεριμνήσητε περί της αύριον	124
5. Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ	126
Ούτω προσεύχεσθε σεις	127
Όταν προσεύχησθε, λέγετε, Πάτερ ημών	129
Αγιασθήτω το όνομά Σου	132
Ελθέτω η βασιλεία Σου	134
Γεννηθήτω το θέλημά Σου	136
Τον άρτον ημών τον επιούσιον	137
Συγχώρησον εις ημάς τας αμαρτίας ημών	140
Μη φέρης ημάς εις πειρασμόν	144
Σου είναι η βασιλεία και η δύναμις και η δόξα	147
6. ΟΧΙ ΕΠΙΚΡΙΤΕΣ, ΑΛΛΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ	150
Μη κρίνετε διά να μη κριθήτε	151
Διά τί βλέπεις το ξυλάριον;	153
Μη δώσητε το άγιον εις τους κύνας	158
Αιτείτε και θέλει σας δοθή	159
Πάντα όσα αν θέλητε να κάμνωσιν εις εσάς οι άνθρωποι	163
Στενή είναι η πύλη και τεθλιμμένη η οδός	167
Αγωνίζεσθε να εισέλθητε διά της στενής πύλης	171
Προσέχετε από των ψευδοπροφητών	175
Δεν έπεσε διότι ήτο τεθεμελιωμένη	178
Συγγράμματα και μεταφράσεις της Ε. Οικονόμου	183

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Στις παραπομπές, τα κεφάλαια αναφέρονται με γράμματα αλλά και με αριθμούς σε αγκύλες, για όσους έχουν Γραφές νεότερων εκδόσεων.

Προς
τους σύγχρονους μαθητές του Κυρίου,
τους οποίους καλεί να εκλέξουν
το πνευματικό επάνω
από το γήινο βασίλειο,
το βιβλίο αυτό αφιερώνεται
με την ελπίδα ότι οι σελίδες του
θα τους προσφέρουν
μια ακριβέστερη εικόνα

από τη δόξα του Αοράτου.

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ αποτελεί το αριστουργηματικό κορύφωμα της διδαχής του Χριστού.

Σε αυτό συνοψίζονται και διασαφηνίζονται κατά το θεαματικότερο τρόπο οι θεμελιώδεις αρχές της βασιλείας που ο Σωτήρας ήρθε να ιδρύσει.

Η αιώνια σωτηρία του ανθρώπου εξαρτάται από την αποδοχή και την εφαρμογή των αρχών αυτών, ενώ η απόρριψή τους ή η αδιάφορη στάση απέναντί τους παραβάλλεται με το σώριασμα του σαθρού οικοδομήματος της πίστης του ανθρώπου που οδηγεί στην τελική και αιώνια καταστροφή του.

1. Στη βουνοπλαγιά

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΤΗ ΒΟΥΝΟΠΛΑΓΙΑ

1. Στη βουνοπλαγιά

Πάνω από δεκατέσσερες αιώνες πριν από τη γέννηση του Χριστού στη Βηθλεέμ, ο λαός του Ισραήλ είχε συγκεντρωθεί στην όμορφη κοιλάδα της Συχέμ, όπου από τα δύο αντικριστά βουνά αντηχούσαν οι φωνές των ιερέων προφέροντας τις ευλογίες και τις κατάρες του Θεού - «την ευλογίαν, εάν υπακούητε εις τας εντολάς Κυρίου του Θεού σας . . . και την κατάραν εάν δεν υπακούητε.» (Δευτ. 11:27,28).

Έτσι, το βουνό από όπου εκφωνήθηκαν τα λόγια των ευλογιών, έγινε γνωστό ως το όρος των ευλογιών. Όμως δεν ήταν στο όρος Γαριζίν όπου αντήχησαν τα λόγια που απέβησαν ευλογία για την αμαρτωλή, πάσχουσα ανθρωπότητα. Ο Ισραήλ απέτυχε στην προσπάθειά του να φθάσει στα υψηλά ιδανικά που είχαν τεθεί μπροστά του. Κάποιος άλλος, εκτός από τον Ιησού του Ναυή, έμελλε να οδηγήσει το λαό στην πραγματική ανάπαυση που εξασφαλίζει η πίστη. Δεν είναι τώρα το όρος Γαριζίν που φέρει τον τίτλο όρος των Μακαρισμών, αλλά μάλλον το ανώνυμο βουνό πλάι στη λίμνη της Γεννησαρέτ από όπου ο Ιησούς πρόφερε τα ευλογημένα εκείνα λόγια Του προς τους μαθητές και προς τα πλήθη.

Ας γυρίσουμε με τη φαντασία μας πίσω στη σκηνή αυτή και, καθισμένοι στη βουνοπλαγιά δίπλα στους μαθητές, ας προσπαθήσουμε να διαβάσουμε τις σκέψεις και να καταλάβουμε τα αισθήματα που πλημμύριζαν τις καρδιές τους. Όταν εννοήσουμε ποια σημασία είχαν τα λόγια του Χριστού γι' αυτούς που τα άκουγαν, θα μπορέσουμε να διακρίνουμε μια καινούργια ζωντάνια και ομορφιά που κλείνουν μέσα τους, και θα συναποκομίσουμε για τον εαυτό μας τα βαθύτερα μαθήματα που περιέχουν.

Όταν ο Σωτήρας μας εγκαινίασε τη διακονία Του, η επικρατούσα κοινή γνώμη για το Μεσσία και το μεσιτικό έργο Του δεν προδιέθετε καθόλου το λαό να Τον δεχθούν. Το πνεύμα της πραγματικής καθιέρωσης είχε χαθεί μέσα στις παραδόσεις και στις εθιμοτυπίες, ενώ οι προφητείες ερμηνεύονταν σύμφωνα με τις υποδείξεις της κοσμικής περήφα-

1. Στη βουνοπλαγιά

νης καρδιάς. Οι Ιουδαίοι περίμεναν τον Ερχόμενο όχι ως Λυτρωτή από την αμαρτία, αλλά ως ένα μεγάλο αρχηγό που θα οδηγούσε όλα τα έθνη κάτω από την εξουσία του Λέοντα της φυλής του Ιούδα. Μάταια ο Ιωάννης ο Βαπτιστής, με την ενδοσκοπική δύναμή των αρχαίων προφητών, καλούσε το λαό σε μετάνοια. Μάταια είχε δακτυλοδείξει τον Ιησού Χριστό δίπλα στον Ιορδάνη ποταμό ως τον Αμνό του Θεού τον αίροντα την αμαρτία του κόσμου. Ο Θεός επιζητούσε να στρέψει την προσοχή τους στην προφητεία του Ησαΐα που ανέφερε για τον πάσχοντα Σωτήρα, αλλά εκείνοι δεν είχαν καμιά διάθεση να ακούσουν.

Αν οι Ισραηλίτες δάσκαλοι και οι πρόκριτοι του λαού αφήνονταν στη μεταπλαστική χάρη Του, ο Ιησούς θα τους είχε καταστήσει αντιπροσώπους Του μεταξύ των ανθρώπων. Στην Ιουδαία πρωτοαγγέλθηκε ο ερχομός της βασιλείας Του, και εκεί έγινε η πρώτη κλήση για μετάνοια. Διώχνοντας τους βεβηλωτές από το ιερό της Ιερουσαλήμ, ο Ιησούς ανήγγειλε τον εαυτό Του Μεσσία - εκείνον δηλαδή που θα καθάρριζε την ψυχή από το μίasma της αμαρτίας και θα καθιστούσε το λαό Του έναν αγιασμένο του Κυρίου ναό. Αλλά οι Ιουδαίοι αρχηγοί δεν εννοούσαν να ταπεινωθούν για να δεχθούν τον απλό Ναζαρηνό Δάσκαλο. Κατά τη δεύτερη επίσκεψή Του στα Ιεροσόλυμα, Τον ανάγκασαν να παρουσιασθεί στο ανώτατο ιουδαϊκό δικαστήριο, και μόνο ο φόβος που διέτρεχαν, εμπόδισε τους ηγεμόνες εκείνους να Τον θανατώσουν. Στο σημείο αυτό, αφήνοντας την Ιουδαία ο Ιησούς εγκαινίασε τη διακονία Του στη Γαλιλαία.

Εκεί συνέχισε το έργο Του για μερικούς μήνες πριν να εκφωνήσει την επί του Όρους Ομιλία Του. Το μήνυμα που είχε εξαγγείλει από άκρη σε άκρη της χώρας ότι «επλησίασεν η βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 4:17), είχε ελκύσει την προσοχή όλων των κοινωνικών στρωμάτων, και είχε ακόμη ανάψει τη φλόγα των ευσεβών πόθων τους. Η φήμη του νέου αυτού Δασκάλου είχε ξεπεράσει τα όρια της Παλαιστίνης και, παρά τη στάση της ιεραρχίας, το αίσθημα ότι Αυτός

1. Στη βουνοπλαγιά

ήταν ο αναμενόμενος Λυτρωτής είχε ευρύτητα διαδοθεί. Πυκνά πλήθη ακολουθούσαν τα βήματα του Ιησού και ο λαϊκός ενθουσιασμός είχε κορυφωθεί.

Είχε φθάσει η κατάλληλη ώρα για τους μαθητές που βρίσκονταν σε στενότερη επαφή με το Χριστό να συνεργασθούν πιο άμεσα μαζί Του για να μη μείνει η ανθρωποθάλασσα εκείνη παραμελημένη, σαν πρόβατα χωρίς ποιμένα. Μερικοί από αυτούς τους μαθητές Τον είχαν ακολουθήσει από την αρχή της διακονίας Του, και οι δώδεκα, όλοι σχεδόν, είχαν ένα τέτοιο σύνδεσμο μεταξύ τους, σαν πραγματικά μέλη της οικογένειας του Χριστού. Μολαταύτα, και αυτοί ακόμη είχαν παρασυρθεί από τα ραββινικά διδάγματα και συμμερίζονταν τη δημοφιλή προσδοκία ενός επίγειου βασιλείου. Δεν μπορούσαν να εξηγήσουν τη στάση του Ιησού. Ήδη τους παραξένευε και τους τάραζε το γεγονός ότι Αυτός δεν κατέβαλε καμιά προσπάθεια να κατοχυρώσει την θέση Του εξασφαλίζοντας την υποστήριξη των ιερέων και των ραββίνων. Δεν έκανε τίποτε για να εγκαθιδρύσει την κυριαρχία Του ως επίγειος βασιλιάς.

Ένα σημαντικό έργο έπρεπε να επιτελεσθεί για τους μαθητές αυτούς μέχρι να καταρτισθούν για την ιερή παρακαταθήκη στην οποία ήταν ταγμένοι μετά την ανάληψη του Ιησού. Είχαν όμως ανταποκριθεί στην αγάπη του Χριστού, και παρά τη βραδύτητα της καρδιάς στο να πιστέψουν, ο Ιησούς διέκρινε σε αυτούς άτομα τα οποία θα μπορούσε να διδάξει και να τα εκπαιδεύσει για το βαρυσήμαντο έργο τους. Αφού είχαν μείνει κοντά Του αρκετό διάστημα για να στηρίξουν την εμπιστοσύνη τους στο θεϊκό χαρακτήρα της αποστολής Του, και ο λαός επίσης είχε αποδείξεις της δυναμής Του για την οποία δεν αμφέβαλε, τώρα λοιπόν ο δρόμος ήταν ανοικτός για να μπορέσουν να δεχθούν τις αρχές της βασιλείας Του οι οποίες θα τους βοηθούσαν να εννοήσουν την πραγματική φύση της.

Ολομόναχος επάνω στο βουνό κοντά στη θάλασσα της Γαλιλαίας, ο Ιησούς πέρασε ολόκληρη τη νύχτα προσευχό-

1. Στη βουνοπλαγιά

μενος γι'αυτούς που είχε εκλέξει. Τη χαραυγή τους κάλεσε σιμά Του, και αφού τους έδωσε οδηγίες, προσευχήθηκε και, τοποθετώντας μετά τα χέρια Του στα κεφάλια τους, τους ευλόγησε και τους καθιέρωσε στο έργο του ευαγγελίου. Τότε κατηφόρισε μαζί τους κατευθυνόμενος προς το ακρογιάλι, όπου πυκνά πλήθη είχαν κιόλα αρχίσει να συγκεντρώνονται.

Εκτός από τα πλήθη που προέρχονταν από τις κώμες της Γαλιλαίας, πολυάριθμοι ήταν εκείνοι που είχαν έρθει από την Ιουδαία, ακόμη και από τα Ιεροσόλυμα, από την Περαιά, από τους ημι-ειδωλολατρικούς λαούς της Δεκάπολης, από την Ιδουμαία, από το απόμακρο νότιο τμήμα της Ιουδαίας, από την Τύρο και τη Σιδώνα και από τις παραλιακές πόλεις της Φοινίκης στη Μεσόγειο. «Ακούσαντες όσα έπραττεν», «ήλθον διά να ακούσωσιν Αυτόν, και να ιατρευθώσιν από των νόσων αυτών . . . διότι δύναμις εξήρχετο παρ'Αυτού και ιάτρευε πάντας.» (Μάρκ. 3:8, Λουκά 6:17,19).

Τότε, βλέποντας ότι η στενή λωρίδα της ακτής ήταν αδύνατον να χωρέσει έστω και όρθιους αυτούς που ήθελαν να Τον ακούσουν, ο Ιησούς τους οδήγησε πίσω στο βουνό. Φθάνοντας σε ένα επίπεδο σημείο που προσφερόταν σαν χώρος άνετος για τη μεγάλη κοσμοσυρροή, ο Χριστός κάθισε στη χλόη, και το παράδειγμά Του μιμήθηκαν οι μαθητές και ο όχλος.

Με την προαίσθηση ότι κάτι ασυνήθιστο θα ακολουθούσε, οι μαθητές συσπειρώθηκαν γύρω από τον Κύριό τους. Μετά τα πρωινά συμβάντα, ένιωθαν σίγουροι ότι ο Χριστός θα προέβαινε σε κάποια ανακοίνωση σχετικά με τη βασιλεία την οποία, όπως έλπιζαν με όλη την καρδιά τους, έμελλε Αυτός σε λίγο να ιδρύσει. Τα πλήθη, συνεπαρμένα και αυτά από ένα αίσθημα προσδοκίας, έστρεφαν προς Αυτόν πρόσωπα ξαναμμένα από το ίδιο έκδηλο ενδιαφέρον.

Καθισμένοι στην καταπράσινη βουνοπλαγιά, αδημονώντας για τα λόγια του θεϊκού Δασκάλου, ένιωθαν τις καρδιές

1. Στη βουνοπλαγιά

τους να πλημμυρίζουν από σκέψεις μελλοντικής δόξας. Ήταν εκεί οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι, που πρόσβλεπαν στην ημέρα κατά την οποία θα κυριαρχούσαν επάνω στους μισητούς Ρωμαίους και θα νέμονταν τα πλούτη και το θάμβος της μεγαλύτερης παγκόσμιας αυτοκρατορίας, ενώ φτωχοί πάλι αγρότες και ψαράδες περίμεναν να ακούσουν ότι οι άθλιες τρώγλες τους, το λιτό φαγητό, η ζωή του μόχθου, του φόβου και της ένδειας θα ανταλλάσσονταν με παλάτια ευδαιμονίας και με ημέρες ευτυχίας. Στη θέση του χοντρούφαμένου μανδύα που φορούσαν στο κορμί τους την ημέρα και έστρωναν χάμω για κουβέρτα τη νύχτα, περίμεναν ότι ο Χριστός θα τους πρόσφερε τους πλούσιους πολυτελείς χιτώνες των κατακτητών τους.

Όλων οι καρδιές δονούντο από τη φιλόδοξη ελπίδα ότι σε λίγο ο Ισραήλ έμελλε να τιμηθεί επάνω από τα λοιπά έθνη ως εκλεκτός του Θεού λαός, και η Ιερουσαλήμ θα υψωνόταν ως κεφαλή μιας παγκόσμιας βασιλείας.

1. Στη βουνοπλαγιά

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΙ ΜΑΚΑΡΙΣΜΟΙ

2. Οι Μακαρισμοί

**«Και ανοίξας το στόμα Αυτού,
εδίδασκεν αυτούς λέγων,
Μακάριοι οι πτωχοί τω πνεύματι,
διότι αυτών είναι η βασιλεία των ουρανών.»
(Ματθ. [5]ε΄2,3)**

Παράξενα αντήχησαν αυτά τα λόγια στα αυτιά του απορμημένου πλήθους σαν κάτι το καινούργιο και ασυνήθιστο. Μια τέτοια διδασκαλία ήταν αντίθετη σε κάθετι που είχαν ακούσει μέχρι τότε από ραββίνους και ιερείς. Δε διέκριναν σε αυτή τίποτε που να κολακεύει την περηφάνια τους, ή να δίνει βάση στις φερέλπιδες φιλοδοξίες τους. Και όμως, ο νέος αυτός Δάσκαλος περιβαλλόταν από μια τέτοια δύναμη, που τους γοήτευε. Και μόνη η παρουσία Του σκόρπιζε ολόγυρα το γλυκό συναίσθημα της θεϊκής αγάπης σαν τη μοσχοβολιά του λουλουδιού. Τα λόγια Του έπεφταν «ως βροχή επί θερισμένον λειβάδιον, ως ρανίδες σταλάζουσαι επί την γην.» (Ψαλμ. [72]οβ΄6).

Ενστικτωδώς όλοι τους ένιωθαν ότι βρίσκονταν στην παρουσία Κάποιου που είχε τον τρόπο να διαβάζει τα μυστικά της ψυχής, αλλά και που τους πλησίαζε με στοργή και τρυφερότητα. Οι καρδιές τους ανοίγονταν σε Αυτόν, και καθώς Τον άκουγαν, το Άγιο Πνεύμα τους βοηθούσε να καταλάβουν καλύτερα την έννοια του σημαντικού εκείνου μαθήματος που η ανθρώπινη φυλή σε κάθε εποχή τόσο μεγάλη ανάγκη έχει να κατανοήσει.

Την εποχή του Χριστού οι θρησκευτικοί ηγέτες του λαού αισθάνονταν ότι ήταν πλούσιοι σε πνευματικούς θησαυρούς. Η προσευχή του Φαρισαίου, «ευχαριστώ σοι, Θεέ, ότι δεν είμαι καθώς οι λοιποί άνθρωποι» (Λουκά [18]ιη΄11), εξέφραζε τα αισθήματα της αντιπροσωπευτικής τάξης του, και κατά ένα μεγάλο βαθμό ολόκληρου του έθνους. Αλλά

2. Οι Μακαρισμοί

μέσα στο συγκεντρωμένο πλήθος γύρω από τον Ιησού υπήρχαν μερικοί που είχαν συναίσθηση της πνευματικής τους ένδειας.

Κατά τη θαυματουργική άγρα των ψαριών, όταν αποκαλύφθηκε η θεϊκή του Χριστού δύναμη, ο Πέτρος ρίχθηκε στα πόδια του Σωτήρα αναφωνώντας: «Έξελθε απ'εμού, διότι είμαι άνθρωπος αμαρτωλός, Κύριε.» Έτσι και με το πλήθος το συγκεντρωμένο στο βουνό. Υπήρχαν εκεί άτομα που, μπροστά στη δική Του αγνότητα, αναγώριζαν ότι ο εαυτός τους ήταν «ταλαίπωρος, και ελεεινός, και πτωχός, και τυφλός, και γυμνός.» Και η επιθυμία να γίνει «η χάρις του Θεού η σωτήριος» εφικτή και γι'αυτούς, πλημμύριζε την καρδιά τους. (Λουκά [5]ε'8, Αποκ. [3]γ'17, Τίτ. [2]β'11). Στις ψυχές αυτές τα χαιρετιστήρια λόγια του Χριστού έφεραν ελπίδα και αναγνώριζαν τότε αυτοί ότι η ζωή τους βρισκόταν κάτω από την ευλογημένη παρουσία του Θεού.

Ο Ιησούς πρόσφερε το δυσκοτόηρο των ευλογιών Του σε εκείνους που έλεγαν, «πλούσιος είμαι και επλούτησα και δεν έχω χρείαν ουδενός» (Αποκ. [3]γ'17). Αλλά αυτοί δεν είχαν ανάγκη από τίποτε και έστρεψαν περιφρονητικά τα νώτα στο ευεργετικό εκείνο δώρο. Αυτός που κρίνει τον εαυτό του δίκαιο, σώο και αβλαβή, που μένει ικανοποιημένος από την κατάστασή του, καμιά δεν καταβάλλει προσπάθεια για να γίνει συμμετοχος της χάρης και της δικαιοσύνης του Χριστού.

Η περηφάνια δεν αναγνωρίζει καμιά ανάγκη. Έτσι, φράζει την καρδιά στο Χριστό και στις άπειρες ευλογίες που Αυτός ήρθε να δώσει. Δεν υπάρχει τόπος για τον Ιησού μέσα στην καρδιά ενός τέτοιου ατόμου. Όσοι στα δικά τους μάτια φαίνονται πλούσιοι και τιμημένοι, δε ζητούν με πίστη ούτε και λαμβάνουν την ευλογία του Θεού. Νομίζουν ότι κατέχουν τα πάντα, γι'αυτό και φεύγουν με άδεια χέρια. Αλλά όσοι αναγνωρίζουν ότι δεν μπορούν να σωθούν μόνοι τους, ή από μόνοι τους να επιτελέσουν οποιαδήποτε πράξη δικαιοσύνης, αυτοί είναι που εκτιμούν τη χορηγούμενη από

2. Οι Μακαρισμοί

το Χριστό βοήθεια. Αυτοί είναι οι «πτωχοί τω πνεύματι», τους οποίους ο Χριστός ανακηρύσσει μακάριους.

Αυτούς που συγχωρεί ο Χριστός, τους ζητάει να μετανοήσουν πρώτα. Το Άγιο Πνεύμα τους βοηθάει να αισθανθούν την αμαρτωλότητά τους. Εκείνοι, των οποίων η καρδιά έχει συγκινηθεί από την πειθώ του Αγίου Πνεύματος, αναγνωρίζουν ότι μέσα τους δεν υπάρχει τίποτε καλό. Αντιλαμβάνονται ότι όλες οι πράξεις τους είναι ανάμικτες με τον εγωισμό και την αμαρτία. Σαν το δυστυχή τελώνη, στέκουν και αυτοί μακριά, μη τολμώντας ούτε να σηκώσουν τα μάτια στον ουρανό, και αναφωνούν: «Ο Θεός, ιλάσθητί μοι τω αμαρτωλώ.» Αυτοί ευλογούνται. Η συγχώρηση χορηγείται στο μετανοούντα αμαρτωλό, επειδή ο Χριστός είναι «ο Αμνός του Θεού, ο αίρων την αμαρτίαν του κόσμου.» Ο Θεός υπόσχεται: «Εάν αι αμαρτίαι σας ήναι ως το πορφυρούν, θέλουσι γείνει λευκαί ως χιών, εάν ήναι ερυθραί ως κόκκινον, θέλουσι γείνει ως λευκόν μαλλίον.» «Και θέλω δώσει εις εσάς καρδίαν νέαν . . . και θέλω εμβάλει εν υμίν το Πνεύμα Μου.» (Λουκά [18]ιη´3, Ιωάν. [1]α´29, Ησ. [1]α´18, Ιεζ. [36] λς´26,27).

Μιλώντας για τους «πτωχούς τω πνεύματι», ο Ιησούς λέει ότι «αυτών είναι η βασιλεία των ουρανών.» Η βασιλεία αυτή δεν είναι όπως φαντάζονταν οι ακροατές του Χριστού μια προσωρινή επίγεια κυριαρχία. Ο Χριστός παρουσίαζε στους ανθρώπους την πνευματική βασιλεία της αγάπης Του, της χάρης Του και της δικαιοσύνης Του. Το έμβλημα της βασιλείας του Μεσσία παρουσιάζει τα ίδια χαρακτηριστικά με τον Υιόν του ανθρώπου. Οι υπήκοοί Του είναι οι «πτωχοί τω πνεύματι», οι πράοι, οι καταδικώμενοι χάρη της δικαιοσύνης. Σε αυτούς ανήκει η βασιλεία των ουρανών. Αν και δεν έχει ακόμη τελειοποιηθεί, έχει όμως αρχίσει μέσα τους το έργο εκείνο που θα τους καταστήσει «αξίους της μερίδος του κλήρου των αγίων εν τω φωτί.» (Κολ. [1]α´12).

Όλοι όσοι συναισθάνονται τη βαθιά ψυχική τους ένδεια και αναγνωρίζουν ότι τίποτε το καλό δεν έχουν μέσα τους,

2. Οι Μακαρισμοί

μπορούν να βρουν τη δικαιοσύνη και τη δύναμη αποβλέποντας στον Ιησού. Αυτός λέει: «Έλθετε προς Με, πάντες οι κοπιώντες και πεφορτισμένοι.» (Ματθ. [11]α΄28). Μας καλεί να ανταλλάξουμε τη φτώχεια μας με τον πλούτο της χάρις Του. Εμείς δεν είμαστε άξιοι της αγάπης του Θεού. Ο Χριστός όμως, ο Εγγυητής μας, είναι όχι μόνο άξιος, αλλά και «υπερεκπερισσού δυνάμενος να σώζη πάντας τους ερχομένους προς Αυτόν».

Οποιαδήποτε και αν υπήρξε η ζωή σας στο παρελθόν, οσοδήποτε αποθαρρυντική και αν παρουσιάζεται η τωρινή σας κατάσταση, αν έρθετε στο Χριστό ακριβώς έτσι όπως είστε, αδύναμοι, ανήμποροι και αποθαρρυσμένοι, ο συμπονετικός Σωτήρας μας θα έρθει να σας συναντήσει από μακριά και θα σας σφιχταγκαλιάσει με τα χέρια της αγάπης Του και με το χιτώνα της δικαιοσύνης Του. Έτσι ντυμένος με την ολόλευκη περιβολή του δικού Του χαρακτήρα, παρακαλεί για μας στον Πατέρα λέγοντας: "Πήρα τη θέση του αμαρτωλού. Μη βλέπεις το παραστρατημένο αυτό παιδί, αλλά κοίταξε Εμένα." Και αν ο Σατανάς επιτίθεται με δριμύτητα κατά των ψυχών μας, κατηγορώντας μας για τις αμαρτίες μας και απαιτώντας εμάς σαν λεία του, το αίμα του Χριστού συνηγορεί με μεγαλύτερη ακόμη δύναμη. «Βεβαίως θέλουσιν ειπεί . . . εν τω Κυρίω είναι η δικαιοσύνη και η δύναμις . . . Εν τω Κυρίω θέλει δικαιοωθή και δοξασθή άπαν το σπέρμα Ισραήλ.» (Ησ. [45]με΄24,25)

**«Μακάριοι οι πενθούντες,
διότι αυτοί θέλουσι παρηγορηθή.»
(Ματθ. [5]ε΄4)**

Το πένθος για το οποίο εδώ γίνεται λόγος, αφορά στην πραγματική θλίψη της καρδιάς για την αμαρτία. Ο Χριστός λέει: «Εγώ εάν υψωθώ εκ της γης, θέλω ελκύσει πάντας προς Εμαυτόν.» (Ιωάν. [12]ιβ΄32). Και καθώς έλκονται οι άνθρωποι για να παρατηρήσουν τον Εσταυρωμένο Ιησού, συναισθάνονται την αμαρτωλότητα της ανθρώπινης φύσης. Αντιλαμβάνονται ότι η αμαρτία ήταν υπαίτια για το μαστίγωμα και για τη σταύρωση του Αρχηγού της δόξας. Ο αμαρτωλός αναγνωρίζει ότι αν και είναι το αντικείμενο μιας απερίγραπτης τρυφερότητας, η ζωή του όμως παρουσιάζεται σαν μια αδιάσπαστη αλληλουχία από αχαριστία και ανταρσία. Έχει αρνηθεί τον καλύτερο Φίλο του και έχει καταχρασθεί το πολυτιμότερο δώρο του ουρανού. Ο ίδιος έχει ξανασταυρώσει τον Υιό του Θεού και έχει ξαναραγίσει τη ματωμένη, σπαραγμένη εκείνη καρδιά. Βρίσκεται αποχωρισμένος από το Θεό με ένα χάσμα αμαρτίας τόσο βαθύ και σκοτεινό που τον κάνει τώρα να θρηνεί με σπαραγμό ψυχής.

Αυτού του είδους οι πενθούντες «θέλουσι παρηγορηθή». Ο Θεός μάς παρουσιάζει την ενοχή μας για να μας κάνει να καταφύγουμε στο Χριστό, ώστε μέσο Αυτού να ελευθερωθούμε από τη σκλαβιά της αμαρτίας και να απολαύσουμε την ελευθερία των παιδιών του Θεού. Με πραγματική συντριβή μπορούμε να έρθουμε στη βάση του σταυρού και εκεί να απαλλαγούμε από τα βάρη μας.

Τα λόγια του Σωτήρα περιέχουν επίσης μηνύματα παρηγορίας για όσους διέρχονται δοκιμασίες ή θρηνούν το χαμό αγαπημένων προσώπων τους. Οι θλίψεις μας δεν έρχονται στην τύχη. Ο Θεός «δεν θλίβει εκ καρδιάς Αυτού, ουδέ κα-

2. Οι Μακαρισμοί

ταθλίβει τους υιούς των ανθρώπων.» Όταν επιτρέπει θλίψεις και δοκιμασίες, είναι «προς το συμφέρον ημών, διά να γεινώμεν μέτοχοι της αγιότητος Αυτού.» (Θρήν. [3]γ'33, Εβρ. [12]ιβ'10). Όταν τη δεχόμαστε με πίστη, η κάθε φαινομενικά κατάπικρη και δυσβάσταχτη δοκιμασία τελικά θα αποδειχθεί μια ευλογία. Τα σκληρά χτυπήματα της μοίρας που νεκρώνουν τη χαρά της ζωής, μεταβάλλονται σε μέσα τα οποία κάνουν τα μάτια μας να στραφούν προς τον ουρανό. Πόσοι είναι εκείνοι που δε θα είχαν ποτέ γνωρίσει προσωπικά τον Ιησού αν η λύπη δεν τους έκανε να αναζητήσουν την παρηγοριά κοντά Του!

Οι δοκιμασίες της ζωής είναι οι εργάτες του Θεού για την αποβολή της ακαθαρσίας και της τραχύτητας του χαρακτήρα μας. Το λάξευμα, το τετραγώνισμα, το σμίλευμα, το λέππισμα, το στίλβωμα είναι επώδυνες διαδικασίες. Δεν είναι εύκολο να συντρίβεται κανείς κάτω από το ακόνι. Αλλά σαν αποτέλεσμα, η πέτρα βγαίνει από τον τροχό ετοιμασμένη για τη θέση που της προορίζεται να καταλάβει στον ουράνιο ναό. Σε άχρηστο υλικό ο Θεός δεν αφιερώνει μια τόσο εξονυχιστική και προσεκτική εργασία. Μόνο τα πολύτιμα πετράδια Του στιλβώνονται κατά το ανακτορικό πανομοιότυπο.

Ο Κύριος εργάζεται για το καλό όλων εκείνων που εμπιστεύονται σε Αυτόν. Περίλαμπρες νίκες θα κερδίσουν οι πιστοί. Πολύτιμα μαθήματα θα διδαχθούν και πολύτιμες πείρες θα γευθούν.

Ο ουράνιος Πατέρας μας ποτέ δεν αγνοεί αυτούς που έχουν τρωθεί από τη θλίψη. Όταν ο Δαβίδ προχωρούσε «διά της αναβάσεως των Ελαιών, αναβαίνων και κλαίων, και έχων την κεφαλήν αυτού κεκαλυμμένην, και περιπατών ανυπόδητος» (Β'Σαμ. [15]ιε'30), ο Κύριος τον παρακολούθησε με μεγάλη ευσπλαχνία. Καταρρακωμένος από τις τύψεις της συνειδήσεως, ο βασιλιάς είχε ντυθεί με το σάκο του πένθους. Τα εξωτερικά δείγματα της ταπεινώσεώς του μαρτυρούσαν τη συντριβή του. Δακρύβρεκτος και με φωνή που σπάραζε από λυγμούς, παρουσίασε την περίπτωση

2. Οι Μακαρισμοί

του στο Θεό και Εκείνος δεν εγκατέλειψε το δούλο Του. Ποτέ ο Δαβίδ δεν υπήρξε προσφιλέστερος στην καρδιά της Άπειρης Αγάπης από τη φορά εκείνη όπου έσπευδε να σώσει τη ζωή του από τους εχθρούς του, τους ξεσηκωμένους στην ανταρσία από τον ίδιο το γιο του. Ο Κύριος λέει: «Εγώ όσους αγαπώ, ελέγχω και παιδεύω. Γενού λοιπόν ζηλωτής και μετανόησον.» (Αποκ. [3]γ´19). Ο Χριστός αναστηλώνει τη συντριμμένη καρδιά και εξευγενίζει τη βαρύτερη ψυχή μέχρι που την κάνει κατοικητήριό Του.

Όταν όμως μας έρχονται οι δοκιμασίες, πόσοι από μας φερόμαστε σαν τον Ιακώβ! Νομίζουμε ότι αυτές προέρχονται από τον εχθρό και εξακολουθούμε να παλεύουμε στα τυφλά μέσα στο σκοτάδι, ώσπου εξαντλούνται οι δυνάμεις μας χωρίς να βρίσκουμε ούτε ανακούφιση, ούτε λυτρωμό. Το θεϊκό άγγιγμα που ένιωσε με το χάραμα της αυγής, αποκάλυψε στον Ιακώβ ποιος ήταν Εκείνος με τον οποίο πάλευε - ο Άγγελος της διαθήκης. Κλαίγοντας απεγνωσμένα, ρίχθηκε τότε στην αγκαλιά της Άπειρης Αγάπης για να δεχθεί την ευλογία που λαχταρούσε η ψυχή του. Έτσι χρειαζόμαστε και μείς να μάθουμε ότι οι δοκιμασίες είναι για το καλό μας και να μην καταφρονούμε την παιδεία του Κυρίου ούτε να λιγοψυχούμε όταν ελεγχόμαστε από Αυτόν.

«Μακάριος ο άνθρωπος τον οποίον ελέγχει ο Θεός . . . διότι Αυτός πληγώνει, και επιδένει, κτυπά και αι χείρες Αυτού ιατρεύουσιν. Εν έξ θλίψεσι θέλει σε ελευθερώσει, και εν τη εβδόμη δεν θέλει σε εγγίσει κακόν.» (Ιωβ [5]ε´17-19). Ο Χριστός σπεύδει στον κάθε πληγωμένο προσφέροντας γιατρεία. Η ζωή του πένθους, του πόνου και της θλίψης λαμπρύνεται με τις πολύτιμες αποκαλύψεις της παρουσίας Του.

Ο Θεός δε μας θέλει να παραλούμε κάτω από το βάρος της οδυνηρής λύπης με ραγισμένη και πληγωμένη καρδιά. Μας θέλει να σηκώνουμε τα μάτια μας και να αντικρίζουμε το προσφιές Του πρόσωπο της αγάπης. Ο ευλογημένος Λυτρωτής μας παραστέκεται στο πλευρό πολλών των οποίων τα μάτια, θαμπωμένα από τα δάκρυα, δεν τους αφή-

2. Οι Μακαρισμοί

νουν να Τον διακρίνουν. Λαχταράει να σφίξει το χέρι μας μέσα στο δικό Του, να μας κάνει να στρέψουμε τα μάτια μας σε Αυτόν με την απλότητα της πίστης μας, και να Τον αφήσουμε να μας οδηγήσει. Η καρδιά Του συμμερίζεται τις θλίψεις, τα βάσανα και τις δοκιμασίες μας. Μας αγάπησε με «αγάπησιν αιώνιον» και μας περιβάλλει με τρυφερή φροντίδα. Μπορούμε να στηρίξουμε την καρδιά μας επάνω Του και να σκεπτόμαστε ολημερίς τη στοργικότητά Του. Τότε Αυτός θα υψώσει την ψυχή πάνω από τις εφήμερες λύπες και στενοχώριες, μέσα σε μια σφαίρα ειρηνική.

Αυτό να σκέπτεσθε και σεις, ψυχές υποκείμενες στη θλίψη και στα βάσανα, και να χαίρεσθε έχοντας ελπίδα. «Και αυτή είναι η νίκη η νικήσασα τον κόσμον, η πίστις ημών.» (Αΐωαν. [5]ε΄4).

Μακάριοι είναι επίσης αυτοί που θρηνούν μαζί με το Χριστό, συμμεριζόμενοι τη θλίψη του κόσμου και θλιβόμενοι για την αμαρτία που δέρνει τον κόσμο. Ένα τέτοιο πένθος δεν έχει τίποτε να κάνει με τη λύπη του εγώ. Ο Ιησούς ήταν Άνθρωπος θλίψεων και πέρασε από τέτοιο ψυχικό άγχος που καμιά γλώσσα δεν μπορεί να περιγράψει. Οι ανθρώπινες παραβάσεις ήταν εκείνες που ράγισαν και κατασπάραξαν την ψυχή Του. Εργάστηκε με τέτοιο ζήλο, σε σημείο που έφθειρε τον εαυτό Του για να ανακουφίσει την ανθρωπινή φυλή από τις ανάγκες και τα βάσανά της, και θλιβόταν κατάκαρδα κάθε φορά που έβλεπε τα πλήθη να αρνούνται να έρθουν προς Αυτόν για να αποκτήσουν την αιώνια ζωή.

Όλοι οι οπαδοί του Χριστού θα περάσουν από αυτή την πείρα. Ενώ γεύονται την αγάπη Του, θα συμμερισθούν και το μόχθο Του για τη σωτηρία των χαμένων ψυχών. Συμμετέχουν στα παθήματα του Χριστού και θα συμμετάσχουν επίσης και στη δόξα που μέλλει να αποκαλυφθεί. Ενωμένοι μαζί Του στο έργο Του, πίνοντας το ίδιο με Αυτόν πικρό ποτήρι της θλίψης, απολαμβάνουν τελικά μαζί και τη χαρά Του.

Με τη θλίψη των παθημάτων ο Ιησούς απέκτησε την καταλληλότητα της διακονίας της παρηγορίας. Πέρασε από ό-

2. Οι Μακαρισμοί

λα τα στάδια της ανθρώπινης συμφοράς. «Επειδή καθ'ό,τι Αυτός έπαθε πειρασθείς, δύναται να βοηθήση τους πειραζομένους.» Στη διακονία αυτή έχει το προνόμιο να συμπράττει κάθε άτομο που συμμετέχει στα παθήματα Του. «Διότι καθώς περισσεύουσι τα παθήματα του Χριστού εις ημάς, ούτω διά του Χριστού περισσεύει και η παρηγορία ημών.» (Ησ. [63]ξγ'9, Εβρ. [2]β'18, Β'Κορ. [1]α'5).

Ο Κύριος χορηγεί στους πενθούντες μια ιδιαίτερη χάρη η οποία έχει τη δυνατότητα να απαλύνει τις καρδιές και να σώζει τις ψυχές. Η αγάπη Του ανοίγει ένα ευεργετικό κανάλι που χύνεται μέσα στην πληγωμένη και συντριμμένη ψυχή, και γίνεται βάλαμο γιατρειάς στους πονεμένους. «Ο Πατήρ των οικτιρμών και Θεός πάσης παρηγορίας, ο παρηγορών ημάς εν πάση τη θλίψει ημών, διά να δυνώμεθα ημείς να παρηγορώμεν τους εν πάση θλίψει, διά της παρηγορίας με την οποίαν παρηγορούμεθα ημείς αυτοί υπό του Θεού.» (Β' Κορ. [1]α'3,4).

«Μακάριοι οι πραείς» (Ματθ. [5]ε΄5)

Οι μακαρισμοί αναφέρονται σαν μια προοδευτική κλίμακα της χριστιανικής πείρας. Αυτοί που έχουν συναισθανθεί τη μεγάλη ανάγκη τους για το Χριστό, που έχουν πενθήσει εξαιτίας της αμαρτίας και έχουν φοιτήσει στο ίδιο με το Χριστό σχολείο των θλίψεων, θα διδαχθούν και την πραότητα από το θεϊκό τους Δάσκαλο.

Το να αντιμετωπίζει κανείς την αδικία με υπομονή και ηπιότητα, δεν ήταν στάση που ενέκριναν ούτε οι ειδωλολάτρες, ούτε οι Ιουδαίοι. Η δήλωση του Μωυσή, εμπνευσμένη με το Άγιο Πνεύμα, ότι εκείνος υπήρξε ο πραότερος άνθρωπος της γης, δε θα κρινόταν από τους συγχρόνους του σαν κάτι το αξιόπαινο. Θα προκαλούσε μάλλον τον οίκτο ή την περιφρόνηση γι'αυτόν. Ο Ιησούς όμως τοποθετεί την πραότητα ανάμεσα στα πρωτεύοντα προσόντα που απαιτούνται για την είσοδο στη βασιλεία Του. Η προσωπική ζωή Του και ο χαρακτήρας Του παρουσιάζουν τη θεσπέσια καλλονή της εξαιρετης αυτής αρετής.

Ο Ιησούς, το απαύγασμα της δόξας του Πατέρα, «δεν ενόμισεν αρπαγήν το να ήναι ίσα με τον Θεόν, αλλ'Εαυτόν εκένωσε, λαβών δούλου μορφήν». (Φιλιπ. [2]β΄6,7). Καταδέχθηκε να περάσει από τις ταπεινότερες φάσεις της ζωής, περιερχόμενος μεταξύ των ανθρώπων, όχι σαν βασιλιάς απαιτώντας την υποταγή των ανθρώπων, αλλά σαν άτομο που είχε προορισμό να υπηρετεί τους άλλους. Καμιά χροιά αδιαλλαξίας δε χαρακτήριζε τους τρόπους Του, καμιά σκιά παγερής αυστηρότητας. Ο Λυτρωτής του κόσμου έφερε φύση ανώτερη των αγγέλων. Και όμως, συνυφασμένες με τη θεϊκή Του μεγαλειότητα ήταν η πραότητα και η ταπεινοφροσύνη, και αυτό ακριβώς ήταν που έλκυε τους πάντες γύρω Του.

2. Οι Μακαρισμοί

Ο Ιησούς «εκένωσεν Εαυτόν» και σε όλες τις πράξεις Του το εγώ ήταν τελείως ανύπαρκτο. Υπέβαλλε τα πάντα κάτω από το θέλημα του Πατέρα Του. Όταν η επίγεια αποστολή Του πλησίαζε προς το τέλος της, μπορούσε κάλλιστα να πει: «Εγώ Σε εδόξασα επί της γης. Το έργον ετελείωσα το οποίον Μοι έδωκας διά να κάμω.» Και η απαίτησή Του από εμάς είναι: «Μάθετε απ'Εμού, διότι πρᾶος είμαι και ταπεινός την καρδίαν.» Και «εάν τις θέλη να έλθη οπίσω Μου, ας απαρνηθή εαυτόν.» (Ιωάν. [17]ιζ´4, Ματθ. [11]ια´29, [6]ις´4). Πρέπει λοιπόν το εγώ να εκθρονησθεί και ποτέ πια να μην επιδιώξει να κυριαρχήσει στην ψυχή.

Αυτός που παρατηρεί τη ζωή της αυταπάρνησης και της ταπεινοφροσύνης του Χριστού, θα αναγκασθεί να πει όπως ο Δανιήλ όταν αντίκρισε τον όμοιο Εκείνον με τους υιούς των ανθρώπων: «Η ακμή μου μετεστράφη εν εμοί εις μαρασμόν.» (Δαν. [10]ι´8). Η ανεξαρτησία και η αυτοεξύψωση για τις οποίες τόσο καυχησιολογούμε, φαίνονται σε όλη την ασχήμια τους ως δείγματα της υποτέλειάς μας στο Σατανά. Η ανθρώπινη φύση αγωνίζεται διαρκώς για τα πρωτεία, πάντα έτοιμη για ανταγωνισμό. Αλλά ο μαθητής του Χριστού κενώνει τον εαυτό του από το εγώ, από την περηφάνια, από την αγάπη για υπεροχή, και η ψυχή του γαληνεύει. Το εγώ παραχωρείται στη διάθεση του Αγίου Πνεύματος. Τότε δε θα αγωνιούμε για να καταλάβουμε την ανώτερη θέση. Δε θα φιλοδοξούμε πασχίζοντας με σπασμωδικές κινήσεις να αποσπάσουμε την προσοχή των άλλων, αλλά θα αναγνωρίσουμε ότι για μας η πιο επίζηλη θέση βρίσκεται στα πόδια του Σωτήρα μας.

Αποβλέποντας στον Ιησού, θα περιμένουμε να μας κατευθύνει το χέρι Του και να μας καθοδηγεί η φωνή Του. Έχοντας γευθεί την πείρα αυτή, ο απόστολος Παύλος λέει: «Μετά του Χριστού συνεσταυρώθην. Ζω δε ουχί πλέον εγώ, αλλ'ο Χριστός ζη εν εμοί. Καθ'ό δε τώρα ζω εν σαρκί, ζω εν τη πίστει του Υιού του Θεού, όστις με ηγάπησε, και παρέδωκεν Εαυτόν υπέρ εμού.» (Γαλ. [2]β´20).

2. Οι Μακαρισμοί

Όταν δεχόμαστε το Χριστό ως το μόνιμο φιλοξενούμενο στην ψυχή μας, τότε η ειρήνη του Θεού «η υπερβαινουσα πάσαν γνώσιν» θα διατηρήσει τη σκέψη μας και την καρδιά μας συνδεδεμένες με τον Ιησού Χριστό. Η επίγεια ζωή του Σωτήρα, παρόλο ότι κύλησε ανάμεσα σε συνεχείς συγκρούσεις, ήταν ειρηνική ζωή. Ενώ αδυσώπητοι εχθροί Τον κατέτρεχαν διαρκώς, Εκείνος έλεγε: «Ο πέμψας Με είναι μετ'Εμού. Δεν με αφήκεν ο Πατήρ μόνον, διότι Εγώ κάμνω πάντοτε τα αρεστά εις Αυτόν.» (Ιωάν. [8]η'29).

Κανένα μανιασμένο ξέσπασμα ανθρωπίνης ή σατανικής οργής δεν μπορούσε να ταραξει τη γαλήνη της τέλειαις εκείνης επικοινωνίας με το Θεό. Και σε μας λέει: «Ειρήνην αφήνω εις εσάς, ειρήνην την Εμήν δίδω εις εσάς.» «Άρατε τον ζυγόν Μου εφ'υμάς και μάθετε απ'Εμού, διότι πρᾶος είμαι και ταπεινός την καρδίαν, και θέλετε ευρεί ανάπαυσιν.» (Ιωάν. [14]ιδ'27, Μαθ. [11]ια'29). “Υποβληθείτε μαζί Μου κάτω από το ζυγό της υπηρεσίας για τη δόξα του Θεού και την εξύψωση της ανθρωπότητας και θα διαπιστώσετε πόσο εύκολος είναι ο ζυγός αυτός και πόσο το φορτίο ελαφρύ.”

Εκείνο που διασαλεύει την ειρήνη μας, είναι η αγάπη του εγώ. Όταν το εγώ εξακολουθεί να ζει μέσα μας, βρισκόμαστε διαρκώς σε αμυντική θέση προσπαθώντας να το προφυλάξουμε από τη νέκρωση και την προσβολή. Όταν όμως το εγώ έχει πεθάνει και η ζωή μας είναι «κεκρυμμένη μετά του Χριστού εν τω Θεώ», τότε δε θα παίρνουμε επί πόνου ούτε τους παραγκωνισμούς, ούτε τις ταπεινώσεις. Θα κλείνουμε τα αυτιά μας στις επιτιμήσεις και τα μάτια μας στις ειρωνείες και στις προσβολές. «Η αγάπη μακροθυμεί, αγαθοποιεί, η αγάπη δεν φθονεί, η αγάπη δεν αυθαδιάζει, δεν επαίρεται, δεν ασχημονεί, δεν ζητεί τα εαυτής, δεν παροξύνεται, δεν διαλογίζεται το κακόν, δεν χαιρεί εις την αδικίαν, συγχαίρει δε εις την αλήθειαν. Πάντα ανέχεται, πάντα πιστεύει, πάντα ελπίζει, πάντα υπομένει. Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει.» (Α΄Κορ. [13]ιγ'4-8).

Η ευτυχία που προέρχεται από αυτόν τον κόσμο παραλλάζει ανάλογα με τις διάφορες περιστάσεις που την προξε-

2. Οι Μακαρισμοί

νούν. Αλλά η ειρήνη του Χριστού είναι ειρήνη μόνιμη και αμετάβλητη. Δεν εξαρτάται από τις περιστάσεις της ζωής, από την οικονομική ευμάρεια ή από την πληθώρα των κοσμικών φίλων. Ο Χριστός είναι η πηγή του ζωντανού νερού και η ευτυχία που πηγάζει από Αυτόν δε χάνεται ποτέ.

Η χριστιανική πραότητα, εκδηλούμενη στην οικογένεια, καθιστά όλα τα μέλη ευτυχή. Δε δημιουργεί διενέξεις, δεν προκαλεί θυμώδεις απαντήσεις, αλλά μαλάσσει τον βίαιο χαρακτήρα και δημιουργεί γύρω της τέτοια καλοσύνη που γίνεται αισθητή από όλους όσοι βρίσκονται μέσα στο γοητευτικό κύκλο της. Διατηρώντας την, τα μέλη των επίγειων οικογενειών καθίστανται μέλη τής μιας και μεγάλης οικογένειας του ουρανού.

Είναι αφάνταστα προτιμότερο για μας να υποφέρουμε από άδικες κατηγορίες παρά να βαρύνουμε την ψυχή μας ζητώντας αντίποινα για τους εχθρούς μας. Το πνεύμα του μίσους και της εκδίκησης προέρχεται από το Σατανά, και μόνο βλάβη μπορεί να προξενήσει σε εκείνον που το υποθάλλει. Η ταπεινή καρδιά, η πραότητα που απορρέει από την παρουσία του Χριστού μέσα μας, είναι το μοναδικό μυστικό της ευλογίας. «Θέλει δοξάσει τους πράους εν σωτηρία.» (Ψαλμ. [149]ρμθ'4).

«Οι πραείς . . . θέλουσι κληρονομήσει την γην». Η επιθυμία για την αυτοεξύψωση προκάλεσε την είσοδο της αμαρτίας στον κόσμο, και σαν αποτέλεσμα οι προπάτορές μας έχασαν την κυριαρχία τους επάνω στην όμορφη αυτή γη που αποτελούσε το βασίλειό τους. Και με την αυταπάρνησή Του ο Χριστός αποκαθιστά το κάθετι που χάθηκε. Αυτός μας συμβουλεύει ότι πρέπει να νικήσουμε όπως Εκείνος νίκησε. Με την ταπεινοφροσύνη και την αυτοπαραχώρηση μπορούμε να γίνουμε συγκληρονόμοι Του όταν «οι πραείς θέλουσι κληρονομήσει την γην.» (Αποκ. [3]γ'21, Ψαλμ. [37]λζ'11).

Η γη η υποσχεμένη στους πραείς δε μοιάζει με την τωρινή, την αμαυρωμένη γη με τη σκιά του θανάτου και της κατάρτας. «Κατά δε την υπόσχεσιν Αυτού νέους ουραμούς και

2. Οι Μακαρισμοί

νέαν γην προσμένομεν, εν οις δικαιοσύνη κατοικεί.» «Και ουδέν ανάθεμα θέλει είσθαι πλέον, και ο θρόνος του Θεού και του Αρνίου θέλει είσθαι εν αυτή, και οι δούλοι Αυτού θέλουσι λατρεύει Αυτόν.» (Β΄Πέτρ. [3]γ΄13, Αποκ. [22]κβ΄3).

Σε εκείνη τη γη δεν υπάρχει απογοήτευση, ούτε λύπη, ούτε αμαρτία, ούτε θα λείει εκεί κανείς ότι είναι άρρωστος. Δεν υπάρχουν εκεί νεκρώσιμες ακολουθίες, ούτε πένθος, ούτε θάνατος, ούτε χωρισμός, ούτε ραγισμένες καρδιές. Αλλά ο Χριστός είναι εκεί, η ειρήνη βασιλεύει εκεί. Εκεί «δεν θέλουσι πεινάσει, ουδέ διψήσει. Δεν θέλει προσβάλλει αυτούς ούτε καύσων ούτε ήλιος, διότι ο ελεών αυτούς θέλει οδηγήσει αυτούς, και διά πηγών υδάτων θέλει φέρει αυτούς.» (Ησ. [49]μθ΄10)

**«Μακάριοι οι πεινώντες και διψώντες
την δικαιοσύνην,
διότι αυτοί θέλουσι χορτασθή.»
(Ματθ. [5]ε΄6)**

Δικαιοσύνη είναι η αγιοσύνη, η ομοιότητα με το Θεό, και «ο Θεός είναι αγάπη.» Είναι η προσαρμογή με το νόμο του Θεού, «διότι πάντα τα προστάγματά Σου είναι δικαιοσύνη.» «Είναι λοιπόν εκπλήρωση του νόμου η αγάπη.» (Α΄Ιωάν. [4]δ΄16, Ψαλμ. [119]ριθ΄172, Ρωμ. [13]ιγ΄10). Η δικαιοσύνη είναι η αγάπη και η αγάπη είναι το φως και η ζωή του Θεού. Η δικαιοσύνη του Θεού βρίσκεται ενσωματωμένη στο Χριστό. Όταν δεχόμαστε το Χριστό, τότε δεχόμαστε τη δικαιοσύνη.

Η δικαιοσύνη δεν αποκτάται ούτε με επίπονους αγώνες, ούτε με απεγνωσμένες προσπάθειες, ούτε με τάματα και θυσίες, αλλά προσφέρεται δωρεάν σε κάθε ψυχή που πεινάει και διψάει για να την αποκτήσει. «Ω πάντες οι διψώντες, έλθετε εις τα ύδατα, και οι μη έχοντες αργύριον, έλθετε, αγοράσατε και φάγετε . . . άνευ αργυρίου και άνευ τιμής.» « Η δικαιοσύνη αυτών είναι εξ Εμού, λέγει ο Κύριος.» «Τούτο είναι το όνομα Αυτού, με το οποίο θέλει ονομασθή, Ο ΚΥΡΙΟΣ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΗΜΩΝ.» (Ησ. [55]νε΄1, [54]νδ΄17, Ιερ. [23]κγ΄ 6).

Κανένα ανθρώπινο μέσον δεν έχει τη δύναμη να προμηθεύσει τα στοιχεία εκείνα που θα ικανοποιήσουν την πείνα και τη δίψα της ψυχής. Αλλά ο Χριστός λέει: «Ιδού, ίσταμαι εις την θύραν και κρούω. Εάν τις ακούση της φωνής Μου, και ανοίξη την θύραν, θέλω εισέλθει προς αυτόν και θέλω δειπνήσει μετ'αυτού και αυτός μετ'Εμού.» «Εγώ είμαι ο άρτος της ζωής. Όστις έρχεται προς Εμέ, δεν θέλει πεινάσει,

2. Οι Μακαρισμοί

και όστις πιστεύει εις Εμέ, δεν θέλει διψήσει πώποτε. (Αποκ. [3]γ'20, Ιωάν. [6]ς'35).

Όπως χρειαζόμαστε την τροφή για να συντηρηθούμε στη φυσική μας υπόσταση, έτσι χρειαζόμαστε το Χριστό, τον Άρτο του ουρανού, για να μας διατηρήσει στην πνευματική μας ζωή και να μας χορηγήσει δύναμη να εκτελούμε τα έργα Του. Όπως το σώμα τροφοδοτείται διαρκώς, έτσι και η ψυχή πρέπει να επικοινωνεί συνεχώς με το Χριστό, υποτασσόμενη σε Αυτόν και εξαρτώμενη ολοκληρωτικά από Αυτόν.

Σαν τον ταλαιπωρημένο οδοιπόρο που ψάχνει για νερό στην ερημιά, και μόλις αντικρίσει την πηγή ρίχνεται κατεπάνω της να σβήσει σε αυτή την τρομερή δίψα του, έτσι πρέπει και ο Χριστιανός, διψασμένος, να ζητήσει να βρει το καθάριο νερό της ζωής που πηγάζει από το Χριστό.

Ενώ παρατηρούμε την τελειότητα του χαρακτήρα του Σωτήρα μας, θα μας γεννηθεί η επιθυμία να μεταμορφωθούμε εξολοκλήρου και να ανανεωθούμε κατά την εικόνα της αγνότητάς Του. Όσο καλύτερα γνωρίσουμε το Θεό, τόσο ανώτερα ιδεώδη θα θέσουμε για το χαρακτήρα μας, και τόσο θερμότερος θα είναι ο πόθος μας να αντανakλούμε την ομοιότητά Του. Ο θεϊκός παράγοντας συμπράττει με το ανθρώπινο στοιχείο τη στιγμή που η ψυχή προσεγγίζει το Θεό και με λαχτάρα αναφωνεί: «Συ, ω ψυχή μου, επί τον Θεόν αναπαύου, διότι εξ Αυτού κρέματα η ελπίς μου.» (Ψαλμ. [62]ξβ' 5).

Αν αισθάνεσθε ένα κενό στην ψυχή σας, αν πεινάτε και διψάτε για τη δικαιοσύνη, αυτό αποδεικνύει ότι ο Χριστός εργάζεται στην καρδιά σας με σκοπό να Τον εκζητήσετε, ώστε να κάνει για σας, με τη σύμπραξη του Αγίου Πνεύματος, τα πράγματα εκείνα που σας είναι αδύνατον να κάνετε από μόνοι σας. Δεν έχουμε καμιά ανάγκη να ζητήσουμε να σβήσουμε τη δίψα μας σε ρηχές νεραυλακές, όταν η ορμητική νερομάνα βρίσκεται ακριβώς από πάνω μας. Μπορούμε ελεύθερα να πίνουμε από τα άφθονα νερά της, φθάνει

2. Οι Μακαρισμοί

να υψώσουμε το ανάστημά μας λίγο πιο πάνω προς το μονοπάτι της πίστης.

Τα λόγια του Θεού είναι η αστείρευτη πηγή της ζωής. Καθώς αναζητάτε τις ζωντανές αυτές πηγές, το Άγιο Πνεύμα θα σας φέρει σε επικοινωνία με τον Ιησού Χριστό. Θα ξαναθυμηθείτε γνώριμες αλήθειες που θα σας παρουσιάζονται κάτω από νέο πρίσμα, βιβλικά εδάφια θα ξεπροβάλλουν μπροστά σας σαν αστραπιαίο φως φανερώνοντας καινούργιες έννοιες, θα ανακαλύψετε καινούργιες αλήθειες σχετικά με το απολυτρωτικό έργο, και θα ξέρετε ότι αυτός που σας οδηγεί, είναι ο Χριστός, ότι στο πλευρό σας παραστέκει ένας θεϊκός Δάσκαλος.

Ο Ιησούς είπε: «Το ύδωρ το οποίο θέλω δώσει εις αυτόν, θέλει γείνει εν αυτώ πηγή ύδατος αναβλύζοντος εις ζωήν αιώνιον.» (Ιωάν. [4]δ´14). Καθώς το Άγιο Πνεύμα σας παρουσιάζει την αλήθεια, θα αποθησαυρίζετε τις πολύτιμες εμπειρίες και θα λαχταράτε να συνομιλείτε με τους άλλους για τα παρηγορητικά πράγματα που σας έχουν αποκαλυφθεί. Όταν τους συναναστρέψετε, θα συμμερίζεσθε με αυτούς καινούργιες σκέψεις που σας γεννιούνται σχετικά με το χαρακτήρα και το έργο του Χριστού. Θα έχετε κάποια καινούργια αποκάλυψη της συμπονετικής αγάπης Του να μεταδώσετε σε εκείνους που Τον αγαπούν όπως και σε εκείνους που δεν Τον αγαπούν.

«Δίδετε, και θέλει δοθή εις εσάς», επειδή ο λόγος του Θεού είναι «πηγή κήπων, φρέαρ ύδατος ζώντος, και ρύακες από του Λιβάνου». Η καρδιά που έχει μια φορά γευθεί την αγάπη του Χριστού, κράζει διαρκώς για να την απολαύσει σε μεγαλύτερη δόση. Και καθώς στη συνέχεια τη μεταδίδει στους άλλους, η ίδια αμείβεται συνεχώς πιο πλουσιοπάροχα. Η κάθε νέα αποκάλυψη του Θεού στην ψυχή ευρύνει τη χωρητικότητά της για γνώση και για αγάπη. Η συνεχής κραυγή της καρδιάς είναι: "Ακόμη περισσότερο, Θεέ", στην οποία κραυγή το Πνεύμα απαντά: "πολύ περισσότερο (πολλώ μάλλον)", επειδή ο Θεός μας ευχαριστείται «υπερεκπερισσού να κάμη υπέρ πάντα όσα ζητούμεν ή νοούμεν.»

2. Οι Μακαρισμοί

(Λουκά [6]ς'38, Άσμα [4]δ'15, Ρωμ. [5]ε'9,10, Εφεσ. [3]γ'20).

Στον Ιησού, ο οποίος κένωσε τον Εαυτό Του για να επιτύχει τη σωτηρία της χαμένης ανθρώπινης φυλής, το Άγιο Πνεύμα Του έχει χορηγηθεί χωρίς κανένα μέτρο. Το ίδιο θα συμβεί και με τον κάθε οπαδό του Χριστού ο οποίος Του παραχωρεί καθολοκληρίαν την καρδιά του για να την κάνει κατοικητήριό Του. Η εντολή δίνεται από τον ίδιο τον Κύριό μας: «Πληρώσθε διά του Πνεύματος», εντολή στην οποία συνυπάρχει και η υπόσχεση της εκπλήρωσης, επειδή κατά την ευδοκία του Πατέρα, στο Χριστό έμελλε «να κατοικήση παν το πλήρωμα», «και είσθε πλήρεις εν Αυτώ.» (Εφεσ. [5]ε'18, Κολ. [1]α'19, [2]β'10).

Ο Θεός εξέχεε την αγάπη Του απεριόριστα σαν τη ραγδαία νεροποντή που δροσίζει τη γη. Λέει: «Σταλάξατε δρόσον άνωθεν, ουρανοί, και ας ράνωσιν αι νεφέλαι δικαιοσύνην. Ας ανοίξη η γη, και ας γεννήση σωτηρίαν, και ας βλαστήση δικαιοσύνην ομού.» «Όταν οι πτωχοί και ενδεείς ζητήσωσιν ύδωρ, και δεν υπάρχει, η γλώσσα δε αυτών ξηραίνεται υπό δίψης, Εγώ ο Κύριος θέλω εισακούσει αυτούς, ο Θεός του Ισραήλ δεν θέλω εγκαταλείψει αυτούς. Θέλω ανοίξει ποταμούς εν υψηλοίς τόποις, και πηγάς εν μέσω των κοιλάδων. Θέλω κάμει την έρημον λίμνας υδάτων, και την ξηράν γην πηγάς υδάτων.» «Καί πάντες ημείς ελάβομεν εκ του πληρώματος Αυτού και χάριν αντί χάριτος.» (Ησ. [45]με'8, [41]μα'17,18, Ιωάν. [1]α'16).

**«Μακάριοι οι ελεήμονες,
διότι αυτοί θέλουσιν ελεηθή.»
(Ματθ. [5]ε΄7)**

Από φυσικού της η ανθρώπινη καρδιά είναι ψυχρή, σκοτεινή και άχαρη. Κάθε φορά που ο άνθρωπος εκδηλώνει ένα φιλόστοργο πνεύμα, αυτό δεν το κατορθώνει από μόνος του αλλά με την επίδραση του Αγίου Πνεύματος που ενεργεί στην καρδιά του. «Ημείς αγαπώμεν . . . διότι Αυτός πρώτος ηγάπησεν ημάς.» (Α΄Ιωάν. 4:19).

Ο Ίδιος ο Θεός είναι η πηγή του ελέους. Το όνομά Του είναι «οικτίρμων και ελεήμων.» Δε μας φέρεται όπως μας αρμόζει, ούτε ρωτάει αν είμαστε άξιοι της αγάπης Του, αλλά μας επιδασιλεύει τον πλούτο της αγάπης Του για να μας καταστήσει άξιους. Δεν είναι εκδικητικός. Δε ζητάει να τιμωρήσει, αλλά να λυτρώσει. Και αυτή ακόμη η αυστηρότητα με την οποία μας φέρεται η θεική πρόνοια, αποβλέπει στη σωτηρία του παραστρατημένου. Κατέχεται από το διακαή πόθο να απαλύνει τις συμφορές των ανθρώπων και να χύσει το βάλασμό Του στις ανοιχτές πληγές τους. Ο Θεός ο οποίος «ουδόλως αθώνων τον ένοχον», αφαιρεί όμως την ενοχή. (Έξ. [34]λδ΄7).

Οι ελεήμονες είναι «μέτοχοι θείας φύσεως» και μέσο αυτών εκδηλώνεται η ευσπλαχνική αγάπη του Θεού. Όλοι εκείνοι, των οποίων η καρδιά συμπάσχει μαζί με την καρδιά της Άπειρης Αγάπης, θα προσπαθήσουν να επανορθώσουν και όχι να καταδικάσουν. Ενοικώντας στην ανθρώπινη καρδιά, ο Χριστός γίνεται πηγή αστείρευτη. Οπουδήποτε Αυτός κατοικεί, σαν επακόλουθο παρατηρείται ένα πραγματικό ξεχείλισμα φιλανθρωπίας.

Στις εκκλήσεις των παραστρατημένων, των πειραζομένων, των εξαθλιωμένων θυμάτων της μιζέριας και της αμαρτίας, ο Χριστιανός δε ρωτάει: "είναι άξιοι για βοήθεια;"

2. Οι Μακαρισμοί

αλλά ρωτάει: “τι μπορώ να κάνω για να τους βοηθήσω;” Στο πρόσωπο και αυτών ακόμη των πιο χαμερπών και εξασθλιωμένων, βλέπει ψυχές για τη σωτηρία των οποίων ο Χριστός έδωσε τη ζωή Του και για χάρη των οποίων ο Θεός ανέθεσε στα τέκνα Του τη διακονία της συμπιλίωσης μαζί Του.

Ελεήμονες είναι εκείνοι που εκδηλώνουν συμπόνια για τους φτωχούς, τους δυστυχισμένους και τους καταδυσταστευομένους. Ο Ιώβ ήταν σε θέση να πει: «Ηλευθέρουν τον πτωχόν βοώντα, και τον ορφανόν μη έχοντα βοηθόν. Η ευλογία του απολλυμένου ήρχετο επ’εμέ, και την καρδίαν της χήρας εύφραινον. Εφόρουν δικαιοσύνην, και ενεδυόμουν την ευθύτητά μου ως επενδύτην και διάδημα . . . Ἦμην πατήρ εις τους πτωχούς, και την δίκην την οποίαν δεν εγγώριζον, εξιχνιάζον.» (Ιώβ [29]κθ’12-16).

Υπάρχουν πολλοί των οποίων η ζωή είναι ένας αδυσώπητος αγώνας. Βλέπουν τις ελλείψεις τους και νιώθουν δυστυχείς καταλήγοντας έτσι στην απιστία. Δε διακρίνουν τίποτε για το οποίο να αισθάνονται ευγνωμοσύνη. Ένας καλός λόγος, ένα συμπαθητικό βλέμμα, μια ένδειξη αναγνώρισης, θα απέβαιναν για πολλά αγωνιζόμενα, μοναχικά άτομα «ποτήριο ψυχρού ύδατος» στη διψασμένη ψυχή τους.

Ένας συμπονετικός λόγος, μια καλοσυνάτη πράξη θα μπορούσαν να ελαφρύνουν το βάρος από τους ώμους εκείνους οι οποίοι είναι έτοιμοι να λυγίσουν. Και κάθε λόγος ή πράξη αφίλαυτης καλοσύνης αποτελεί έκφραση της αγάπης του Χριστού για τη χαμένη ανθρωπότητα. Οι ελεήμονες «θέλουσιν ελεηθή.» «Η αγαθοποιός ψυχή θέλει παχυνθή, και όστις ποτίζει, θέλει ποτισθή και αυτός.» (Παρ.[11]ια’25). Μια γλυκιά γαλήνη ακολουθεί το συμπονετικό πνεύμα, μια ευλογημένη ικανοποίηση χαρακτηρίζει τη ζωή εκείνου που, λησμονώντας τον εαυτό του, αφοσιώνεται στην εξυπηρέτηση των άλλων.

Το Άγιο Πνεύμα που ενοικεί στην ψυχή και εκδηλώνεται με έμπρακτη ζωή, απαλύνει τη σκληρότητα της καρδιάς των

2. Οι Μακαρισμοί

άλλων και ξυπνάει φιλόστοργα αισθήματα. Ο καθένας θερίζει ό,τι σπέρνει. «Μακάριος ο επιβλέπων εις τον πτωχόν . . . Ο Κύριος θέλει φυλάξει αυτόν, και διατηρήσει την ζωήν αυτού. Μακάριος θέλει είσθαι επί της γης, και δεν θέλεις παραδώσει αυτόν εις την επιθυμίαν των εχθρών αυτού. Ο Κύριος θέλει ενδυναμόνει αυτόν επί της κλίνης της ασθενείας. Εν τη αρρωστία αυτού Συ θέλεις στρόνει την κλίνην αυτού.» (Ψαλμ. [41]μα΄1-3).

Όποιος αφιερώνει τη ζωή του στο Θεό για την εξυπηρέτηση των παιδιών Του, έχει συνδεθεί με Εκείνον ο οποίος έχει όλες τις πλουτοπαραγωγικές πηγές του σύμπαντος στην προσταγή Του. Η ζωή του έχει δεθεί με τη ζωή του Θεού με τη χρυσή αλυσίδα των αμετάθετων υποσχέσεών Του. Ο Κύριος δε θα τον αγνοήσει την ώρα της θλίψης ή της ανάγκης. «Ο δε Θεός μου θέλει εκπληρώσει πάσαν χρείαν σας κατά τον πλούτον Αυτού εν δόξη, διά Ιησού Χριστού.» (Φιλιπ. [4]δ΄19). Και σαν φθάσει η ώρα της έσχατης ανάγκης, οι ελεήμονες θα βρουν τότε καταφύγιο στο έλεος του ευσπλαχνικού Σωτήρα που θα τους δεχθεί στις αιώνιες μονές.

**«Μακάριοι οι καθαροί την καρδίαν,
διότι αυτοί θέλουσιν ιδεί τον Θεόν.»
(Ματθ. [5]ε΄8)**

Οι Ιουδαίοι ήταν τόσο σχολαστικοί στην τήρηση της τελετουργικής καθαριότητας, ώστε οι απαιτήσεις τους είχαν καταντήσει φορτίο αβάσταχτο. Τη σκέψη τους απασχολούσαν διαρκώς οι κανόνες, οι απαγορεύσεις και ο φόβος του εξωτερικού μολυσμού, ώστε δεν ήταν σε θέση να διακρίνουν τις κηλίδες που η φιλαυτία και η κακεντρέχεια προξενούσε στην ψυχή.

Ο Ιησούς δεν ανέφερε ότι αυτή η τελετουργική καθαριότητα αποτελούσε όρο για την είσοδο στη βασιλεία Του, αλλά τόνισε μάλλον την ανάγκη της αγνότητας της ψυχής. Η σοφία η οποία έρχεται από τον ουρανό, «πρώτον είναι καθάρα.» (Ιακ. [3]γ΄17). Τίποτε το μιαρό δεν πρόκειται να εισέλθει στην πόλη του Θεού. Όσοι προορίζονται να κατοικήσουν εκεί, πρέπει να καθαρίσουν πρώτα την καρδιά τους εδώ σε αυτή τη γη. Όποιος μαθητεύει στο σχολείο του Χριστού, θα διακρίνεται από τη μεγάλη απέχθεια προς τους τραχείς τρόπους, την άσχημη γλώσσα και τις πονηρές σκέψεις. Όταν ο Χριστός κατοικεί στην καρδιά, η ευθύτητα του χαρακτήρα και η λεπτότητα των τρόπων γίνονται έκδηλες.

Αλλά τα λόγια αυτά του Χριστού «μακάριοι οι καθαροί την καρδίαν» περιέχουν μια βαθύτερη σημασία. Εδώ δεν εννοείται απλώς η αγνότητα όπως την αντιλαμβάνεται ο κόσμος, απαλλαγή δηλαδή από κάθε φιληδονία, από κάθε σαρκική επιθυμία. Αλλά, σύμφωνα με τους κρυφούς πόθους και σκοπούς της καρδιάς, σημαίνει απελευθέρωση από την περηφάνια και τη συμφεροντολογία, σημαίνει ταπεινοφροσύνη, αφιλοκέρδεια και παιδική αφέλεια.

Μόνο τα όμοια πράγματα έλκονται μεταξύ τους. Μόνο όταν δεχθείτε στην προσωπική ζωή σας την αρχή της ανυπόκριτης αγάπης η οποία είναι η αρχή του χαρακτήρα Του,

2. Οι Μακαρισμοί

μόνο τότε μπορείτε να γνωρίσετε το Θεό. Η καρδιά που εξαπατάται από το Σατανά, βλέπει το Θεό σαν μια τυραννική, αδιάλλακτη ύπαρξη. Τα εγωιστικά χαρακτηριστικά του ανθρώπου, και αυτού ακόμη του Σατανά αποδίδονται στο στοργικό Δημιουργό, ο οποίος είπε: «Υπέλαβες ότι είμαι τω όντι όμοιός σου;» Η Θεία Πρόνοια ερμηνεύεται σαν έκφραση δεσποτικής, εκδικητικής φύσης. Το ίδιο και με τη Γραφή, το θησαυροφυλάκιο αυτό του πλούτου και της χάριτος Του. Οι ένδοξες αλήθειές της που φθάνουν στα ύψη του ουρανού και περικλείουν την αιωνιότητα, μένουν ακατανόητες. Το μεγαλύτερο μέρος της ανθρώπινης φυλής δε βλέπει το Χριστό παρά σαν «ρίζα από ξηράς γης», και λένε ότι «δεν είχε ωραιότητα ώστε να επιθυμώμεν Αυτόν». (Ψαλμ. [50]ν'21, Ησ. [53]νγ'2).

Όταν ο Ιησούς βρισκόταν μεταξύ των ανθρώπων - η προσωποποίηση του Θεού σε ανθρώπινη μορφή - οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι Του δήλωσαν: «Δεν λέγομεν ημείς καλώς, ότι Σαμαρείτης είσαι Συ, και δαιμόνιον έχεις;» (Ιωάν. [8]η'48). Και αυτοί ακόμη οι μαθητές Του είχαν σε τέτοιο σημείο τυφλωθεί από την ιδιοτέλεια της καρδιάς τους, ώστε άργησαν να κατανοήσουν Εκείνον που είχε έρθει για να τους αποκαλύψει την αγάπη του Πατέρα. Αυτό εξηγεί τη μοναξιά που ένιωθε ο Χριστός όταν βρισκόταν μεταξύ των ανθρώπων. Μόνο ο ουρανός ήταν σε θέση να Τον καταλάβει.

Όταν ο Χριστός επιστρέψει με όλη τη δόξα Του, οι ασεβείς δε θα αντέξουν στο αντίκρισμά Του. Ενώ το φως της παρουσίας Του σημαίνει ζωή για όσους Τον αγαπούν, για τους ασεβείς σημαίνει θάνατος. Γι'αυτούς η προσμονή της παρουσίας Του είναι «φοβερά τις απεκδοχή κρίσεως και έξαψις πυρός.» (Εβρ. [10]ι'27). Μόλις φανεί, αυτοί θα παρακαλούν να κρυφθούν από το πρόσωπο Εκείνου που πέθανε για να τους λυτρώσει.

Αλλά για τις καρδιές εκείνες που έχουν εξαγνισθεί με την ενοικούσα παρουσία του Αγίου Πνεύματος, όλα είναι διαφορετικά. Αυτοί γνωρίζουν το Θεό. Η δόξα του Κυρίου πα-

2. Οι Μακαρισμοί

ρουσιάσθηκε στο Μωυσή όταν αυτός είχε κρυφθεί στη σχισματιά του βράχου. Και εμείς όταν καταφεύγουμε στο Βράχο - το Χριστό, τότε παρατηρούμε την αγάπη του Θεού.

«Όστις αγαπά την καθαρότητα της καρδιάς, διά την χάριν των χειλέων αυτού ο βασιλεύς θέλει είσθαι φίλος αυτού.» (Παρ. [22]κβ´11). Με τα μάτια της πίστης μπορούμε να Τον δούμε και τώρα ακόμη, εκεί ακριβώς όπου βρισκόμαστε. Στην καθημερινή ζωή μας διακρίνουμε την αγαθότητα και την ευσπλαχνία Του να εκδηλώνονται με τα έργα της πρόνοιάς Του. Τον αναγνωρίζουμε στο χαρακτήρα του Υιού Του. Παρουσιάζοντας την αλήθεια που αφορά το Θεό και «τον οποίον απέστειλεν Ιησούν Χριστόν», το Άγιο Πνεύμα την απλοποιεί στην αντίληψη και στην καρδιά του ανθρώπου. «Οι καθαροί την καρδίαν» βλέπουν το Θεό ως Λυτρωτή τους, μέσα στα πλαίσια μιας νέας και στοργικής σχέσης, και καθώς διακρίνουν την αγνότητα και την ερασιμότητα του χαρακτήρα Του, ποθούν να γίνουν οι φορείς της εικόνας Του. Τον βλέπουν ως Πατέρα που λαχταράει να σφιχταγκαλιάσει το μετανιωμένο παιδί Του και οι καρδιές τους πλημμυρίζουν από ανείπωτη, τρισένδοξη χαρά.

«Οι καθαροί την καρδίαν» διακρίνουν το Δημιουργό τους από τα έργα των στιβαρών χειρών Του, από τα αντικείμενα της ομορφιάς που περιβάλλουν το σύμπαν. Και στο γραπτό λόγο Του διαβάζουν ευανάγνωστα τα ελέη Του, την αγαθότητά Του και τη χάρη Του. Αλήθειες που παραμένουν κρυμμένες από τους σοφούς και συνετούς, αποκαλύπτονται στα μωρά. Η ομορφιά και η πολυτιμότητα της αλήθειας που οι σοφοί του κόσμου αδυνατούν να διακρίνουν, ξεδιπλώνεται διαρκώς μπροστά σε αυτούς που κατέχονται από παιδιάστικη εμπιστοσύνη και λαχτάρα να γνωρίσουν και να κάνουν το θέλημα του Θεού. Την αλήθεια τη διακρίνουμε όταν εμείς γινόμαστε «κοινωνοί θείας φύσεως.»

Οι «καθαροί την καρδίαν» ζουν σαν να βρίσκονται στην ορατή παρουσία του Θεού από τη στιγμή που Αυτός τους τοποθέτησε εδώ στον κόσμο. Και θα Τον βλέπουν επίσης πρόσωπο προς πρόσωπο στη μελλοντική αθάνατη υπό-

2. Οι Μακαρισμοί

στασή τους, όπως ο Αδάμ όταν περπατούσε και συνομιλούσε με το Θεό στον κήπο της Εδέμ. «Τώρα βλέπομεν δια κατόπτρου αινιγματωδώς, τότε δε πρόσωπον προς πρόσωπον.» (Α΄Κορ. [13]ιγ΄12).

**«Μακάριοι οι ειρηνοποιοί,
διότι αυτοί θέλουσιν ονομασθή υιοί Θεού.»
(Ματθ. [5]ε΄9)**

Ο Χριστός είναι ο «Άρχων της ειρήνης», και η αποστολή Του είναι να αποκαταστήσει τόσο στη γη όσο και στον ουρανό την ειρήνη που διατάραξε η αμαρτία. «Δικαιωθέντες λοιπόν εκ πίστεως, έχομεν ειρήνην προς τον Θεόν διά του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού.» (Ησ. [9]θ΄6, Ρωμ. [5]ε΄1). Οποιοσδήποτε συγκατατίθεται να αποκηρύξει την αμαρτία και να ανοίξει την καρδιά του στην αγάπη του Χριστού, γίνεται συμμετοχος της επουράνιας αυτής ειρήνης.

Η ειρήνη δεν αποκτάται με κανέναν άλλο τρόπο. Η χάρη του Χριστού γενόμενη αποδεκτή μέσα στην ψυχή, δαμάζει την εχθρότητα, κατευνάζει τις διαμάχες και γεμίζει με αγάπη την καρδιά. Αυτός που ειρηνεύει με το Θεό και με τους συνανθρώπους του, δεν μπορεί να είναι δυστυχής. Δεν υποθάλλει φθόνο στην καρδιά του. Πονηρές εικασίες δεν έχουν θέση σε αυτή. Το μίσος είναι ανύπαρκτο. Η καρδιά η εναρμονισμένη με το Θεό γίνεται συμμετοχη της ειρήνης του ουρανού και σκορπίζει την ευλογημένη επιρροή της σε όλους όσοι βρίσκονται γύρω της. Σαν δροσοστάλες το πνεύμα της ειρήνης αναπαύεται επάνω στις κουρασμένες, ταραγμένες από τη σκληρή βιοπάλη ψυχές.

Οι οπαδοί του Χριστού αποστέλλονται στον κόσμο με το άγγελμα της ειρήνης. Οποιοσδήποτε αποκαλύπτει τη χριστιανική αγάπη με μια ήρεμη, ανεπιτήδευτη επιρροή μιας καθαγιασμένης ζωής, οποιοσδήποτε με λόγια ή με έργα

2. Οι Μακαρισμοί

οδηγεί άλλους να αποβάλουν την αμαρτία και να παραχωρήσουν την καρδιά τους στο Θεό, αποκαλείται ειρηνοποιός.

Και είναι «μακάριοι οι ειρηνοποιοί διότι αυτοί θέλουσιν ονομασθή υιοί Θεού». Το πνεύμα της ειρήνης μαρτυρεί για το σύνδεσμό τους με τον ουρανό. Περιβάλλονται από τη γλυκιά ευωδιά του Χριστού. Η ευοσμία της ζωής, η ομορφιά του χαρακτήρα φανερώνουν στον κόσμο το γεγονός ότι είναι παιδιά του Θεού. Και θα αναγνωρισθούν από τους ανθρώπους «ότι ήσαν μετά του Ιησού.» «Πας όστις αγαπά, εκ του Θεού εγεννήθη.» «Εάν τις δεν έχη το Πνεύμα του Χριστού, ούτος δεν είναι Αυτού.» Αλλά «όσοι διοικούνται υπό του Πνεύματος του Θεού, ούτοι είναι υιοί Θεού». (Αΐωάν. [4]δ΄7, Ρωμ. [8]η΄9,14).

«Και το υπόλοιπον του Ιακώβ θέλει είσθαι εν μέσω λαών πολλών ως δρόσος από Κυρίου, ως ρανίδες επί χόρτον, όστις δεν προσμένει παρά ανθρώπου ουδέ ελπίζει επί υιούς ανθρώπων.» (Μιχ. [5]ε΄7).

**«Μακάριοι οι δεδιωγμένοι
ένεκεν δικαιοσύνης,
διότι αυτών είναι
η βασιλεία των ουρανών.»
(Ματθ. 5:10)**

Ο Ιησούς δεν υπόσχεται στους οπαδούς Του επίγειες δόξες και πλούτη, ούτε καν μια ζωή απαλλαγμένη από δοκιμασίες, αλλά τους προσφέρει το προνόμιο να βαδίσουν μαζί με τον Κύριό τους στο μονοπάτι της αυταπάρνησης και του ονειδισμού επειδή ο κόσμος δεν τους γνωρίζει.

Εκείνος ο οποίος ήρθε για να λυτρώσει το χαμένο στην αμαρτία κόσμο, βρέθηκε ταυτόχρονα αντιμέτωπος όλων των συσπειρωμένων εχθρικών δυνάμεων κατά του Θεού και των ανθρώπων. Σε μια αδυσώπητη συνωμοσία κακοί άνθρωποι και πονηροί άγγελοι παρατάχθηκαν όλοι μαζί κατά του Άρχοντα της Ειρήνης. Αν και ο κάθε λόγος Του και η κάθε πράξη Του ανέδιδαν την πνοή της θεϊκής ευσπλαχνίας, η ανομοιότητα που Αυτός παρουσίαζε συγκρινόμενος με τον κόσμο, προκαλούσε την πιο άσπονδη εχθρότητα. Επειδή κατέκρινε τα εγωστικά πάθη της ανθρωπίνης φύσης, διέγειρε την τρομερή αντίδραση και το μίσος. Το ίδιο συμβαίνει και με εκείνους οι οποίοι θέλουν να ζουν «ευσεβώς εν Χριστώ Ιησού».

Υπάρχει μια αναπόφευκτη σύγκρουση ανάμεσα στη δικαιοσύνη και στην αμαρτία, ανάμεσα στην αγάπη και στο μίσος, ανάμεσα στην αλήθεια και στο ψεύδος. Όταν εκπροσωπεί κανείς με τη ζωή του την αγάπη του Χριστού και την ομορφιά της αγιότητας, κάνει τους υπηκόους να αποσκιρτούν από το βασίλειο του Σατανά, και τότε ο άρχοντας του κακού ξεσηκώνεται και αντιδρά. Ο εμπαιγμός και ο κατατρεγμός περιμένουν όλους εκείνους οι οποίοι έχουν εμποτι-

2. Οι Μακαρισμοί

σθεί με το Πνεύμα του Χριστού. Τα μέσα του διωγμού αλλάζουν με τον καιρό, αλλά η βασική αρχή - το πνεύμα δηλαδή που τον υποκινεί - είναι το ίδιο εκείνο πνεύμα το οποίο προκάλεσε το θάνατο των εκλεκτών παιδιών του Κυρίου από την εποχή του Άβελ.

Οι άνθρωποι που προσπαθούν να ζουν αρμονικά με το Θεό, θα διαπιστώσουν ότι το όνειδος του σταυρού δεν εξέλπει. «Αρχαί και εξουσίαι και πονηρά πνεύματα εν υψηλοίς» παρατάσσονται εναντίον όλων εκείνων που δηλώνουν υποταγή στο νόμο του ουρανού. Επομένως, αντί να γίνεται πρόξενος λύπης, ο διωγμός θα πρέπει μάλλον να προκαλεί χαρά στους μαθητές του Χριστού, επειδή αποτελεί απόδειξη ότι αυτοί ακολουθούν τα ίχνη του Κυρίου τους.

Ενώ ο Κύριος δεν υπόσχεται στο λαό Του καμιά εξαίρεση από τις δοκιμασίες, τους έχει όμως υποσχεθεί κάτι πολύ καλύτερο. Τους λέει: «Η δύναμίς σου ως αι ημέραι σου.» «Αρκεί εις σε η χάρις Μου, διότι η δύναμίς Μου εν τη αδυναμία δεικνύεται τελεία.» (Δευτ. [33]λγ'25, Β'Κορ. [12]ιβ'9). Αν κληθείτε να περάσετε για χάρη Του μέσα από το καμίνι της φωτιάς, ο Ιησούς Χριστός θα σταθεί στο πλευρό σας, το ίδιο όπως στάθηκε με τους τρεις πιστούς Του στη Βαβυλώνα. Όσοι αγαπούν το Σωτήρα τους, θα χαίρονται με την κάθε ευκαιρία που τους παρουσιάζεται να συμμερισθούν την ταπείνωση και τη μομφή που Αυτός δέχθηκε. Η αγάπη την οποία τρέφουν για τον Κύριό τους γλυκαίνει τον πόνο των δοκιμασιών που διέρχονται γι' Αυτόν.

Ανέκαθεν ο Σατανάς καταδίωκε το λαό του Θεού. Τους βασάνιζε, τους θανάτωνε, αλλά πεθαίνοντας εκείνοι γίνονταν νικητές. Η ακλόνητη πίστη τους φανέρωνε Κάποιον απείρως ανώτερο από το Σατανά. Ο διάβολος μπορούσε να καταρρακώσει και να θανατώσει το σώμα, αλλά δεν μπορούσε να αγγίξει τη ζωή την «κεκρυμμένη μετά του Χριστού εν τω Θεώ.» Μπορούσε να κλείσει τους ανθρώπους μέσα στους τοίχους της φυλακής, αλλά δεν μπορούσε να δεσμεύσει το πνεύμα τους. Είχαν τη δυνατότητα να προσβλέπουν στη δόξα πέρα από το ζόφος και να λένε:

2. Οι Μακαρισμοί

«Φρονώ ότι τα παθήματα του παρόντος καιρού δεν είναι άξια να συγκριθώσι με την δόξαν την μέλλουσαν να αποκαλυφθή εις ημάς.» «Διότι η προσωρινή ελαφρά θλίψις ημών εργάζεται εις ημάς, καθ' υπερβολήν εις υπερβολήν αιώνιον βάρος δόξης.» (Ρωμ. [8]η' 18, Β' Κορ. [4]δ' 17).

Με τις δοκιμασίες και με τους διωγμούς η δόξα - δηλαδή ο χαρακτήρας του Θεού - αποκαλύπτεται στους εκλεκτούς Του. Η εκκλησία του Χριστού, μισούμενη και καταδιωκόμενη από τον κόσμο, μαθητεύει και πειθαρχείται στο σχολείο του Χριστού. Οι πιστοί περπατούν στα στενόχωρα μονοπάτια της γης και καθαρίζονται μέσα στο φλογερό καμίνι των δοκιμασιών. Ακολουθούν το Χριστό υποκείμενοι σε οδυνηρές συγκρούσεις. Υφίστανται αυτοθυσίες και γεύονται πικρές απογοητεύσεις. Αλλά η επώδυνη πείρα τους τούς διδάσκει την ενοχή και τα τραγικά επακόλουθα της αμαρτίας που τη βλέπουν τώρα με αποτροπιασμό. Συμμέτοχοι των παθημάτων του Χριστού, προορίζονται να γίνουν και συμμέτοχοι της δόξας Του.

Σε ιερό οραματισμό ο προφήτης αντίκρισε το θρίαμβο του λαού του Θεού και λέει: « Είδον ως θάλασσαν υαλίνην μεμιγμένην με πυρ, και εκείνους οίτινες ενίκησαν . . . ισταμένους επί την θάλασσαν την υαλίνην, έχοντας κιθάρας του Θεού. Και έψαλλον την ωδήν του Μωυσέως του δούλου του Θεού και την ωδήν του Αρνίου, λέγοντες, μεγάλα και θαυμαστά τα έργα Σου, Κύριε Θεέ Παντοκράτωρ, δίκαιαι και αληθινά αι οδοί Σου, Βασιλεύ των αγίων.» «Ούτοι είναι οι ερχόμενοι εκ της θλίψεως της μεγάλης και έπλυναν τας στολάς αυτών, και ελεύκαναν αυτάς εν τω αίματι του Αρνίου. Διά τούτο είναι ενώπιον του θρόνου του Θεού, και λατρεύουσιν Αυτόν ημέραν και νύκτα εν τω ναώ Αυτού, και ο καθημένος επί του θρόνου θέλει κατασκηνώσει επ' αυτούς.» (Αποκ. [15]ιε' 2,3, [7]ζ' 14,15).

**«Μακάριοι είσθε, όταν σας ονειδίσωσι.»
(Ματθ. [5]ε΄11).**

Από την πτώση του και δώθε, ο Σατανάς πάντοτε μετέρχεται μέσα απατηλά. Όπως κακοπαρέεστησε το Θεό μέσο των πρακτόρων του, το ίδιο κακοπαριστάνει και τα παιδιά του Θεού. Ο Σωτήρας λέει: «Οι ονειδισμοί των ονειδιζόντων Σε επέπεσον επ'Εμέ.» (Ψαλμ. [69]ξθ΄9). Κατά τον ίδιο τρόπο θα πέσουν και επάνω στους μαθητές Του. Κανένας που έζησε μεταξύ των ανθρώπων δε δυσφημίσθηκε χειρότερα από ό,τι ο Υιός του ανθρώπου. Τον χλεύαζαν και Τον περιγελούσαν για την ακλόνητη υπακοή Του στις αρχές του αγίου νόμου του Θεού. Τον μίσησαν αναίτια. Παρ'όλα αυτά αντιμετώπισε τους εχθρούς Του διατηρώντας πάντοτε την ηρεμία Του και δήλωσε ότι ο ονειδισμός αποτελεί μέρος του χριστιανικού κληροδοτήματος. Παράλληλα, συμβούλευσε τους οπαδούς Του πώς να αντιμετωπίζουν τα βέλη της κακεντρέχειας, παροτρύνοντάς τους να μη μικροψυχούν την ώρα των διωγμών.

Η δυσφήμιση μπορεί μεν να αμαυρώσει την προσωπική υπόληψη, δεν μπορεί όμως να σπιλώσει το χαρακτήρα, επειδή αυτός φρουρείται από το Θεό. Όσο ο άνθρωπος δε συγκατατίθεται στην αμαρτία, δεν υπάρχει καμιά δύναμη, ούτε ανθρώπινη ούτε σατανική, που να μπορεί να κηλιδώσει την ψυχή.

Ο άνθρωπος του οποίου η ψυχή επαναπαύεται στο Θεό, κατά την ώρα των πιο σκληρών δοκιμασιών και των πιο αποθαρρυντικών περιστάσεων, νιώθει ακριβώς το ίδιο όπως τον καιρό της ευτυχίας, τότε που το φως και η εύνοια του Θεού φαίνονται να τον περιβάλλουν. Τα λόγια του, τα κίνητρά του, οι πράξεις του μπορεί να παρεξηγούνται και να διαστρεβλώνονται, αλλά αυτόν δεν τον μέλλει, επειδή το ενδιάφέρον του είναι στραμμένο σε σπουδαιότερα πράγματα.

2. Οι Μακαρισμοί

Φέρεται και αυτός όπως ο Μωυσής ο οποίος «ως βλέπων τον αόρατον ενεκαρτέρησε», και δεν ενατενίζει «εις τα βλεπόμενα, ἀλλ' εἰς τα μη βλεπόμενα.» (Εβρ. [11]ια'27, Β'Κορ. [4]δ'18)

Ο Χριστός γνωρίζει ὅσα οἱ ἄνθρωποι δὲν κατανοοῦν καὶ διαστρέφουν. Τα τέκνα Του μποροῦν νὰ υπομένουν με ἡρεμία, καρτερικότητα καὶ ἐμπιστοσύνη, ἄσχετα πόσο μισοῦνται καὶ περιφρονοῦνται. Ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει μυστικὸ που νὰ μὴ βγεῖ στο φανερό, ἔτσι καὶ ὅσοι τιμοῦν τὸ Θεὸ θα τιμηθοῦν ἀπὸ Αὐτὸν παρουσία ἀνθρώπων καὶ ἀγγέλων.

Ο Ἰησοῦς εἶπε: «Ὅταν οἱ ἄνθρωποι σας ονειδίσωσι καὶ σας διώξωσι, χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε.» Καὶ στη συνέχεια ἀνέφερε στους ἀκροατὲς Του τοὺς προφῆτες που εἶχαν μιλήσει στο ὄνομα του Κυρίου, ὡς «παράδειγμα τῆς κακοπαθείας καὶ τῆς μακροθυμίας.» Ο Ἄβελ, ὁ πρῶτος Χριστιανὸς γιὸς ἀνάμεσα στα τέκνα του Ἀδὰμ εἶχε μαρτυρικὸ θάνατο. Ο Ἐνώχ, ἐνῶ περπατοῦσε με τὸ Θεό, ἦταν ἀγνοημένος ἀπὸ τὸν κόσμο. Ο Νῶε χλευάσθηκε ὡς φανατικὸς καὶ διαδοσίας ἀνησυχαστικῶν εἰδήσεων. «Ἄλλοι δὲ ἐδοκίμασαν ἐμπαιγμούς καὶ μάστιγας, ἔτι δὲ καὶ δεσμὰ καὶ φυλακὴν.» «Ἄλλοι δὲ ἐβασανίσθησαν μὴ δεχθέντες τὴν ἀπολύτρωσιν, διὰ νὰ ἀξιωθῶσι καλητέρας ἀναστάσεως.» (Ἰακ. [5]ε'10, Εβρ. [11]ια'36, 35).

Σε κάθε γενεά οἱ ἐκλεκτοὶ ἀπεσταλμένοι του Θεοῦ ονειδίσθηκαν καὶ καταδιώχθηκαν, ἀλλὰ με αὐτὴ τοὺς τὴν κατάθλιψη ἡ ἐπίγνωση του Θεοῦ κοινοποιήθηκε παντοῦ. Κάθε μαθητὴς του Χριστοῦ οφείλει νὰ προσχωρήσει στὴν παράταξή Του καὶ νὰ συνεχίσει τὸ ἴδιο ἔργο με τὴν πεποίθησι ὅτι οἱ ἐχθροὶ του δὲν μποροῦν νὰ κάνουν τίποτε κατὰ τῆς ἀλήθειας, ἀλλὰ υπὲρ τῆς ἀλήθειας. Ο σκοπὸς του Θεοῦ εἶναι ἡ ἀλήθειά Του νὰ βρῆται πάντοτε στὴν πρώτη γραμμὴ, γινόμενη τὸ ἀντικείμενο προσεκτικῆς ἐξέτασις καὶ συζήτησις, παρ' ὅλη τὴν περιφρόνησι που τῆς δείχνουν. Οἱ ἀνθρώπινες διάνοιες πρέπει νὰ ἐξαφθοῦν. Κάθε ἀντιγνωμία, κάθε κατηγορία, κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναχαίτιση τῆς ἐλευθερίας τῆς ἀνθρώπινης συνείδησις εἶναι μέσα που

2. Οι Μακαρισμοί

μετέρχεται ο Θεός για να αφυπνίσει διάνοιες που διαφορετικά θα κοιμόνταν.

Πόσες φορές αυτό το γεγονός δε βεβαιώθηκε στην ιστορία των απεσταλμένων του Θεού! Όταν ο υπέροχος, ο εύγλωττος εκείνος Στέφανος υπέστη τη θανατική ποινή που του επέβαλε το ιουδαϊκό Συνέδριο, το έργο του ευαγγελίου δε ζημιώθηκε. Το ουράνιο φως που έλαμψε στο πρόσωπό του, η θείκη ευσπλαχνία που εκδηλώθηκε με την επιθανάτια προσευχή του, απέβησαν τα αιχμηρά, μεταπειστικά βέλη για το νεαρό, αδιάλλακτο μέλος του Συνεδρίου που παρευρισκόταν στην εκτέλεση, και έτσι ο διώκτης Φαρισαίος Σαύλος μεταβλήθηκε σε σκεύος εκλογής για να γνωστοποιήσει το όνομα του Χριστού σε εθνικούς, σε βασιλείς και σε παιδιά του Ισραήλ.

Χρόνια πολλά αργότερα ο γηραιός πια Παύλος έγραφε από το κελί της φυλακής του στη Ρώμη: «Τινές μεν διά φθόνον και έριδα . . . ουχί εν καθαρότητι, νομίζοντες ότι προσθέτουσι θλίψιν εις τα δεσμά μου . . . Πλην κατά πάντα τρόπον, είτε επί προφάσει, είτε τη αληθεία, ο Χριστός κηρύσσεται.» (Φιλιπ.[1]α΄15-18). Με τη φυλάκιση αυτή του Παύλου το ευαγγέλιο διαδιδόταν και ψυχές κερδίζονταν για το Χριστό και μέσα σε αυτό ακόμη το αυτοκρατορικό παλάτι.

Ενώ οι προσπάθειες του Σατανά στοχεύουν στην καταστροφή του «αφθάρτου σπέρματος του λόγου του Θεού του ζώντος και μένοντος εις τον αιώνα» (Α΄Πέτρ. [1]α΄23), αυτό σπέρνεται στις καρδιές των ανθρώπων. Με τους ονειδισμούς και τους κατατρογμούς των παιδιών του Χριστού το όνομά Του μεγαλώνεται και σώζονται ψυχές. Μεγάλη αμοιβή επιφυλάσσει ο ουρανός γι'αυτούς που δίνουν τη μαρτυρία τους για το Χριστό αντιμετωπίζοντας διωγμούς και εμπαιγμούς. Ενώ οι άνθρωποι επιζητούν τα γήινα αγαθά, ο Χριστός τούς υποδεικνύει την επουράνια αμοιβή, που μάλιστα δεν την τοποθετεί στο απώτερο μέλλον, αλλά αρχίζει κιόλα από τούτη εδῶ τη ζωή.

2. Οι Μακαρισμοί

Ο Κύριος παρουσιάσθηκε προ χρόνων αιωνίων στον Αβραάμ και του είπε: «Εγώ είμαι ο υπερασπιστής σου, ο μισθός σου θέλει είσθαι πολὺς σφόδρα.» Αυτός είναι ο μισθός όλων γενικά των οπαδών του Χριστού. Ο Θεός Εμμανουήλ είναι Αυτός «εν τω οποίῳ είναι κεκρυμμένοι πάντες οι θησαυροί της σοφίας και της γνώσεως», «διότι εν Αυτῷ κατοικεῖ παν τὸ πλήρωμα της θεότητος σωματικῶς.» (Γέν. [15]ιε´1, Κολ. [2]β´3,9).

Όταν συμπάσχει κανείς μαζί Του, όταν Τον γνωρίσει προσωπικά, όταν Τον κάνει δικόν του ανοίγοντας διάπλατα την καρδιά για να γευθεί τις ιδιότητές Του, όταν οικειοποιηθεί τον ανεξερεύνητο πλούτο του Χριστού για να κατανοεί ὅλο και καλύτερα «τι τὸ πλάτος και μήκος, και βάθος και ὕψος, και να γνωρίσητε την αγάπην του Χριστού, την υπερβαίνουσαν πάσαν γνώσιν, διά να πληρωθῆτε με ὅλον τὸ πλήρωμα του Θεοῦ», τότε «αὕτη είναι η κληρονομία των δούλων του Κυρίου. Και η δικαιοσύνη αυτῶν είναι ἐξ Εμοῦ, λέγει ο Κύριος.» (Εφεσ. [3]γ´18,19, Ησ. [54]νδ´17).

Αυτή η χαρά πλημμύριζε την καρδιά του Παύλου και του Σίλα, όταν μεσάνυχτα προσεύχονταν και ἔψαλλαν ὕμνους ευγνωμοσύνης στο Θεό κλεισμένοι στη φυλακή των Φιλιππῶν. Ο Χριστός τούς παρέστεκε εκεί μέσα και στη σκοτεινιά τὸ φῶς της παρουσίας Του ακτινοβολοῦσε με τὴ δόξα ἀπὸ τις ουράνιες αὐλές. Αψηφώντας τα δεσμά του, ο Παῦλος ἔγραψε ἀργότερα ἀπὸ τὴ Ρώμη, ικανοποιημένος για τὴν εὐρεία διάδοση του ευαγγελίου: «Εἰς τούτο χαίρω, ἀλλὰ και θέλω χαίρει.» Και τα ἴδια ἐκεῖνα λόγια του Χριστοῦ ἐπάνω στο ὄρος ἀντηχοῦν καθαρὰ μέσα στο μήνυμα του Παύλου προς τὴν ἐκκλησία των Φιλιππησίων που διερχόταν μεγάλους διωγμούς. «Χαίρετε εν Κυρίῳ πάντοτε. Πάλιν θέλω εἰπεῖ, Χαίρετε.» (Φιλιπ. [1]α´8, [4]δ´4).

«Σεις είσθε το άλας της γης.» (Ματθ. [5]ε΄13)

Η αξία του αλατιού έγκειται στην ιδιότητά του να συντηρεί. Και όταν ο Θεός δίνει αυτόν τον τίτλο στα παιδιά Του, θέλει να τα διδάξει ότι καθιστώντας αυτά αντικείμενα της χάρης Του, σκοπεύει να τα κάνει όργανά Του για τη σωτηρία των άλλων. Σε αυτό απέβλεπε ο Θεός όταν διάλεξε ένα λαό ανάμεσα από όλους τους λαούς του κόσμου, όχι απλώς για να τους υιοθετήσει σαν γιους και θυγατέρες Του, αλλά μέσα από αυτούς να δεχθεί ο κόσμος τη χάρη που οδηγεί στη σωτηρία. (Τίτ. [2]β΄11).

Όταν ο Κύριος έκλεξε τον Αβραάμ, δεν αποσκοπούσε μόνο να τον κάνει φίλο ιδιαίτερό Του, αλλά να τον καταστήσει ένα μέσον για τη διάδοση των ιδιαίτερων προνομίων που επιθυμούσε να προσφέρει στα έθνη. Ο Ιησούς κατά την τελευταία εκείνη προσευχή Του με τους μαθητές πριν από τη σταύρωσή Του είπε: «Υπέρ αυτών Εγώ αγιάζω Εμαυτόν, διά να ήναι και αυτοί ηγιασμένοι εν τη αληθεία.» (Ιωάν. 17: 19). Κατά τον ίδιο τρόπο και οι Χριστιανοί, εξαγνισμένοι με την αλήθεια, κατέχουν τις ίδιες του αλατιού συντηρητικές ιδιότητες που προφυλάγουν τον κόσμο από το τελικό ηθικό ξεχαρβάλωμα.

Το αλάτι πρέπει να αναμιχθεί με την ουσία στην οποία προστίθεται. Πρέπει να διεισδύσει σε αυτήν και να την εμποτίσει για να μπορέσει να τη συντηρήσει. Έτσι, με την προσωπική επαφή και με τη συναναστροφή τα άτομα αγγίζονται από τη σωτήρια δύναμη του ευαγγελίου. Δε σώζονται κατά μάζες, αλλά κατ'άτομα. Η προσωπική επαφή ασκεί μεγάλη δύναμη. Οφείλουμε να πλησιάσουμε αυτούς που θέλουμε να βοηθήσουμε.

Η γεύση του αλατιού συμβολίζει τη ζωτική δύναμη του Χριστιανού - την αγάπη του Ιησού στην καρδιά, τη δικαιο-

2. Οι Μακαρισμοί

σύνη του Χριστού που εμποτίζει τη ζωή. Η αγάπη του Χριστού διαστέλλεται και επενεργεί. Αν αυτή υπάρχει μέσα μας, θα αντανakλάται και στους άλλους. Θα τους πλησιάζουμε μέχρι που οι καρδιές τους να θερμανθούν από την ανιδιοτελή αγάπη και το ενδιαφέρον μας. Οι ειλικρινείς πιστοί σκορπίζουν γύρω τους μια αεικίνητη δραστηριότητα που διεισδύει και μεταδίδει καινούργια ηθική δύναμη στις ψυχές για τις οποίες εργάζονται. Το μεταπλαστικό αυτό έργο δεν οφείλεται στην ατομική ικανότητα του ανθρώπου, αλλά στη δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Ο Ιησούς πρόσθεσε την ακόλουθη προειδοποίηση: «Εάν το άλας διαφθαρή, με τί θέλει αλατισθή; εις ουδέν πλέον χρησιμεύει, ειμή να ριφθή έξω και να καταπατήται υπό των ανθρώπων.»

Καθώς άκουγαν τα λόγια του Χριστού, οι άνθρωποι μπορούσαν να διακρίνουν το άσπρο γυαλιστερό πετράλατο πεταμένο στις ακροδρομίες αφού είχε χάσει πια τη γεύση του και είχε καταντήσει άχρηστο. Ήταν μια κατάλληλη απεικόνιση της κατάστασης των Φαρισαίων και των συνεπειών της θρησκευτικότητάς τους επάνω στην κοινωνία. Στην πραγματικότητα, παριστάνει τη ζωή κάθε ψυχής από την οποία η χάρη του Θεού έχει απομακρυνθεί και η οποία έχει καταντήσει ψυχρή, χωρίς το Χριστό μέσα της. Όποια και αν είναι η ομολογία της πίστης του, ένα τέτοιο άτομο υποβλέπεται τόσο από τους ανθρώπους όσο και από τους αγγέλους σαν κάτι το άγευστο και αποκρουστικό. Σε αυτά τα άτομα απευθυνόμενος ο Χριστός λέει: «Είθε να ήσο ψυχρός ή ζεστός. Ούτως, επειδή είσαι χλιαρός, και ούτε ψυχρός ούτε ζεστός, μέλλω να σε εξεμέσω εκ του στόματός Μου.» (Αποκ. [3]γ' 15,16).

Είναι αδύνατο να εξασκήσουμε οποιαδήποτε επιρροή επάνω στον κόσμο του σκεπτικισμού, αν δεν έχουμε τη ζώσα πίστη στο Χριστό ως προσωπικό μας Σωτήρα. Δεν μπορούμε να μεταδώσουμε στους άλλους κάτι που εμείς οι ίδιοι δεν έχουμε. Η επιρροή μας για το καλό και για την ηθική ανάταση της κοινωνίας είναι ανάλογη με την αφοσίωσή

2. Οι Μακαρισμοί

μας και με την καθιέρωσή μας στο Χριστό. Χωρίς την αληθινή υπηρεσία, χωρίς την άδοξη αγάπη, χωρίς την πραγματική προσωπική εμπειρία, ανύπαρκτη είναι και η δύναμη για βοήθεια, για επαφή με τον ουρανό, για γεύση του Χριστού στη ζωή.

Αν δεν μας χρησιμοποιεί το Άγιο Πνεύμα ως όργανό Του, μέσο των οποίων να εξαγγείλει στον κόσμο την αλήθεια όπως αυτή παρουσιάζεται στον Ιησού, μοιάζουμε με το αλάτι που έχασε τη γεύση του και είμαστε τελείως άχρηστοι. Όταν λείπει η χάρη του Χριστού από τη ζωή μας, τότε μαρτυρούμε στον κόσμο ότι η αλήθεια που ισχυριζόμαστε ότι πρεσβεύουμε, στερείται τη δύναμη της αγιοσύνης. Και έτσι, όσον αφορά στην επιρροή μας, καθιστούμε το λόγο του Θεού δίχως ουσία.

«Εάν λαλώ τας γλώσσας των ανθρώπων και των αγγέλων, αγάπην δε μη έχω, έγεινα χαλκός ηχών και κύμβαλον αλαλάζον. Και εάν έχω προφητείαν, και εξεύρω πάντα τα μυστήρια και πάσαν την γνώσιν, και εάν έχω πάσαν την πίστιν, ώστε να μετατοπίζω όρη, αγάπην δε μη έχω, είμαι ουδέν. Και εάν πάντα τα υπάρχοντά μου διανείμω και εάν παραδώσω το σώμα μου διά να καυθώ, αγάπην δε μη έχω, ουδέν ωφελούμαι.» (Α΄Κορ. 13:1-3).

Όταν η καρδιά είναι γεμάτη από αγάπη, τότε ξεχειλίζει και για τους άλλους, όχι γιατί μας έχουν κάνει χάρες, αλλά γιατί η αγάπη είναι μια έμπρακτη αρχή. Η αγάπη μεταβάλλει το χαρακτήρα, επιβάλλεται στις παρορμήσεις, καθυποτάσσει την εχθρότητα και εξευγενίζει τα αισθήματα. Αυτού του είδους η αγάπη είναι τόσο πλατιά, σαν το σύμπαν που έρχεται σε αρμονία με την αγάπη των αγγέλων. Όταν υποθάλλεται στην καρδιά, γλυκαίνει τη ζωή και σκορπίζει την ευλογημένη επίδρασή της σε όλους γύρω. Αυτή, και μόνο αυτή μπορεί να μας καταστήσει το αλάτι της γης.

«Σεις είσθε το φως του κόσμου.» (Ματθ. [5]ε΄14)

Διδάσκοντας τους όχλους, ο Ιησούς παρουσίαζε τα μαθήματά Του ενδιαφέροντα, και αιχμαλώτιζε την προσοχή των ακροατών Του με τη συχνή χρησιμοποίηση παραδειγμάτων από τις σκηνές της φύσης η οποία τους περιέβαλλε. Το πλήθος είχε συγκεντρωθεί νωρίς από το πρωί. Μεγαλόπρεπος ο ήλιος ανέβαινε σιγά-σιγά στον καταγάλανο ουρανό, σκορπίζοντας τις σκιές που φώλιαζαν στις κοιλάδες και ανάμεσα στις στενές χαράδρες των βουνών.

Η ένδοξη εικόνα που παρουσιάζει ο ουρανός τη χαραυγή, ακόμη δεν είχε σβήσει εντελώς. Οι ηλιαχτίδες πλημμύριζαν την εξοχή με την εκθαμβωτική λάμψη τους. Στην ατάραχη επιφάνεια της λίμνης αντανακλούσε το χρυσωμένο φως και καθρεφτίζονταν τα ροδαλά σύννεφα της αυγής. Κάθε μπουμπούκι, κάθε λουλούδι, κάθε φύλλο γρασιδιού λαμποκοπούσε μέσα στις δροσοστάλες. Η φύση χαμογελούσε με τον ευλογημένο ερχομό μιας καινούργιας ημέρας και τα πουλιά κελαηδούσαν γλυκά ανάμεσα στα δένδρα.

Καθώς ατένιζε ο Σωτήρας μπροστά Του τα πλήθη των ανθρώπων και έρριχνε μια ματιά προς τον ανατέλλοντα ήλιο, είπε στους μαθητές Του: «Σεις είσθε το φως του κόσμου.» Όπως ο ήλιος συνεχίζει το ευλογημένο έργο της αγάπης του, διαλύοντας της νύχτας τις σκιές και ξυπνώντας τον κόσμο στη ζωή, έτσι και οι οπαδοί του Χριστού οφείλουν να προχωρούν στην αποστολή τους σκορπίζοντας το φως του ουρανού επάνω σε αυτούς που ζουν μέσα στο σκοτάδι της πλάνης και της αμαρτίας.

Λουσμένες μέσα στο λαμπρό αυγερινό φως, οι κώμες και τα χωριά στους ολόγυρα λόφους διακρίνονταν ολοκάθαρα και πρόσθεταν μια ελκυστική εικόνα στο όλο σκηνικό. Ρίχνοντας ένα βλέμμα προς τα εκεί ο Χριστός είπε: «Πόλις κειμένη επάνω όρους δεν δύναται να κρυφθή.» Και πρό-

2. Οι Μακαρισμοί

σθεσε: «Ουδέ ανάπτουσι λύχνον, και θέτουσιν αυτόν υπό τον μόδιον, αλλ'επί τον λυχνοστάτην, και φέγγει εις πάντας τους εν τη οικία.»

Το μεγαλύτερο μέρος των ακροατών του Χριστού ήταν αγρότες και ψαράδες των οποίων τα φτωχόσπιτα, αποτελούμενα από ένα μοναδικό δωμάτιο, στο οποίο το μοναδικό λυχνάρι τους βρισκόταν στο λυχνοστάτη για να φωτίζει όλο το σπίτι. Ο Χριστός είπε: «Ούτως ας λάμψη το φως σας εμπροσθεν των ανθρώπων, διά να ίδωσι τα καλά σας έργα και δοξάσωσι τον Πατέρα σας τον εν τοις ουρανοίς.»

Κανένα φως δεν έχει ποτέ λάμψει, ούτε πρόκειται να λάμψει επάνω στον αμαρτωλό άνθρωπο εκτός από εκείνο που απαυγάζει από το Χριστό. Ο Ιησούς, ο Λυτρωτής είναι το μοναδικό φως που έχει τη δυνατότητα να σκορπίσει το σκότος ενός κόσμου κυλισμένου στην αμαρτία. Για το Χριστό αναφέρεται: «Εν Αυτώ ήτο η ζωή, και η ζωή ήτο το φως των ανθρώπων.» (Ιωάν. [1]α'4). Μόνο όταν δεχθούν τη ζωή Του, μπορούν οι μαθητές Του να γίνουν φωτοφόροι. Μόνο η ζωή του Χριστού στην ψυχή, η αγάπη Του εκδηλούμενη στο χαρακτήρα μπορούν να τους κάνουν το φως του κόσμου.

Από μόνη της η ανθρώπινη φύση είναι χωρίς φως. Μακριά από το Χριστό μοιάζουμε με το σβησμένο κερί, μοιάζουμε με το φεγγάρι όταν έχει την όψη του στραμμένη αντίθετα από τον ήλιο. Δεν έχουμε ούτε μια ακτίνα φωτός για να φωτίσουμε του κόσμου το σκοτάδι. Όταν όμως στραφούμε προς τον Ήλιο της Δικαιοσύνης, όταν έρθουμε σε επαφή με το Χριστό, τότε ολόκληρη η ψυχή ακτινοβολεί από τη λαμπρότητα της θεϊκής παρουσίας.

Οι οπαδοί του Χριστού οφείλουν να είναι περισσότερο από ένα περιορισμένο φως μεταξύ των ανθρώπων. Οφείλουν να είναι το φως του κόσμου. Σε όλους όσους φέρουν το όνομά Του, ο Χριστός λέει: "Εσείς προσφέρετε τον εαυτό σας σε Εμένα και Εγώ σας προσφέρω στον κόσμο ως αντιπροσώπους Μου." Όπως ο Πατέρας Του είχε στείλει

2. Οι Μακαρισμοί

Αυτόν στον κόσμο έτσι, λέει, «και Εγώ απέστειλα αυτούς εις τον κόσμον.» (Ιωάν. [17]ιζ´18).

Όπως ο Χριστός αποτελεί το κανάλι για την αποκάλυψη του Πατέρα, έτσι και εμείς πρέπει να γίνουμε τα κανάλια μέσα από τα οποία να αποκαλυφθεί ο Χριστός. Ενώ ο Χριστός είναι η μεγάλη πηγή του φωτός, ας μη λησμονούμε όμως εμείς οι Χριστιανοί ότι Αυτός αποκαλύπτεται μέσο της ανθρωπότητας. Οι ευλογίες του Θεού επιδαψιλεύονται με τη συμβολή του ανθρώπου. Ο ίδιος ο Χριστός ήρθε στον κόσμο ως Υιός του ανθρώπου. Η ανθρωπινή φύση, από κοινού με τη θεία φύση, πρέπει να αγγίσει την ανθρωπότητα. Στην εκκλησία του Χριστού, ο κάθε μαθητής του Κυρίου είναι ένα προορισμένο από τον ουρανό κανάλι για την αποκάλυψη του Θεού στους ανθρώπους.

Οι άγγελοι της δόξας περιμένουν να μεταδώσουν με τη σύμπραξή σας το φως και τη δύναμη του ουρανού σε ψυχές που είναι έτοιμες να χαθούν. Θα αποτύχει ο ανθρωπίνος παράγοντας στην εκπλήρωση του καθορισμένου του καθήκοντος; Ω, τότε σε ποιον ανυπολόγιστο βαθμό υποκλέπτεται ο κόσμος από την υποσχεμένη επιρροή του Αγίου Πνεύματος!

Στους μαθητές Του ο Χριστός δε λέει “καταβάλλετε κάθε προσπάθεια για να κάνετε το φως σας να λάμψει”, αλλά λέει «ας λάμψη το φως σας». Αν ο Χριστός κατοικεί στην καρδιά, είναι αδύνατο να κρυφθεί το φως της παρουσίας Του. Αν αυτοί που ισχυρίζονται ότι είναι οπαδοί του Χριστού, δεν είναι το φως του κόσμου, αυτό σημαίνει ότι αυτή η ζωτική δύναμη έχει αποχωρισθεί από αυτούς. Αν δεν έχουν φως να μεταδώσουν, αυτό συμβαίνει επειδή δεν έρχονται σε επαφή με την Πηγή του φωτός.

Στην κάθε εποχή «το εν αυτοίς Πνεύμα του Χριστού» (Α΄ Πέτρου 1:11) καθιστούσε τα πραγματικά παιδιά του Θεού φως μεταξύ των συγχρόνων τους. Ο Ιωσήφ ήταν ο φωτοφόρος στην Αίγυπτο. Με την αγνότητά του, με την καλοκαγαθία του και με την υϊκή αγάπη του αντιπροσώπευε το Χριστό μέσα σε ένα ειδωλολατρικό έθνος. Όταν οι Ισραηλί-

2. Οι Μακαρισμοί

τες οδοιπορούσαν από την Αίγυπτο προς τη γη της επαγγελίας, οι ειλικρινείς μεταξύ τους ψυχές ήταν ένα φως για τα γύρω έθνη. Μέσο αυτών ο Θεός γινόταν γνωστός στον κόσμο. Από το Δανιήλ και τους συντρόφους του στη Βαβυλώνα, όπως και από το Μαροδοχαίο στην Περσία, ζωντανές ακτίνες φωτός έλαμπαν μέσα στο σκοτάδι των βασιλικών αυλών.

Έτσι και οι οπαδοί του Χριστού προορίζονται για φωτοφόροι ενώ οδοιπορούν προς τον ουρανό. Μέσο αυτών η ευσπλαχνία και η αγαθότητα του Πατέρα φανερώνονται σε έναν κόσμο βυθισμένο στο σκοτάδι της άγνοιας για το Θεό. Βλέποντας τα καλά έργα τους, οι άλλοι οδηγούνται στο να δοξάζουν τον επουράνιο Πατέρα, επειδή έτσι γίνεται φανερό ότι το θρόνο του σύμπαντος κατέχει ένας Θεός, του οποίου ο χαρακτήρας είναι αξιόπαινος και αξιομίμητος. Καθώς η θεϊκή αγάπη λάμπει μέσα στην καρδιά και η χριστόμορφη αρμονία εκδηλώνεται στη ζωή, βοηθούν τους ανθρώπους του κόσμου να συλλάβουν μια αναλαμπή του ουρανού και να μπορέσουν να εκτιμήσουν την έξοχη τελειότητά του.

Με αυτό τον τρόπο μπορούν οι άνθρωποι να πιστέψουν στην «αγάπην την οποίαν έχει ο Θεός προς ημάς». Έτσι, οι άλλοτε αμαρτωλές και διεφθαρμένες, αλλά εξαγνισμένες τώρα και μετασχηματισμένες καρδιές, παρουσιάζονται άπταιστες «εις τον δυνάμενον να σας φυλάξη . . . και να σας στήση κατενώπιον της δόξης Αυτού αμώμους εν αγαλλιάσει.» (Αΐωάν. [4]δ΄16, Ιούδα 24).

Τα λόγια του Σωτήρα «σεις είσθε το φως του κόσμου», μαρτυρούν το γεγονός ότι έχει αναθέσει στους οπαδούς Του μια παγκόσμια αποστολή. Στην εποχή του Χριστού η φιλαυτία, η περηφάνια και η προκατάληψη είχαν ορθώσει ισχυρό και πανύψηλο το μεσότοιχο του φραγμού ανάμεσα στους ταγμένους θεματοφύλακες των ιερών ρήσεων και στους άλλους λαούς της γης. Ο Χριστός όμως ήρθε για να διορθώσει αυτή την κατάσταση των πραγμάτων. Τα λόγια που οι άνθρωποι άκουγαν από το στόμα Του, δεν έμοιαζαν

2. Οι Μακαρισμοί

διόλου με αυτά που είχαν ακούσει μέχρι τότε από τους ιερείς ή ραββίνους.

Ο Χριστός γκρεμίζει το μεσότοιχο του φραγμού, την εγωκεντρική αγάπη, τη διασπαστική προκατάληψη της εθνικότητας, και διδάσκει την αγάπη που αγκαλιάζει ολόκληρη την ανθρώπινη οικογένεια. Βγάζει τους ανθρώπους έξω από το στενό κύκλο που χαράζει η φιλαυτία τους. Καταργεί όλες τις διαχωριστικές γραμμές και τις επίπλαστες κοινωνικές διακρίσεις. Δεν κάνει καμιά εξαίρεση ανάμεσα σε γνωστούς και αγνώστους, ανάμεσα σε φίλους και εχθρούς. Μας διδάσκει να θεωρούμε πλησίον μας κάθε ψυχή που έχει κάποια ανάγκη, και αγρό εργασίας μας ολόκληρο τον κόσμο.

Όπως οι ακτίνες του ηλίου φθάνουν μέχρι τις απόμακρες γωνιές της γης, έτσι ο Θεός στοχεύει το φως του ευαγγελίου να φθάσει μέχρι την τελευταία ψυχή επάνω στη γη. Αν η χριστιανική εκκλησία εκπλήρωνε το σκοπό του Κυρίου μας, τότε θα φωτιζόταν όλος «ο λαός ο περιπατών εν τω σκότει», και «εις τους καθημένους εν γη σκιάς θανάτου» θα έλαμπε το φως. (Ησ. 9:2). Αντί να συγκεντρώνονται όλοι μαζί στο ίδιο μέρος αποφεύγοντας τις ευθύνες και το σήκωμα του σταυρού, τα μέλη της εκκλησίας θα έκαναν πολύ καλύτερα να σκορπίζονται σε όλες τις χώρες του κόσμου. Αντανακλώντας με τη ζωή τους το φως του Χριστού και εργαζόμενοι για τη σωτηρία των ψυχών όπως Εκείνος εργάσθηκε, θα είχαν γρήγορα φέρει «τούτο το ευαγγέλιον της βασιλείας» σε ολόκληρο τον κόσμο.

Αρχίζοντας από την κλήση που έστειλε στον Αβραάμ στις πεδιάδες της Μεσοποταμίας και φθάνοντας μέχρι την εποχή μας, έτσι εκπληρώνει ο Θεός το σκοπό Του καλώντας το λαό Του. Λέει: «Θέλω σε ευλογήσει . . . και θέλεις είσθαι εις ευλογίαν.» Τα λόγια του Χριστού διατυπωμένα από τον καλούμενο προφήτη του ευαγγελίου, δεν είναι παρά η ίδια η ηχώ της επί του Όρους Ομιλίας, και απευθύνονται σε μας που ζούμε στην τελευταία αυτή γενεά: «Σηκώθητι, φωτίζου, διότι το φως σου ήλθε και η δόξα του Κυρίου ανέτειλεν επί σε.» (Γέν. [12]ιβ΄2, Ησ. [60]ξ΄1).

2. Οι Μακαρισμοί

Αν η δόξα του Κυρίου ανέτειλε επάνω στο πνεύμα σου, αν παρατήρησες την ομορφιά Εκείνου ο οποίος είναι «διακρινόμενος μεταξύ μυριάδων» και «όλος επιθυμητός», αν η ψυχή σου αντανακλά την παρουσία της δόξας Του, τότε σε σένα απευθύνει ο Σωτήρας τα λόγια αυτά. Παρευρέθηκες μαζί με το Χριστό στο όρος της Μεταμόρφωσης; Τότε σκέψου τις ψυχές κάτω στην πεδιάδα που, παγιδευμένες από το Σατανά, περιμένουν τα λόγια της πίστης και της προσευχής για να απελευθερωθούν.

Δε φθάνει μόνο να ενατενίζουμε τη δόξα του Χριστού, αλλά χρειάζεται να μιλάμε και για τις ασύγκριτες αρετές Του. Ο Ησαΐας δεν ατένισε μόνο τη δόξα του Χριστού, αλλά μίλησε και γι'αυτή. Και ο Δαβίδ σκεπτόμενος, φλεγόταν μέσα του από μια πνευματική φωτιά. Τότε άνοιγε το στόμα του και μιλούσε. Συλλογιζόμενος τα θαυμάσια πράγματα της αγάπης του Θεού, δεν μπορούσε να κρατηθεί από του να εξωτερικεύσει αυτά που έβλεπε και αισθανόταν.

Ποιος μπορεί να παρατηρήσει με τα μάτια της πίστης το θαυμάσιο απολυτρωτικό σχέδιο, τη δόξα του μονογενούς Υιού του Θεού και να μη μιλήσει μετά γι'αυτό; Ποιος μπορεί να σκεφθεί την ανεξιχνίαστη αγάπη που εκδηλώθηκε επάνω στο Γολγοθά με το σταυρικό θάνατο του Χριστού για να μην απολεσθούμε εμείς αλλά να έχουμε ζωή αιώνια, και να μην εγκωμιάσει τα λόγια του Λυτρωτή;

«Εν τω ναώ Αυτού πας τις κηρύπτει την δόξαν Αυτού.» Ο γλυκός ψαλμωδός του Ισραήλ Τον υμνούσε με την άρπα Του λέγοντας: «Θέλω λαλεί περί της ενδόξου μεγαλοπρεπείας της μεγαλειότητός Σου, και περί των θαυμαστών έργων Σου. Και θέλουσι . . . διηγείσθαι την μεγαλωσύνην Σου.» (Ψαλμ. [29]κθ'9, [145]ρμε'5,6).

Ο σταυρός του Γολγοθά πρέπει να υψωθεί στα μάτια των ανθρώπων, ώστε να κατακτήσει το νου τους και να απορροφήσει τη σκέψη τους. Τότε όλες οι διανοητικές ιδιότητες θα ενισχυθούν από θεϊκή δύναμη προερχόμενη κατευθείαν από το Θεό. Τότε θα παρατηρείται μια ακατανίκητη δραστηριότητα για ειλικρινή υπηρεσία χάρη του Κυρίου. Οι

2. Οι Μακαρισμοί

εργάτες Του θα εκπέμπουν στον κόσμο κύματα φωτεινών ακτίνων, που σαν ζωντανά όργανα θα φωτίσουν τη γη.

Με τι χαρά ο Χριστός δέχεται τον κάθε άνθρωπο που παραχωρεί τον εαυτό του σε Αυτόν! Συνταυτίζει το ανθρωπινό στοιχείο με το θεϊκό για να μπορέσει να μεταδώσει στον κόσμο το μυστηριακό χαρακτήρα της ενσαρκωμένης αγάπης. Μιλάτε γι' αυτό, προσεύχεσθε γι' αυτό, ψάλλετε γι' αυτό, εξαγγέλλετε παντού το μήνυμα της δόξας Του και εξακολουθείτε να προχωρείτε πάντοτε προς τα εμπρός ειςχωρώντας σε καινούργιους πάντοτε τομείς.

Υπομονή για την αντιμετώπιση των δοκιμασιών, ευγνωμοσύνη για την απολαβή των ευλογιών, θάρρος για την αναχαίτιση των πειρασμών, πραότητα, καλοσύνη, ευσπλαχνία και αγάπη σαν δεύτερη φύση, νά, ποια είναι τα φώτα που λάμπουν στο χαρακτήρα, σε αντίθεση με το σκότος της φίλαυτης καρδιάς μέσα στην οποία το φως της ζωής ποτέ δεν έχει λάμψει.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ

3. Η πνευματικότητα του νόμου

**«Δεν ήλθον να καταλύσω,
αλλά να εκπληρώσω.»
(Ματθ. [5]ε΄17)**

Ο Χριστός ήταν Εκείνος που ανάμεσα σε βροντές και αστραπές είχε εξαγγείλει το νόμο επάνω στο όρος Σινά. Η δόξα του Θεού, σαν καταναλώνουσα φωτιά, φανερώθηκε τότε στην κορυφή του όρους που σειόταν ολόκληρο από την παρουσία του Κυρίου. Πεσμένα μπρούμυτα στη γη και κατεχόμενα από δέος βαθύ, τα πλήθη των Ισραηλιτών άκουγαν τα ιερά προστάγματα του νόμου. Τι αντίθεση ανάμεσα σε εκείνη τη σκηνή και στη σκηνή του Όρους των Μακαρισμών! Κάτω από τον αίθριο καλοκαιρινό ουρανό, μέσα σε μια γαλήνια ατμόσφαιρα που διακοπτόταν μόνο από τα κελαηδήματα των πουλιών, ο Χριστός κατέστησε γνωστές τις αρχές της βασιλείας Του. Και όμως, Αυτός που μιλούσε στο λαό την ημέρα εκείνη με τον απαλό τόνο της αγάπης, τους παρουσίαζε τις αρχές του ίδιου νόμου που είχε διακηρυχθεί επάνω στο Σινά.

Τότε που πρωτοδόθηκε ο νόμος, οι Ισραηλίτες, ύστερα από τη διαφθορά που είχαν υποστεί, κατά τη μακρόχρονη σκλαβιά στην Αίγυπτο, έπρεπε να εντυπωσιασθούν από τη θεϊκή δύναμη και μεγαλοπρέπεια. Και όμως ο Θεός τούς φανερώθηκε ως Θεός αγάπης.

«Ο Κύριος ήλθεν εκ Σινά,
Και επεφάνη εις αυτούς εκ Σηείρ.
Επέλαμψεν εκ του όρους Φαράν,
Και ήλθε μετά μυριάδων αγίων.
Εκ της δεξιάς Αυτού
Εξήλθε πυρ νόμου δι'αυτούς.
Ναι, ηγάπησε τον λαόν,

3. Η πνευματικότητα του νόμου

Υπό την χείρα Σου
Είναι πάντες οι άγιοι Αυτού.
Και εκάθηντο εις τους πόδας Σου
Διά να λάβωσι τους λόγους Σου.»

Δευτερονόμιον [33]λγ'2,3

Στο Μωυσή ο Θεός αποκάλυψε τη δόξα Του με τα θαυμάσια εκείνα λόγια που αποτέλεσαν την ακριβαγάπητη εκείνη κληρονομιά όλων των αιώνων. «Κύριος, Κύριος ο Θεός, οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, φυλάττων έλεος εις χιλιάδας, συγχωρών ανομίαν και παράβασιν και αμαρτίαν.» (Έξ. [34]λδ' 6, 7).

Ο νόμος του Σινά ήταν η διατύπωση των αρχών της αγάπης. Αποκάλυπτε στη γη το νόμο του Θεού. Καθιερώθηκε με τη συμβολή ενός Μεσίτη - διακηρύχθηκε από Κάποιον ο οποίος είχε τη δύναμη να εναρμονίσει τις ανθρώπινες καρδιές με τις αρχές του νόμου. Ο Θεός φανέρωσε για ποιον σκοπό δινόταν ο νόμος όταν διακήρυξε στον Ισραήλ: «Άγιοι θέλετε είσθαι εις Εμέ.» (Έξ. [22]κβ'31)

Αλλά ο Ισραήλ δεν αντιλήφθηκε τον πνευματικό χαρακτήρα του νόμου, και πολλές φορές η προσποιητή υπακοή τους περιοριζόταν μάλλον στην τήρηση τύπων και ιεροτελεστιών, παρά στην παραχώρηση της καρδιάς στην ύπατη εξουσία της αγάπης. Όταν ο Ιησούς με το χαρακτήρα και τα έργα Του παρουσίασε στους ανθρώπους τις άγιες, καλοκάγαθες και πατρικές ιδιότητες του Θεού, φανερώνοντας την ανάξια λόγου τήρηση εξωτερικών μόνο εθιμοτυπιών, οι Ιουδαίοι αρχηγοί ούτε κατάλαβαν ούτε και παραδέχθηκαν τα λόγια Του. Νόμισαν ότι έδειχνε μεγάλη χαλαρότητα στις απαιτήσεις του νόμου. Και όταν Εκείνος τους εξέθεσε τις ίδιες τις αλήθειες που αποτελούσαν τον πυρήνα της ταγμένης από το Θεό υπηρεσίας τους, τότε αυτοί, τυφλωμένοι από την εθιμοτυπία, Τον κατηγόρησαν ότι προσπαθούσε να καταλύσει το νόμο.

Αν και προφερόμενα με μεγάλη ηπιότητα, τα λόγια του Χριστού εξέφραζαν μια τέτοια επισημότητα και δυναμικότη-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

τα που άγγιζαν βαθιά τις καρδιές των ανθρώπων, οι οποίοι νόμιζαν ότι θα άκουγαν τις χιλιοειπωμένες άψυχες παραδόσεις και σχολαστικότητες των ραββίνων, αλλά γελάστηκαν. «Εξεπλήττοντο οι όχλοι διά την διδαχὴν Αυτοῦ. Διότι ἐδίδασκεν αὐτοὺς ὡς ἔχων ἐξουσίαν καὶ οὐχὶ ὡς οἱ γραμματεῖς.» (Ματθ. [7]ζ΄28,29).

Οι Φαρισαῖοι πρόσεξαν τη μεγάλη διαφορά ανάμεσα στο δικό τους τρόπο διδασχῆς καὶ στον τρόπο του Χριστοῦ. Ἐβλεπαν ὅτι ἡ μεγαλόπρεπη, ἀγνή καὶ ἀδολὴ ἀλήθεια ἀσκούσε μὴ βαθιά, ἐξευγενιστικὴ ἐπίδραση στις διάνοιες πολλῶν ἀνθρώπων. Ἡ θεϊκὴ ἀγάπη καὶ τρυφερότητα του Λυτρωτῆ ἔλκυε τις καρδιές των ἀνθρώπων πρὸς Αὐτόν. Οἱ ραββίνοι ἔβλεπαν ὅτι με τὴ διδασχὴ Του ἐκμηδενίζοταν ολόκληρο τὸ δικὸ τους διδασκτικὸ σύστημα που πρόσφεραν στο λαό. Γκρέμιζε τὸ μεσότοιχο του φραγμοῦ που τόσο πολὺ κολάκευε τὴν περηφάνια καὶ τὴν ἀποκλειστικότητά τους, καὶ φοβόνταν πῶς ἀν Τον ἀφηναν ἀνεμπόδιστο, ἦταν ἱκανὸς νὰ τραβήξει ολόκληρο τὸν πληθυσμὸ μακριὰ ἀπὸ αὐτοὺς. Γι'αὐτὸ Τον παρακολουθοῦσαν με μεγάλη κακεντρέχεια, ἐλπίζοντας νὰ ἀνακαλύψουν κάποιον περιστατικὸ που θα προκαλοῦσε τὴ δυσμένεια του λαοῦ καὶ θα ἔδινε τὸ δικαίωμα στο ἀνώτατο ἰουδαϊκὸ Συνέδριο νὰ προβεῖ στην καταδίκη καὶ στο θάνατό Του.

Στο βουνὸ οἱ κατάσκοποι παρατηροῦσαν ἀπὸ πολὺ κοντὰ τὸ Χριστό. Καὶ ἐνῶ Ἐκεῖνος ἐξηγοῦσε τις ἀρχές τῆς δικαιοσύνης, οἱ Φαρισαῖοι τους παρακινούσαν νὰ διαδίδουν μεταξύ του λαοῦ ὅτι ἡ διδασχὴ Του ἐρχόταν σε ἀντίθεση με τις ἀρχές που εἶχε δώσει ὁ Θεὸς στο Σινά. Ἀλλὰ ὁ Σωτῆρας δὲν εἶχε τίποτε που νὰ υπονομεύσει τὴν πίστη στη θρησκεία καὶ στα θεσπίσματα τα ὁποῖα εἶχαν δοθεῖ μέσο του Μωυσῆ, ἀφοῦ ἡ κάθε ἀκτῖνα θεϊκοῦ φωτός που ὁ μεγάλος ἐκεῖνος ἀρχηγός του Ἰσραὴλ μετέδωσε στο λαό του προερχόταν ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸ Χριστό. Καὶ ἐνῶ πολλοὶ διαλογοῦνταν στις καρδιές τους ὅτι εἶχε ἔρθει νὰ καταργῆσει τὸ νόμο, με λόγια που δὲν ἐπιδέχονται καμιά ἀντίρρηση ὁ Ἰησοῦς καθορίζει τὴ θέση Του ἐναντι των θεϊκῶν προσταγμάτων. Τους εἶπε:

3. Η πνευματικότητα του νόμου

«Μη νομίσητε ότι ήλθον να καταλύσω τον νόμον ή τους προφήτας.»

Ο Δημιουργός της ανθρωπότητας, ο μεγάλος Νομοθέτης, είναι Αυτός που διακηρύττει ότι δεν προτίθεται να θέσει κατά μέρος τα νομοθετικά Του διατάγματα. Το κάθετι στη φύση, από τη μικροσκοπική κουκίδα που διακρίνεται στο φως της ηλιαχτίδας μέχρι τους κόσμους στο σύμπαν, υπόκειται σε νόμους. Και από την εφαρμογή των νόμων αυτών εξαρτάται η αρμονική λειτουργία του φυσικού κόσμου. Κατά τον ίδιο τρόπο υπάρχουν οι αρχές της δικαιοσύνης που διέπουν τη ζωή όλων των λογικών υπάρξεων, και από την υποταγή στις αρχές αυτές εξαρτάται η ευημερία του σύμπαντος.

Ο νόμος του Θεού υπήρχε πριν από τη δημιουργία του κόσμου. Οι άγγελοι κυβερνούνται σύμφωνα με τις αρχές του και για την εναρμόνιση των σχέσεων μεταξύ γης και ουρανού, οι άνθρωποι οφείλουν εξίσου να υπακούουν στα θεϊκά του διατάγματα. Ο Χριστός γνωστοποίησε τα εντάλματα του νόμου στον άνθρωπο στην εδεμική κατοικία του, «ότε τα άστρα της αυγής έπαλλον ομού, και πάντες οι υιοί του Θεού ηλάλαζον.» (Ιώβ [38]λη´7). Η αποστολή του Χριστού στη γη δεν ήταν να καταργήσει το νόμο, αλλά με τη χάρη Του να καταστήσει τον άνθρωπο ικανό να υπακούσει και πάλι στις εντολές.

Ο μαθητής της αγάπης ο οποίος είχε ακούσει τα λόγια αυτά του Χριστού επάνω στο βουνό, και ο οποίος χρόνια αργότερα έγραψε με την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος, αναφέρεται στην αμετάθετη υποχρέωση της υπακοής στο νόμο. Λέει ότι «η αμαρτία είναι ανομία» και ότι «πας όστις πράττει την αμαρτίαν, πράττει και την ανομίαν.» Διευκρινίζει ότι ο νόμος στον οποίο αναφέρεται, είναι «εντολή παλαιά, την οποίαν είχετε απ'αρχής.» (Α΄Ιωάν. [3]γ´4, [2]β´7). Μιλάει για το νόμο που προϋπήρχε πριν από τη δημιουργία και που επαναλήφθηκε στο όρος Σινά.

Μιλώντας για το νόμο ο Ιησούς είπε: «Δεν ήλθον να καταλύσω, αλλά να εκπληρώσω.» Χρησιμοποιεί εδώ την ίδια λέξη «εκπληρώσω» που χρησιμοποίησε και όταν ανήγγειλε

3. Η πνευματικότητα του νόμου

στον Ιωάννη Βαπτιστή την πρόθεσή Του πως «ούτως είναι πρότερον εις ημάς να εκπληρώσωμεν πάσαν δικαιοσύνην.» (Ματθ. [3]γ'15). Εννοούσε με αυτό ότι έπρεπε να τηρήσει με κάθε λεπτομέρεια τις αξιώσεις του νόμου, δίνοντας το παράδειγμα της τέλει συμμόρφωσης προς το θέλημα του Θεού.

Η αποστολή Του ήταν να «μεγαλύνει τον νόμον Αυτού, και καταστήσει έντιμον». (Ησ. [42]μβ'21). Έπρεπε να εκθέσει τον πνευματικό χαρακτήρα του νόμου, να παρουσιάσει τις απεριόριστες αρχές του και να ερμηνεύσει το αιώνιο κύρος του. Η θεϊκή ομορφιά του χαρακτήρα του Χριστού, με τον οποίο συγκρινόμενοι οι ανώτεροι και ευγενέστεροι των ανθρώπων δεν αποτελούν παρά μόνο αμυδρή αντανάκλαση Εκείνου για τον οποίο με θεία έμπνευση ο Σολομών έγραψε ότι είναι «διακρινόμενος μεταξύ μυριάδων . . . και αυτός όλος επιθυμητός», για τον οποίο ο Δαβίδ ατενίζοντάς Τον σε προφητικό οραματισμό είπε: «Συ είσαι ωραιότερος των υιών των ανθρώπων» (Άσμα [5]ε'10,16, Ψαλμ. [45]με'2), ο Ιησούς, η έκφραση της εικόνας του Πατέρα και το απαύγασμα της δόξας Του, ο γεμάτος αυταπάρνηση Λυτρωτής κατά την οδοιπορία της αγάπης Του σε αυτή τη γη, Αυτός και μόνο αποτελούσε τη ζωντανή απεικόνιση του χαρακτήρα του νόμου του Θεού. Με τη ζωή Του απέδειξε ότι η ουρανογέννητη αγάπη και οι χριστόμορφες αρχές αποτελούν τις βάσεις των νόμων της αιώνιας ακεραιότητας.

Ο Χριστός είπε: «Έως αν παρέλθη ο ουρανός και η γη, ιώτα έν, ή μία κεραία δεν θέλει παρέλθει από του νόμου, εωσού εκπληρωθώσι πάντα.» Υποτασσόμενος ο ίδιος ο Χριστός στο νόμο, βεβαίωσε το αμετάθετο του χαρακτήρα του και απέδειξε ότι με τη χάρη Του ο νόμος μπορούσε να τηρηθεί ακριβώς από τον κάθε γιο και την κάθε θυγατέρα του Αδάμ.

Επάνω στο όρος δήλωσε ότι ούτε το παραμικρό ιώτα θα παρερχόταν από το νόμο μέχρι να εκπληρωθούν τα πάντα - δηλαδή όλα όσα αφορούν την ανθρώπινη φυλή, όλα όσα σχετίζονται με το απολυτρωτικό έργο. Δε δίδαξε ότι ο νόμος

3. Η πνευματικότητα του νόμου

έμελλε ποτέ να καταργηθεί, αλλά στρέφοντας το βλέμμα στην υψηλότερη κορυφή της ανθρωπίνης επίτευξης, μας διαβεβαιώνει πως και όταν ακόμη φτάσουμε στο σημείο αυτό, ο νόμος θα διατηρεί πάντοτε το κύρος του, ώστε κανείς να μην μπορεί να υποθέσει ότι ο σκοπός της αποστολής Του ήταν η κατάλυση του ηθικού νόμου. Όσο υπάρχει η γη και ο ουρανός, οι ιερές αρχές του νόμου του Θεού εξακολουθούν να είναι έγκυρες. Η δικαιοσύνη Του, «ως τα υψηλά όρη» (Ψαλμ. [36]λς'6), συνεχίζει να υφίσταται, ως πηγή ευλογιών, της οποίας τα ρυάκια γοργοκυλούν δροσίζοντας τη γη.

Επειδή ο λόγος του Θεού είναι τέλειος και επομένως αμετάβλητος, είναι αδύνατον από μόνος του ο αμαρτωλός να ανταποκριθεί στον κανόνα των αξιώσεών του. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίο ο Χριστός ήρθε ως Λυτρωτής μας. Ήρθε με τον αποκλειστικό σκοπό να εναρμονίσει τους ανθρώπους με τις αρχές του νόμου του ουρανού, αφού τους καταστήσει μετόχους της θείας φύσης. Όταν εμείς εγκαταλείπουμε τις αμαρτίες μας και δεχόμαστε το Χριστό ως προσωπικό Σωτήρα μας, τότε ο νόμος εξυψώνεται. Ο απόστολος Παύλος ρωτάει: «Νόμον λοιπόν καταργώμεν διά της πίστεως; Μη γένοιτο, αλλά νόμον συνιστώμεν.» (Ρωμ. 3: 31).

Η υπόσχεση της νέας διαθήκης είναι: «Θέλω δώσει τους νόμους Μου εις τας καρδίας αυτών, και θέλω γράψει αυτούς επί των διανοιών αυτών.» (Εβρ. 10:16). Ενώ το τελετουργικό σύστημα, που έδειχνε το Χριστό ως Αμνό του Θεού ο οποίος θα σήκωνε τις αμαρτίες του κόσμου, θα ακυρωνόταν με το θάνατό Του, αντίθετα, οι αρχές της δικαιοσύνης - ενσωματωμένες όπως βρίσκονται στο Δεκάλογο - είναι τόσο αμετάβλητες, όσο και ο αιώνιος θρόνος του Θεού. Ούτε μια εντολή έχει ακυρωθεί, ούτε ένα ιώτα ή μια κεραία έχει μεταβληθεί. Οι αρχές που γνωστοποιήθηκαν στον άνθρωπο μέσα στον Παράδεισο ως επίσημος νόμος που διέπει τη ζωή, θα εξακολουθούν να υπάρχουν αμετάβλητες και μετά την αποκατάσταση του Παραδείσου. Όταν ο εδεμικός κήπος θα

3. Η πνευματικότητα του νόμου

ξανανθίσει στη γη, ο νόμος της αγάπης του Θεού θα τηρηθεί από κάθε ύπαρξη κινούμενη κάτω από τον ήλιο.

«Εις τον αιώνα, Κύριε, διαμένει ο νόμος Σου εν τω ουρανώ.» «Αληθινάί πάσαι αι εντολαί Αυτού. Εστερεωμένοι εις τον αιώνα του αιώνος, πεπιοημένοι εν αληθεία και ευθύτητι.» «Προ πολλού εγνώρισα εκ των μαρτυρίων Σου ότι εις τον αιώνα εθεμελίωσας αυτά.» (Ψαλμ. [119]ριθ'89, [111]ρια'7,8, [119]ριθ'152).

**«΍στις λοιπόν αθετήση
μίαν των εντολών τούτων των ελαχίστων,
και διδάξη ούτω τους ανθρώπους,
ελάχιστος θέλει ονομασθή
εν τη βασιλεία των ουρανών.»
(Ματθ. [5]ε'19)**

Αυτό σημαίνει ότι ο άνθρωπος αυτός δεν έχει καμιά θέση στον ουρανό. Επειδή όποιος εσκεμμένα αθετεί μια εντολή, στην πραγματικότητα δεν τηρεί καμιά από αυτές «εν πνεύματι και αληθεία». «Διότι όστις φυλάξη όλον τον νόμον και πταίση εις έν, έγινεν ενόχος πάντων» (Ιακ. [2]β'10).

Κριτήριο της αμαρτίας δεν είναι το μέγεθος της πράξης της παρακοής, αλλά το γεγονός της απομάκρυνσης από το γνωστοποιημένο θέλημα του Θεού και κατά την παραμικρή ακόμη λεπτομέρεια, επειδή με αυτό αποδεικνύεται ότι υπάρχει ακόμη η επικοινωνία ανάμεσα στην ψυχή και στην αμαρτία, ότι η καρδιά είναι μοιρασμένη στη λατρεία της. Ουσιαστικά, πρόκειται για μια άρνηση του Θεού, μια ανταρσία εναντίον των νόμων της κυβέρνησής Του.

Αν αφήνονταν οι άνθρωποι αδέσμευτοι να απομακρυνθούν από τις αξιώσεις του Κυρίου και να καθορίσουν μόνοι τους το γνώμονα των καθηκόντων τους, το αποτέλεσμα θα

3. Η πνευματικότητα του νόμου

ήταν μια ποικιλία κανόνων που να ανταποκρίνονται στα γούστα των διαφόρων ατόμων και η διοίκηση θα ξέφευγε τότε από τα χέρια του Κυρίου. Το ανθρώπινο θέλημα θα έπαιρνε την υπεροχή, ενώ το καλό και άγιο θέλημα του Θεού - η πρόθεση της αγάπης Του προς όλα τα πλάσματά Του - θα στερείτο την τιμή και το σεβασμό.

Κάθε φορά που οι άνθρωποι ακολουθούν μόνοι τους το δρόμο της προτίμησής τους, αντιτίθενται προς το Θεό. Δεν έχουν καμιά θέση στη βασιλεία των ουρανών, αφού έχουν εμπλακεί σε εμπόλεμη κατάσταση με αυτές τις αρχές του ουρανού. Αψηφώντας το θέλημα του Θεού, τοποθετούνται με το Σατανά, τον εχθρό του Θεού και των ανθρώπων. Δεν πρόκειται ο άνθρωπος να ζήσει ούτε με ένα λόγο ούτε με πολλούς λόγους, αλλά με κάθε λόγο που είπε ο Θεός.

Δεν μπορούμε να είμαστε ασφαλείς όταν παραβλέπουμε έστω και ένα λόγο, όσο ασήμαντος και αν μας φαίνεται. Δεν υπάρχει ούτε μια εντολή του νόμου που να μην αποβλέπει στο καλό και στην ευτυχία του ανθρώπου, τόσο σε αυτή τη ζωή όσο και στη μέλλουσα. Η υποταγή στο νόμο του Θεού είναι σαν φράχτης που περιβάλλει τον άνθρωπο και τον προφυλάγει από το κακό. Όποιος γκρεμίζει μέρος του θεϊκού αυτού προστατευτικού φραγμού, του καταστρέφει τη δυναμικότητά του να τον προστατεύσει. Ανοίγει δίοδο από όπου ο εχθρός μπορεί να εισέλθει, να ρημάξει και να αφανίσει.

Τολμώντας να αγνοήσουν το θέλημα του Θεού σε ένα ορισμένο μόνο σημείο, οι προπάτορές μας άνοιξαν διάπλατα τις πύλες της συμφοράς και της αθλιότητας σε ολόκληρο τον κόσμο. Κάθε άτομο που ακολουθεί το παράδειγμά τους, θα δρέψει τα ίδια αποτελέσματα. Η κάθε εντολή του νόμου του Θεού είναι θεμελιωμένη επάνω στην αγάπη Του, και όποιος απομακρύνεται από τις εντολές, εργάζεται για την ίδια του τη δυστυχία και καταστροφή.

**«Εάν μη περισσεύση η δικαιοσύνη σας
πλειότερον
της των γραμματέων και Φαρισαίων,
δεν θέλετε εισέλθει
εις την βασιλείαν των ουρανών.»
(Ματθ. [5]ε΄20)**

Οι γραμματείς και οι Φαρισαίοι δεν είχαν κατηγορήσει μόνο το Χριστό, αλλά και τους μαθητές Του ως αμαρτωλούς, επειδή παρέβλεπαν τους τύπους και τις καθιερωμένες συνήθειες των ραββίνων. Πολλές φορές οι μαθητές ήρθαν σε δύσκολη θέση και υπέφεραν από τους ψόγους και τις κατηγορίες που προέρχονταν από εκείνους που είχαν μάθει να σέβονται ως θρησκευτικούς δασκάλους.

Ο Ιησούς ξεσκέπασε την πλάνη δηλώνοντας ότι η δικαιοσύνη στην οποία τόση μεγάλη σημασία απέδιδαν οι Φαρισαίοι, δεν είχε καμιά αξία. Το ιουδαϊκό έθνος ισχυριζόταν ότι αποτελούσε τον ιδιαίτερο, αφοσιωμένο και ευνοούμενο του Θεού λαό. Ο Χριστός όμως απέδειξε ότι η θρησκεία τους ήταν απογυμνωμένη από τη ζώσα πίστη. Όλη τους η εξεζητημένη ευλάβεια, όλα τους τα ανθρώπινα επινοήματα και οι τελετουργίες, ακόμη και αυτή η γεμάτη περηφάνια τήρηση των εξωτερικών εφαρμογών του νόμου, δεν μπορούσε να τους καταστήσει άγιους. Δεν είχαν ούτε την καθαρότητα της καρδιάς, ούτε την ευγένεια ενός χριστόμορφου χαρακτήρα.

Μια θρησκεία προσκολλημένη στο γράμμα του νόμου, δεν κατορθώνει ποτέ να εναρμονίσει την ψυχή με το Θεό. Η αυστηρή, άκαμπτη орθοφροσύνη των Φαρισαίων, αποξενωμένη από τη μεταμέλεια, την τρυφερότητα και την αγάπη, μόνο λίθος σκανδάλου γινόταν για τον αμαρτωλό. Είχαν καταντήσει σαν το αλάτι που έχει χάσει τη γεύση του, επει-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

δὴ ἡ επιρροή τους δὲν εἶχε καμιά δύναμη νὰ προφυλάξει τὸν κόσμον ἀπὸ τὴ διαφθορά. Ἡ μόνη πραγματικὴ πίστη εἶναι ἡ «δι' ἀγάπης ενεργουμένη.» (Γαλ. [5]ε'6). Αὐτὴ καθαρίζει τὴν καρδιά. Εἶναι σαν τὸ προζύμι που μεταβάλλει τὸ χαρακτήρα.

Ἅλα αὐτὰ οἱ Ἰουδαῖοι ὀφείλαν νὰ τα ξέρουν ἀπὸ τὶς διδασκαλίαις τῶν προφητῶν. Πρὶν ἀπὸ αἰῶνες, ἡ ἀγωνία τοῦ ἀνθρώπου νὰ δικαιωθεῖ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ εἶχε ἐξωτερικευθεῖ καὶ εἶχε λάβει τὴν ἀπάντησίν της με τὰ λόγια τοῦ προφήτη: «Με τί θέλω ελθεῖ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, νὰ προσκυνήσω ἐνώπιον τοῦ υψίστου Θεοῦ; Θέλω ελθεῖ ἐνώπιον Αὐτοῦ με ὀλοκαυτώματα, με μύσχους ἐνιαυσίους; Θέλει εὐαρεστηθῆ ὁ Κύριος εἰς χιλιάδας κριῶν, ἢ εἰς μυριάδας ποταμῶν ἐλαίου; . . . Αὐτὸς σοὶ ἔδειξεν, ἄνθρωπε, τί τὸ καλὸν καὶ τί ζητεῖ ὁ Κύριος παρά σου, εἰμὴ νὰ πράττης τὸ δίκαιον καὶ νὰ ἀγαπᾷς ἔλεος, καὶ νὰ περιπατῆς ταπεινῶς μετὰ τοῦ Θεοῦ σου;» (Μιχ. [6]ς'6-8).

Ὁ προφήτης Ὡσηεῖ εἶχε υποδείξει τι ἀκριβῶς ἀποτελεῖ τὴν οὐσία τοῦ φαρισαϊσμοῦ ὅταν ἔλεγε ὅτι «ο Ἰσραὴλ εἶναι ἄμπελος εὐκληματοῦσα . . . ἐκαρποφόρησε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτοῦ.» (Ὡσηεῖ [10]ι'1). Προφασιζόμενοι ὅτι υπηρετοῦν τὸ Θεό, οἱ Ἰουδαῖοι στὴν πραγματικότητα ἐργάζονταν γιὰ τὸν εαυτὸ τους. Ἡ δικαιοσύνη τους ἦταν ὁ καρπὸς τῶν ἀτομικῶν προσπαθειῶν τους νὰ τηρήσουν τὸ νόμο σύμφωνα με τὴ δική τους ἀντίληψη καὶ με τὸ σκοπὸ νὰ ἐξυπηρετήσουν τὰ ἐγωιστικὰ τους συμφέροντα. Δὲν μποροῦσε λοιπὸν αὐτὴ νὰ εἶναι καλύτερη ἀπὸ τους ἴδιους. Πασχίζοντας νὰ καταστούν ἅγιοι, προσπαθοῦσαν ἀπλῶς νὰ βγάλουν κάτι καθαρὸ ἀπὸ κάτι τὸ ἀκάθαρτο. Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι ἅγιος ὅπως Εκείνος εἶναι ἅγιος, εἶναι τέλειος ὅπως Εκείνος εἶναι τέλειος. Παρουσιάζει στους ἀνθρώπους τὴ δικαιοσύνη τοῦ Θεοῦ.

Εἶναι ἀδύνατον ἀπὸ μόνος τοῦ ὁ ἀνθρώπος νὰ τηρήσει ἕναν τέτοιο νόμο ἐπειδὴ ἡ φύση τοῦ ἀνθρώπου εἶναι διεστραμμένη, παραμορφωμένη καὶ διαμετρικὰ ἀντίθετη πρὸς τὸ χαρακτήρα τοῦ Θεοῦ. Τα ἔργα τῆς φίλαυτης καρδιάς εἶναι

3. Η πνευματικότητα του νόμου

«ως ακάθαρτον πράγμα, και πάσα η δικαιοσύνη ημών είναι ως ρυπαρόν ιμάτιον.» (Ησ. [64]ξδ´6).

Αφού ο νόμος είναι άγιος, ήταν αδύνατον οι Ιουδαίοι να αποκτήσουν τη δικαιοσύνη με τις προσπάθειες που κατέβαλαν για την τήρηση του νόμου. Οι οπαδοί του Χριστού πρέπει να αποκτήσουν μια δικαιοσύνη εντελώς διαφορετική από εκείνη των Φαρισαίων, αν θέλουν να εισέλθουν στη βασιλεία των ουρανών.

Προσφέροντας τον Υιό Του ο Θεός, τους πρόσφερε την τέλεια δικαιοσύνη του νόμου. Αν αφεθούν ελεύθεροι να δεχθούν το Χριστό, τότε η ζωή του Θεού, η αγάπη Του θα κατοικήσει μέσα τους μετασχηματίζοντάς τους κατά την ομοιότητά Του. Έτσι, με το προσφερόμενο αυτό δώρο από το Θεό, γίνονται ικανοί να αποκτήσουν τη δικαιοσύνη που απαιτεί ο νόμος. Αλλά οι Φαρισαίοι απέρριψαν το Χριστό. «Μη γνωρίζοντες την δικαιοσύνην του Θεού, και ζητούντες να συστήσωσι την ιδίαν αυτών δικαιοσύνην, δεν υπετάχθησαν εις την δικαιοσύνην του Θεού.» (Ρωμ. [10]ι´3).

Στη συνέχεια, ο Ιησούς υπέδειξε στους ακροατές Του σε τι έγκειται η τήρηση των εντολών του Θεού - στο να ανασχηματίσει μέσα τους το χαρακτήρα Του. Επειδή μέσο αυτού ο Θεός παρουσιαζόταν καθημερινά μπροστά τους.

**«Πας ο οργιζόμενος αναίτιως
κατά του αδελφού αυτού,
θέλει είσθαι ένοχος εις την κρίσιν.»
(Ματθ. [5]ε΄22)**

Μέσο του Μωυσή ο Θεός είχε πει: «Δεν θέλεις μισήσει τον αδελφόν σου εν τη καρδιά σου . . . Δεν θέλεις εκδικείσθαι, ουδέ θέλεις μνησικακεί κατά των υιών του λαού σου, αλλά θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν.» (Λευιτ. [19]ιθ΄17,18). Οι αλήθειες που εξέθετε ο Χριστός, ήταν οι ίδιες που είχαν διδάξει οι προφήτες. Αλλά η σκληροκαρδία και η αγάπη της αμαρτίας τις είχαν επισκιάσει.

Τα λόγια του Σωτήρα φανέρωναν στους ακροατές Του ότι ενώ κατέκριναν τους άλλους για παραβάτες, αυτοί οι ίδιοι ήταν εξίσου ένοχοι, αφού υπέθαλπαν μέσα τους την κακεντρέχεια και το μίσος.

Αντίπερα από την ακτή της λίμνης όπου το πλήθος είχε συγκεντρωθεί, βρισκόταν η χώρα της Βασάν, μια απομονωμένη περιοχή της οποίας τα χάσκοντα φαράγγια και οι δασωμένοι λόφοι πρόσφεραν ευνοϊκούς κρουψώνες σε κάθε λογής εγκληματίες.

Οι φήμες για διάφορες ληστείες και εγκληματικές πράξεις που είχαν διαπραχθεί εκεί ήταν ακόμη νωπές στη μνήμη των ανθρώπων, και πολλοί έσπευδαν να καταδικάσουν με αποτροπιασμό εκείνους τους κακοποιούς. Αλλά ταυτόχρονα αυτοί οι ίδιοι δεν ήταν απαλλαγμένοι από τα πάθη και τις φιλονικίες. Έτρεφαν το πικρόχολο μίσος εναντίον των Ρωμαίων κατακτητών τους και έκριναν ότι είχαν το δικαίωμα να μισούν και να καταφρονούν όλους τους άλλους λαούς, και αυτούς ακόμη τους συμπατριώτες τους που δε συμφωνούσαν κατά πάντα με τη γνώμη τους. Με μια τέτοια στάση παρέβαιναν την εντολή που διακηρύττει «Μη φονεύσης».

3. Η πνευματικότητα του νόμου

Το πνεύμα του μίσους και της εκδίκησης προέρχεται από το Σατανά και τον ώθησε μέχρι το σημείο να θανατώσει τον Υιό του Θεού. Όποιος υποθάλλει το πνεύμα της κακεντρέχειας και της βαναυσότητας, υποθάλλει το ίδιο αυτό πνεύμα το οποίο καταλήγει σε θανατηφόρα αποτελέσματα. Η εκδικητική σκέψη κρύβει μέσα της το έμβρυο της κακής πράξης, όπως ο σπόρος κλείνει μέσα του το φυτό. «Πας όστις μισεί τον αδελφόν αυτού, είναι ανθρωποκτόνος, και εξεύρετε ότι πας ανθρωποκτόνος δεν έχει ζωήν αιώνιον μένουσαν εν ε-αυτώ.» (Α΄ Ιωάν. [3]γ΄15).

«Όστις είπη προς τον αδελφόν αυτού, Ρακά (ηλίθιε), θέλει είσθαι ένοχος εις το συνέδριον.» Με το δώρο του Υιού Του για την απολύτρωσή μας, ο Θεός απέδειξε πόσο μεγάλη αξία αποδίδει στην κάθε ανθρωπίνη ψυχή, και δε δίνει σε κανέναν το δικαίωμα να εκφράζεται περιφρονητικά για τον άλλον.

Ασφαλώς θα ανακαλύψουμε λάθη και αδυναμίες στους γύρω μας, αλλά ο Θεός διεκδικεί την ψυχή για δική Του - δική Του όχι μόνο επειδή την έπλασε, αλλά διπλά δική Του επειδή και την εξαγόρασε με το πολύτιμο αίμα του Χριστού. Όλοι έχουν πλασθεί σύμφωνα με την εικόνα Του, και σε αυτούς ακόμη τους πιο υποβιβασμένους οφείλουμε να συμπεριφερόμαστε με σεβασμό και καλοσύνη. Ο Θεός θα μας ζητήσει λόγο και για μια ακόμη περιφρονητική κουβέντα που απευθύνουμε σε μια ψυχή για την οποία ο Χριστός έδωσε τη ζωή Του.

«Τί σε διακρίνει από του άλλου; και τί έχεις το οποίον δεν έλαβες; Εάν δε και έλαβες, τί καυχάσαι ως μη λαβών;» «Συ τίς είσαι όστις κρίνεις ξένον δούλον; εις τον ίδιον αυτού κύριον ίσταται ή πίπτει.» (Α΄ Κορ. [4]δ΄7, Ρωμ. [14]ιδ΄4).

«Όστις είπη, Μωρέ, θέλει είσθαι ένοχος εις την γέενναν του πυρός.» Στην Παλαιά Διαθήκη η λέξη «μωρός» υποδηλώνει κάποιον που έχει αποστατήσει, κάποιον που έχει παραδοθεί στην αμαρτία. Και ο Χριστός λέει ότι όποιος καταδικάζει τον αδελφό του για αποστατή ή για αρνητή του

3. Η πνευματικότητα του νόμου

Θεού, δείχνει ότι αυτός ο ίδιος είναι άξιος της αυτής καταδίκης.

Ο ίδιος ο Χριστός κατά τη φιλονικία με το διάβολο για το σώμα του Μωυσή «δεν ετόλμησε να επιφέρη εναντίον αυτού κατηγορίαν βλάσφημον». Αν το έκανε αυτό, θα είχε εισδύσει σε εχθρικό έδαφος, επειδή η κατηγορία είναι το όπλο του Σατανά. Στη Γραφή αυτός αποκαλείται «ο κατηγορος των αδελφών ημών». Ο Χριστός δεν είχε πρόθεση να χρησιμοποιήσει κανένα από τα όπλα του πονηρού. Τον αντιμετώπισε με τα λόγια: «Ο Κύριος να σε επιτιμήσει.» (Αποκ. [12]ιβ'10, Ιούδα 9).

Αυτό το παράδειγμα πρέπει να ακολουθήσουμε και μεις. Όταν αντιμετωπίζουμε διαμάχες με τους εχθρούς του Χριστού, δεν πρέπει να λέμε τίποτε με πνεύμα εκδικητικό, ούτε και με πνεύμα που φέρνει τη χροιά μιας χλευαστικής κατηγορίας. Εκείνος που μιλάει ως εκπρόσωπος του Θεού, δεν πρέπει να εκστομίζει λόγια που ούτε αυτή ακόμη η Μεγαλειότητα του ουρανού τόλμησε να προφέρει φιλονικώντας με το Σατανά. Το έργο της κρίσης και της καταδίκης πρέπει να το αφήσουμε στα χέρια του Θεού.

**«Φιλιώθητι με τον αδελφόν σου.»
(Ματθ. [5]ε΄24)**

Η αγάπη του Θεού δεν είναι μόνο έλλειψη αρνητικής στάσης. Είναι μια θετική, ενεργητική αρχή, μια ζωντανή πηγή που ρέει διαρκώς προσκομίζοντας ευλογίες στους άλλους. Αν έχουμε την αγάπη του Χριστού στην καρδιά μας, τότε δε θα αρκούμαστε απλώς στο να μη τρέφουμε μίσος κατά των συνανθρώπων μας, αλλά θα προσπαθήσουμε με κάθε δυνατό τρόπο να τους δείξουμε την αγάπη μας.

Ο Χριστός λέει: «Εάν λοιπόν προσφέρης το δώρον σου εις το θυσιαστήριον, και εκεί ενθυμηθής ότι ο αδελφός σου έχει τι κατά σου, άφες εκεί το δώρον σου έμπροσθεν του θυσιαστηρίου, και ύπαγε, πρώτον φιλιώθητι με τον αδελφόν σου, και τότε ελθών πρόσφερε το δώρον σου.» Η προσφορά των θυσιών ήταν μια εκδήλωση πίστης ότι μέσω του Χριστού ο προσφέρων γινόταν μέτοχος της ευσπλαχνίας και αγάπης του Θεού. Αλλά το να εκφράζει κανείς πίστη στη συγχωρητική αγάπη του Θεού, ενώ υποθάλπει μέσα του ένα άστοργο πνεύμα, θα αποτελούσε απλώς ειρωνεία.

Όταν εκείνος που ισχυρίζεται ότι υπηρετεί το Θεό, βλέπει ή πληγώνει τον αδελφό του, παρουσιάζει στον αδελφό αυτό μια διαστρεβλωμένη εικόνα του χαρακτήρα του Θεού. Πρέπει να ομολογήσει και να παραδεχθεί την αδικία αυτή σαν αμάρτημα που διέπραξε. Ενδεχομένως ο αδελφός μας να μας έχει κάνει μεγαλύτερο κακό από ό,τι εμείς του κάναμε. Αυτό όμως δε μας απαλλάσσει από την ευθύνη.

3. Η πνευματικότητα του νόμου

Όταν ερχόμαστε στην παρουσία του Θεού, αν θυμηθούμε ότι κάποιος έχει κάτι εναντίον μας, πρέπει να αφήσουμε εκεί το δώρο της προσευχής μας, της ευχαριστίας μας, της αυτοπροαίρετης προσφοράς μας, και να πάμε πρώτα στον αδελφό μας με τον οποίο έχουμε τη διαφορά, να ομολογήσουμε με ταπεινοφροσύνη το σφάλμα μας και να ζητήσουμε συγγνώμη.

Αν κατά κάποιον τρόπο εξαπατήσαμε ή αδικήσαμε τον αδελφό μας, έχουμε καθήκον να επανορθώσουμε τη βλάβη που του κάναμε. Αν άθελά μας προφέραμε μια ψευδή μαρτυρία, αν με ανακρίβεια επαναλάβουμε τα λόγια που ακούσαμε, αν βλάψαμε κατά οποιονδήποτε τρόπο την υπόληψή του, οφείλουμε να πάμε σε εκείνους στους οποίους μιλήσαμε για το πρόσωπο αυτό και να πάρουμε πίσω όλες τις ανακρίβεις δηλώσεις μας.

Πόσο κακό θα μπορούσε να προληφθεί αν οι διαφορές μεταξύ των αδελφών, αντί να ξεσκεπάζονται στους άλλους, λύνονταν μεταξύ τους με ειλικρίνεια και με πνεύμα χριστιανικής αγάπης! Πόσες ρίζες πικρίας που δηλητηριάζουν τόσο κόσμο θα είχαν καταστραφεί και πόσο στενά και τρυφερά συνδεδεμένοι θα ζούσαν οι οπαδοί του Χριστού με τους δεσμούς της αγάπης Του!

**«Πας ο βλέπων γυναίκα,
διά να επιθυμήση αυτήν,
ήδη εμοίχευσεν αυτήν
εν τη καρδιά αυτού.»
(Ματθ. [5]ε΄28)**

Οι Ιουδαίοι, περήφανοι για την ηθικότητά τους, παρατηρούσαν με αποτροπιασμό τα χαλαρά ήθη και έθιμα των εθνικών. Η παρουσία των απεσταλμένων από την αυτοκρατορική εξουσία Ρωμαίων αξιωματούχων στην Παλαιστίνη, αποτελούσε ένα συνεχές σκάνδαλο για το λαό, επειδή οι ξένοι αυτοί έφερναν από την πατρίδα τους ένα χείμαρρο σωστό από ειδωλολατρικές συνήθειες, πράξεις λαγνείας και έκλυτο βίο. Στην Καπερναούμ οι ρωμαίοι αξιωματούχοι, συνοδευόμενοι από τις εύθυμες συντρόφισσές τους, πρωτοστατούσαν στις παρελάσεις και στους περιπάτους, και συχνά το ξεφάντωμα και οι φωνασκίες τους τάραζαν τη σιγαλιά της λίμνης καθώς οι βάρκες τους αναψυχής γλιστρούσαν επάνω στα ήρεμα νερά της.

Τα πλήθη περίμεναν να ακούσουν από τον Ιησού μια δημόσια επίκριση που να καυτηριάζει τη διαγωγή αυτών των εισβολέων. Με τι έκπληξη όμως άκουγαν μάλλον λόγια που παρουσίαζαν ολόγυμνα τα αισθήματα της δικής τους καρδιάς!

Όταν μας απασχολούν πονηρές σκέψεις που τις υποθάλλουμε στην καρδιά, όσο και κρυφά, ο Ιησούς είπε ότι αυτό αποτελεί ένδειξη πως η αμαρτία βασιλεύει ακόμη στην καρδιά. Η ψυχή ζει μέσα στο μίasma της πικρόχολης κακίας, σκλάβα της παρανομίας. Όποιος τέρπεται με τις ανήθικες σκηνές, όποιος υποθάλλει πονηρές σκέψεις και ρίχνει λάγνες ματιές, θα μπορούσε να αντιληφθεί τη φύση του κακού που εγκυμονεί μέσα στους κρυφούς θαλάμους της ψυχής του, αν παρατηρούσε το μέγεθος της ντροπής και

3. Η πνευματικότητα του νόμου

της σπαραξικάρδιας λύπης εκείνου που έπεσε ήδη στην αμαρτία.

Η περίοδος του πειρασμού που προηγείται από τη διάπραξη μιας σοβαρής αμαρτίας, δεν είναι αυτή καθεαυτή υπαίτια για την έμπρακτη εκδήλωση του κακού. Το μόνο που κάνει, είναι ότι αναπτύσσει και γεννά ένα αποκύημα που μέχρι τότε αδρανούσε κρυμμένο στην καρδιά. Επειδή ο άνθρωπος «καθώς φρονεί εν τη ψυχή αυτού τοιούτος είναι», «διότι εκ ταύτης προέρχονται αι εκβάσεις της ζωής.» (Παρ. [23]κγ'7, [4]δ'23).

**«Εάν η δεξιά σου χείρ σε σκανδαλίζη,
έκκοψον αυτήν.»
(Ματθ. [5]ε΄30)**

Προκειμένου να εμποδίσει την αρρώστια να ξαπλωθεί στο υπόλοιπο σώμα του και να φθείρει τη ζωή του, ο άνθρωπος θα έδινε τη συγκατάθεσή του να αποχωρισθεί ακόμη και από το δεξί χέρι του. Πόσο προθυμότερα θα έπρεπε να αποχωρισθεί από οτιδήποτε διακυβεύει την ύπαρξη της ψυχής του! Σκοπός του ευαγγελίου είναι να οδηγήσει διεφθαρμένες και παγιδευμένες από το Σατανά ψυχές στην απολύτρωση και στην ένδοξη ελευθερία των παιδιών του Θεού. Ο Θεός δεν προτίθεται μόνο να μας ανακουφίσει από τη συμφορά που είναι το αναπόφευκτο αποτέλεσμα της αμαρτίας, αλλά και να μας λυτρώσει από την ίδια την αμαρτία.

Η διαφθαρμένη και παραμορφωμένη ψυχή πρέπει πρώτα να εξαγνισθεί, να μεταπλασθεί πριν να την επενδύσει «η λαμπρότης Κυρίου του Θεού ημών», η οποία θα μας καταστήσει «συμμόρφους της εικόνας του Υιού Αυτού.» «Εκείνα τα οποία οφθαλμός δεν είδε, και ωτίον δεν ήκουσε, και εις καρδιαν ανθρώπου δεν ανέβησαν, τα οποία ο Θεός ητοίμασεν εις τους αγαπώντας Αυτόν.» (Ψαλμ. 90: 17, Ρωμ. [8]η΄29, Α΄ Κορ. [2]β΄9). Μόνο η αιωνιότητα μπορεί να αποκαλύψει το ένδοξο πεπρωμένο του ανθρώπου, στον οποίο η εικόνα του Θεού έχει αποκατασταθεί. Για να επιτύχουμε τα υψηλά αυτά ιδανικά, πρέπει να θυσιάσουμε κάθετι που παρεμβάλλεται σαν εμπόδιο στην ψυχή. Η αμαρτία στηρίζεται στη θέλησή μας για να μας παρασύρει. Έτσι, η θέληση να αρνηθούμε το κακό συμβολίζεται με το κόψιμο του χεριού ή το βγάλσιμο του ματιού.

Πολλές φορές μας φαίνεται πως αν παραχωρήσουμε τη θελησή μας στο Θεό, είναι σαν να συγκατανεύουμε να διέλ-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

θουμε τη ζωή μας ακρωτηριασμένοι ή ανάπηροι. Αλλά ο Χριστός μάς λέει ότι το εγώ πρέπει να ακρωτηριασθεί, να πληγωθεί, να αποκοπεί, αν με αυτό τον τρόπο θα μπορούσαμε να εισέλθουμε στη ζωή. Κάτι που εμείς το βλέπουμε σαν συμφορά, στην πραγματικότητα είναι η πύλη που οδηγεί σε κέρδη ανυπολόγιστα.

Ο Θεός είναι η πηγή της ζωής, και εμείς μπορούμε να έχουμε ζωή μόνο όταν βρισκόμαστε σε διαρκή επικοινωνία μαζί Του. Χωρισμένοι από το Θεό, μπορεί να συνεχίζουμε την ύπαρξή μας για ένα ορισμένο διάστημα, αλλά δεν κατέχουμε τη ζωή. Μια τέτοια ύπαρξη «δεδομένη εις τας ηδονάς, ενώ ζη, είναι νεκρά.» (Α΄ Τιμ. [5]ε΄6). Μόνο αν παραχωρήσουμε τη θέλησή μας στο Θεό, τότε Του προσφέρουμε τη δυνατότητα να μας χορηγήσει τη ζωή. Μόνο με την αυτοπαραχώρηση γινόμαστε οι δέκτες της ζωής Του, είπε ο Ιησούς. Μόνο τότε είναι δυνατόν να νικήσουμε όλα τα κρύφια αμαρτήματα τα οποία ανέφερε. Μπορεί να κατορθώσουμε να τα κρατήσουμε θαμμένα στα μύχια της καρδιάς μας, να τα αποκρύψουμε από τα μάτια των ανθρώπων. Πώς όμως θα μπορέσουμε να σταθούμε στην παρουσία του Θεού;

Αν είστε προκολλημένοι στον εαυτό σας σε σημείο που να αρνείσθε να παραχωρήσετε τη θέλησή σας στο Θεό, τότε διαλέγετε το θάνατο. Για την αμαρτία, σε οποιαδήποτε μορφή και αν απαντάται, ο Θεός είναι «πυρ καταναλίσκον». Αν προτιμάτε την αμαρτία και αρνείσθε να αποχωρισθείτε από αυτήν, τότε η παρουσία του Θεού, καταναλίσκοντας την αμαρτία, θα καταναλώσει και εσας μαζί.

Απαιτείται θυσία προκειμένου να παραδοθεί κανείς στο Θεό. Αλλά αυτό που θυσιάζεται, είναι κάτι το κατώτερο για χάρη του ανώτερου, κάτι το γήινο για χάρη του πνευματικού, κάτι το πρόσκαιρο για χάρη του αιώνιου. Ο Θεός δεν έχει σκοπό να εξουδετερώσει τη θέλησή μας, αφού μόνο με την εξάσκηση της θέλησης γίνεται εφικτό αυτό που μας ζητάει να κάνουμε. Αλλά οφείλουμε να παραχωρήσουμε τη θέλησή μας σε Αυτόν για να την παραλάβουμε πάλι κα-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

θαρισμένη και εξαγνισμένη, και τόσο στενά συνδεδεμένη με τη Θεότητα, ώστε ο Θεός χρησιμοποιώντας εμάς να μπορέσει να εκπέμψει τα ρεύματα της αγάπης και της δύναμής Του. Όσο δύσκολη και επώδυνη αν φαίνεται στην πειστωμένη και παραστρατημένη καρδιά μια τέτοια παραχώρηση, ας έχουμε πάντα υπόψη ότι αυτό είναι «προς το συμφέρον ημών». (Εβρ. [12]ιβ' 10).

Μόνο όταν ανάπηρος και αποκαμωμένος έπεσε ο Ιακώβ στο στήθος του αγγέλου της διαθήκης, γνώρισε τη νίκη της θριαμβευτικής πίστης και έλαβε τον τίτλο «ενίσχυσας μετά Θεού». Μόνο όταν άρχισε να χωλαίνει «κατά τον μηρόν αυτού» (Γέν. [32]λβ' 31), τα αρματωμένα τάγματα του Ησαΐ γαλήνεψαν στην παρουσία του, και αργότερα ο Φαραώ, ο περήφανος κληρονόμος με βασιλική σειρά διαδοχής, υποκλίθηκε ταπεινά για να δεχθεί την ευλογία του πατριάρχη. Ο ίδιος ο Αρχηγός της σωτηρίας μας έγινε τέλειος «διά των παθημάτων», και οι άνθρωποι της πίστης «ενεδυναμώθησαν από ασθενείας» και «έτρεψαν εις φυγήν στρατεύματα αλλοτρίων». Έτσι, «οι χωλοί θέλουσι διαρπάσει την λείαν» και «ο αδύνατος . . . θέλει είσθαι ως ο Δαβίδ και ο οίκος του Δαβίδ. . . ως άγγελος Κυρίου.» (Εβρ. [2]β' 10, [11]ια' 34, Ησ. [33]λγ' 23, Ζαχ. [12]ιβ' 8).

**«Συγχωρείται εις τον άνθρωπον να χωρισθή την γυναίκα αυτού;»
(Ματθ. [19]ιθ´3)**

Στους Ιουδαίους ο άνδρας είχε δικαίωμα να χωρίσει τη γυναίκα του για τις πιο ασήμαντες αφορμές, και αυτή ήταν τότε ελεύθερη να ξαναπανδρευθεί. Αυτή η αμαρτωλή συνήθεια οδήγησε σε εξαχρείωση και δυστυχία. Στην επί του Όρους Ομιλία ο Χριστός διακήρυξε με σαφήνεια ότι ο δεσμός του γάμου είναι ακατάλυτος, εκτός από την περίπτωση συζυγικής απιστίας. Είπε: «Όστις χωρισθή την γυναίκα αυτού εκτός διά πορνείαν, και νυμφευθή άλλην, γίνεται μοιχός. Και όστις νυμφευθή γυναίκα κεχωρισμένην γίνεται μοιχός.»

Όταν αργότερα οι Φαρισαίοι Του υπέβαλαν την ερώτηση σχετικά με τη νομιμότητα του διαζυγίου, ο Χριστός παρέπεμψε τους ακροατές Του στο αρχικό θέσπισμα του γάμου όπως είχε καθιερωθεί κατά τη δημιουργία. Τους εξήγησε: «Ο Μωυσής διά την σκληροκαρδίαν σας συνεχώρησεν εις εσάς να χωρίζησθε τας γυναίκας σας. Απ'αρχής όμως δεν έγινεν ούτω.» (Ματθ. [19]ιθ´8). Αναφέρθηκε στην ευλογημένη εποχή της εδεμικής ευτυχίας, τότε που ο Θεός είχε ανακηρύξει τα πάντα «καλά λίαν».

Το Σάββατο και ο γάμος από την Εδέμ έλκουν την καταγωγή τους - δύο θεσπίσματα για τη δόξα του Θεού και για το καλό της ανθρωπότητας. Ενώνοντας τα χέρια του αγίου εκείνου ζεύγους με το δεσμό του γάμου και λέγοντας ότι «θέλει αφήσει ο άνθρωπος τον πατέρα αυτού και την μητέρα αυτού και θέλει προσκολληθή εις την γυναίκα αυτού, και θέλουσιν είσθαι οι δύο εις σάρκα μίαν» (Γέν. 2:24), ο Θεός νομιμοποιούσε οριστικά το θέσπισμα του γάμου για όλους τους απογόνους του Αδάμ μέχρι τη συντέλεια του αιώνας. Αυτό που ο αιώνιος Πατέρας μας ανακήρυξε καλό, ήταν ένα

3. Η πνευματικότητα του νόμου

νομοθέτημα που εξασφάλιζε τις εκλεκτότερες ευλογίες και τα ανώτερα όρια της ανθρώπινης ανάπτυξης.

Αλλά όπως έγινε με όλα τα άλλα καλά δώρα που εμπιστεύθηκε ο Θεός στον άνθρωπο, έτσι και ο γάμος διαστρεβλώθηκε από την αμαρτία. Σκοπός όμως του ευαγγελίου είναι να τον επαναφέρει στην αρχική του αγνότητα και ομορφιά. Τόσο η Παλαιά όσο και η Καινή Διαθήκη χρησιμοποιούν τη σχέση του γάμου για να παραστήσουν την τρυφερή και ιερή ένωση που υπάρχει ανάμεσα στο Χριστό και στο λαό Του, τους λυτρωμένους Του που απέκτησε με την τιμή του Γολγοθά.

Ο Χριστός λέει: «Μη φοβού . . . διότι ο ανήρ σου είναι ο Ποιητής σου. Το όνομα Αυτού είναι, ο Κύριος των δυνάμεων.» Στο Άσμα των Ασμάτων ακούμε τη φωνή της νύφης να λέει: «Ο αγαπητός μου είναι εις εμέ και εγώ εις Αυτόν.» Και Εκείνος που είναι γι' αυτήν ο «διακρινόμενος μεταξύ μυριάδων» αποκρίνεται προς την εκλεκτή Του: «Όλη ωραία είσαι, αγαπητή Μου, και μώμος δεν υπάρχει εν σοι.» (Ησ. [54]νδ'4,5, Άσμα [2]β'16, [5]ε'10, [4]δ'7).

Χρόνια αργότερα, ο απόστολος Παύλος γράφοντας προς τους Χριστιανούς της Εφέσου, δηλώνει ότι ο Κύριος κατέστησε τον άνδρα κεφαλή της γυναίκας, για να την προστατεύει και να της εξασφαλίσει μια στέγη όπου τα μέλη της οικογένειας να ζουν αρμονικά μεταξύ τους, όπως ακριβώς ο Χριστός είναι η κεφαλή της εκκλησίας και ο Σωτήρας του μυστηριακού εκκλησιαστικού σώματος. Γι' αυτό και λέει: «Οι άνδρες αγαπάτε τας γυναίκας σας, καθώς ο Χριστός ηγάπησε την εκκλησίαν, και παρέδωκεν Εαυτόν υπέρ αυτής, διά να αγιάση αυτήν, καθάρισας με τον λουτρόν του ύδατος διά του λόγου. Διά να παραστήση αυτήν εις Εαυτόν ένδοξον εκκλησίαν, μη έχουσαν κηλίδα, ή ρυτίδα, ή τι των τοιούτων, αλλά διά να ήναι αγία και άμωμος. Ούτω χρεωστούσιν οι άνδρες να αγαπώσι τας εαυτών γυναίκας.» (Εφεσ. 5:25-28).

Η χάρη του Χριστού, αυτή και μόνη, μπορεί να καταστήσει το θεσμό του γάμου εκείνο που είχε υπόψη Του ο Θεός, δηλαδή ένα μέσον για την ευλογία και την ηθική ανάταση

3. Η πνευματικότητα του νόμου

της ανθρωπότητας. Και με αυτό τον τρόπο οι οικογένειες αυτής της γης, με την ενότητα, την ειρήνη και την αγάπη που εκδηλώνουν, μπορούν να απεικονίζουν την οικογένεια του ουρανού.

Σήμερα, όπως στην εποχή του Χριστού, οι κοινωνικές συνθήκες παρουσιάζουν τραγική παραποίηση του ουράνιου ιδανικού για τον ιερό αυτό δεσμό. Μολαταύτα, και γι'αυτούς ακόμη που δε γεύθηκαν παρά μόνο πίκρες και απογοητεύσεις στη σύζευξη όπου περίμεναν να βρουν την ευτυχία και τη χαρά, το ευαγγέλιο του Χριστού προσφέρει ανακούφιση. Η υπομονή και η καλοσύνη που χορηγεί το Πνεύμα Του, μπορεί να γλυκάνει την πίκρα της κακοτυχίας. Η καρδιά μέσα στην οποία κατοικεί ο Χριστός, είναι τόσο χορτάτη, τόσο ικανοποιημένη με την αγάπη Του, που δεν καταναλίσκεται από τη σφοδρή επιθυμία να επισύρει τον οίκτο και τη συμπάθεια των άλλων. Και όταν η καρδιά παραχωρείται στο Θεό, η θεική σοφία θα επιτελέσει ό,τι η ανθρωπινή σοφία αδυνατεί να επιτύχει.

Με την αποκάλυψη της χάρις Του, καρδιές άλλοτε αδιάφορες και γυμνωμένες από αγάπη, ενώνονται με δεσμούς στενότερους και σταθερότερους από τους επίγειους δεσμούς - χρυσοί κρίκοι μιας αγάπης που θα ανταπεξέρχεται στη δοκιμασία των θλίψεων.

«Μη ομόσητε μηδ'όλως.» (Ματθ. [5]ε΄34)

Η εξήγηση που μας δίνεται για την απαγόρευση αυτή είναι η ακόλουθη: Δεν πρέπει να ορκιζόμαστε «μήτε εις τον ουρανόν διότι είναι θρόνος του Θεού, μήτε εις την γην διότι είναι υποπόδιον των ποδών αυτού, μήτε εις τα ιεροσόλυμα διότι είναι πόλις του μεγάλου βασιλέως, μήτε εις την κεφαλήν σου να ομόσης, διότι δεν δύνασαι μίαν τρίχα να κάμης λευκήν ή μέλαιναν.»

Τα πάντα προέρχονται από το Θεό. Δεν κατέχουμε τίποτε που να μη μας το έχει δώσει. Ή ακόμη καλύτερα, δεν κατέχουμε τίποτε που δεν έχει αγορασθεί για μας με το αίμα του Χριστού. Κάθετι που έρχεται στην κατοχή μας φέρει τη σφραγίδα του σταυρού, είναι εξαγορασμένο με την ανυπολόγιστη αξία του αίματος, είναι ισότιμο με τη ζωή του Θεού. Επομένως, δεν υπάρχει τίποτε που να μπορούμε δικαιωματικά να χρησιμοποιήσουμε σαν δικό μας για εγγύηση των λόγων μας.

Οι Ιουδαίοι αντιλαμβάνονταν την τρίτη εντολή σαν απαγόρευση της βέβηλης χρήσης του ονόματος του Θεού. Πίστευαν όμως ότι άλλους όρκους μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν. Ο όρκος είχε γίνει κοινή συνήθεια μεταξύ τους. Μέσο του Μωυσή τους είχε απαγορευθεί η ψευδορκία, αλλά αυτοί είχαν εφεύρει διάφορα τεχνάσματα για να απαλλαγούν από τη δεσμευτική υποχρέωση του όρκου. Δε δίσταζαν καθόλου να χρησιμοποιούν πραγματικά βέβηλες μεθόδους, ούτε και αποστρέφονταν την επιορκία, φθάνει να μπορούσαν να την καλύψουν με κάποια έντεχνη παράκαμψη του νόμου.

Ο Ιησούς κατέκρινε τη διαγωγή τους δηλώνοντας ότι οι αναφερόμενες στον όρκο συνήθειές τους αποτελούσαν παράβαση του νόμου του Θεού. Αλλά ο Σωτήρας μας δεν απαγόρευσε τη χρήση του δικαστικού όρκου κατά τον οποίο

3. Η πνευματικότητα του νόμου

με επισημότητα επικαλείται κανείς το Θεό ότι η μαρτυρική κατάθεσή του ανταποκρίνεται προς την αλήθεια και μόνη την αλήθεια. Ο ίδιος ο Ιησούς κατά τη δίκη Του μπροστά στο ανώτατο Συνέδριο δεν αρνήθηκε να δώσει την ένορκη μαρτυρία Του. Ανακρινόμενος από τον αρχιερέα με την ερώτηση, «Σε ορκίζω εις τον Θεόν τον ζώντα, να είπης προς ημάς, αν Συ ήσαι ο Χριστός, ο Υιός του Θεού», ο Ιησούς απάντησε: «Σύ είπας.» (Ματθ. [26]κς´63,64). Αν ο Χριστός είχε απαγορεύσει το δικαστικό όρκο στην επί του Όρους Ομιλία, στην περίπτωση αυτή θα είχε επιπλήξει τον πρωθιερέα, και με τον τρόπο αυτό θα εφάρμοζε τη διδασκαλία Του χάρη των οπαδών Του.

Πολλοί είναι εκείνοι που ενώ δε φοβούνται να εξαπατήσουν τους συνανθρώπους τους, έχουν όμως διδαχθεί, και με την επιρροή του Αγίου Πνεύματος έχουν αισθανθεί, τι τρομερό πράγμα είναι να ψευσθεί κανείς στο Δημιουργό του. Όταν τους ζητούν να ορκισθούν, τότε αισθάνονται ότι δίνουν τη μαρτυρία τους όχι μόνο παρουσία των ανθρώπων, αλλά και παρουσία του Θεού. Και ότι αν ψευδομαρτυρήσουν, ενοχοποιούνται έναντι Εκείνου που διαβάζει τα μυστικά της καρδιάς και που γνωρίζει τη γυμνή αλήθεια. Η ανάμνηση των τρομακτικών τιμωριών οι οποίες βρήκαν άλλους σαν επακόλουθο του αμαρτήματος αυτού, ασκεί μια αναχαιτιστική επιρροή επάνω τους.

Αλλά αν υπάρχει κάποιος που μπορεί με συνέπεια να καταθέτει ενόρκως, αυτός είναι ο Χριστιανός. Αυτός ζει σαν να βρίσκεται διαρκώς στην παρουσία του Θεού, γνωρίζοντας ότι τα πάντα είναι φανερά «εις τους οφθαλμούς Εκείνου προς τον έχομεν να δώσωμεν λόγον». Όστε, όταν του το απαιτούν, είναι σωστό να επικαλεσθεί τη μαρτυρία του Θεού ότι θα πει την αλήθεια και μόνο την αληθεια.

Συνεχίζοντας, ο Χριστός εδραίωσε μια αρχή που σκοπτό έχει να καταστήσει περιττό τον όρκο. Δίδαξε ότι η απόλυτη αλήθεια πρέπει να αποτελεί το γνώμονα κάθε ομιλίας. «Ας ήναι ο λόγος σας, Ναί, ναί. Ού, ού. Το δε πλείοτερον τούτων είναι εκ του πονηρού.»

3. Η πνευματικότητα του νόμου

Τα λόγια αυτά αποδοκιμάζουν όλες εκείνες τις χωρίς νόημα χρησιμοποιούμενες εκφράσεις και τα επιφωνήματα που αγγίζουν τα όρια της ανοσιότητας. Καταδικάζουν τους απατηλούς επαίνους, την παραποίηση της αλήθειας, τα κολακευτικά λόγια, τις υπερβολές, τις εμπορικές ατασθαλίες που τόσο συνηθίζονται στους κοινωνικούς κύκλους και στον επαγγελματικό κόσμο. Διδάσκουν ότι κανένας που προσπαθεί να φανεί διαφορετικός από ό,τι είναι και του οποίου τα λόγια δεν εκφράζουν τα πραγματικά αισθήματα της καρδιάς, δεν μπορεί ποτέ να λέγεται ειλικρινής.

Αν δινόταν η δέουσα προσοχή στα λόγια αυτά του Χριστού, θα περιορίζονταν οι κουβέντες οι γύρω από τις αβάσιμες εικασίες και βάναυσες επικρίσεις. Επειδή, ποιος μπορεί να είναι σίγουρος ότι λέει την καθαρή αλήθεια όταν μιλάει για τα κίνητρα και για τις πράξεις των άλλων; Πόσες φορές η περηφάνια, η οργή ή η προσωπική αντιπάθεια δεν επηρεάζουν την εντύπωση που προξενούν οι άνθρωποι! Και μια μόνο ματιά, μια λέξη, και αυτός ακόμη ο τόνος της φωνής, μπορούν να καλύπτουν την ψευτιά. Αλλά και πραγματικά γεγονότα είναι δυνατόν να αναμεταδίδονται τόσο παραπονημένα, ώστε οι άλλοι να σχηματίσουν εσφαλμένη αντίληψη. Και ό,τι «είναι πλειότερον» της αλήθειας «είναι εκ του πονηρού.»

Όλες οι πράξεις του Χριστιανού πρέπει να είναι καθαρές και διάφανες σαν το ηλιακό φως. Η αλήθεια προέρχεται από το Θεό. Η απάτη, σε όλες τις μυριόμορφες φάσεις της, προέρχεται από το Σατανά. Και όποιος με οποιοδήποτε τρόπο ξεφεύγει από την ευθυγραμμισμένη αλήθεια, προδίδει τον εαυτό του και κατατάσσεται με το μέρος του πονηρού.

Δεν μπορούμε να πούμε την αλήθεια, εκτός αν την ξέρουμε. Και πόσες φορές συμβαίνει προκατειλημμένες γνώμες, προσωπικές προτιμήσεις, περιορισμένη γνώση πραγμάτων, πλημμυλής κρίση να εμποδίζουν την ορθή αντίληψη των ζητημάτων με τα οποία έχουμε να ασχοληθούμε! Δεν

3. Η πνευματικότητα του νόμου

μπορούμε να λέμε την αλήθεια, εκτός αν η σκέψη μας καθοδηγείται διαρκώς από Εκείνον ο οποίος είναι η αλήθεια.

Με τον απόστολο Παύλο ο Χριστός μας παροτρύνει: «Ο λόγος σας ας ήναι πάντοτε με χάριν.» «Μηδείς λόγος σαπρός ας μη εξέρχηται εκ του στόματός σας, αλλ'όστις είναι καλός προς οικοδομήν της χρείας, διά να δώση χάριν εις τους ακούοντας.» (Κολ. [4]δ'6, Εφεσ. [4]δ'29). Εξεταζόμενα κάτω από το βιβλικό φως, τα επί του Όρους λόγια του Χριστού φαίνονται να καταδικάζουν τα πειράγματα, τις ανοησίες και τις άσεμνες συζητήσεις. Απαιτούν να είναι τα λόγια μας όχι μόνο ειλικρινή, αλλά και αγνά.

Όσοι μαθητεύουν κοντά στο Χριστό, δε θα συγκοινωνούν «εις τα έργα τα άκαρπα του σκότους». Με τις κουβέντες τους, όπως και με τη ζωή τους, θα εκδηλώνουν την απλότητα, την εντιμότητα και τη φιλαλήθεια, επειδή προετοιμάζονται να ζήσουν με τη συντροφιά εκείνων για τους οποίους έχει λεχθεί ότι «εν τω στόματι αυτών δεν ευρέθη δόλος.» (Εφεσ. [5]ε'11, Αποκ. [14]ιδ'5).

**«Μη αντισταθήτε προς τον πονηρόν,
αλλ'όστις σε ραπίση
εις την δεξιάν σου σιαγόνα
στρέψον εις αυτόν και την άλλην.»
(Ματθ. [5]ε'39)**

Αφορμές για προστριβές δεν έλειπαν από τους Ιουδαίους, καθώς έρχονταν σε συχνή επαφή με τους Ρωμαίους στρατιώτες. Στρατιωτικά αποσπάσματα βρίσκονταν εγκαταστημένα σε διάφορα σημεία της Ιουδαίας και της Γαλιλαίας, και η παρουσία τους υπενθύμιζε διαρκώς στο λαό την εθνική τους κατάπτωση. Με πικρία ψυχής άκουγαν το δυνατό ήχο της σάλπιγγας και έβλεπαν τις μονάδες να παρατάσσονται γύρω από το ρωμαϊκό λάβαρο και να υποκλίνονται με σεβασμό μπροστά στο σύμβολο αυτό της αυτοκρατορικής δύναμης.

Ο λαός ερχόταν σε συχνές προστριβές με το στρατό, οι οποίες προστριβές άναβαν τα λαϊκά πάθη. Πολλές φορές τύχαινε ένας Ρωμαίος αξιωματικός να βαδίζει επικεφαλής των ανδρών της στρατιωτικής φρουράς που μετακινούνται βιαστικά από το ένα μέρος στο άλλο, και να βρεθεί μπροστά σε Εβραίους χωρικούς που εργάζονταν στα χωράφια τους. Τους ανάγκαζε τότε να σηκώσουν το φορτίο του και να το ανεβάσουν στη βουνοπλαγιά ή να κάνουν οποιαδήποτε άλλη αγγαρεία που τους χρειαζόταν. Το δικαίωμα αυτό τους το χωρηγόυσε ο ρωμαϊκός νόμος, και κάθε αντίσταση σε αυτού του είδους προσταγές αντιμετωπιζόταν με τους σαρκασμούς και τη βαναυσότητα των κατακτητών.

Η κάθε ημέρα που περνούσε, προξενούσε στην καρδιά του λαού διαρκώς ζωηρότερη την επιθυμία να αποτινάξουν το ρωμαϊκό ζυγό. Το επαναστατικό αυτό πνεύμα εκδηλωνόταν εντονότερα ανάμεσα στους θαρραλέους και σκληραγωγημένους Γαλιλαίους. Η συνοριακή πόλη της Καπερναούμ

3. Η πνευματικότητα του νόμου

αποτελούσε την έδρα της τοπικής ρωμαϊκής φρουράς, και την ώρα ακόμη της διδαχής του Ιησού, η θέα μιας ομάδας στρατιωτών ξανάφερε στη μνήμη των ακροατών Του την τραγική σκέψη της ταπείνωσης του Ισραήλ. Οι άνθρωποι με αγωνία έστρεφαν τα βλέμματα στο Χριστό, ελπίζοντας ότι Εκείνος ήταν που θα ταπείνωνε την περηφάνια της Ρώμης.

Ο Ιησούς ατενίζει με λύπη τα στραμμένα σε Αυτόν πρόσωπα ολόγυρά Του. Παρατηρεί το πνεύμα της εκδίκησης που έχει τυπώσει τα ίχνη του επάνω σε αυτά και αναγνωρίζει με πόση βαθιά ριζωμένη πικρία οι άνθρωποι λαχταρούσαν για τη δύναμη να συντρίψουν τους καταδυνάστευτους. Με θλιμμένο ύφος τους εκπλιπαρεί: «Μη αντισταθήτε προς τον πονηρόν, αλλ'όστις σε ραπίσει εις την δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον εις αυτόν και την άλλην.»

Τα λόγια αυτά ήταν απλώς μια επανάληψη της διδασκαλίας της Παλαιάς Διαθήκης. Είναι αλήθεια ότι η εντολή «οφθαλμόν αντί οφθαλμού, και οδόντα αντί οδόντος» συμπεριλαμβανόταν στη νομοθεσία που δόθηκε μέσω του Μωυσή. Αλλά αυτό ήταν ένα πολιτικό θέσπισμα. Κανένας δεν είχε τη δικαιολογία να εκδικηθεί υπερασπιζόμενος τον εαυτό του, αφού ο Κύριος είχε δηλώσει: «Μή είπης, Θέλω ανταποδώσει κακόν.» «Μή είπης, καθώς έκαμεν εις εμέ, ούτω θέλω κάμει εις αυτόν.» «Εις την πτώσιν του εχθρού σου, μη χαρής.» «Εάν πεινά ο εχθρός σου, δος εις αυτόν άρτον να φάγη. Και εάν διψά, πότισον αυτόν ύδωρ.» (Λευιτ. [24]κδ'20, Παρ. [20]κ'22, [24]κδ'29,17, [25]κε'21,22).

Ολόκληρη η ζωή του Χριστού δεν ήταν παρά μια έμπρακτη εφαρμογή της αρχής αυτής. Ο Σωτήρας μας εγκατέλειψε την ουράνια κατοικία Του με σκοπό να φέρει τον άρτο της ζωής στους εχθρούς Του. Αν και η δυσφήμιση και ο κατατρεγμός Τον ακολουθούσαν κατά πόδας από τη φάτνη μέχρι τον τάφο, το μόνο που προκάλεσαν, ήταν η έκφραση της συγχωρητικής αγάπης Του.

Χρησιμοποιώντας τον προφήτη Ησαΐα λέει: «Τον νώτον Μου έδωκα εις τους μαστιγούντας, και τας σιαγόνας Μου εις τους μαδίζοντας. Δεν έκρυψα το πρόσωπόν Μου από υβρι-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

σμών και εμπτυσμάτων.» «Ήτο κατατεθλιμμένος και βεβασανισμένος, αλλά δεν ήνοιξε το στόμα Αυτού. Εφέρθη ως Αρνίον επί σφαγήν, και ως πρόβατον έμπροσθεν του κείροντος αυτό άφωνον, ούτω δεν ήνοιξε το στόμα Αυτού.» (Ησ. [50]ν'6, [53]νγ'7). Και από το σταυρό του Γολγοθά αντηχούν ακόμη οι προσευχές Του για τους εκτελεστές Του και το ελπιδοφόρο μήνυμά Του για τον ετοιμοθάνατο ληστή.

Η παρουσία του Πατέρα περιέβαλε το Χριστό ώστε να μην υποστεί περισσότερο από ό,τι η αιώνια αγάπη έκρινε απαραίτητο για το καλό του κόσμου. Αυτή η σκέψη αποτελούσε την πηγή της παρηγοριάς Του, και πρέπει να την αποτελεί και για μας. Εκείνος, στην καρδιά του οποίου έχει ενσταλλαχθεί το Πνεύμα του Χριστού, ζει αναπόσπαστος από το Χριστό. Το κτύπημα που στοχεύει εναντίον του, πέφτει επάνω στο Σωτήρα ο οποίος Τον περιβάλλει με την παρουσία Του. Ότιδήποτε του συμβαίνει, έρχεται από το Χριστό. Δεν έχει ανάγκη να αντισταθεί μόνος του στο κακό, επειδή ο Χριστός είναι ο υπερασπιστής του. Τίποτε δεν μπορεί να τον αγγίσει, εκτός αν το επιτρέψει ο Κύριος, και «τα πάντα» όσα Εκείνος επιτρέπει «συνεργούσι προς το αγαθόν εις τους αγαπώντας τον Θεόν.» (Ρωμ. [8]η'28).

«Εις τον θέλοντα να κριθεί μετά σου, και να λάβη τον χιτώνα σου, άφες εις αυτόν και το ιμάτιον και αν σε αγγαρεύση τις μίλιον έν, ύπαγε μετ'αυτού δύο.»

Ο Ιησούς απαίτησε από τους οπαδούς Του αντί να αντιστέκονται στις αξιώσεις αυτών που βρίσκονται στην εξουσία, να κάνουν περισσότερο ακόμη από ό,τι τους ζητούσαν να κάνουν. Καθόσον τους ήταν δυνατόν, όφειλαν να εκτελούν την κάθε υποχρέωσή τους προσφέροντας και παραπάνω από ό,τι τους πρόσταζε η κρατική νομοθεσία.

Ο νόμος, όπως τον μετέδωσε ο Μωυσής, εξασφάλιζε μια συγκινητική προστασία για τους φτωχούς. Όταν ένας άπορος έδινε ενέχυρο το ρούχο του σαν εγγύηση ότι θα τηρούσε το λόγο του ή θα ξεπλήρωνε το χρέος του, ο πιστωτής δεν είχε το δικαίωμα να μπει μέσα στο σπίτι του για να το πάρει. Έπρεπε να περιμένει να του φέρουν το ενέχυρο έξω

3. Η πνευματικότητα του νόμου

στο δρόμο. Και ανεξαιρέτα, κάτω από οποιαδήποτε περίπτωση, με τη δύση του ηλίου έπρεπε να επιστραφεί το ενέχυρο στον κάτοχό του. (Δείτε Δευτ. [24]κδ´10-13).

Στην εποχή του Χριστού ελάχιστη σημασία δινόταν στις φιλόστοργες αυτές προνοητικές εκδηλώσεις που προέβλεπε ο νόμος. Ο Ιησούς όμως δίδαξε στους οπαδούς Του να σέβονται τις αποφάσεις του δικαστηρίου, έστω και αν αυτές υπερέβαιναν τις αξιώσεις τις επιβεβλημένες από το μωσαϊκό νόμο. Και αν ακόμη η ποινή τούς επέβαλε τη στέρση ενός μέρους του ντυσίματός τους, έπρεπε να υποταγούν σε αυτή. Επιπλέον, όφειλαν όχι μόνο να παραχωρήσουν στον πιστωτή ό,τι δικαιωματικά του ανήκει, αλλά στην ανάγκη έπρεπε να δώσουν και περισσότερο ακόμη από ό,τι δικαστήριο του χορηγούσε το δικαίωμα να πάρει. Ο Χριστός είπε: «Εις τον θέλοντα να κριθή μετά σου και να λάβει τον χιτώνα σου, άφες εις αυτόν και το ιμάτιον. Και αν σε αγγαρεύση τις έν μίλιον, ύπαγε μετ'αυτού δύο.»

Και ακόμη πρόσθεσε: «Εις τον ζητούντα παρά σου δίδε, και τον θέλοντα να δανεισθή από σου μη αποστραφής.» Το ίδιο ακριβώς μάθημα είχε διδάξει ο Μωυσής: «Δεν θέλεις σκληρύνει την καρδίαν σου, ουδέ θέλεις κλείσει την χείρα σου από του πτωχού αδελφού σου, αλλ'εξάπαντος θέλεις ανοίξει την χείρα σου προς αυτόν, και εξάπαντος θέλεις δανείσει εις αυτόν ικανά διά την χρείαν αυτού, εις ό,τι χρειάζεται.» Αυτή η βιβλική περικλοπή διευκρινίζει τη σημασία των λόγων του Σωτήρα. Ο Χριστός δε μας διδάσκει να δίνουμε χωρίς καμιά διάκριση στον καθένα που παρουσιάζεται ζητώντας μας βοήθεια. Το «θέλεις δανείσει εις αυτόν ικανά διά την χρείαν αυτού» δεν αναφέρεται σε δάνειο, αλλά μάλλον σε χάρισμα και συμφωνεί με την προτροπή «δανείζετε, μηδεμίαν απολαβήν ελπίζοντες.» (Δευτ. [15]ιε´7,8, Λουκά [6]ς´35).

«Όταν ελεείς με την καρδιά σου,
τρεις ελεείς αντί για ένα:
Τον πεινασμένο γείτονά σου,

3. Η πνευματικότητα του νόμου

τον εαυτό σου και Εμένα.»

«Αγαπάτε τους εχθρούς σας.» Μαθ. [5]ε΄44)

Του Λυτρωτή το μάθημα «μη αντισταθήτε προς τον πο- νηρόν» ήταν δυσκολοχώνευτο για τους εκδικητικούς Εβραί- ους, και άρχισαν να γογγύζουν ψιθυρίζοντας μεταξύ τους. Αλλά ο Χριστός συνέχισε κάνοντας μια πιο απαιτητική δή- λωση: «Ηκούσατε ότι ερρέθη, θέλεις αγαπά τον πλησίον σου, και μίσει τον εχθρόν σου. Εγώ όμως σας λέγω, Αγα- πάτε τους εχθρούς σας, ευλογείτε εκείνους οίτινες σας κα- ταρώνται, ευεργετείτε εκείνους οίτινες σας μισούσι, και προσεύχεσθε υπέρ εκείνων οίτινες σας βλάπτουσι και σας κατατρέχουσι, διά να γείνητε υιοί του Πατρός σας του εν τοις ουρανοίς.»

Αυτό ήταν το πνεύμα του νόμου, τον οποίο νόμο είχαν καταντήσει έναν ψυχρό και άκαμπτο κώδικα διαφόρων α- παιτήσεων. Θεωρούσαν τον εαυτό τους ανώτερο από τους λοιπούς ανθρώπους και άξιο ιδιαίτερων θεϊκών απολαβών, για τη φυλετική καταγωγή τους ως Ισραηλίτες. Ο Χριστός όμως τόνισε ότι μόνο με την εκδήλωση ενός συγχωρητικού πνεύματος αγάπης θα μπορούσαν να αποδείξουν ότι αυτοί εμφορούνται από κίνητρα ανώτερα από αυτά των τελωνών και αμαρτωλών τους οποίους περιφρονούσαν.

Έστρεψε την προσοχή των ακροατών Του στον Κυβερ- νήτη του σύμπαντος, παρουσιάζοντάς Τον με ένα καινούρι- γιο όνομα, «Πάτερ ημών». Ήθελε να τους κάνει να καταλά- βουν τι τρυφερά αισθήματα έτρεφε γι'αυτούς ο Θεός. Δίδαξε πως ο Θεός ενδιαφέρεται για κάθε μια ψυχή, ότι «καθώς σπλαχνίζεται ο πατήρ τα τέκνα, ούτως ο Κύριος σπλαχνίζε- ται τους φοβούμενους Αυτόν.» (Ψαλμ. [103]ργ΄13).

Ένας τέτοιος χαρακτηρισμός για το Θεό δεν έχει ποτέ δοθεί από καμιά θρησκεία του κόσμου εκτός από τη θρη- σκεία της Βίβλου. Η ειδωλολατρία διδάσκει στους ανθρω-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

πους να βλέπουν το υπέρτατο Ον σαν αντικείμενο που εμπνέει το φόβο μάλλον παρά την αγάπη - σαν μια μοχθηρή θεότητα που κατευνάζεται με θυσίες, παρά σαν Πατέρα που σκορπίζει με απλοχεριά στα παιδιά Του τα δώρα της αγάπης Του. Και αυτοί ακόμη οι Ισραηλίτες είχαν τόσο τυφλωθεί ως προς τις πολύτιμες διδασκαλίες των προφητών σχετικά με το χαρακτήρα του Θεού, ώστε αυτή η αποκάλυψη της πατρικής αγάπης Του τους ήρθε σαν κάτι το πρωτότυπο, σαν δώρο ολοκαίνουργιο προσφερόμενο στον κόσμο.

Οι Ιουδαίοι πίστευαν ότι ο Θεός αγαπούσε εκείνους που Τον υπηρετούσαν - και κατά τη γνώμη τους ήταν εκείνοι που τηρούσαν τα εντάλματα των ραββίνων - και ότι ο υπόλοιπος κόσμος βρισκόταν κάτω από την αποδοκιμασία και την κατάρα του Θεού. Αλλά ο Ιησούς είπε ότι δεν είναι έτσι. Ολόκληρος ο κόσμος, καλός και κακός, ωφελείται από τις ηλιαχτίδες της αγάπης Του.

Την αλήθεια αυτή έπρεπε να την έχουν διδαχθεί από την ίδια τη φύση. Επειδή ο Θεός «ανατέλλει τον ήλιον Αυτού επί πονηρούς και αγαθούς, και βρέχει επί δικαίους και αδικούς». Δεν είναι καμιά ιδιαίτερη δύναμη κρυμμένη στα σπλάχνα της γης που την αναγκάζει να παράγει χρόνο με το χρόνο τα αγαθά της και να ακολουθεί κανονικά γύρω από τον ήλιο την τροχιά της. Το χέρι του Θεού κατευθύνει τους πλανήτες και τους κρατάει στην καθορισμένη τροχιά τους στον ουρανό. Με τη δύναμή Του χειμώνας και καλοκαίρι, σπορητός και θερισμός, ημέρα και νύχτα διαδέχονται το ένα το άλλο κατά τη συνηθισμένη τους αλληλουχία. Με το λόγο του η βλάστηση αυξάνει, τα φύλλα ξεπετάγονται και τα λουλούδια ανθούν. Κάθετι καλό που έχουμε, κάθε ακτίνα ηλιακού φωτός, κάθε σταλαματιά βροχής, κάθε μόριο τροφής, κάθε στιγμή ζωής είναι ένα δώρο της αγάπης Του.

Ενώ δεν μπορούσαμε ούτε να αγαπήσουμε ακόμη, ούτε αξιαγάπητοι ήμασταν στο χαρακτήρα, αλλά «μισητοί και μισούντες αλλήλους», ο ουράνιος Πατέρας μας μάς ευσπλαχνίσθηκε. Και «ότε εμφανρώθη η χρηστότης και η φιλανθρωπία του Σωτήρος ημών Θεού, ουχί εξ έργων δικαιο-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

σύνης, τα οποία επράξαμεν ημείς, αλλά κατά το έλεος Αυτού έσωσεν ημάς.» (Τίτ. [3]γ'3-5). Η αποδοχή της αγάπης Του θα κάνει και εμάς κατά τον ίδιο τρόπο αγαθούς και τρυφερούς όχι μόνο προς αυτούς που μας είναι ευχάριστοι, αλλά και στους πιο ανόσιους, άδικους και αμαρτωλούς.

Παιδιά του Θεού λογίζονται όσοι είναι μέτοχοι της φύσης Του. Ούτε η κοινωνική θέση μας, ούτε η καταγωγή μας, ούτε η εθνικότητά μας, ούτε τα θρησκευτικά μας προνόμια μπορούν να αποδείξουν ότι είμαστε μέλη της οικογένειας του Θεού. Αυτό το κατορθώνει μόνο η αγάπη που αγκαλιάζει τον κόσμο ολόκληρο. Και οι αμαρτωλοί ακόμη, όσοι δεν έχουν κλείσει ερμητικά την καρδιά τους στο Πνεύμα του Θεού, ανταποκρίνονται και αυτοί στην καλοσύνη. Μπορεί να ανταποκρίνονται με μίσος στο μίσος, ξέρουν όμως να δείχνουν και αγάπη για την αγάπη. Αλλά το μόνο που προσφέρει αγάπη αντί για μίσος είναι το Πνεύμα του Θεού. Το να δείχνει κανείς καλοσύνη στους αχάριστους και στους κακούς, το να κάνει το καλό χωρίς να περιμένει ανταπόδοση, είναι τα διακριτικά του ουράνιου βασιλικού αξιώματος, τα βέβαια αποδεικτικά με τα οποία τα τέκνα του Υψίστου φανερώνουν την προνομιούχο θέση τους.

**«Έστε λοιπόν σεις τέλειοι,
καθώς ο Πατήρ σας ο εν τοις ουρανοίς
είναι τέλειος.»
(Ματθ. [5]ε΄48)**

Η λέξη «λοιπόν» υπαινίσσεται κάποιο συμπέρασμα, μια κατάληξη των όσων έχουν ειπωθεί προηγουμένως. Αφού ο Ιησούς περιέγραψε στο ακροατήριό Του την αστείρευτη ευσπλαχνία και αγάπη του Θεού, σαν επακόλουθο τους ζητάει να γίνουν και αυτοί τέλειοι. Επειδή ο ουράνιος Πατέρας σας «είναι αγαθός προς τους αχαρίστους και τους κακούς» (Λουκά [6]ς΄35), επειδή έσκυψε τόσο χαμηλά για να σας υψώσει, επομένως μπορείτε, λέει ο Ιησούς, να Του μοιάσετε κατά το χαρακτήρα και να σταθείτε άψογοι στην παρουσία των ανθρώπων και των αγγέλων.

Οι όροι που εξασφαλίζουν με τη χάρη του Θεού την αιώνια ζωή είναι ακριβώς οι ίδιοι που υπήρχαν στην Εδέμ, άψογη δηλαδή δικαιοσύνην, αρμονία με το Θεό, απόλυτη προσαρμογή στις αρχές του νόμου Του. Ο ιδανικός χαρακτήρας παρουσιάζεται ο ίδιος στην Παλαιά Διαθήκη όπως και στην Καινή Διαθήκη. Το ιδανικό αυτό δεν είναι κάτι το ακατόρθωτο για μας. Η κάθε εντολή, το κάθε πρόσταγμα του Θεού περικλείει μια θετική υπόσχεση επάνω στην οποία βασίζεται η εντολή. Ο Θεός προνόησε για τα μέσα που θα μας βοηθήσουν να γίνουμε όμοιοι με Αυτόν. Τον αντικειμενικό αυτό σκοπό θα τον εκπληρώσει για όλους εκείνους που δεν αντιτίθενται στο έργο της χάρις Του παρεμβάλλοντας πεισματικά το δικό τους θέλημα.

Ο Θεός μας αγάπησε με ανείπωτη αγάπη, και η δική μας προς Αυτόν αγάπη ξυπνάει μόλις αρχίζουμε να σχηματίζουμε μια ιδέα για το μήκος, το πλάτος, το ύψος και το βάθος από την αγάπη Του αυτή «την υπερβάλλουσαν πάσαν γνώσιν». Με την αποκάλυψη της ελκυστικής ζωής του Χρι-

3. Η πνευματικότητα του νόμου

στού, με την επίγνωση της αγάπης που εκδήλωσε για μας ενώ ήμασταν ακόμη μέσα στην αμαρτία, η σκληρή καρδιά μαλακώνει, δαμάζεται, και ο αμαρτωλός μετασχηματίζεται και γίνεται παιδί του ουρανού. Ποτέ ο Θεός δεν μετέρχεται μέσα εξαναγκαστικά. Μεταχειρίζεται την αγάπη για να αποβάλει την αμαρτία από την καρδιά. Έτσι, μετατρέπει την περηφάνια σε ταπεινοφροσύνη, την έχθρα και απιστία σε αγάπη και πιστότητα.

Οι Ιουδαίοι αγωνίζονταν σκληρά για να φθάσουν στην τελειότητα με τις προσωπικές τους προσπάθειες, χωρίς φυσικά να το κατορθώσουν. Ο Χριστός τους είχε ήδη πει ότι με τη δική τους δικαιοσύνη δε θα μπορούσαν ποτέ να εισέλθουν στη βασιλεία των ουρανών. Και τώρα τους υποδεικνύει τα πραγματικά χαρακτηριστικά της δικαιοσύνης από την οποία πρέπει να διέπονται όλοι όσοι θα εισέλθουν στον ουρανό. Από την αρχή μέχρι το τέλος της επί του Όρους Ομιλίας Του είχε περιγράψει τους καρπούς της. Τώρα, με μια μόνο φράση τονίζει την πηγή και τη φύση της: Να είστε τέλειοι καθώς ο Θεός είναι τέλειος. Ο νόμος είναι απλώς το αντίγραφο του χαρακτήρα του Θεού. Παρατηρήστε στον ουράνιο Πατέρα σας μια τέλεια εκδήλωση των αρχών που συνιστούν τα θεμέλια του διακυβερνητικού Του συστήματος.

Ο Θεός είναι αγάπη. Όπως οι φωτεινές ακτίνες εκπέμπονται από τον ήλιο, έτσι ρέουν από Αυτόν η αγάπη, το φως και η χαρά προς όλα τα πλάσματά Του. Η φύση Του είναι να δίνει. Η ζωή Του η ίδια είναι ένα ξεχείλισμα αφίλου-της αγάπης.

«Δόξα Του είναι των παιδιών Του το καλό.

Χαρά Του της Πατρότητας το τρυφερό φυτό.»

Μας λέει να είμαστε τέλειοι κατά τον ίδιο τρόπο, όπως ο Θεός είναι τέλειος. Οφείλουμε να είμαστε πηγή φωτός και ευλογίας μέσα στον περιορισμένο κύκλο μας, όπως Εκείνος είναι σε ολόκληρο το σύμπαν. Εμείς δεν έχουμε τίποτε το δικό μας, αλλά το φως της αγάπης Του λάμπει επάνω μας,

3. Η πνευματικότητα του νόμου

και καθήκον μας είναι να αντανακλούμε τη λαμπρότητα Του. Χάρη στην καλοσύνη που δανειζόμαστε από το Θεό, μπορούμε να είμαστε και εμείς τέλειοι μέσα στη δική μας σφαίρα όπως Εκείνος είναι στη δική Του. Ο Ιησούς είπε: Να είστε τέλειοι καθώς ο *Πατέρας σας* είναι τέλειος. Αν είστε παιδιά του Θεού, είστε συμμετοχοί της φύσης Του και δεν μπορεί παρά να είστε όμοιοι με Αυτόν. Κάθε παιδί γεννιέται από τη ζωή του πατέρα του. Αν είστε παιδιά του Θεού, γεννημένα με το Πνεύμα Του, ζείτε με τη ζωή του Θεού. «Εν Αυτώ (εν τω Χριστώ) κατοικεί παν το πλήρωμα της θεότητας σωματικώς.» Και η ζωή του Χριστού φανερώνεται «εν τη θνητή ημών σαρκί.» (Κολ. [2]β'9, Β' Κορ. [4]δ'11).

Αυτή η ζωή θα αναπαράγει τον ίδιο χαρακτήρα και θα αποδώσει τα ίδια έργα όπως έκανε γι'Αυτόν. Με τον τρόπο αυτό θα εναρμονισθείτε με κάθε εντολή του νόμου Του, επειδή «ο νόμος του Κυρίου είναι άμωμος, επιστρέφων ψυχήν.» Με την αγάπη εκπληρούται «η δικαιοσύνη του νόμου εις ημάς τους μη περιπατούντας κατά την σάρκα, αλλά κατά το Πνεύμα». (Ψαλμ. [19]ιθ'7, Ρωμ. [8]η'4)

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΑ ΑΛΗΘΙΝΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

**«Προσέχετε να μη κάμνητε
την ελεημοσύνην σας
έμπροσθεν των ανθρώπων,
διά να βλέπησθε υπ'αυτών.»
(Ματθ. [6]ς'1)**

Τα λόγια της επί του Όρους Διδαχής του Χριστού εξέφραζαν εκείνο ακριβώς που προσπαθούσε να διδάξει με την έμπρακτη ζωή Του, και που οι άνθρωποι δεν μπορούσαν να κατανοήσουν.

Δε χωρούσε στο νου τους πώς γινόταν, ενώ είχε τόσο μεγάλη δύναμη, να μην τη χρησιμοποιεί για να επιτύχει εκείνο που αυτοί θεωρούσαν το ανώτερο καλό. Το πνεύμα τους, τα κίνητρά τους και η μέθοδός τους διέφεραν διαμετρικά από τα δικά Του. Ενώ ισχυρίζονταν ότι ήταν στο άκρο ζηλωτές του νόμου, ο αυτοδοξασμός όμως αποτελούσε τον πραγματικό αντικειμενικό σκοπό τους. Ο Χριστός έμελλε ακριβώς να τους αποδείξει ότι ο φίλαυτος άνθρωπος είναι παραβάτης του νόμου.

Αλλά οι προσφιλείς των Φαρισαίων αρχές είναι ιδιότητα χαρακτηριστική του ανθρώπινου γένους της κάθε εποχής. Το φαρισαϊκό πνεύμα είναι το πνεύμα της κάθε ανθρώπινης φύσης. Δείχνοντας ο Χριστός την αντίθεση ανάμεσα στο δικό Του πνεύμα και στη δική Του μέθοδο προς το πνεύμα και τις μεθόδους των ραββίνων, προσφέρει μια διδαχή εφαρμόσιμη από τους ανθρώπους της κάθε εποχής.

Στην εποχή του Χριστού οι Φαρισαίοι προσπαθούσαν διαρκώς να κερδίσουν την εύνοια του ουρανού για να εξασφαλίσουν τη δόξα του κόσμου και την ευημερία την οποία θεωρούσαν σαν αμοιβή της αρετής. Έκαναν συνάμα τις αγαθοεργίες τους κατά τρόπο επιδεικτικό μπροστά στους ανθρώπους με σκοπό να επισύρουν την προσοχή τους και να αποκτήσουν τη φήμη της αγιότητας.

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

Ο Χριστός τούς επέπληξε για το επιδεικτικό πνεύμα τους, δηλώνοντας ότι μια τέτοια λατρεία δεν την αναγνωρίζει ο Θεός και ότι οι κολακείες και ο θαυμασμός των ανθρώπων που αυτοί με τόσο ζήλο επιδίωκαν, ήταν η μόνη αμοιβή που θα λάμβαναν. Είπε: «Όταν δε συ κάμνης ελεημοσύνην, ας μη γνωρίζη η αριστερά σου τί κάμνει η δεξιά σου. Διά να ήναι η ελεημοσύνη σου εν τω κρυπτώ, και ο Πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ, Αυτός θέλει σοι ανταποδώσει εν τω φανερώ.»

Με τα λόγια αυτά ο Χριστός δε δίδαξε ότι η αγαθοεργία πρέπει να τηρείται πάντοτε απόλυτα μυστική. Γράφοντας με Πνεύμα Άγιο, ο απόστολος Παύλος δεν απέκρυψε το γενναιόδωρο πνεύμα της αυτοθυσίας των Μακεδόνων Χριστιανών, αλλά ανέφερε για τη χάρη με την οποία ο Χριστός εργάσθηκε μέσω αυτών. Το αποτέλεσμα ήταν να παρακινηθούν και άλλοι από το ίδιο πνεύμα. Έγραψε επίσης στην εκκλησία των Κορινθίων και είπε: «Ο ζήλος σας διήγειρε πολλούς.» (Β΄Κορ. [9]θ΄2).

Τα λόγια του Χριστού είναι πολύ σαφή. Η αγαθοεργία δεν αποσκοπεί να εξασφαλίσει τη δόξα και την τιμή των ανθρώπων. Η πραγματική θεοσέβεια ποτέ δεν επιζητεί την επίδειξη. Αυτοί που αρέσκονται στα παινέματα και στις κολακείες, και τρέφονται με αυτά σαν να είναι γλειφιτζούρι, μόνο το όνομα έχουν ότι είναι χριστιανοί.

Με τα καλά έργα τους οι οπαδοί του Χριστού πρέπει να επιζητούν τη δόξα όχι τη δική τους, αλλά Εκείνου, με τη χάρη και τη δύναμη του οποίου τα πραγματοποιούν. Κάθε καλό έργο επιτελείται με τη βοήθεια του Αγίου Πνεύματος, και το Πνεύμα χορηγείται για να δοξάσει όχι τον παραλήπτη αλλά το Δωρητή. Όταν το Πνεύμα του Χριστού φωτίζει την ψυχή, τα χείλη προφέρουν διαρκώς αίνο και ευγνωμοσύνη στο Θεό. Οι προσευχές σας, η εκπλήρωση του καθήκοντος, η φιλανθρωπία σας, η αυτοθυσία σας δε θα αποτελούν το κέντρο των σκέψεών σας ή το θέμα της ομιλίας σας. Ο Ιησούς θα εξυψώνεται, το εγώ βαθμηδόν θα χάνεται και τότε ο Χριστός θα καταστεί «τα πάντα εν πάσι.»

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

Οφείλουμε να βοηθούμε με την καρδιά μας, όχι ζητώντας να επιδειχθούμε, αλλά ωθούμενοι από οίκτο και αγάπη για τους δυστυχείς. Η ειλικρινής πρόθεση και η πραγματική καλοσύνη της καρδιάς είναι τα κίνητρα που αναγνωρίζει ο Ουρανός. Η ψυχή που εμφορείται από ειλικρινή αγάπη και πραγματική καθιέρωση, είναι πολυτιμότερη στα μάτια του Θεού από ό,τι το χρυσάφι του Οφείρ.

Δεν πρέπει να μας απασχολεί καθόλου η σκέψη της αμοιβής, αλλά της υπηρεσίας. Και η αλήθεια είναι ότι καλοσύνη που εκφράζεται με ένα τέτοιο αφίλαυτο πνεύμα, δεν πρόκειται να μείνει δίχως αμοιβή. «Ο Πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ, Αυτός θέλει σοι ανταποδώσει εν τω φανερώ.» Ενώ αληθεύει ότι ο ίδιος ο Θεός είναι η μεγάλη Ανταμοιβή στην οποία όλες οι άλλες συμπεριλαμβάνονται, η ψυχή Τον αποδέχεται και Τον απολαμβάνει τότε μόνο όταν αφομοιωθεί με Αυτόν κατά το χαρακτήρα. Μόνο υπάρξεις όμοιες μεταξύ τους αλληλοεκτιμούνται. Όταν εμείς προσφέρουμε τον εαυτό μας στο Θεό για υπηρεσία της ανθρωπότητας, τότε Εκείνος αντιπροσφέρεται σε μας.

Είναι αδύνατο να παραχωρεί κανείς τον τόπο της καρδιάς του για το θεϊκό κανάλι των ευλογιών που προορίζονται για τους άλλους, και να μη γεύεται ο ίδιος μια πλούσια αμοιβή.

Οι βουνοπλαγιές και οι κάμπτοι που σχίζονται σε ρεματιές για να δώσουν προς τη θάλασσα διέξοδο στα ορμητικά των βουνών νερά, δε βγαίνουν ζημιωμένες. Για την υπηρεσία που προσφέρουν, αμείβονται εκατονταπλάσια, επειδή το ρυάκι, κυλώντας με το χαρούμενο μουρμουρητό του, αφήνει στο πέρασμά του πλούσια τα δώρα της βλάστησης και της γονιμότητας. Στις όχθες του η πρασινάδα είναι πάντα ζωηρότερη, τα δένδρα πιο πυκνόφυλλα και τα λουλούδια αθονότερα. Όταν η γη ασχημίζει ολόγυμνη και κατάξερη κάτω από τον πυρακτωμένο ήλιο του καλοκαιριού, μια ολόδροση πράσινη σερπαντίνα προδίδει το πέρασμα του ποταμού. Και η πεδιάδα που προσφέρει τον κόρφο της για να αγκαλιάσει το βουνίσιο θησαυρό καθώς κατρακυλάει προς τη

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

θάλασσα, ντύνεται και αυτή με φρεσκάδα και ομορφιά, σύμβολο της ανταμοιβής που η θεϊκή χάρη χορηγεί σε όλους όσοι προσφέρονται εθελοντικά κανάλια για τη μετάδοσή της στον κόσμο.

Αυτή την ευλογία γεύονται όσοι δείχνουν έλεος στους φτωχούς. Ο προφήτης Ησαΐας λέει: «Δεν είναι το να διαμοιράζεις τον άρτον σου εις τον πεινώντα, και να εισάγης εις την οικίαν σου τους αστέγους πτωχούς; όταν βλέπης τον γυμνόν, να ενδύης αυτόν, και να μη κρύπτης σεαυτόν από της σαρκός σου; Τότε το φως σου θέλει εκλάμψει ως η αυγή, και η υγεία σου ταχέως θέλει βλαστήσει . . . και θέλεις είσθαι ως κήπος ποτιζόμενος, και ως πηγή ύδατος, της οποίας τα ύδατα δεν εκλείπουσι.» (Ησ. 58:7-11)

Η φιλανθρωπία είναι πράξη διπλά ευλογημένη. Όποιος βοηθάει τους δυστυχείς, δε γίνεται μόνο ευλογία για τους άλλους, αλλά ευλογείται ταυτόχρονα και ο ίδιος, και μάλιστα σε μεγαλύτερο ακόμη βαθμό. Η χάρη του Χριστού μέσα στην καρδιά του δημιουργεί γνωρίσματα του χαρακτήρα διαμετρικά αντίθετα από τη φιλαυτία - γνωρίσματα που εκλεπτύνουν, εξευγενίζουν και πλουτίζουν τη ζωή.

Πράξεις καλοσύνης, εκτελεσμένες στα κρυφά, δένουν τις καρδιές των ανθρώπων τη μια με την άλλη και τις οδηγούν πλησιέστερα προς την καρδιά Εκείνου από τον οποίο πηγάζει κάθε ευγενική παρόρμηση. Οι μικροφιλοφρονήσεις, οι μικροεκδηλώσεις αγάπης και αυτοθυσίας που ξεχύνονται από τη ζωή τόσο φυσικά και αθόρυβα σαν τη μοσχοβολιά του λουλουδιού, όλα παίζουν το ρόλο τους στην ευρύτερη απολαβή και ευτυχία της ζωής. Και τελικά θα αποδειχθεί ότι η αυταπάρνηση για το καλό και την ευτυχία των άλλων, όσο αφανής και αγνοημένη να είναι σε αυτό τον κόσμο, στον ουρανό αναγνωρίζεται ως απόδειξη της ενότητάς μας με Εκείνον, το Βασιλιά της δόξας, ο οποίος ενώ ήταν πλούσιος, φτώχευσε για χάρη μας.

Οι καλοκάγαθες πράξεις μπορεί να γίνονται στα κρυφά, τα αποτελέσματα όμως που ασκούν επάνω στο χαρακτήρα του ευεργέτη δεν είναι δυνατόν να κρυφθούν. Αν εμείς ερ-

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

γαζόμαστε με ολόψυχο ενδιαφέρον ως οπαδοί του Χριστού, η καρδιά μας θα είναι σε στενή επαφή με το Θεό, και το Άγιο Πνεύμα επενεργώντας στο πνεύμα μας θα κάνει την ψυχή μας να δονείται με ιερή αρμονία, ανταποκρινόμενη στο θεϊκό άγγιγμα.

Εκείνος ο οποίος πολλαπλασιάζει τα таланτα αυτών που εκμεταλλεύθηκαν με σύνεση τα εμπιστευμένα σε αυτούς δωρήματα, αναγνωρίζει με ευαρέσκεια την υπηρεσία του πιστού λαού Του προς τον αγαπημένο Υιό Του, με τη δύναμη και τη χάρη του οποίου εργάσθηκαν.

Όσοι επιδίωξαν την ανάπτυξη και την τελειότητα του χριστιανικού χαρακτήρα εξασκώντας τις ικανότητές τους σε καλά έργα, στον ερχόμενο κόσμο θα θερίσουν ό,τι έσπειραν. Το έργο που άρχισε προσωρινά στη γη, θα ολοκληρωθεί στα πλαίσια της τελειότερης και αγιότερης ζωής της αιωνιότητας.

**«Όταν προσεύχησαι,
μη έσο ως οι υποκριταί.»
(Ματθ. [6]ς΄5)**

Οι Φαρισαίοι είχαν ορισμένες ώρες για προσευχή. Και αν συνέβαινε τις ώρες εκείνες να βρίσκονται μακριά από το σπίτι, όπως γινόταν συχνά, σταματούσαν τότε οπουδήποτε τύχαινε να βρίσκονται, άλλοτε καταμεσής του δρόμου και άλλοτε στην αγορά μέσα στο συρφετό και την οχλαγωγία, εκεί άρχιζαν να απαγγέλλουν μεγαλόφωνα τις τυποποιημένες προσευχές τους. Μια τέτοια λατρεία που προσφερόταν μόνο και μόνο για προσωπική δόξα, προκάλεσε τη δριμύτητα επίπληξη του Χριστού.

Χωρίς να απορρίπτει τη δημόσια προσευχή, αφού Αυτός ο ίδιος προσευχόταν με τους μαθητές Του παρουσία του πλήθους, διδάσκει όμως ότι η ατομική προσευχή δεν πρέπει να γίνεται δημόσια. Οι ευλαβείς, ενδόμυχες προσευχές μας δεν πρέπει να φθάνουν στα αυτιά κανενός άλλου εκτός του Θεού που ενδιαφέρεται να τις ακούσει. Κανένα περιέργο αυτί δεν πρέπει να συλλάβει το βάρος αυτών των παρακλήσεων.

«Συ όμως, όταν προσεύχησαι, είσελθε εις το ταμείον σου.» Έχε ένα ξέχωρο μέρος για τη μυστική προσευχή. Ο Ιησούς είχε διαλέξει ορισμένα μέρη όπου επικοινωνούσε με το Θεό, και έτσι πρέπει να κάνουμε και μείς. Πρέπει συχνά να αποσυρόμαστε σε ένα ορισμένο σημείο, όσο και ταπεινό, όπου να μπορούμε να βρεθούμε μόνοι μας με το Θεό.

«Προσευχήθητι εις τον Πατέρα σου τον εν τω κρυπτώ.» Στο όνομα του Χριστού μπορούμε να παρουσιασθούμε στο Θεό με την εμπιστοσύνη ενός μικρού παιδιού. Δε μας χρειάζεται κανένας ανθρώπινος μεσάζοντας. Μέσο του Ιησού μπορούμε να ανοίξουμε την καρδιά μας στο Θεό, όπως κάνουμε σε κάποιον που μας ξέρει και μας αγαπάει.

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

Μέσα στον απόμερο αυτό τόπο της προσευχής, εκεί όπου κανένα άλλο μάτι εκτός από το μάτι του Θεού δεν μπορεί να δει, και κανένα άλλο αυτί εκτός από το δικό Του δεν μπορεί να ακούσει, εμείς μπορούμε ελεύθερα να φανερώσουμε τους πιο απόκρυφους πόθους μας και τις σφοδρότερες επιθυμίες μας στον Πατέρα της άπειρης ευσπλαχνίας. Και μέσα στη σιγαλιά και τη γαλήνη της ψυχής, η φωνή εκείνη που δε λαθαίνει να απαντάει στην κραυγή της ανθρώπινης ανάγκης, θα μιλήσει στην καρδιά μας.

«Είναι πολυεύσπλαχνος ο Κύριος και οικτίρμων.» Με ακατάβλητη αγάπη περιμένει να ακούσει την εξομολόγηση του παραστρατημένου και να δεχθεί τη μεταμέλειά του. Περιμένει κάποιο δείγμα ευγνωμοσύνης από μας, όπως μια μητέρα περιμένει ένα χαμόγελο ευγνωμοσύνης από το αγαπημένο παιδί της.

Θέλει να μας κάνει να καταλάβουμε με τι μεγάλη λαχτάρα και τρυφερότητα η καρδιά Του σκιρτάει για μας. Μας καλεί να καταφεύγουμε για τις δοκιμασίες μας στη φιλόστοργη φροντίδα Του, για τις λύπες μας στην αγάπη Του, για τα χτυπήματά μας στη γιατρεία Του, για τις αδυναμίες μας στη δύναμή Του, για τον εκμηδενισμό μας στην αρτιότητά Του. Ποτέ δεν απογοήτευσε κανέναν που κατέφυγε σε Αυτόν. «Απέβλεψαν προς Αυτόν και εφωτίσθησαν, και τα πρόσωπα αυτών δεν κατησχύνθησαν.» (Ιακ. [5]ε΄11, Ψαλμ. [34]λδ΄5).

Όσοι ενδόμυχα εκζητούν το Θεό και αναφέρουν στον Κύριο τις ανάγκες τους παρακαλώντας για βοήθεια, δεν ικετεύουν μάταια. «Ο Πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ, Αυτός θέλει σοι ανταποδώσει εν τω φανερώ.»

Όταν εμείς κάνουμε το Χριστό σύντροφό μας καθημερινό, θα νιώθουμε να μας περιβάλλουν οι δυνάμεις ενός άορατου κόσμου. Και παρατηρώντας τον Ιησού, θα γίνουμε σύμμορφοι με την εικόνα Του. Με την ενατένιση μεταβαλλόμαστε. Ο χαρακτήρας μας εξημερώνεται, εκλεπτύνεται και εξευγενίζεται για την ουράνια βασιλεία. Το βέβαιο αποτέλεσμα της επαφής και της επικοινωνίας μας με τον Κύριο

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

μας θα είναι η αύξηση της ευσέβειας, της αγνότητας και του ζήλου. Διαρκώς θα αντιλαμβανόμαστε τη βαθύτερη έννοια της προσευχής. Έτσι, αποκτούμε μια θεϊκή εκπαίδευση που απεικονίζεται σε μια ζωή επιμέλειας και ζήλου.

Η ψυχή που στρέφεται στο Θεό για βοήθεια, υποστήριξη και δύναμη με καθημερινή, ένθερμη προσευχή, θα εμφορείται από ευγενείς επιδιώξεις, από σαφή αντίληψη της αλήθειας και του καθήκοντος, από αγνά κίνητρα πράξεων και από μια συνεχή πείνα και δίψα για δικαιοσύνη. Διατηρώντας την επαφή με το Θεό, θα μπορέσουμε να μεταδώουμε στους άλλους τους οποίους συναναστρεφόμαστε, το φως, την ειρήνη και την ψυχική γαλήνη που βασιλεύουν στην καρδιά μας

Η δύναμη που αποκτάται με την προσευχή στο Θεό, σε συνδυασμό με την επίμονη προσπάθεια για την κατάρτιση του νου για ευθυκρισία και επιμέλεια, προετοιμάζει τον άνθρωπο για τα καθημερινά του καθήκοντα και διατηρεί το πνεύμα νηφάλιο κάτω από κάθε περίπτωση.

Όταν εμείς πλησιάζουμε στο Θεό, Εκείνος θα βάλει τα κατάλληλα λόγια στο στόμα μας, ώστε να μιλάμε γι'Αυτόν, μάλιστα να δοξολογούμε το όνομά Του. Θα μας διδάξει το μελωδικό σκοπό των αγγέλων για να προσφέρουμε τις ευχαριστίες μας στον ουράνιο Πατέρα μας. Η κάθε πράξη της ζωής θα φανερώνει το φως και την αγάπη του ενοικούντος Λυτρωτή. Τα εξωτερικά προβλήματα δεν μπορούν να επηρεάσουν τη ζωή όταν τη ζει κανείς με πίστη στον Υιό του Θεού.

**«Όταν δε προσεύχησθε,
μη βαττολογήσητε ως οι εθνικοί.»
(Ματθ. [6]ς΄7)**

Οι εθνικοί θεωρούσαν ότι οι ίδιες οι προσευχές τους περιείχαν εξιλεωτική αξία για την αμαρτία. Γι'αυτό πίστευαν πως όσο μακροσκελέστερη η προσευχή, τόσο μεγαλύτερη η αξία της. Αν κατόρθωναν να εξαγνισθούν με τις δικές τους προσπάθειες, τότε θα είχαν κάτι το ατομικό που να τους προξενεί χαρά, κάποια βάση για να αισθάνονται περήφανοι. Αυτή η ιδέα για την προσευχή είναι μια έμπρακτη εξωτερική-κευση της αρχής της αυτοεξιλέωσης που έχουν για βάση τους όλα τα συστήματα της απατηλής θρησκείας. Οι Φαρισαίοι είχαν υιοθετήσει την ειδωλολατρική αυτή αντίληψη για την προσευχή που ούτε και στις ημέρες μας λείπει, ακόμη και μεταξύ αυτών των λεγομένων Χριστιανών. Η επανάληψη αποστηθισμένων, συνηθισμένων φράσεων, χωρίς η καρδιά να νιώθει την ανάγκη του Θεού, ανήκει στην ίδια μοίρα με τα «βαττολογήματα» των εθνικών.

Η προσευχή δεν είναι ο εξιλασμός από την αμαρτία. Αυτή καθεαυτή δεν κατέχει καμιά ιδιαίτερη αξία ή αποτελεσματικότητα. Όλα μαζί τα ρητορικά λόγια που μπορούμε να προφέρουμε, δεν ισοδυναμούν ούτε με μια εξαγιαστική επιθυμία. Οι πιο εύγλωττες προσευχές δεν αποτελούν παρά κούφια λόγια όταν δεν εκφράζουν τα πραγματικά αισθήματα της καρδιάς. Αλλά η προσευχή που προέρχεται από μια ειλικρινή καρδιά και που εκφράζει τις γνήσιες ανάγκες της ψυχής - όπως ακριβώς όταν ζητούμε μια χάρη από ένα φίλο και ξέρουμε ότι θα μας την κάνει - αυτή είναι η προσευχή της πίστης. Ο Θεός δε θέλει τις εθιμοτυπικές φιλοφρονήσεις μας. Αλλά η ανέκφραστη κραυγή της συντριμμένης καρδιάς που συναισθάνεται την αμαρτωλότητά της και

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

την ολοσχερή ανημποριά της, φθάνει μέχρι τον Πατέρα του άπειρου ελέους.

**«Όταν νηστεύητε,
μη γίνεσθε ως οι υποκριταί.»
(Ματθ. [6]ς´16)**

Η νηστεία που συνιστά η Γραφή δεν είναι απλώς ένας τύπος. Δεν έγκειται αποκλειστικά στην αποχή από την τροφή, στη φορεσιά του σάκου, ή στο σκόρπισμα της στάχτης επάνω στο κεφάλι. Εκείνος που νηστεύει με πραγματική συντριβή για την αμαρτία, δεν επιδιώκει ποτέ να ελκύσει την προσοχή των άλλων.

Ο σκοπός της νηστείας που ο Θεός ζητάει από μας, δεν είναι να καταπονούμε το σώμα μας για τις αμαρτίες της ψυχής, αλλά να μας βοηθήσει να κατανοήσουμε τον αποτροπιαστικό χαρακτήρα της αμαρτίας, ταπεινώνοντας την καρδιά μας μπροστά στο Θεό και λαμβάνοντας τη συγχωρητική χάρη Του. Η εντολή Του στο λαό Ισραήλ ήταν: «Διαρρήξατε την καρδιαν σας, και μη τα ιμάτιά σας.» (Ιωήλ [2]β´13).

Δεν κερδίζουμε τίποτε υποβαλλόμενοι σε κανόνες τιμωρίας ή να εξαίρουμε τα έργα μας, κολακευμένοι ότι έτσι θα μπορέσουμε να εξαγοράσουμε την κληρονομιά μας μεταξύ των αγίων. Όταν ρώτησαν το Χριστό: «Τί να κάμωμεν διά να εργαζώμεθα τα έργα του Θεού;» Εκείνος απάντησε: «Τούτο είναι το έργον του Θεού, να πιστεύητε εις Τούτον τον οποίον Εκείνος απέστειλε.» (Ιωάν. [6]ς´28, 29). Μετάνοια θα πει να στραφούμε από τον εαυτό μας στο Χριστό. Όταν ερχόμαστε με πίστη στο Χριστό, ώστε να μπορεί να ζει μέσα μας τη δική Του ζωή, τότε φανερώνονται τα καλά έργα.

Ο Ιησούς είπε: «Όταν νηστεύης, άλειψον την κεφαλήν σου, και νίψον το πρόσωπόν σου, διά να μη φανής εις τους ανθρώπους ότι νηστεύεις, αλλ΄εις τον Πατέρα σου τον εν τω κρυπτώ.» (Ματθ. [6]ς´17,18). Οτιδήποτε γίνεται για τη δόξα του Θεού, πρέπει να γίνεται με χαρά, όχι με λύπη και κατή-

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

φεια. Η θρησκεία του Ιησού δεν περιέχει τίποτε απολύτως που να προξενεί κατήφεια. Όταν οι χριστιανοί με την καταθλιπτική στάση τους δίνουν την εντύπωση ότι είναι απογοητευμένοι από τον Κύριό τους, παρουσιάζουν μια παραποιημένη εικόνα του χαρακτήρα Του και γίνονται αφορμή να εκφράζονται με δυσμένεια οι εχθροί Του. Μπορεί με τα χείλη να ομολογούν ότι ο Θεός είναι Πατέρας τους, αλλά με τη θλίψη και τη μελαγχολία τους παρουσιάζονται στα μάτια του κόσμου σαν ορφανοί.

Ο Χριστός μάς θέλει να παρουσιάζουμε τη ζωή της υπηρεσίας Του ελκυστική, όπως πραγματικά είναι. Κάνετε γνωστές τις ταλαιπωρίες σας και τους κρυφούς καημούς της καρδιάς σας στον πονετικό Σωτήρα. Αφήστε τα βάρη σας στη βάση του σταυρού και συνεχίστε την πορεία σας με χαρά, ζώντας με την αγάπη Εκείνου ο οποίος πρώτος σας αγάπησε. Οι άνθρωποι μπορεί να αγνοούν το έργο που επιτελείται σιωπηλά ανάμεσα στο Θεό και στην ψυχή. Τα αποτελέσματα όμως της επίδρασης του Πνεύματος επάνω στην καρδιά γίνονται αντιληπτά από όλους, επειδή «ο Πατήρ σου ο βλέπων εν τω κρυπτώ, θέλει σοι ανταποδώσει εν τω φανερώ.»

**«Μη θησαυρίζετε εις εαυτούς
θησαυρούς επί της γης.»
(Ματθ. [6]ς´19)**

Οι συγκεντρωμένοι γήινοι θησαυροί δε διαρκούν πολύ. Κλέφτες μπορεί να έρθουν κρυφά και να τους κλέψουν, ή σκουριά και σκουλήκι να τους αχρηστέψουν, ή πυρκαγιά και ανεμοστρόβιλος να μας γυμνώσουν στη στιγμή από τα υπάρχοντα. Και «όπου είναι ο θησαυρός σας, εκεί θέλει είσθαι και η καρδιά σας.» Οι γήινοι θησαυροί απορροφούν τη σκέψη και μας αποξενώνουν από τα ουράνια ενδιαφέροντα.

Η φιλοχρηματία αποτελούσε το μεγαλύτερο πάθος της Ιουδαϊκής εποχής. Η αγάπη των εγκοσμίων είχε καταλάβει τη θέση του Θεού και της θρησκείας στην ψυχή. Το ίδιο γίνεται και τώρα. Η ακατάσχετη απληστία για πλούτο ασκεί τέτοια συναρπαστική, τέτοια μαγική επιρροή στη ζωή των ανθρώπων, που καταλήγει να διαστρέψει την ευγένεια και να διαφθείρει την ανθρωπιά του ατόμου μέχρι που τον οδηγεί στην απώλεια. Η υπηρεσία η προσφερόμενη στο Σατανά δεν είναι τίποτε άλλο από έγνοιες, φροντίδες και εξαντλητικές προσπάθειες. Οι επίγειοι θησαυροί που οι άνθρωποι αποκτούν με τόσο μόχθο, δε διαρκούν παρά ένα μικρό διάστημα.

Ο Ιησούς λέει: «Θησαυρίζετε εις εαυτούς θησαυρούς εν ουρανών, όπου ούτε σκώληξ ούτε σκωρία αφανίζει, και όπου κλέπται δεν διατρυπούσιν ουδέ κλέπτουσιν. Επειδή όπου είναι ο θησαυρός σας, εκεί θέλει είσθαι και η καρδιά σας.» Η προτροπή αναφέρει «θησαυρίζετε *εις εαυτούς* θησαυρούς εν ουρανών.» Δηλαδή, για το δικό σας καλό προσπαθήστε να εξασφαλίσετε τους θησαυρούς του ουρανού, επειδή από όλα σας τα υπάρχοντα μόνο αυτοί είναι πραγματικά δικοί σας. Οι θησαυροί του ουρανού είναι άφθαρτοι. Ούτε το νερό, ούτε η φωτιά μπορούν να τους βλάψουν, ούτε κλέφτες

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

να τους κλέψουν, ούτε ο σκόρος και η σκουριά να τους αχρηστέψουν, γιατί προστατεύονται από το Θεό.

Ο θησαυρός αυτός τον οποίο ο Θεός εκτιμάει πάνω από κάθετι άλλο, είναι «ο πλούτος της δόξης της κληρονομίας Αυτού εις τους αγίους.» Οι οπαδοί του Χριστού ονομάζονται «τα πολύτιμά Του», ο ακριβός και ο παράξενος θησαυρός Του. Λέει ότι είναι «λίθοι διαδήματος.» Και «θέλω καταστήσει άνθρωπον πολυτιμότερον υπέρ χρυσίον καθαρόν, μάλιστα άνθρωπον υπέρ το χρυσίον του Οφείρ.» (Εφεσ. [1]α'18, Ζαχ. [9]θ'16, Ησ. [13]ιγ'12). Ο Χριστός, ο μεγάλος φωτεινός Πυρήνας από όπου απανυγάζει όλη η δόξα, βλέπει το λαό Του καθαρό και τέλειο ως αμοιβή των παθημάτων, της ταπείνωσης και της αγάπης Του και ως συμπλήρωμα της δόξας Του.

Γι'αυτό και μας προσφέρεται το προνόμιο να ενωθούμε μαζί Του στο μεγάλο απολυτρωτικό έργο, ώστε να γίνουμε και συμμέτοχοι του θησαυρού που έχει αποκτηθεί με τα παθήματα και το θάνατό Του. Ο απόστολος Παύλος έγραφε στους Χριστιανούς της Θεσσαλονίκης: «Τις η ελπίς ημών, ή η χαρά, ή ο στέφανος της καυχήσεως; ή ουχί και σεις έμπροσθεν του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού εν τη παρουσία Αυτού; Διότι σεις είσθε η δόξα ημών και η χαρά.» (Α' Θεσ. [2]β'19,20). Νά, για ποιον θησαυρό μας ζητάει ο Χριστός να εργαζόμαστε.

Ο χαρακτήρας είναι η σπουδαιότερη συναποκομιδή μας από αυτή τη ζωή. Επομένως, κάθε λόγος και κάθε πράξη που με τη χάρη του Χριστού μπορεί να ζυπνήσει σε μια ψυχή κάποια παρόρμηση για τα επουράνια, κάθε τέτοια προσπάθεια που στοχεύει στη διάπλαση ενός χριστιανικού χαρακτήρα, θησαυρίζει θησαυρούς στον ουρανό.

Όπου είναι ο θησαυρός, εκεί είναι και η καρδιά. Με κάθε προσπάθεια που καταβάλλουμε για να ευεργετήσουμε τους άλλους, ευεργετούμε επίσης τον εαυτό μας. Όποιος διαθέτει τα χρήματά του ή τον καιρό του για τη διάδοση του ευαγγελίου, αφιερώνει το προσωπικό ενδιαφέρον του και τις προσευχές του στο έργο αυτό και στις ψυχές που θα ωφε-

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

ληθούν από αυτό. Στρέφει τα συμπαθητικά του αισθήματα προς τους άλλους, και αυτό είναι που τονώνει την καθιέρωσή του στο Θεό για να καταστεί ικανός να τους προσφέρει όσο περισσότερο καλό γίνεται.

Και τη μεγάλη εκείνη τελική ημέρα, όταν τα πλούτη της γης θα έχουν εκμηδενισθεί, αυτός που έχει τοποθετήσει το θησαυρό του στον ουρανό, θα δει ποιο θα είναι το κέρδος της ζωής του. Αν στη ζωή μας δώσαμε προσοχή στα λόγια του Χριστού, τότε καθώς θα βρεθούμε συγκεντρωμένοι γύρω από τον μεγάλο λευκό θρόνο του Θεού, θα αντικρίσουμε τις ψυχές για τη σωτηρία των οποίων εργασθήκαμε. Και τότε θα μάθουμε ότι αυτοί έφεραν και άλλους στο Χριστό, και εκείνοι πάλι άλλους.

Μεγάλη θα είναι η ομήγυρη που θα καταλήξει, με το μόχθο μας, στο λιμάνι της ανάπαυσης όπου θα εναποθέσουν τα διαδήματά τους στα πόδια του Χριστού και θα Τον δοξολογούν στους ατελεύτητους αιώνες. Τι χαρά θα νιώσει τότε ο Χριστιανός εργάτης αντικρίζοντας τους λυτρωμένους αυτούς να συμμετέχουν στη δόξα του Λυτρωτή! Πόσο πολύτιμος θα φανεί ο ουρανός σε αυτούς που υπήρξαν πιστοί στο έργο τους της σωτηρίας των ψυχών! «Εάν λοιπόν συνανέστητε μετά του Χριστού, τα άνω ζητείτε, όπου είναι ο Χριστός καθημένος εν δεξιά του Θεού.» (Κολ. [3]γ'1)

**«Εάν λοιπόν ο οφθαλμός σου
ήναι καθαρός,
όλον το σώμα σου θέλει είσθαι φωτεινόν.»
(Ματθ. [6]ς΄22)**

Τα λόγια αυτά του Σωτήρα σημαίνουν ότι η ειλικρίνεια των προθέσεων και η ολόψυχη καθιέρωση στο Θεό είναι αυτό που έχει σημασία. Αποκτήστε την ειλικρινή και αμετάβλητη πρόθεση να διακρίνετε και να εφαρμόζετε την αλήθεια, άσχετα τι μπορεί να σας στοιχίσει αυτό, και τότε θα δεχθείτε τη θεϊκή διαφώτιση.

Η πραγματική ευλάβεια αρχίζει όταν κάθε συμβιβασμός με την αμαρτία εκλείπει. Τότε η γλώσσα της ψυχής θα είναι η ίδια με αυτή του αποστόλου Παύλου: «Έν πράττω, τα μεν οπίσω λησμονών, εις δε τα έμπροσθεν επεκτεινόμενος, τρέχω προς τον σκοπόν διά το βραβείον της άνω κλήσεως του Θεού εν Χριστώ Ιησού.» «Μάλιστα δε και νομίζω τα πάντα ότι είναι ζημία, διά το έξοχον της γνώσεως του Ιησού Χριστού του Κυρίου μου, διά τον οποίον εξημιώθην τα πάντα και λογίζομαι ότι είναι σκύβαλα, διά να κερδήσω τον Χριστόν.» (Φιλιπ. [3]γ΄14,8).

Όταν το μάτι τυφλώνεται από τον εγωκεντρισμό, τότε όλα είναι σκοτεινά. «Εάν όμως ο οφθαλμός σου ήναι πονηρός, όλον το σώμα σου θέλει είσθαι σκοτεινόν.» Το σκοτάδι που περιέβαλε τους Ιουδαίους, ήταν τόσο τρομερό εξαιτίας της πείσμονης απιστίας τους, που αδυνατούσαν να εκτιμήσουν το χαρακτήρα και την αποστολή Εκείνου ο οποίος είχε έρθει να τους σώσει από τις αμαρτίες τους.

Υποκύπτουμε στον πειρασμό από τη στιγμή που γίνουμε αναποφάσιστοι και αφήνουμε να κλονίζεται η εμπιστοσύνη μας στο Θεό. Όταν δεν αποφασίζουμε να παραχωρήσουμε τον εαυτό μας ολοκληρωτικά στο Θεό, τότε είναι που μένουμε στο σκοτάδι. Και η παραμικρή επιφύλαξη

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

από μέρος μας ανοίγει μια πόρτα από όπου ο Σατανάς μπορεί να εισχωρήσει, και με τους πειρασμούς του να μας κάνει να παραστρατήσουμε. Ξέρει ότι αν κατορθώσει να αμαυρώσει την όρασή μας, ώστε τα μάτια της πίστης να μην μπορούν να διακρίνουν το Θεό, τότε όλοι οι φραγμοί κατά της αμαρτίας γκρεμίζονται.

Όταν μια αμαρτωλή επιθυμία επικρατεί, αυτό δείχνει την παραπλάνηση της ψυχής. Κάθε φορά που μια τέτοια αμαρτία υποθάλπεται, η αποστροφή της ψυχής για το Θεό γίνεται σφοδρότερη. Ακολουθώντας το μονοπάτι της εκλογής του Διαβόλου, περιβαλλόμαστε από τις σκιές του κακού. Το κάθε βήμα μάς οδηγεί σε πυκνότερο σκοτάδι και εντείνει την τύφλωση της ψυχής.

Ο ίδιος νόμος διέπει τον πνευματικό κόσμο όπως και το φυσικό. Όποιος εξακολουθεί να παραμένει στο σκοτάδι, θα καταλήξει να χάσει την ένταση της όρασής του. Κλείνεται μέσα σε μια μαυρίλα που ξεπερνάει τα μαύρα μεσάνυχτα, που και αυτό ακόμη το περίλαμπρο φως του μεσουρανήματος δεν είναι ικανό να Τον φωτίσει. «Εν τω σκότει είναι, και εν τω σκότει περιπατεί, και δεν εξεύρει πού υπάγει, διότι το σκότος ετύφλωσε τους οφθαλμούς αυτού.» (Α΄ Ιωάν. [2]β΄ 11).

Επιμένοντας να υποθάλπει το κακό, προτιμώντας να απορρίπτει τις επικλήσεις της θεϊκής αγάπης, ο αμαρτωλός χάνει την αγάπη του για το καλό, την επιθυμία του για το Θεό, ακόμη και αυτή την ικανότητα να αποδεχθεί το ουράνιο φως. Η πρόσκληση της ευσπλαχνίας είναι ακόμη γεμάτη αγάπη, το φως εξακολουθεί να λάμπει το ίδιο όπως όταν πρωτοέλαμψε στην ψυχή του. Η φωνή της όμως φθάνει σε αυτιά κωφά και το φως πέφτει σε μάτια τυφλά.

Ο Θεός ποτέ δεν αρνείται μια ψυχή, δεν την εγκαταλείπει να ακολουθήσει το δρόμο της ενόσω υπάρχει ακόμη ελπίδα σωτηρίας. Ο άνθρωπος αποστρέφεται το Θεό, όχι ο Θεός τον άνθρωπο. Ο ουράνιος Πατέρας μάς παρακολουθεί με προσκλήσεις, ειδοποιήσεις και βεβαιώσεις συμπάθειας,

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

μέχρι την ώρα που κάθε περαιτέρω ευκαιρία και προνόμιο θεωρούνται ολότελα χαμένα.

Την ευθύνη τη φέρει ο αμαρτωλός. Αντιστεκόμενος στο Πνεύμα του Θεού σήμερα, ετοιμάζεται για την επόμενη αντίσταση μπροστά στο εντονότερο ακόμη αποστελλόμενο φως. Έτσι, περνάει από τη μια βαθμίδα της αντίστασης στην άλλη, ώσπου τελικά παύει να διακρίνει το φως και να ανταποκρίνεται σε οποιαδήποτε έκκληση του Πνεύματος του Θεού. Τότε, και αυτό ακόμη «το φως το εν σοι» γίνεται σκότος. Και η αλήθεια που γνωρίζει κανείς, διαστρέφεται σε τέτοιο βαθμό, ώστε συντελεί στη μεγαλύτερη τύφλωση της ψυχής.

**«Ουδείς δύναται
δύο κυρίους να δουλεύη.»
(Ματθ. [6]ς΄24)**

Ο Χριστός δεν είπε ότι ο άνθρωπος δε θέλει να υπηρετήσει ή δε θα υπηρετήσει δύο κυρίους, αλλά *δεν μπορεί*. Δεν υπάρχει τίποτε το κοινό, καμιά σχέση ανάμεσα στα συμφέροντα του Θεού και στα συμφέροντα του μαμμωνά. Ακριβώς εκεί όπου η συνείδηση του Χριστιανού του δίνει το σήμα να υπομείνει, να απαρνηθεί τον εαυτό του, να σταματήσει, σε αυτό ακριβώς το σημείο ο κοσμικός άνθρωπος παραβιάζει τη διαχωριστική γραμμή για να ικανοποιήσει τις εγωιστικές ροπές του. Από τη μια μεριά της διαχωριστικής γραμμής βρίσκεται ο οπαδός του Χριστού με την αυταπάτηση. Από την άλλη ο ατομικιστής άνθρωπος του κόσμου με την τρυφηλότητα, το πάθος του συρμού, την επιπολαιότητα και τα χαϊδολογήματα με τις απαγορευτικές απολαύσεις. Αυτή τη συννοριακή γραμμή ο Χριστιανός δεν πρέπει ποτέ να διαβεί.

Κανείς δεν μπορεί να τηρήσει στάση ουδετερότητας. Δεν υπάρχει μέση κατηγορία ανθρώπων που ούτε το Θεό να λατρεύουν, ούτε τον εχθρό της δικαιοσύνης να υπηρετούν. Ο Χριστός πρέπει να ζει στη ζωή των ανθρώπων και να εργάζεται μέσα από τις δυνατότητές τους και τις ικανότητές τους. Το θέλημά τους πρέπει να υποταγεί στο δικό Του θέλημα. Οφείλουν να ενεργούν σύμφωνα με το Πνεύμα Του. Τότε δε ζουν πια αυτοί, αλλά ο Χριστός ζει μέσα σε αυτούς.

Όποιος δεν παραδίδεται ολοκληρωτικά στο Θεό, βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο κάποιας άλλης δύναμης, ακούει κάποια άλλη φωνή, της οποίας οι παροτρύνσεις έχουν έναν εντελώς διαφορετικό χαρακτήρα. Μια τέτοια μοιρασμένη υπηρεσία τοποθετεί τον άνθρωπο με το μέρος του εχθρού, σύμμαχο πολύτιμο των στρατευμάτων του σκότους.

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

Όταν άνθρωποι που ισχυρίζονται ότι είναι στρατιώτες του Χριστού, κατατάσσονται στη συνομοσπονδία του Σατανά και τον βοηθούν, δείχνουν ότι είναι εχθροί του Χριστού. Είναι προδότες ιερών παρακαταθηκών. Γίνονται οι σύνδεσμοι μεταξύ του Σατανά και των αληθινών στρατιωτών ώστε ο εχθρός χρησιμοποιώντας αυτούς τους πράκτορες, ύπουλα κλέβει τις καρδιές των στρατιωτών του Χριστού.

Το ισχυρότερο προπύργιο του κακού στον κόσμο μας δεν είναι η κακοήθης ζωή του αμαρτωλού που πήρε τον κατήφορο, ή του εξαχρειωμένου απόκληρου της κοινωνίας. Είναι η φαινομενικά ενάρετη, έντιμη και όλο ευγένεια ζωή εκείνων οι οποίοι όμως κρύβουν κάποια αμαρτία και υποθάλλουν κάποιο κακό.

Για την ψυχή εκείνη που με κρυφό καημό αγωνίζεται να υπερνικήσει κάποιο μεγάλο πειρασμό και ταλαντεύεται στο χείλος του γκρεμού, ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί τη φοβερότερη παγίδα για την αμαρτία. Εκείνος ο οποίος, προικισμένος με τις ανώτερες αντιλήψεις για τη ζωή, για την αλήθεια και για την τιμή, παραβαίνει συνειδητά ένα από τα εντάλματα του αγίου νόμου του Θεού, διαστρέφει τότε τα ευγενικά προσόντα του σε δόλωμα αμαρτίας. Ευφυΐα, ταλέντο, συμπάθεια, ακόμη και αυτές οι γενναιόδωρες και καλοκάγαθες πράξεις του μπορούν να μεταβληθούν σε δόκασμα του Σατανά για να παρασύρει αυτός και άλλες ψυχές στο βάραθρο του γκρεμού, στην απώλεια τόσο αυτής της ζωής όσο και της μελλοντικής.

«Μη αγαπάτε τον κόσμο μηδέ τα εν τω κόσμω. Εάν τις αγαπά τον κόσμο, η αγάπη του Πατρός δεν είναι εν αυτώ. Διότι παν το εν τω κόσμω, η επιθυμία της σαρκός, και η επιθυμία των οφθαλμών, και η αλαζονεία του βίου, δεν είναι εκ του Πατρός, αλλ'εκ του κόσμου.» (Αΐωάν. [2]β΄15,16).

«Μη μεριμνάτε.» (Ματθ. [6]ς΄25)

Εκείνος που σας έσωσε τη ζωή, ξέρει ότι χρειάζεσθε τροφή για να τη διατηρήσετε. Εκείνος που έπλασε το σώμα σας, ξέρει ότι σας χρειάζονται ρούχα για να το ντύσετε. Εκείνος λοιπόν που έχει χαρίσει το βασικό δώρο, δε θα χαρίσει και τα απαιτούμενα για να είναι ολοκληρωμένο;

Ο Χριστός έστρεψε την προσοχή των ακροατών Του στα πουλιά που κελαηδούσαν ψάλλοντας τους ύμνους της δοξολογίας τους, ξένοιαστα από φροντίδες, επειδή «δεν σπείρουν, ουδέ θερίζουν». Και όμως, ο μεγάλος Πατέρας προνοεί για τις ανάγκες τους. «Σεις δεν είσθε πολύ ανώτεροι αυτών;» τους ρώτησε.

«Ούτε ένας σπουργίτης πέφτει ποτέ νεκρός στη γη μας, Αφού γνώστης παντού και πάντοτε είναι ο Χριστός μαζί μας.

Δεν Του ξεφεύγουν δάκρυα που καυτά κατρακυλάνε,

Ψυχές που μ'εμπιστοσύνη πάνω σ'Αυτόν ακουμπάνε.

Ούτε μια ανθρώπινη ψυχή ταπεινώνεται ποτέ μπροστά Του,

Ούτε εγκαταλείπει Αυτός ποτέ μα ποτέ τα πλάσματά Του.»

Ανθοστόλιστοι φάνταζαν γύρω οι λόφοι και τα λιβάδια. Δείχνοντάς τους μέσα στη δροσοστάλακτη πρωινή ομορφιά τους, είπε: «Παρατηρήσατε τα κρίνα του αγρού πώς αυξάνουσι.» Τις γεμάτες χάρη λεπτεπίλεπτες αποχρώσεις των διάφορων φυτών και λουλουδιών μπορεί να προσπαθεί να τις αντιγράψει η ανθρώπινη τέχνη. Αλλά ποια επίνοια είναι εκείνη που μπορεί να δώσει ζωή έστω και σε ένα μικρό λουλούδι ή σπάρτο γρασιδιού; Το κάθε αγριολούλουδο στην ακροδρομιά οφείλει την ύπαρξή του στην ίδια δύναμη

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

που τοποθέτησε τους κόσμους των αστέρων ψηλά στον ουρανό.

Όλα τα πλάσματα της φύσης δονούνται με τον ίδιο παλμό της ζωής που πηγάζει από τη μεγάλη καρδιά του Θεού. Το χέρι Του ντύνει τα αγριολούλουδα με φορεσιές πιο πλουμιστές από αυτές που στόλισαν ποτέ τα σώματα των βασιλιάδων της γης. Όστε λοιπόν «άν τον χόρτον του αγρού, όστις σήμερον υπάρχει και αύριον ρίπτεται εις κλίβανον, ο Θεός ενδύη ούτω, δεν θέλει ενδύσει πολλώ μάλλον εσάς, ολιγόπιστοι;»

Αυτός που έκανε τα λουλούδια και έβαλε τη λαλιά στο στόμα του σπουργίτη, είναι ο ίδιος που λέει: «Παρατηρήσατε τα κρίνα» και «εμβλέψατε εις τα πετεινά.»

Από τα πανέμορφα αντικείμενα της φύσης μπορείτε να μάθετε πολύ περισσότερα για τη σοφία του Θεού από ό,τι ξέρουν οι δάσκαλοι στην τάξη. Επάνω σε κάθε κρινοπέταλο ο Θεός έχει χαράξει ένα μήνυμα για σας. Είναι γραμμένο σε μια γλώσσα της καρδιάς και μπορεί τότε μόνο να τη διαβάσει αυτή, όταν απαλλαγεί από τα μαθήματα της δυσπιστίας, της φιλαυτίας και της διαβρωτικής φροντίδας. Για ποιον άλλο λόγο σας χάρισε η ξέχειλη αγάπη του Πατέρα τα ωδικά πουλιά και τα πανέμορφα λουλούδια, αν όχι για να λαμπρύνει και να φαιδρύνει το μονοπάτι της ζωής σας;

Όλα όσα χρειάζονται για τη συντήρησή σας, σας ήταν εξασφαλισμένα και χωρίς τα πουλιά και τα λουλούδια. Ο Θεός όμως δεν ικανοποιείται να προμηθεύει τα απαραίτητα για τη συντήρηση της ζωής. Γέμισε τη γη, την ατμόσφαιρα, τον ουρανό με ανταύγειες ομορφιάς για να θυμίζει τη φιλόστοργη φροντίδα Του σε σας. Η ομορφιά όλων των δημιουργημάτων δεν είναι παρά μια αναλαμπή από την απαστράπτουσα δόξα Του. Αν τόσο πλουσιοπάροχα προίκισε με τέτοια ομορφιά τα αντικείμενα του φυσικού κόσμου για την τέρψη σας και για την ευτυχία σας, μπορείτε ποτέ να αμφιβάλετε ότι θα δώσει και σε σας την κάθε απαιτούμενη ευλογία;

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

«Παρατηρήσατε τα κρίνα.» Κάθε λουλούδι που ανοίγει τα πέταλά του στο ηλιακό φως, υπόκειται στους ίδιους μεγάλους νόμους που ρυθμίζουν τις κινήσεις των αστέρων, αλλά πόσο η ζωή του είναι απλή, όμορφη και ελκυστική! Με τα λουλούδια ο Θεός θέλει να στρέψει την προσοχή μας στην καλλονή του χριστόμορφου χαρακτήρα. Εκείνος που χάρισε μια τέτοια ομορφιά στα άνθη, επιθυμεί πολύ περισσότερο να δει την ψυχή ντυμένη με την ομορφιά του χαρακτήρα του Χριστού.

Παρατηρήστε, λέγει ο Ιησούς, πώς αυξάνουν τα κρίνα. Πώς, ξεπηδώντας από την ψυχρή και σκοτεινή γη, ή από τη λασπωμένη κοίτη του ποταμού, τα φυτά αναπτύσσονται με τόση χάρη και ευωδιά! Ποιος θα μπορούσε ποτέ να φαντασθεί την τέλεια ομορφιά που κλείνει μέσα του ο άγαρμπος μαυριδερός βολβός του κρίνου; Αλλά όταν η κρυμμένη μέσα του ζωή του Θεού ξυπνάει με το πρόσταγμα Του στη βροχή και στη λιακάδα, οι άνθρωποι θαυμάζουν αντικρίζοντας μια τέτοια χάρη και ομορφιά. Έτσι και η ζωή του Θεού θα αναπαραχθεί μέσα σε κάθε ανθρώπινη ψυχή που παραδίδεται στην υπηρεσία της χάρις Του, και ελεύθερα μετά και αυτή σαν τη βροχή και τη λιακάδα σκορπάει τις ευλογίες της σε όλους. Με το λόγο του Θεού δημιουργήθηκαν τα λουλούδια και ο ίδιος αυτός λόγος θα δημιουργήσει μέσα σας τη χάρη του Πνεύματός Του.

Ο νόμος του Θεού είναι ο νόμος της αγάπης. Σας έχει περιζώσει από παντού με ομορφιά για να σας διδάξει ότι δε σας έβαλε στη γη απλώς και μόνο για να σκαλίζετε, να σκάβετε, να κτίζετε, να κλώθετε και να μοχθείτε αποκλειστικά για τον εαυτό σας, αλλά για να κάνετε με την αγάπη του Χριστού, όπως κάνουν τα λουλούδια, τη ζωή πιο πλουμιστή, πιο χαρούμενη, πιο όμορφη. Για να φαιδρύνετε τη ζωή των άλλων με την υπηρεσία της αγάπης.

Πατέρες και μητέρες, μάθετε στα παιδιά σας το μάθημα αυτό των λουλουδιών. Πάρτε τα μαζί σας μέσα στους κήπους, στα λιβάδια, κάτω από τη φυλλωσιά των δένδρων και διδάξτε τα να διαβάζουν στα έργα της φύσης τα μηνύματα

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

της αγάπης του Θεού. Ας σκέπτονται το Θεό όταν έρχονται σε επαφή με τα πουλιά, τα λουλούδια και τα δένδρα. Βοηθήστε τα παιδιά να διακρίνουν μέσα σε κάθε τι το ωραίο και το ευχάριστο μια ένδειξη της αγάπης του Θεού γι'αυτά. Μυήστε τα στη θρησκεία σας, παρουσιάζοντας την όψη της ελκυστική. Οι αρχές της καλοσύνης ας μη λείπουν από τα χείλη σας.

Διδάξτε στα παιδιά ότι η μεγάλη αγάπη του Θεού μπορεί να αλλάξει τη φύση τους και να τα προσαρμόσει στη δική Του φύση. Διδάξτε τα ότι ο Θεός επιθυμεί να δώσει στη ζωή τους την ομορφιά και τη χάρη των λουλουδιών. Ενώ μαζεύουν τα πλουμιστά λουλούδια, διδάξτε τα ότι Εκείνος που τα δημιούργησε, είναι ωραιότερος ακόμη από αυτά. Έτσι, οι τρυφερές καρδιές τους θα μπλεχθούν σαν κληματίδες γύρω από Αυτόν. Εκείνος που είναι «όλος επιθυμητός», θα τους γίνει ο καθημερινός τους σύντροφος και ο αχώριστος φίλος τους, και η ζωή τους θα μεταπλασθεί σύμφωνα με την εικόνα της αγνότητάς Του.

«Ζητείτε πρώτον την βασιλείαν του Θεού.» (Ματθ. [6]ς´33)

Τα πλήθη που άκουγαν τα λόγια του Χριστού, περίμεναν ακόμη με αγωνία να κάνει κάποια νύξη σχετικά με την επίγεια βασιλεία Του. Ενώ ο Ιησούς τους παρουσίαζε τους ουράνιους θησαυρούς, η σπουδαιότερη σκέψη που απασχολούσε τους πιο πολλούς ήταν: πώς οι σχέσεις μας με Αυτόν θα μπορούσαν να μας φανούν χρήσιμες για την προαγωγή των κοσμικών μας συμφερόντων; Ο Χριστός απέδειξε ότι θεωρώντας τα πράγματα του κόσμου πρώτιστο μέλημά τους, δε διέφεραν από τα ειδωλολατρικά έθνη γύρω τους που ζούσαν σαν να μην υπήρχε Θεός ο οποίος περιβάλλει με τρυφερή στοργή όλα τα πλάσματά Του.

«Πάντα ταύτα ζητούσι τα έθνη του κόσμου», είπε ο Χριστός. «Εξεύρει ο Πατήρ σας ο ουράνιος ότι έχετε χρείαν πάντων τούτων. Αλλά ζητείτε πρώτον την βασιλείαν του Θεού και την δικαιοσύνην Αυτού, και πάντα ταύτα θέλουσι σας προστεθή.» (Λουκά [12]ιβ´30, Ματθ. [6]ς´32,33). “Ήρθα για να σας παρουσιάσω τη βασιλεία της αγάπης, της δικαιοσύνης και της ειρήνης. Ανοίξτε λοιπόν τις καρδιές σας για να δεχθείτε τη βασιλεία αυτή, και θεωρήστε την υπηρεσία που συνεπάγεται το κυριότερο μέλημά σας. Αν και πρόκειται για μια βασιλεία πνευματική, μη φοβάστε ότι οι ανάγκες της πρόσκαιρης ζωής σας θα παραμεληθούν. Αν παραχωρήσετε τον εαυτό σας στην υπηρεσία του Θεού, Αυτός που κατέχει όλη τη δύναμη στον ουρανό και στη γη, θα προνοήσει για τις ανάγκες σας.”

Ο Χριστός δε μας απαλλάσσει από του να καταβάλλουμε προσπάθειες, αλλά μας διδάσκει ότι πρέπει να θεωρούμε Αυτόν πάντοτε πρώτο, τελευταίο και καλύτερο σε κάθε φάση της ζωής μας γενικά. Δεν πρέπει να καταπιανόμαστε με καμιά επιχείρηση, να μην ακολουθούμε καμιά απασχόληση, να μην αποζητούμε καμιά ευχαρίστηση που θα παρεμβάλ-

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

λόταν εμπόδιο στην εντατική εργασία της δικαιοσύνης Του την οποία καταβάλλει για το χαρακτήρα μας και τη ζωή μας. Οτιδήποτε κάνουμε, πρέπει να το κάνουμε με την καρδιά μας «ως εν Κυρίω».

Κατά την επίγεια παραμονή Του, ο Ιησούς προσέδωσε αξιοπρέπεια στη ζωή σε κάθε της λεπτομέρεια, υπενθυμίζοντας διαρκώς στους ανθρώπους τη δόξα του Θεού, και υποτάσσοντας το κάθετι στο θέλημα του Πατέρα Του. Και αν εμείς ακολουθούμε το παράδειγμά Του, μας διαβεβαιώνει λέγοντας πως όλα όσα χρειαζόμαστε στη ζωή αυτή, «θέλουσι μας προστεθή». Φτώχεια ή πλούτη, αρρώστια ή υγεία, απλοϊκότητα ή σοφία, για όλα Αυτός φροντίζει σύμφωνα με την υπόσχεση της χάρις Του.

Το παντοδύναμο χέρι του Θεού αγκαλιάζει την ψυχή - όσο αδύναμη και αν είναι - όταν στρέφεται προς Αυτόν ζητώντας βοήθεια. Οι καμαρωτές βουνίσσιες θωριές μια μέρα θα παρέλθουν. Η ψυχή όμως που ζει για το Θεό, θα ζει παντοτινά μαζί Του. «Ο κόσμος παρέρχεται, και η επιθυμία αυτού. Όστις όμως πράττει το θέλημα του Θεού, μένει εις τον αιώνα.» (Α΄ Ιωάν. [2]β΄17).

Η άγια πόλη του Θεού θα ανοίξει διάπλατα τις χρυσές πύλες της για να υποδεχθεί αυτόν που στον επίγειο βίο του είχε μάθει να στηρίζεται στο Θεό για καθοδήγηση και σοφία, για ελπίδα και παρηγοριά σε καιρό ζημιάς ή δοκιμασίας. Εκεί θα τον καλωσορίσουν οι αγγελικές ψαλμωδίες και το δένδρο της ζωής θα του προσφέρει τον καρπό του. «Τα όρη θέλουσι μετατοπισθή, και οι λόφοι μετακινήθι, πλην το έλεός Μου δεν θέλει εκλείψει από σου, ουδέ η διαθήκη της ειρήνης Μου μετακινήθι, λέγει Κύριος, ο ελεών σε.» (Ησ. [54]νδ΄10).

**«Μη μεριμνήσητε λοιπόν περί της αύριον
. . . αρκετόν είναι εις την ημέραν
το κακόν αυτής.»
(Ματθ. [6]ς´34)**

Αν έχετε καθιερωθεί στη υπηρεσία του Κυρίου, δε χρειάζεται να ανησυχείτε για το αύριο. Εκείνος τον οποίο υπηρετείτε, γνωρίζει το τέλος από την αρχή. Τα αυριανά γεγονότα μπορεί να είναι κρυμμένα από τα δικά σας μάτια, πλην όμως είναι ολοφάνερα στα μάτια του Παντοδυνάμου.

Όταν εμείς αναλαμβάνουμε να χειρισθούμε από μόνοι μας τα ζητήματα που μας απασχολούν, εξαρτώντας την επιτυχία τους από τη δική μας σοφία, επωμιζόμαστε φορτία που ο Θεός δε μας έχει αναθέσει, και προσπαθούμε να τα σηκώσουμε χωρίς τη βοήθειά Του.

Αναλαμβάνοντας μια ευθύνη που ανήκει στο Θεό, κατ'ουσίαν βάζουμε τον εαυτό μας στη δική Του θέση. Είναι λοιπόν επόμενο να αγωνιούμε και να αντιμετωπίζουμε κινδύνους και απώλειες που σίγουρα θα ακολουθήσουν. Όταν όμως πιστεύουμε ότι πραγματικά ο Θεός μάς αγαπάει και ότι θέλει το καλό μας, τότε θα παύσουμε να στενοχωρούμαστε για το μέλλον. Θα εμπιστευόμαστε στο Θεό όπως το μικρό παιδί εμπιστεύεται στους γονείς του που το αγαπούν. Τότε οι σκοτούρες και τα βάσανά μας θα εξαφανισθούν, επειδή το θέλημά μας θα έχει αφομοιωθεί με το θέλημα του Θεού.

Ο Χριστός δε μας υπόσχεται ότι θα μας δώσει βοήθεια για να σηκώσουμε σήμερα τα αυριανά βάρη μας. Μας λέει: «Αρκεί εις σε η χάρις Μου.» (Β΄Κορ. [12]ιβ´9). Αλλά όπως δινόταν το μάννα στην έρημο, έτσι χορηγείται και η χάρις Του καθημερινά για την αντιμετώπιση των αναγκών της ημέρας. Σαν άλλοι Ισραηλίτες οδοιπόροι της ζωής, θα έ-

4. Τα αληθινά κίνητρα της χριστιανικής υπηρεσίας

χουμε και εμείς εξασφαλισμένο κάθε πρωί το ουράνιο ψωμί στην αναλογούσα ποσότητα της ημέρας.

Ο Θεός μάς δίνει μια μόνο ημέρα κάθε φορά, και την ημέρα αυτή οφείλουμε να τη ζούμε για το Θεό. Στη μοναδική αυτή ημέρα πρέπει να τοποθετήσουμε στα χέρια του Χριστού, σε ιερόπρεπη υπηρεσία, όλες τις προθέσεις μας, όλα τα σχέδιά μας, ρίχνοντας όλη μας τη μέριμνα σε Αυτόν, επειδή Αυτός φροντίζει για μας. «Εγώ γνωρίζω τας βουλὰς τας οποίας βουλεύομαι περί υμών, λέγει Κύριος, βουλὰς ειρήνης και ουχί κακού, διά να δώσω εις υμάς το προσδοκώμενον τέλος.» «Εν τη επιστροφή και αναπαύσει θέλετε σωθή. Εν τη ησυχία και πεπιοθήσει θέλει είσθαι η δύναμίς σας.» (Ιερ. [29]κθ'11, Ησ. [30]λ'15).

Αν εκζητείτε τον Κύριο και μεταμορφώνεσθε ημέρα με την ημέρα, αν κάνετε την εκλογή να ζείτε πνευματικά ελεύθεροι και χαρούμενοι για το Θεό, αν πρόθυμα συγκατατίθεστε με την καρδιά σας να δεχθείτε τη φιλεύσπλαχνη κλήση Του για να φέρετε του Χριστού το ζυγό - το ζυγό δηλαδή της υπακοής και της υπηρεσίας - όλοι οι γογγυσμοί σας θα σιγήσουν, όλες οι δυσκολίες σας θα σταματήσουν, όλα τα πολύπλοκα προβλήματα που τώρα σας απασχολούν, θα επιλυθούν.

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Η ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

«Ούτω λοιπόν προσεύχεσθε σεις.» (Ματθ. [6]ς´9)

Την Κυριακή προσευχή ο Σωτήρας μας την ανέφερε δύο φορές. Πρώτα στα πλήθη στην επί του Όρους Ομιλία και μετά πάλι, μερικούς μήνες αργότερα, στους μαθητές Του χωριστά. Οι μαθητές είχαν χωρισθεί για ένα διάστημα από τον Κύριό τους και στην επιστροφή τους Τον βρήκαν απορροφημένο στην επικοινωνία Του με το Θεό. Σαν να μην πρόσεξε την παρουσία τους, εξακολουθούσε να προσεύχεται μεγαλόφωνα. Το πρόσωπο του Λυτρωτή ακτινοβολούσε με ουράνια λάμψη. Φαινόταν σαν να βρισκόταν στην παρουσία ακριβώς του Αοράτου, ενώ τα λόγια Του τα χαρακτήριζαν τέτοια ζωτικότητα, σαν τα λόγια ενός που μιλάει με το Θεό.

Ακούγοντάς Τον οι μαθητές συγκινήθηκαν βαθύτατα. Είχαν προσέξει ότι ο Χριστός συχνά περνούσε ώρες ολόκληρες μόνος Του επικοινωνώντας με τον Πατέρα Του. Περνούσε τις ημέρες Του εξυπηρετώντας τις ανάγκες του πλήθους που συνωστιζόταν γύρω Του και αποκαλύπτοντας τα ύπουλα τεχνάσματα των ραββίνων.

Αυτός ο αδιάκοπος μόχθος συχνά Τον εξαντλούσε σε σημείο που η μητέρα Του και τα αδέρφια Του, και αυτοί ακόμη οι μαθητές Του ανησυχούσαν ότι θα έβλαπτε τη ζωή Του. Καθώς όμως επέστρεφε από την πολύωρη προσευχή με την οποία σφράγιζε την κοπιαστική ημέρα Του, παρατηρούσαν τη γαλήνη ζωγραφισμένη στο πρόσωπό Του και τη φρεσκάδα της ξεκούρασης διάχυτη στο παρουσιαστικό Του. Οι ώρες που περνούσε συντροφιά με το Θεό, Τον βοηθούσαν να ξεκινάει κάθε πρωί για να φέρει το φως του ουρανού στους ανθρώπους.

Οι μαθητές κατάλαβαν τη συσχέτιση των πολύωρων προσευχών Του με την επιτυχία των λόγων και των έργων Του. Και τώρα, καθώς άκουγαν τις ικεσίες Του, οι καρδιές

5. Η Κυριακή Προσευχή

τους γέμιζαν με δέος και κατάνυξη. Όταν σταμάτησε να προσεύχεται, με πλήρη συναίσθηση της δικής τους μεγάλης ανάγκης φώναξαν: «Κύριε, δίδαξον ημάς να προσευχώμεθα.» (Λουκά [11]ια΄1).

Ο Ιησούς δεν τους έδωσε κανένα καινούργιο σχήμα προσευχής. Επανέλαβε ό,τι τους είχε διδάξει προηγουμένως σαν να ήθελε να τους πει: “χρειάζεσθε να καταλάβετε αυτά που ήδη σας είπα. Η έννοια τους είναι τόσο σημαντική που δεν την έχετε ακόμη βυθομετρήσει.”

Από το άλλο μέρος, ο Σωτήρας δε θέλει να περιοριζόμαστε στο να χρησιμοποιούμε τα ίδια ακριβώς λόγια που δίδαξε. Ταυτίζοντας τον εαυτό Του με την ανθρωπότητα, μας παρουσιάζει τη δική Του ιδανική προσευχή, λόγια τόσο απλά που γίνονται κατανοητά και από το μικρό παιδί, αλλά και συνάμα τόσο βαθυστόχαστα που οι μεγαλύτερες ακόμη διάνοιες δεν πετυχαίνουν να συλλάβουν την πλέρια σημασία τους.

Διδασκόμαστε να παρουσιάζομαστε στο Θεό αποτίνοντας το φόρο της ευγνωμοσύνης μας, για να Του αναφέρουμε τις ανάγκες μας, να εξομολογηθούμε τις αμαρτίες μας και να ζητήσουμε την ευσπλαχνία Του, σύμφωνα με την υπόσχεσή Του.

**«Όταν προσεύχησθε, λέγετε,
Πάτερ ημών.»
(Λουκά [11]ια΄2)**

Ο Ιησούς μάς διδάσκει να αποκαλούμε τον Πατέρα Του Πατέρα μας. Δεν ντρέπεται να μας ονομάζει αδελφούς Του (Εβρ. [2]β΄11). Τόσο πρόθυμη, τόσο έτοιμη είναι η καρδιά του Σωτήρα μας να μας καλωσορίσει ως μέλη της θεϊκής οικογένειας, ώστε τοποθετεί στα πρώτα ακόμη λόγια που πρέπει να χρησιμοποιήσουμε για να πλησιάσουμε το Θεό, τη διαβεβαίωση της συγγενειάς μας αυτής με τη θεότητα, «Πάτερ ημών».

Αυτό επικυρώνει τη θαυμάσια εκείνη αλήθεια, την τόσο γεμάτη από ενθάρρυνση και παρηγοριά, ότι ο Θεός μάς αγαπάει όπως αγαπάει τον Υιό Του, και αυτό ακριβώς ανέφερε ο Χριστός στην τελευταία προσευχή Του για τους μαθητές Του: «Ηγάπησας αυτούς καθώς Εμέ ηγάπησας.» (Ιωάν. [17]ιζ΄23).

Τον κόσμο που σφετερίσθηκε για δικό Του ο Σατανάς και κυβέρνησε με τέτοια σκληρή τυραννία, ο Υιός του Θεού με μια υπέρτατη πράξη τον αγκάλιασε με την αγάπη Του και τον επανασύνδεσε με το θρόνο του κυρίαρχου Θεού. Τα χερουβείμ και τα σεραφείμ καθώς και οι αναρίθμητες στρατιές των αναμάρτητων κόσμων έψαλλαν ύμνους δοξολογίας στο Θεό και στο Αρνίον όταν πραγματοποιήθηκε ο θρίαμβος αυτός. Χαίρονταν επειδή η οδός της σωτηρίας άνοιξε για την αμαρτωλή ανθρώπινη φυλή και επειδή η γη έμελλε να λυτρωθεί από την κατάρα της αμαρτίας. Πόσο λοιπόν περισσότερο πρέπει να χαίρονται αυτοί που αποτελούν το αντικείμενο μιας τέτοιας καταπληκτικής αγάπης!

Πώς μπορούμε να ζούμε μέσα στην αμφιβολία και στην αβεβαιότητα σαν να είμαστε ορφανοί; Ακριβώς προς χάρη των παραβατών του νόμου φόρεσε ο Ιησούς την ανθρω-

5. Η Κυριακή Προσευχή

πινη φύση. Έγινε όμοιός μας για να μπορέσουμε να αποκτήσουμε την αιώνια ειρήνη και τη βεβαιότητα. Έχουμε ένα συνήγορο στον ουρανό, και οποιοσδήποτε Τον δέχεται για προσωπικό Σωτήρα του, δε μένει ορφανός να σηκώνει μόνος του το βάρος των αμαρτημάτων του.

«Αγαπητοί, τώρα είμεθα τέκνα Θεού.» «Εάν δε τέκνα, και κληρονόμοι. Κληρονόμοι μεν Θεού, συγκληρονόμοι δε Χριστού. Εάν συμπάσχωμεν, διά να γείνωμεν και συμμέτοχοι της δόξης Αυτού.» «Και έτι δεν εφανερώθη τι θέλομεν είσθαι. Εξεύρομεν όμως, ότι, όταν φανερωθή, θέλομεν είσθαι όμοιοι με Αυτόν, διότι θέλομεν ιδεί Αυτόν καθώς είναι.» (Αΐωάν. [3]γ΄2, Ρωμ. [8]η΄17).

Πρώτο μας βήμα για να πλησιάσουμε στο Θεό είναι να γνωρίσουμε την αγάπη που τρέφει για μας και να πιστέψουμε σε αυτή (Αΐωάν. [4]δ΄16). Επειδή η αγάπη Του μας έλκει, γ΄αυτό ερχόμαστε κοντά Του.

Η συναίσθηση της θεικής αγάπης δημιουργεί μέσα μας την αποστροφή του εγωκεντρισμού. Αποκαλώντας το Θεό Πατέρα μας, αναγνωρίζουμε όλα Του τα πλάσματα για αδέρφια μας. Όλοι ανήκουμε στο μεγάλο σύμπλεγμα της ανθρωπότητας, όλοι είμαστε μέλη της ίδιας οικογένειας. Στις προσευχές μας εκτός από τον εαυτό μας πρέπει να συμπεριλαμβάνουμε και τους συνανθρώπους μας. Κανένας δεν προσεύχεται όπως πρέπει όταν ζητάει ευλογίες αποκλειστικά για τον εαυτό του.

Ο άπειρος Θεός, λέει ο Ιησούς, σας χορηγεί το προνόμιο να Τον πλησιάζετε αποκαλώντας Τον Πατέρα. Προσπαθήστε να καταλάβετε τι σημασία έχει αυτό. Κανένας ποτέ επίγειος πατέρας δεν έκανε πιο συγκινητικές εκκλήσεις για το παραστρατημένο παιδί του από ό,τι Εκείνος κάνει για τον παραβάτη. Κανένα βαθύτερο ανθρώπινο ενδιαφέρον δεν εκδηλώθηκε ποτέ για τον αμεταμέλητο με τέτοιες ευσπλαχνικές προσκλήσεις. Ο Θεός κατοικεί μέσα σε κάθε σπίτι. Ακούει τον κάθε λόγο που προφέρουμε, προσέχει την κάθε προσευχή που Του απευθύνουμε, γεύεται τις θλίψεις και τις απογοητεύσεις της κάθε ψυχής και πα-

5. Η Κυριακή Προσευχή

ρακολουθεί τη στάση που τηρούμε προς τον πατέρα μας, τη μητέρα μας, τα αδέρφια μας, τους φίλους μας και τους γειτόνους μας. Ενδιαφέρεται για τις ανάγκες μας και η αγάπη, η ευσπλαχνία και η χάρη Του χορηγούνται ακατάπαυστα για να ικανοποιήσουν αυτές τις ανάγκες.

Αλλά όταν προσφωνείτε το Θεό Πατέρα σας, συναινείτε ότι είστε παιδιά Του, ότι θα κατευθύνεσθε από τη σοφία Του και θα Τον υπακούετε κατά πάντα, ξέροντας ότι η αγάπη Του είναι αμετάβλητη. Πρέπει να δέχεσθε το σχέδιο της ζωής σας όπως Εκείνος το έχει προγραμματίσει. Σαν παιδιά του Θεού, οφείλετε να θεωρείτε την τιμή Του, το χαρακτήρα Του, την οικογένειά Του και το έργο Του πρώτιστο μέλημά σας. Θα σας προξενήσει χαρά να αναγνωρίζετε και να σέβεσθε τη συγγενική αυτή σχέση σας με το Θεό και με το κάθε μέλος της οικογένειάς Του. Θα σας προξενεί ευχαρίστηση να εκτελείτε το κάθε έργο σας, όσο ταπεινό και να είναι, που συμβάλλει στη δόξα Του και στην ευτυχία των ομοίων σας.

«Ο εν τοις ουρανοίς.» Εκείνος που ο Χριστός μας ζητάει να αναγνωρίζουμε Πατέρα μας, «είναι εν τω ουρανώ. Πάντα όσα ηθέλησεν, εποίησε.» Επαναπαυόμενοι στη φροντίδα Του, μπορούμε ασφαλώς να λέμε με εμπιστοσύνη: «Καθ'ην ημέραν φοβηθώ, επί Σε θέλω ελπίζει.» (Ψαλμ. [115]ριε'3, [56]νς'3).

«Αγιασθήτω το όνομά Σου.» (Ματθ. [6]ς'9)

Το να αγιάζουμε το όνομα του Κυρίου σημαίνει ότι τα λόγια με τα οποία εκφραζόμαστε για την υπέρτατη Ύπαρξη, προφέρονται με μεγάλη ευλάβεια. «Άγιον και φοβερόν το όνομα Αυτού.» (Ψαλμ. [111]ρια'9). Δεν επιτρέπεται ποτέ και κατ'ουδένα τρόπο να αναφέρουμε με ελαφρότητα τους τίτλους και τις επωνυμίες της Θεότητας. Όταν προσευχόμαστε, εισερχόμαστε στην αίθουσα των ακροάσεων του Υψίστου και οφείλουμε να παρουσιαζόμαστε μπροστά Του με ιερή κατάνυξη.

Οι άγγελοι καλύπτουν τα πρόσωπά τους στην παρουσία Του. Τα χερουβείμ και τα λαμπρά και άγια σεραφείμ πλησιάζουν στο θρόνο Του με μεγάλη επισημότητα και ευλάβεια. Με πόση μεγαλύτερη ευλάβεια θα έπρεπε εμείς, περιορισμένα αμαρτωλά όντα, να παρουσιαζόμαστε μπροστά στον Κύριο και Δημιουργό μας!

Αλλά το να αγιάζουμε το όνομα του Κυρίου σημαίνει κάτι πολύ περισσότερο από αυτό. Μπορούμε, όπως οι Ιουδαίοι της εποχής του Χριστού, να εκδηλώνουμε τη μεγαλύτερη εξωτερική ευλάβεια για το Θεό, και όμως να βεβηλώνουμε διαρκώς το όνομά Του. «Το όνομα του Κυρίου» είναι «οικτίρμων και ελεήμων, μακρόθυμος, και πολυέλεος, και αληθινός, . . . συγχωρών ανομίαν και παράβασιν και αμαρτίαν.» (Εξ. [34]λδ'5-7).

Όσο για την εκκλησία του Κυρίου, αναφέρεται: «Τούτο είναι το όνομα με το οποίον θέλει ονομασθή, Ο ΚΥΡΙΟΣ Η ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ ΗΜΩΝ.» Το όνομα αυτό φέρνει κάθε οπαδός του Χριστού. Είναι το κληροδότημα προς κάθε παιδί του Θεού. Η οικογένεια φέρνει το όνομα του Πατέρα. Την εποχή της βαθιάς λύπης και συμφοράς των Ισραηλιτών, ο προφήτης Ιερεμίας προσευχόταν: «Το όνομά Σου εκλήθη εφ'ημάς. Μη εγκαταλίπης ημάς.» (Ιερ. [33]λγ'16, [14]ιδ'9).

5. Η Κυριακή Προσευχή

Το όνομα αυτό τιμάται ως άγιο από τους αγγέλους του ουρανού και από τους κατοίκους των αναμάρτητων κόσμων. Όταν προσεύχεσθε λέγοντας «αγιασθήτω το όνομά Σου», ζητάτε να αγιασθεί αυτό στον κόσμο αυτό και να αγιασθεί επίσης μέσα σας. Ο Θεός σας αναγνώρισε για παιδιά Του μπροστά σε ανθρώπους και αγγέλους. Προσεύχεσθε λοιπόν για να μη προσβάλετε ποτέ «το καλόν όνομα με το οποίο ονομάζεσθε.» (1ακ. [2]β'7). Ο Θεός σας στέλνει στον κόσμο ως αντιπροσώπους Του. Με την κάθε πράξη της ζωής σας οφείλετε να φανερώνετε το όνομα του Θεού. Αυτό απαιτεί από σας να αποκτήσετε το χαρακτήρα Του. Δεν μπορείτε να αγιάσετε το όνομά Του, δεν μπορείτε να Τον αντιπροσωπεύετε στον κόσμο όταν με τη ζωή και το χαρακτήρα σας δεν εκπροσωπείτε ακριβώς τη ζωή και το χαρακτήρα του Θεού. Αυτό θα το κατορθώσετε τότε μόνο, όταν δεχθείτε τη χάρη και τη δικαιοσύνη του Χριστού.

«ΕΛΘΈτω η βασιλεία Σου.» (Ματ. [6]ς´10)

Ο Θεός είναι ο Πατέρας μας που μας αγαπάει και μας φροντίζει σαν παιδιά Του. Ταυτόχρονα είναι και ο μεγάλος Βασιλιάς του σύμπαντος. Τα συμφέροντα της βασιλείας Του είναι και δικά μας συμφέροντα, και πρέπει να εργαζόμαστε για την ανάδειξη της βασιλείας αυτής.

Οι μαθητές απέβλεπαν στην άμεση εγκαθίδρυση της ένδοξης βασιλείας Του, αλλά με την προσευχή που τους έμαθε, ο Χριστός δίδαξε ότι ο καιρός για την εγκαθίδρυση της βασιλείας δεν είχε έρθει ακόμη. Έπρεπε να προσεύχονται για τον ερχομό της σαν ένα γεγονός μελλοντικό. Αυτή όμως η παράκληση αποτελούσε ταυτόχρονα και διαβεβαίωση γι'αυτούς. Ενώ δεν έπρεπε να περιμένουν την παρουσία της βασιλείας Του στις ημέρες τους, το γεγονός ότι ο Χριστός τους ζητούσε να προσεύχονται γι'αυτήν, αποτελεί απόδειξη ότι στον ορισμένο του Θεού καιρό εκείνη θα έρθει οπωσδήποτε.

Η βασιλεία της χάρης του Θεού ιδρύεται προς το παρόν καθώς ημέρα με την ημέρα οι γεμάτες αμαρτίες ανθρώπινες καρδιές παραδίνονται στην κυριαρχία της αγάπης Του. Αλλά η ολοκληρωμένη εγκαθίδρυση της βασιλείας της δόξας δε θα μεσολαβήσει πριν από τη δεύτερα παρουσία του Χριστού στον κόσμο. Τότε «η βασιλεία, και η εξουσία, και η μεγαλωσύνη των βασιλειών των υποκάτω παντός του ουρανού, θέλει δοθεί εις τον λαόν των αγίων του Υψίστου.» Τότε θα κληρονομήσουν τη βασιλεία την ετοιμασμένη γι'αυτούς «από καταβολής κόσμου». (Δαν. [7]ς´27, Ματθ. [25]κε´34). Και τότε ο Χριστός θα περιβληθεί τη μεγάλη Του δύναμη και θα βασιλεύσει.

Οι πύλες του ουρανού θα ανοιχθούν και πάλι, και, συνοδευόμενος από χίλιες χιλιάδες και μύριες μυριάδες αγίων, ο Σωτήρας μας θα εμφανισθεί ως «Βασιλεύς βασιλέων

5. Η Κυριακή Προσευχή

και Κύριος κυρίων.» Ο Θεός Εμμανουήλ «θέλει είσθαι βασιλεύς εφ'όλην την γην. Εν τη ημέρα εκείνη θέλει είσθαι Κύριος εἰς, και το όνομα Αυτού έν.» «Η σκηνή του Θεού» θα είναι μεταξύ των ανθρώπων και «θέλει σκηνώσει μετ'αυτών και αυτοί θέλουσιν είσθαι λαοί Αυτού, και Αυτός ο Θεός θέλει είσθαι μετ'αυτών Θεός αυτών.» (Ζαχ. [14]ιδ'9, Αποκ. [21]κα'3).

Πριν όμως από αυτόν τον ερχομό, ο Χριστός είπε ότι «θέλει κηρυχθή τούτο το ευαγγέλιον της βασιλείας εν όλη τη οικουμένη προς μαρτυρίαν εις πάντα τα έθνη, και τότε θέλει ελθεί το τέλος.» (Μαθ. [24]κδ'14). Δεν μπορεί να έρθει η βασιλεία Του αν δε διαδοθεί προηγουμένως η αγαθή αγγελία της χάρις Του σε ολόκληρο τον κόσμο. Με αυτό συμπεραίνεται πως όταν εμείς παραχωρούμε τον εαυτό μας στο Θεό και κερδίζουμε ψυχές, επισπεύδουμε τη βασιλεία Του.

Μόνο όσοι καθιερώνονται στην υπηρεσία Του λέγοντας «ιδού εγώ, απέστειλόν με», για να ανοίξουν τα μάτια των ανθρώπων και να τους κάνουν να στραφούν «από του σκότους εις το φως, και από της εξουσίας του Σατανά προς τον Θεόν, διά να λάβωσιν άφεσιν αμαρτιών, και κληρονομίαν μεταξύ των ηγιασμένων» (Ησ. [6]η'8, Πράξ. [26]κς'18), μόνο αυτοί ειλικρινά προσεύχονται «ελθέτω η βασιλεία Σου.»

**«Γενηθήτω το θέλημά Σου,
ως εν ουρανών, και επί της γης.»
(Ματθ. 6:10)**

Το θέλημα του Θεού εκφράζεται μέσα στα εντάλματα του αγίου νόμου Του και οι αρχές του νόμου αυτού είναι οι αρχές του ουρανού. Το ύψιστο επίπεδο γνώσης όπου μπορούν να φθάσουν οι άγγελοι του ουρανού, είναι η επίγνωση του θελήματος του Θεού. Και το ανώτερο όριο της υπηρεσίας που μπορούν να προσφέρουν, είναι η εκτέλεση του θελήματός Του.

Στον ουρανό όμως η υπηρεσία δεν προσφέρεται με το πνεύμα του νομικισμού. Όταν ο Σατανάς επαναστάτησε εναντίον του νόμου του Κυρίου, τότε οι άγγελοι συνειδητοποιήσαν για πρώτη φορά την ύπαρξη του νόμου, την παρουσία του οποίου μάλλον αγνοούσαν μέχρι τότε.

Η υπηρεσία των αγγέλων δεν είναι δουλική αλλά υιική. Μια τέλεια αρμονία τους συνδέει με το Δημιουργό τους. Την υπακοή δεν τη θεωρούν αγγαρεία γιατί η αγάπη τους για το Θεό κάνει την υπηρεσία τους ευχάριστη. Έτσι, μέσα στην καρδιά όπου κατοικεί ο Χριστός - η ελπίδα της δόξας, αντηχούν τα λόγια Του: «Χαίρω, Θεέ Μου, να εκτελώ το θέλημά Σου, και ο νόμος Σου είναι εν τω μέσω της καρδιάς Μου.» (Ψαλμ. [40]μ'8).

Η προσευχή «γενηθήτω το θέλημά Σου ως εν ουρανών και επί της γης», είναι μια παράκληση για να παύσει το κακό να βασιλεύει στη γη, για να εξολοθρευθεί η αμαρτία ολότελα και για να ιδρυθεί η βασιλεία της δικαιοσύνης. Τότε, τόσο στη γη όσο και στον ουρανό, ο Θεός θα «εκπληρώση πάσαν ευδοκίαν αγαθωσύνης.» (Β'Θεσ. [1]α'11).

**«Τον άρτον ημών τον επιούσιον
δος εις ημάς σήμερον.»
(Ματθ. [6]ς´11)**

Το πρώτο μέρος της προσευχής που μας δίδαξε ο Χριστός, αναφέρεται στο όνομα, στη βασιλεία και στο θέλημα του Θεού - ότι το όνομά Του πρέπει να τιμηθεί, η βασιλεία Του να ιδρυθεί και το θέλημά Του να εκτελεσθεί.

Έτσι, αφού πρώτα κάνετε την υπηρεσία του Θεού βασικό σας μέλημα, μπορείτε τότε με εμπιστοσύνη να ζητήσετε την εκπλήρωση των δικών σας αναγκών. Αν έχετε απαρνηθεί το εγώ και έχετε παραχωρήσει τον εαυτό σας στο Χριστό, τότε αποτελείτε μέρος της οικογένειας του Θεού, και το κάθετι στο σπίτι του Πατέρα βρίσκεται στη διάθεσή σας. Όλοι οι πρόσκαιροι και μελλοντικοί θησαυροί του Θεού προορίζονται για σας. Η διακονία των αγγέλων, η δωρεά του Πνεύματος, οι μόχθοι των υπηρετών Του, όλα είναι για σας. Ο κόσμος και το κάθετι που βρίσκεται σε αυτόν και είναι για το καλό σας, λογίζεται δικό σας. Ακόμη και αυτή η εχθρότητα των πονηρών ανθρώπων σας προετοιμάζει για τον ουρανό. Όταν είσθε «εις του Χριστού», «τα πάντα είναι υμών.» (Α΄Κορ. [3]γ´ 23, 21).

Είστε όμως σαν το παιδί εκείνο που δεν έλαβε την κυριότητα της κληρονομιάς του. Ο Θεός δε σας εμπιστεύεται τη διαχείριση των πολύτιμων θησαυρών που προορίζει για σας, μη τυχόν ο Σατανάς σας εξαπατήσει με τα τεχνάσματα και τα δολώματά του, όπως έκανε με το ζευγάρι των πρωτόπλαστων της Εδέμ. Ο Χριστός σας τους φυλάει ασφαλείς από τη δύναμη του καταστροφέα. Όπως το παιδί αυτό, το ίδιο θα λαμβάνετε και σεις ημέρα με την ημέρα το αναγκαίο της ημέρας. Καθημερινά πρέπει να προσεύχεσθε, «τον άρτον ημών τον επιούσιον δος εις ημάς σήμερον.»

5. Η Κυριακή Προσευχή

Μη ανησυχείτε αν δεν έχετε αρκετά για αύριο. Έχετε τη διαβεβαίωση της υπόσχεσής Του. Όπως αναφέρει ο Δαβίδ, «Νέος ήμην, και εγήρασα, και δεν είδον δίκαιον εγκαταλειμμένον, ουδέ το σπέρμα αυτού ζητούν άρτον.» (Ψαλμ. [37]λζ'25). Ο Θεός ο οποίος έστειλε τους κόρακες να θρέψουν τον Ηλία στο χείμαρρο Χεριθ, δε θα παραβλέψει ούτε ένα από τα πιστά παιδιά Του που υφίστανται θυσίες.

Γι'αυτόν που βαδίζει στο δρόμο της δικαιοσύνης, αναφέρεται ό,τι «άρτος θέλει δοθή εις αυτόν, το ύδωρ αυτού θέλει είσθαι βέβαιον». «Δεν θέλουσι καταισχυνθή εν καιρώ πονηρώ, και εν ημέραις πείνης θέλουσι χορτασθή.» «Επειδή Όστις τον Εαυτού Υιόν δεν εφείσθη, αλλά παρέδωκεν Αυτόν υπέρ πάντων ημών, πώς και μετ'Αυτού δεν θέλει χαρίσει εις ημάς τα πάντα;» (Ησ. [33]λγ'16, Ψαλμ. [37]λζ'19, Ρωμ. [8]η'32).

Εκείνος που μετρίαζε τις φροντίδες και τις έγνοιες της χήρας μητέρας Του και τη βοηθούσε να καλύψει τις ανάγκες του σπιτικού της στη Ναζαρέτ, συμπονεί με την κάθε μητέρα στον αγώνα της να εξασφαλίσει το ψωμί των παιδιών της. Εκείνος που σπλαχνιζόταν τους όχλους «διότι ήσαν εκλελυμένοι και εσκορπισμένοι» (Ματθ. [9]θ'36), εξακολουθεί και σήμερα να σπλαχνίζεται τους φτωχούς. Τους ευλογεί με απλωμένα χέρια, και στην προσευχή αυτή που δίδαξε στους μαθητές Του, μας παροτρύνει να θυμούμαστε τους φτωχούς.

Όταν προσευχόμαστε «τον άρτον ημών τον επιούσιον δος εις ημάς σήμερα», ζητούμε όχι μόνο για τον εαυτό μας, αλλά και για τους άλλους. Αναγνωρίζουμε επίσης ότι αυτά που μας δίνει, δεν είναι αποκλειστικά για τον εαυτό μας. Ο Θεός μάς εμπιστεύεται τα αγαθά Του για να μπορέσουμε να θρέψουμε τους νηστικούς. Μέσα στη μεγάλη Του αγαθότητα προνόησε για τους φτωχούς. Και μας λέει: «Όταν κάμνης γεύμα ή δείπνον, μη προσκάλει τους φίλους σου, μηδέ τους αδελφούς σου, μηδέ τους συγγενείς σου, μηδέ γείτονας πλουσίους . . . Αλλ'όταν κάμνης υπο-

5. Η Κυριακή Προσευχή

δοχήν, προσκάλει πτωχούς, βεβλαμμένους, χωλούς, τυφλούς. Και θέλεις είσθαι μακάριος, διότι δεν έχουσι να σοι ανταποδώσωσιν. Επειδή η ανταπόδοσις θέλει γείνει εις σε εν τη αναστάσει των δικαίων.» (Ψαλμ. [68]ξη΄10, Λουκά [14]ιδ΄12-14).

«Δυνατός είναι ο Θεός να περισσεύση πάσαν χάριν εις εσάς, ώστε έχοντες πάντοτε εν παντί πάσαν αυτάρκειαν, να περισσεύητε εις παν έργον αγαθόν.» «Ο σπείρων με φειδωλίαν, και με φειδωλίαν θέλει θερίσει. Και ο σπείρων με αφθονίαν, και με αφθονίαν θέλει θερίσει.» (Β΄Κορ.[9]θ΄ 8,6).

Η προσευχή για το καθημερινό ψωμί δε συμπεριλαμβάνει μόνο την τροφή που συντηρεί το σώμα, αλλά επίσης το πνευματικό ψωμί που τρέφει την ψυχή για την αιώνια ζωή. Ο Χριστός μάς λέει: «Εργάζεσθε μη διά την τροφήν την φθειρομένην, αλλά διά την τροφήν την μένουσαν εις ζωήν αιώνιον.» Και εξηγεί: «Εγώ είμαι ο άρτος ο ζων, ο καταβάς εκ του ουρανού. Εάν τις φάγη εκ τούτου του άρτου, θέλει ζήσκει εις τον αιώνα.» (Ιωάν. [6]ζ΄27,51). Ο Σωτήρας μας είναι ο άρτος της ζωής, και όταν εμείς στρέφουμε το βλέμμα μας στην αγάπη Του, όταν τη δεχόμαστε μέσα στην ψυχή μας, τότε τρεφόμαστε με το ουρανόπεμπτο αυτό ψωμί.

Δεχόμαστε το Χριστό μέσα από το λόγο Του και το Άγιο Πνεύμα μας χορηγείται για να εισάγουμε τις αλήθειες μέσα στην καρδιά μας. Καθημερινά πρέπει να προσευχόμαστε καθώς μελετούμε το λόγο Του, να μας στείλει ο Θεός το Πνεύμα Του για να μας φανερώσει την κατάλληλη εκείνη αλήθεια που θα ενισχύσει την ψυχή μας για την αντιμετώπιση των αναγκών της ημέρας.

Διδάσκοντάς μας να ζητούμε κάθε μέρα αυτά που χρειαζόμαστε - πρόσκαιρες όπως και πνευματικές ευλογίες - ο Θεός εκπληρώνει κάποιο σκοπό για το καλό μας. Θέλει να μας κάνει να συναισθανθούμε ότι εξαρτώμαστε από την αδιάπτωτη φροντίδα Του. Επιδιώκει να μας φέρει σε επαφή μαζί Του. Και με την επαφή μας με το Χριστό, με την προ-

5. Η Κυριακή Προσευχή

σευχή και τη μελέτη των μεγάλων πολύτιμων αληθειών του λόγου Του θα τρέφουμε τις πεινασμένες ψυχές μας και θα σβήνουμε τη δίψα μας δροσιζόμενοι στην πηγή της ζωής.

**«Συγχώρησον εις ημάς
τας αμαρτίας ημών,
διότι και ημεείς συγχωρούμεν
εις πάντα αμαρτάνοντα εις ημάς.»
(Λουκά [11]ια΄4)**

Ο Ιησούς διδάσκει ότι τότε μόνο ο Θεός μας συγχωρεί, όταν εμείς συγχωρούμε τους άλλους. Η αγάπη του Θεού είναι εκείνη που μας έλκει κοντά Του και η αγάπη αυτή δεν μπορεί να αγγίσει τις καρδιές μας χωρίς να γεννήσει μέσα μας την αγάπη για τους αδελφούς μας.

Τελειώνοντας την Κυριακή Προσευχή ο Χριστός πρόσθεσε: «Εάν συγχωρήσητε εις τους ανθρώπους τα πταίσματα αυτών, θέλει συγχωρήσει και εις εσάς ο Πατήρ σας ο ουράνιος. Εάν όμως δεν συγχωρήσητε εις τους ανθρώπους τα πταίσματα αυτών, ουδέ ο Πατήρ σας θέλει συγχωρήσει τα πταίσματά σας.» (Ματθ. [6]ς΄14,15). Όποιος δε συγχωρεί, αποχωρίζεται από το μοναδικό κανάλι από όπου μπορεί να δεχθεί την ευσπλαχνία του Θεού.

Δεν πρέπει να σκεπτόμαστε πως αν αυτοί που μας έβλαψαν δεν ομολογήσουν το σφάλμα τους, έχουμε το δικαίωμα να μην τους συγχωρήσουμε. Ασφαλώς έχουν το χρέος να ταπεινώσουν τις καρδιές τους με τη μεταμέλεια και την εξομολόγηση. Αλλά είτε ομολογούν τα λάθη τους είτε όχι, εμείς οφείλουμε να εξωτερικεύσουμε φιλεύσπλαχνα αισθήματα γ'αυτούς που αμάρτησαν απέναντί μας. Όσο βαθιά και αν μας έχουν πληγώσει, δεν πρέπει να εξακολουθούμε να θλιβόμαστε για το κακό που μας έκαναν, ούτε να μεμψιμοιρούμε συνεχώς για τις προσωπικές αδικίες που μας έγιναν. Αλλά όπως περιμένουμε να συγχωρεθούμε για τα αμαρτήματά μας έναντι του Θεού, έτσι πρέπει να συγχωρούμε και αυτούς που μας έβλαψαν.

5. Η Κυριακή Προσευχή

Η συγχώρηση όμως έχει ευρύτερη ακόμη έννοια από ό,τι πολλοί φαντάζονται. Όταν ο Θεός υπόσχεται ότι «θέλει συγχωρήσει αφθόνως», προσθέτει μετά, σαν η έννοια της υπόσχεσης αυτής να ξεπερνούσε τα όρια της νοημοσύνης μας: «Αι βουλαί Μου δεν είναι βουλαί υμών, ουδέ αι οδοί υμών αι οδοί Μου, λέγει Κύριος. Αλλ'όσον είναι υψηλοί οι ουρανοί από της γης, ούτως αι οδοί Μου είναι υψηλότεροι των οδών υμών, και αι βουλαί Μου των βουλών υμών.» (Ησ. [55]νε'7-9).

Η συγνώμη του Θεού δεν είναι απλώς μια νομική πράξη που μας ελευθερώνει από την καταδίκη. Δεν είναι μόνο η συγχώρηση για την αμαρτία, αλλά επίσης είναι η απελευθέρωση από την αμαρτία. Το ξεχείλισμα αυτό της λυτρωτικής αγάπης μεταπλάθει την καρδιά. Ο Δαβίδ είχε καταλάβει καλά την πραγματική έννοια της συγχώρησης όταν προσευχόταν: «Καρδίαν καθαράν κτίσον εν εμοί, Θεέ, και πνεύμα ευθές ανανέωσον εντός μου.» Και αλλού πάλι: «Όσον απέχει η ανατολή από της δύσεως, τόσον εμάκρυνεν αφ'ημών τας ανομίας ημών.» (Ψαλμ. [51]να'10, [103]ργ'12).

Προσφέροντας το Χριστό ο Θεός πρόσφερε τον εαυτό Του για τις αμαρτίες μας. Υπέστη τον σκληρό σταυρικό θάνατο, πήρε επάνω Του την ενοχή μας, «ο δίκαιος υπέρ των αδίκων», για να μας αποκαλύψει την αγάπη Του και να μας ελκύσει κοντά Του. Και μας λέει: «Γίνεσθε δε εις αλλήλους χρηστοί, εύσπλαχνοι, συγχωρούντες αλλήλους, καθώς ο Θεός συνεχώρησεν εσάς διά του Χριστού.» (Εφεσ. [4]δ'32).

Επιτρέψτε στο Χριστό, τη θεϊκή Ζωή, να κατοικήσει μέσα σας, να αποκαλύψει την ουρανογέννητη εκείνη αγάπη που εμπνέει την εμπιστοσύνη στους απελπισμένους και φέρνει τη γαλήνη του ουρανού στην κατατρυχομένη από την αμαρτία καρδιά. Ο πρώτος όρος για να μπορέσουμε να πλησιάσουμε το Θεό είναι ότι δεχόμενοι την ευσπλαχνία Του, παραχωρούμε ταυτόχρονα τον εαυτό μας για να αποκαλύπτουμε τη χάρη Του στους άλλους.

5. Η Κυριακή Προσευχή

Πριν μπορέσουμε να δεχθούμε και να μεταδώσουμε στους άλλους τη συγχωρητική αγάπη του Θεού, είναι απαραίτητο να γνωρίσουμε και να πιστέψουμε στην αγάπη την οποία Αυτός τρέφει για μας. (Δείτε Α΄Ιωάν. [4]δ΄16). Ο Σατανάς μετέρχεται κάθε απάτη που μπορεί να σοφισθεί για να μας εμποδίσει να διακρίνουμε την αγάπη αυτή. Θέλει να μας κάνει να πιστεύουμε ότι τα λάθη και οι παραβάσεις μας έχουν τόσο πολύ προσβάλει το Θεό, ώστε είναι αδύνατον Αυτός να δώσει προσοχή στις προσευχές μας, και ούτε να μας ευλογήσει μπορεί, ούτε να μας σώσει.

Δε βλέπουμε στον εαυτό μας τίποτε άλλο παρά αδυναμίες, τίποτε που να μας συστήσει στο Θεό. Και ο Σατανάς μάς λέει ότι η προσπάθεια είναι άσκοπη, ότι δεν υπάρχει γιατρεία για τα ελαττώματα του χαρακτήρα μας. Ενώ εμείς προσπαθούμε να πλησιάσουμε στο Θεό, ο εχθρός μάς ψιθυρίζει: “Δεν αξίζει τον κόπο να προσεύχεσαι. Δε διέπραξες τούτο ή εκείνο το σφάλμα; Δεν αμάρτησες εναντίον του Θεού και παραβιάσες τη συνειδησή σου;” Η απάντηση που μπορούμε να δώσουμε στον εχθρό είναι ότι «το αίμα του Ιησού Χριστού του Υιού Αυτού καθαρίζει ημάς από πάσης αμαρτίας.» (Α΄Ιωάν. [1]α΄7).

Όταν αισθανόμαστε ότι αμαρτήσαμε και ότι δεν μπορούμε να προσευχηθούμε, τότε ακριβώς είναι η ώρα που πρέπει να προσευχηθούμε. Μπορεί να νιώθουμε ντροπισμένοι και ταπεινωμένοι, αλλά εκείνο που μας χρειάζεται, είναι να προσευχόμαστε και να πιστεύουμε. «Πιστός ο λόγος και πάσης αποδοχής άξιος, ότι ο Ιησούς Χριστός ήλθεν εις τον κόσμον διά να σώση τους αμαρτωλούς, των οποίων πρώτος είμαι εγώ.» (Α΄Τιμ. [1]α΄15).

Η συγχώρηση, η συμφιλίωση με το Θεό δε μας χορηγείται σαν ανταμοιβή των πράξεών μας ή σαν αναγνώριση κάποιας αξίας που φέρουμε, αμαρτωλοί άνθρωποι καθώς είμαστε, αλλά είναι δώρο το οποίο μας προσφέρεται και το οποίο βασίζεται στην άψογη δικαιοσύνη του Χριστού.

Δεν πρέπει να προσπαθούμε να μετριάσουμε την ενοχή μας προβάλλοντας δικαιολογίες για την αμαρτία. Πρέ-

5. Η Κυριακή Προσευχή

πει να δούμε την αμαρτία έτσι ακριβώς όπως την υπολογίζει ο Θεός, και ο υπολογισμός αυτός είναι πράγματι πολύ βαρύς. Μόνο η θυσία του Γολγοθά μπορεί να αποκαλύψει το τεράστιο βάρος της αμαρτίας. Αν ήταν να σηκώσουμε μόνοι μας την ενοχή μας, θα είχαμε συντριβεί κάτω από το βάρος της. Αλλά τη θέση μας την πήρε ένας Αναμάρτητος, ο οποίος χωρίς να φταίξει σε τίποτε, φορτώθηκε τις ανομίες μας. «Εάν ομολογώμεν τας αμαρτίας ημών» ο Θεός «είναι πιστός και δίκαιος, ώστε να συγχωρήση εις ημάς τας αμαρτίας και καθάριση ημάς από πάσης αδικίας.» (Αΐωάν. [1]α΄9). Δοξασμένη αλήθεια! Δίκαιος έναντι του νόμου Του και παράλληλα δικαιώνει όλους όσοι πιστεύουν στον Ιησού. «Τίς Θεός όμοιός Σου, συγχωρών ανομίαν, και παραβλέπων την παράβασιν του υπολοίπου της κληρονομίας Αυτού; Δεν φυλάττει την οργήν Αυτού διά παντός, διότι Αυτός αρέσκεται εις το έλεος.» (Μιχ. 7:18)

**«Μη φέρης ημάς εις πειρασμόν, αλλά
ελευθέρωσον ημάς από του πονηρού.»
(Ματθ. [6]ς´13)**

Πειρασμός θα πει εμπλοκή στην αμαρτία, και αυτό δεν προέρχεται ποτέ από το Θεό, αλλά από το Διάβολο και από το κακό που φωλιάζει στην καρδιά μας. «Ο Θεός είναι απείραστος κακών, και Αυτός ουδένα πειράζει.» (Ιακ. [1]α´13). Ο Σατανάς προσπαθεί να μας φέρει σε πειρασμό για να αποκαλύψει το στρεβλό χαρακτήρα μας σε ανθρώπους και σε αγγέλους ώστε να μας απαιτήσει μετά για δικούς του. Στη συμβολική προφητεία του Ζαχαρία, ο Σατανάς στέκει στα δεξιά του Αγγέλου του Κυρίου για να κατηγορήσει τον πρωθιερέα Ιησού ντυμένο με ρυπαρά ιμάτια, και να αντισταθεί στο έργο που ο Άγγελος επιθυμεί να κάνει γι' αυτόν. Η εικόνα αυτή συμβολίζει τη στάση του Σατανά για κάθε ψυχή που ο Χριστός προσπαθεί να φέρει κοντά Του.

Ο εχθρός μάς οδηγεί στην αμαρτία και μετά μας κατηγορεί μπροστά στο ουράνιο σύμπαν για ανάξιους της αγάπης του Θεού. Αλλά «είπε Κύριος προς τον Διάβολον, θέλει σε επιτιμήσει ο Κύριος, όστις έκλεξε την Ιερουσαλήμ. Δεν είναι ούτος δαυλός απεσπασμένος από πυρός;» Και προς τον ιερέα Ιησού είπε: «Ίδού, αφήρεσα από σου την ανομίαν σου, και θέλω σε ενδύσει ιμάτια λαμπρά.» (Ζαχ. [3]γ´1-4). Με την αγάπη Του ο Θεός προσπαθεί να αναπτύξει μέσα μας τις πολύτιμες αρετές του Πνεύματός Του. Μας επιτρέπει να αντιμετωπίζουμε εμπόδια, κατατρεγμούς και δυσκολίες όχι σαν κατάρρα, αλλά σαν τη μεγάλη ευλογία της ζωής μας. Κάθε αναχαιτισμένος πειρασμός, κάθε αντιμετωπισμένη με θάρρος δοκιμασία, μας εφοδιάζουν με καινούργιες εμπειρίες και μας βοηθούν στην πρόοδο της διάπλασης του χαρακτήρα. Η ψυχή που με τη θεϊκή βοήθεια αντιστέκεται στον πειρασμό, φανερώνει στον κόσμο

5. Η Κυριακή Προσευχή

και στο ουράνιο σύμπαν την αποτελεσματικότητα της χάριτος του Χριστού. Αν και δεν πρέπει να δυσανασχετούμε για τις δοκιμασίες, όσο οδυνηρές και αν είναι, πρέπει όμως να προσευχόμαστε να μην επιτρέψει ο Θεός να βρεθούμε στο δύσκολο σημείο όπου μπορούν να μας οδηγήσουν οι επιθυμίες της αμαρτωλής καρδιάς μας. Προσευχόμενοι έτσι όπως μας υπέδειξε ο Χριστός, παραχωρούμε τον εαυτό μας στην καθοδήγηση του Θεού και Του ζητάμε να μας οδηγήσει σε μονοπάτια ασφαλή. Μας είναι αδύνατον να προφέρουμε την προσευχή αυτή και να επιθυμούμε ταυτόχρονα να βαδίσουμε όπως μας αρέσει. Θα περιμένουμε να μας οδηγήσει το χέρι Του και θα ακούσουμε τη φωνή Του να μας λέει: «Αύτη είναι η οδός, περιπατείτε εν αυτή.» (Ησ. [30]λ' 21).

Είναι επικίνδυνο να χρονοτριβούμε στη σκέψη τι θα κερδίζαμε αν ενδίδαμε στις προτάσεις του Διαβόλου. Αμαρτία σημαίνει μόνο εξευτελισμό και καταστροφή για την ψυχή που την υποθάλπει. Αλλά επειδή έχει το ιδίωμα να τυφλώνει και να εξαπατάει, μπορεί να μας τυλίξει στα δίκτυά της με κολακευτικές προτάσεις. Όταν εμείς βρισκόμαστε σε έδαφος του Σατανά, δεν έχουμε καμιά εγγύηση για προστασία από τη δύναμή του. Πρέπει να καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να κρατήσουμε κλειστές τις διόδους από όπου ο πειραστής μπορεί να μας πλησιάσει.

Η ίδια η παράκληση «μη φέρης ημάς εις πειρασμόν» είναι από μόνη της μια υπόσχεση. Όταν εμείς παραχωρούμε τον εαυτό μας στο Θεό, μας δίνεται η διαβεβαίωση ότι Αυτός «δεν θέλει σας αφήσει να πειρασθήτε υπέρ την δυναμίν σας, αλλά μετά του πειρασμού θέλει κάμει και την έκβασιν, ώστε να δύνασθε να υποφέρητε. (Α΄Κορ. [10]ι'13). Η μόνη ασφάλεια εναντίον του κακού είναι η ενοίκηση του Χριστού στην καρδιά, μέσα από την πίστη που έχουμε για τη δικαιοσύνη Του. Μόνο στη φιλαυτία που φωλιάζει στην καρδιά μας μπορεί να αποδοθεί η δύναμη που ασκεί ο πειρασμός μέσα μας. Όταν όμως παρατη-

5. Η Κυριακή Προσευχή

ρούμε τη μεγάλη αγάπη του Θεού, τότε η φιλαυτία μας παρουσιάζεται με όλη την ασχήμια και την αποκρουστικότητα της, και τότε μας γεννιέται η επιθυμία να την αποβάλουμε από την ψυχή. Καθώς το Άγιο Πνεύμα δοξάζει το Χριστό, οι καρδιές μας απαλύνονται και υποτάσσονται, ο πειρασμός παύει να ασκεί δύναμή και η χάρη του Χριστού μεταπλάθει το χαρακτήρα.

Ο Χριστός ποτέ δεν εγκαταλείπει μια ψυχή για την οποία έδωσε τη ζωή Του. Αν μπορούσαν τα πνευματικά μάτια μας να ανοιχθούν, θα διακρίναμε ψυχές να λυγίζουν κάτω από την καταδυνάστευση, να παραδέρονται από τη λύπη, να πιέζονται από το βάρος σαν κάρο φορτωμένο με σανό, έτοιμες να ξεψυχήσουν μέσα στην απόγνωση. Θα διακρίναμε ουράνιους αγγέλους να σπεύδουν σε βοήθεια των πειραζομένων που βρίσκονται στο χείλος του γκρεμού. Οι ουράνιοι απεσταλμένοι απωθούν τις στρατιές του πονηρού που πολιορκούν τις ψυχές αυτές. Τις οδηγούν τότε να στερεώσουν τα πόδια τους επάνω στο ισχυρό θεμέλιο. Οι μάχες που διεξάγονται μεταξύ των δύο εχθρικών παρατάξεων είναι τόσο πραγματικές όσο και οι μάχες που διεξάγουν τα στρατεύματα του κόσμου. Από την έκβαση του πνευματικού αυτού αγώνα εξαρτάται το αιώνιο πεπρωμένο μας.

Απευθύνονται και σε μας τα λόγια που ειπώθηκαν στον Πέτρο: «Ο Σατανάς σάς εζήτησε διά να σας κοσκινίση ως τον σίτον. Πλην εγώ εδεήθην περί σου διά να μη εκλείψη η πίστις σου.» (Λουκά [22]κβ' 31,32). Δοξασμένος ο Θεός ότι δεν έχουμε εγκαταλειφθεί μόνοι. Εκείνος που «τόσον ηγάπησε τον κόσμον, ώστε έδωκε τον Υιόν Αυτού τον μονογενή, διά να μη απολεσθή πας ο πιστεῦων εις Αυτόν, αλλά να έχη ζωήν αιώνιον» (Ιωάν. [3]γ' 16), δε θα μας εγκαταλείψει στον αγώνα μας κατά του κοινού εχθρού Θεού και ανθρώπων. Μας λέει: «Ιδού, δίδω εις εσάς την εξουσίαν τού να πατήτε επάνω όφρων και σκορπίων, και επί πάσαν την δύναμιν του εχθρού. Και ουδέν θέλει σας βλάψει.» (Λουκά [10]ι' 19). Ζήσετε σε στενή επικοινωνία με το Χρι-

5. Η Κυριακή Προσευχή

στό. Αυτός θα σας κρατήσει σφιχτά με το στιβαρό χέρι Του που δεν το αφήνει ποτέ να χαλαρώσει. Γνωρίστε την αγάπη που τρέφει ο Χριστός για σας και πιστέψτε σε αυτή, και τότε θα είστε ασφαλείς. Η αγάπη αυτή είναι φρούριο απόρθητο ενάντια σε όλες τις πλάνες και τις επιθέσεις του Σατανά. «Το όνομα του Κυρίου είναι πύργος οχυρός. Ο δίκαιος, καταφεύγων εις Αυτόν, είναι εν ασφαλεία.» (Παρ. [18]ιη´10).

**«Σού είναι η βασιλεία
και η δύναμις και η δόξα.»
(Ματθ. 6:13)**

Όπως η πρώτη, έτσι και η τελευταία φράση της Κυριακής Προσευχής αναφέρεται στο Θεό, τον οποίο τοποθετεί πάνω από κάθε δύναμη και εξουσία και «υπέρ παν όνομα ονομαζόμενον.» Ο Χριστός διείσδυσε το βλέμμα Του στα χρόνια που περίμεναν τους αποστόλους, όχι έτσι όπως αυτοί τα οραματίζονταν, χαρούμενα και πλέοντα σε πελάγη ευδαιμονίας και κοσμικών τιμών, αλλά σκοτεινά από το ξέσπασμα της θύελλας του ανθρώπινου μίσους και της σατανικής οργής.

Ανάμεσα σε συγκλονιστικά πολιτικά γεγονότα και σε καταστροφές, τη ζωή των αποστόλων θα έζωναν διάφοροι κίνδυνοι και επανειλημμένα οι ψυχές τους θα γέμιζαν με φόβο. Θα έβλεπαν την Ιερουσαλήμ να ερημώνεται, το ιερό να ισοπεδώνεται, το ιερατικό σύστημα για πάντα να αφανίζεται και το λαό του Ισραήλ να διασκορπίζεται στα πέρατα της γης σαν ανεμοδαρμένα ναυάγια σε πανέρρημη ακτή.

Ο Ιησούς είπε: «Θέλετε ακούσει πολέμους και φήμας πολέμων.» «Θέλει εγερθή έθνος επί έθνος, και βασιλεία επί βασιλείαν. Και θέλουσι γείνει πείναι, και λοιμοί, και σεισμοί κατά τόπους. Πάντα δε ταύτα είναι αρχή ωδίνων.» (Ματθ. [24]κδ´6-8), Παρ'όλα αυτά οι οπαδοί του Χριστού

5. Η Κυριακή Προσευχή

δεν έπρεπε να φοβούνται ότι οι ελπίδες τους θα πήγαιναν χαμένες ή ότι ο Θεός είχε λησμονήσει τη γη. Η δύναμη και η δόξα ανήκουν σε Αυτόν, του οποίου οπωσδήποτε οι μεγάλοι σκοποί ανεμπόδιστοι βάνουν τελικά προς την ολοκληρωτική εκπλήρωσή τους.

Στην προσευχή, όπου εκφράζουν τις καθημερινές ανάγκες τους, οι μαθητές παροτρύνονται να στρέψουν το βλέμμα τους ψηλά, πάνω από όλη τη δύναμη και την κυριαρχία του κακού, προς τον Κύριο και Θεό τους, του οποίου η βασιλεία διοικεί τα πάντα και ο οποίος είναι Πατέρας τους και Φίλος παντοτινός.

Η καταστροφή της Ιερουσαλήμ αποτελεί το σύμβολο της τελικής καταστροφής που πρόκειται να κατακλύσει τον κόσμο. Οι προφητείες που βρήκαν μερική μόνο εκπλήρωση στην κατάρρευση της Ιερουσαλήμ, θα βρουν την ολοκληρωτική τους εκπλήρωση στις έσχατες ημέρες. Ζούμε τώρα δρασκελίζοντας το κατώφλι μεγάλων και δραματικών γεγονότων. Μας περιμένει τέτοια κρίση που παρόμοια ποτέ δεν έχει δει ο κόσμος.

Αλλά το ίδιο παρήγορη για μας όσο και για τους πρώτους εκείνους μαθητές, έρχεται η διαβεβαίωση ότι ο Κυρίαρχος Θεός κυβερνάει τα πάντα και ότι η αλληλουχία των επερχόμενων γεγονότων κατευθύνεται από τα χέρια του Δημιουργού μας. Η μεγαλειότητα του ουρανού διευθύνει την τύχη των εθνών καθώς και τα συμφέροντα της εκκλησίας Του. Ο θεϊκός Δάσκαλος απευθύνεται στον κάθε συντελεστή για την εκπλήρωση των σχεδίων Του με τα ίδια λόγια τα οποία είπε στο βασιλιά Κύρο: «Εγώ σε περιέζωσα, αν και δεν Με εγνώρισας.» (Ησ. [45]με΄5).

Στο όραμα του προφήτη Ιεζεκιήλ τα χερουβείμ παρουσιάζονται με ένα χέρι κάτω από τις φτερούγες τους. Αυτό διδάσκει στους δούλους Του ότι την επιτυχία τους οφείλουν στη θεϊκή δύναμη. Εκείνοι, τους οποίους ο Θεός χρησιμοποιεί για αγγελιοφόρους Του, δεν πρέπει να νομίσουν ότι το έργο Του εξαρτάται από αυτούς. Ο Θεός δεν αναθέτει στους ανθρώπους με τις περιορισμένες δυνατό-

5. Η Κυριακή Προσευχή

τητές τους να σηκώσουν μια τέτοια βαριά ευθύνη. Αυτός που δεν κοιμάται και που εργάζεται ακατάπαυστα για την εκπλήρωση των σχεδίων Του, θα αποπερατώσει ο ίδιος το έργο Του.

Θα ανατρέψει τους σκοπούς των πονηρών ανθρώπων και θα προκαλέσει σύγχυση στις βουλές εκείνων που έβαλαν για στόχο τους να βλάψουν το λαό Του. Αυτός που είναι ο Βασιλιάς και Κύριος των δυνάμεων, έχει στημένο το θρόνο Του ανάμεσα στα σεραφείμ και θα φυλάξει τα τέκνα Του ασφαλή μέσα στην ταραχή και στη διαμάχη των εθνών. Αυτός που κυβερνάει στον ουρανό, είναι ο Λυτρωτής μας. Αυτός μετράει τη κάθε δοκιμασία και ελέγχει τη φωτιά μέσα στο καμίνι, από όπου κάθε ψυχή πρέπει να περάσει. Όταν τα προπύργια των επίγειων βασιλείων θα καταρρέουν, όταν τα βέλη της οργής Του θα διαπερνούν τις καρδιές των εχθρών Του, ο λαός Του θα αναπαύεται στα χέρια Του ασφαλώς.

«Σού, Κύριε, είναι η μεγαλωσύνη, και η δύναμις, και η τιμή, και η νίκη, και η δόξα. Διότι Σού είναι πάντα τα εν ουρανών και τα επί γης. . . και εις την χείρα Σου το να μεγαλύνης και να ισχυροποιήs τα πάντα.» (Α΄Χρον. [29]κθ΄11.12).

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΟΧΙ ΕΠΙΚΡΙΤΕΣ ΑΛΛΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΣ

«Μη κρίνετε διά να μη κριθίτε.» (Ματθ. [7]ζ´1)

Όταν οι άνθρωποι προσπαθούν να αποκτήσουν τη σωτηρία με τα έργα τους, αναπόφευκτα οδηγούνται στο να επισωρεύσουν ανθρώπινους κανονισμούς σαν προβαλλόμενα άμυνα κατά της αμαρτίας. Επειδή βλέπουν ότι δεν κατορθώνουν να τηρήσουν το νόμο του Θεού, σοφίζονται δικούς τους κανόνες και δικές τους διατάξεις για να εξαναγκάσουν τον εαυτό τους στην υπακοή. Όλα αυτά στρέφουν τη σκέψη του ανθρώπου μακριά από το Θεό, προς τον εαυτό του. Η αγάπη του για το Θεό απονεκρώνεται στην καρδιά και μαζί με αυτή εξαφανίζεται και η αγάπη του για το συνάνθρωπο.

Ένα τέτοιο σύστημα ανθρώπινων επινοημάτων με τις πολυάριθμες απαιτήσεις του κάνει τους υποστηρικτές του να επικρίνουν όλους εκείνους που δεν μπορούν να φθάσουν στο ανθρώπινο αυτό καθορισμένο ιδανικό. Μια ατμόσφαιρα εγωκεντρικής επικριτικής στενότητας της αντίληψης προκαλεί την ασφυξία των ευγενικών και μεγαλόψυχων συναισθημάτων, και καθιστά τους ανθρώπους εγωκεντρικούς, επικριτές, μικροπρεπείς και κατασκόπους.

Σε αυτή την κατηγορία ανήκαν οι Φαρισαίοι. Επέστρεφαν μετά την εκτέλεση των θρησκευτικών καθηκόντων τους, όχι με κάποιο αίσθημα ταπεινοφροσύνης για τις αδυναμίες τους, ούτε και ευγνωμοσύνης για τα μεγάλα προνόμια που απολάμβαναν από το Θεό. Αλλά επέστρεφαν με ένα πνεύμα γεμάτο περηφάνια και το κίνητρο τους ήταν: “το εγώ μου, τα αισθήματά μου, οι γνώσεις μου, οι συνήθειές μου.” Τα δικά τους επιτεύγματα κατέληγαν σε κανόνες, και με βάση αυτούς έκριναν μετά τους άλλους. Φορώντας τη στολή του αυτοσεβασμού, θρονιάζονταν στη δικαστική καθέδρα για να επικρίνουν και να καταδικάσουν τους άλλους.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

Ο λαός είχε και αυτός εμποτισθεί σε μεγάλο βαθμό με το ίδιο πνεύμα. Παραβιάζοντας τον τομέα της συνείδησης, κατέκριναν ο ένας τον άλλον για ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά την ψυχή και το Θεό. Αυτό το πνεύμα και αυτή την τακτική έχοντας υπόψη ο Χριστός είπε: «Μη κρίνετε διά να μη κριθήτε.» Μη βάζετε δηλαδή τον εαυτό σας για κανόνα. Μη θεωρείτε τις δικές σας απόψεις, τις δικές σας αντιλήψεις για το καθήκον, τις δικές σας ερμηνείες της Γραφής κριτήριο για τους άλλους για να τους καταδικάζετε στην καρδιά σας όταν δεν μπορούν να φθάσουν στο δικό σας ιδεώδες. Μη κρίνετε τους άλλους βγάζοντας συμπεράσματα σύμφωνα με τα δικά σας ζύγια και σταθμά για να τους καταδικάζετε.

«Μη κρίνετε μηδέν προ καιρού, έως αν έλθη ο Κύριος, όστις και θέλει φέρει εις το φως τα κρυπτά του σκότους και θέλει φανερώσει τας βουλάς των καρδιών.» (Α΄ Κορ. [4]δ΄5). Εμείς δεν είμαστε καρδιογνώστες. Όντας οι ίδιοι φταίχτες, δεν είμαστε κατάλληλοι να κρίνουμε τους άλλους. Ο άνθρωπος με τις περιορισμένες δυνατότητές του μπορεί να κρίνει μόνο από το φαινόμενο. Μόνο Εκείνος που γνωρίζει τα μυστικά κίνητρα της κάθε πράξης και που ξέρει να φέρεται με τρυφερότητα και με συμπόνια, είναι άξιος να αποφασίσει για την περίπτωση της κάθε ανθρώπινης ψυχής.

«Αναπολόγητος είσαι, ω άνθρωπε, πας όστις κρίνεις, διότι εις ό,τι κρίνεις τον άλλον, σεαυτόν κατακρίνεις, επειδή τα αυτά πράττεις συ ο κρίνων.» (Ρωμ. [2]β΄1). Όστε αυτοί που καταδικάζουν ή επικρίνουν το συνάνθρωπό τους, αποδεικνύονται οι ίδιοι φταίχτες, αφού κάνουν τα ίδια ακριβώς πράγματα. Καταδικάζοντας τους άλλους, καταδικάζουν τον εαυτό τους και την αυτοκαταδίκη τους αυτή την εγκρίνει ο Θεός και την αποδέχεται.

«Τα άχαρα αυτά βορβοροκυλισμένα πόδια
Τσαλαπατούν λουλούδια χωρίς σταματημό.
Τα υποκριτικά και σκληραμένα τούτα χέρια
Σπαράζουν φιλικές καρδιές χωρίς συλλογισμό.»

**«Διά τί βλέπεις το ξυλάριον
το εν τω οφθαλμώ του αδελφού σου;»
(Ματθ. [7]ζ΄3)**

Ούτε ακόμη η φράση «τα αυτά πράττεις συ ο κρίνων» μπορεί να υπογραμμίσει τη βαρύτητα της αμαρτίας εκείνου που επικρίνει και καταδικάζει τον αδελφό του. Ο Χριστός είπε: «Διά τί βλέπεις το ξυλάριον το εν τω οφθαλμώ του αδελφού σου, την δε δοκόν την εν τω οφθαλμώ σου δεν παρατηρείς;» Τα λόγια Του αυτά περιγράφουν τον τύπο εκείνο που είναι πρόθυμος να ανακαλύπτει τα σφάλματα των άλλων. Μόλις νομίζει ότι ανακάλυψε κάποιο ψεγάδι στο χαρακτήρα ενός άλλου, καταλαμβάνεται από τον ακραιφνή ζήλο να το φανερώσει αμέσως.

Ο Ιησούς όμως δηλώνει ότι ο αντιχριστιανικός αυτός τρόπος φανερώνει ένα τέτοιο ελαττωματικό χαρακτήρα που, όταν συγκριθεί με το επικρινόμενο ψεγάδι, είναι σαν το δοκάρι πλάι σε μια σχίζα ξύλου. Η έλλειψη του πνεύματος της ανεκτικότητας και της αγάπης είναι εκείνη που οδηγεί τον άνθρωπο να δημιουργεί ολόκληρο βουνό και από το μικρότερο ακόμη λιθράκι. Όσοι δεν έχουν ποτέ γευθεί τη συντριβή που συνεπάγεται η ολοκληρωτική του ατόμου παραχώρηση στο Χριστό, δεν εκδηλώνουν στη ζωή τους τη μαλακτική επιρροή της αγάπης του Λυτρωτή.

Κακοπαριστάνουν το λεπτεπίλεπτο πνεύμα και την αβροφροσύνη που χαρακτηρίζει το ευαγγέλιο, και πληγώνουν πολύτιμες ψυχές για τις οποίες ο Χριστός έδωσε τη ζωή Του. Σύμφωνα με την εικόνα που χρησιμοποιεί για παράδειγμα ο Σωτήρας μας, εκείνος που υποθάλπει ένα φιλοκατήγορο πνεύμα, θεωρείται περισσότερο ένοχος από αυτόν τον οποίο κατηγορεί, επειδή όχι μόνο διαπράττει το ίδιο με αυτόν αμάρτημα, αλλά προσθέτει και από πάνω την έπαρση και το φιλόψογο πνεύμα.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

Ο Χριστός αποτελεί το μοναδικό πρότυπο του χαρακτήρα, και όποιος συγκρίνει τους άλλους θέτοντας για παράδειγμα το δικό του χαρακτήρα, βάζει τον εαυτό του στη θέση του Χριστού. Και αφού ο Πατέρας «εις τον Υιόν έδωκε πάσαν την κρίσιν» (Ιωάν. [5]ε΄22), όποιος τολμάει να κρίνει τα ελατήρια των άλλων, πάλι σφετερίζεται το αποκλειστικό δικαίωμα του Υιού του Θεού. Αυτοί οι αυτοδιορισμένοι δικαστές και επικριτές τάσσονται με το μέρος του αντιχρίστου ο οποίος είναι «ο αντικείμενος και υπεрайρόμενος εναντίον εις πάντα λεγόμενον Θεόν ή σέβασμα, ώστε να καθίση εις τον ναόν του Θεού ως Θεός, αποδεικνύων εαυτόν ότι είναι Θεός.» (Β΄Θεσ. [2]β΄4).

Η αμαρτία που επιφέρει τα θλιβερότερα αποτελέσματα είναι το ψυχρό, επικριτικό, μνησικάκο πνεύμα του φαρισαϊσμού. Όταν η θρησκευτική εμπειρία είναι κούφια από αγάπη, ο Χριστός δεν είναι εκεί. Ο χαρούμενος ήλιος της παρουσίας Του δεν είναι εκεί. Καμιά πυρετώδης δράση, κανένας ζήλος αποξενωμένος από το Χριστό δεν μπορεί να συμπληρώσει το κενό. Μπορεί να υπάρχει μια αξιοθαύμαστη οξυδέρκεια για την ανακάλυψη των ελαττωμάτων των άλλων, πλην όμως στον καθένα που υποθάλπει τέτοιο πνεύμα, ο Χριστός λέει: «Υποκριτά, έκβαλε πρώτον την δοκόν εκ του οφθαλμού σου, και τότε θέλεις ιδεί καθαρώς διά να εκβάλης το ξυλάριον εκ του οφθαλμού του αδελφού σου.»

Εκείνος που ο ίδιος είναι ένοχος, υποπτεύεται πρώτος το κακό. Κατακρίνοντας τον άλλον, προσπαθεί να καλύψει ή να δικαιολογήσει το κακό που φωλιάζει στη δική του καρδιά. Ο άνθρωπος γνώρισε το κακό μέσα από την αμαρτία. Μόλις αμάρτησαν οι πρωτόπλαστοι, αυτοστιγμεί άρχισαν να κατηγορούν ο ένας τον άλλον. Και την ίδια τακτική αναπόφευκτα ακολουθεί η ανθρώπινη φύση όταν δεν πηδαλιουχείται από τη χάρη του Χριστού.

Όταν οι άνθρωποι υποθάλπουν το επικριτικό αυτό πνεύμα, δεν ικανοποιούνται μόνο υποδεικνύοντας εκείνο που κατ'είκασιν θεωρούν σφάλμα του αδελφού τους.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

Όταν δεν κατορθώνουν με ήπια μέσα να επιφέρουν το ποθούμενο αποτέλεσμα, τότε καταφεύγουν στην πίεση. Χρησιμοποιούν όλη τους τη δύναμη προκειμένου να εξαναγκάσουν τους άλλους να συμμορφωθούν με αυτό που κατά την κρίση τους είναι το ορθό.

Αυτό ακριβώς έκαναν οι Ιουδαίοι την εποχή του Χριστού, και αυτό από τότε εφάρμοζε η εκκλησία κάθε φορά που στερείτο τη χάρη του Χριστού. Βλέποντας τον εαυτό της απογυμνωμένο από τη δύναμη της αγάπης, στρεφόταν τότε στην αναζήτηση του σιδερένιου κρατικού μηχανισμού για την επιβολή των δογμάτων της και την εκτέλεση των θεσπισμάτων της. Εδώ πρέπει να αναζητηθεί το μυστικό του ψηφίσματος όλων των θρησκευτικών νόμων και το μυστικό όλων των διωγμών από τις ημέρες του Άβελ μέχρι τις δικές μας.

Ο Χριστός δεν απωθεί αλλά έλκει τους ανθρώπους προς Αυτόν. Η μόνη πίεση που μπορεί να ασκήσει, είναι η πίεση της αγάπης. Όταν η εκκλησία αρχίζει να επιζητεί την υποστήριξη της πολιτικής δύναμης, αυτό φανερώνει ότι είναι απογυμνωμένη από τη δύναμη του Χριστού, την πίεση αυτής της θείκης αγάπης.

Η δυσκολία έγκειται στο κάθε μέλος της εκκλησίας ξεχωριστά, και από εδώ πρέπει να αρχίσει να διορθώνεται το κακό. Ο Χριστός απαιτεί να βγάλει ο επικριτής πρώτα το δοκάρι από το δικό του μάτι, να αποβάλει το επικριτικό πνεύμα του, να ομολογήσει και να απαρνηθεί τα δικά του αμαρτήματα και ύστερα να επιχειρήσει να διορθώσει τους άλλους. «Διότι δεν είναι δένδρον καλόν το οποίον κάμνει καρπόν σαπρόν, ουδέ δένδρον σαπρόν το οποίον κάμνει καρπόν καλόν.» (Λουκά 6:43). Σαν να τους έλεγε: “Αυτό το επικριτικό πνεύμα που υποθάλπετε, είναι ένας σαπρός καρπός που φανερώνει ότι το δένδρο είναι σαπρό. Δεν κερδίζετε τίποτε οικοδομώντας τη ζωή σας επάνω στην αυτοδικαίωση. Αυτό που σας χρειάζεται, είναι η αλλαγή της καρδιάς. Πρέπει να περάσετε από αυτό το στάδιο πριν να γίνετε κατάλληλοι να διορθώσετε τους άλλους”. «Διότι εκ

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

του περισσεύματος της καρδιάς λαλεί το στόμα.» (Ματθ. [12]ιβ΄34).

Όταν κάποιος περνάει από μια κρίσιμη καμπή της ζωής του και προσπαθείτε να του δώσετε συμβουλές και παραινέσεις, σκεφθείτε ότι τα λόγια σας θα ασκήσουν την ίδια ακριβώς επιρροή για το καλό όπως το πνεύμα και το παράδειγμά σας άσκησαν για τον εαυτό σας. Πρέπει να είστε καλοί για να κάνετε το καλό. Δεν μπορείτε να ασκήσετε επιρροή που να επιφέρει μεταλλαγή στους άλλους παρά μόνο όταν η δική σας καρδιά έχει ταπεινωθεί, έχει απαλυνθεί και έχει εξευγενισθεί με τη χάρη του Χριστού. Όταν η μεταλλαγή αυτή επέλθει μέσα σας, θα σας γίνει μια τέτοια δεύτερη φύση ώστε να ζείτε για να κάνετε καλό στους άλλους, όπως η τριανταφυλλιά που παράγει τον ευωδιαστό ανθό της ή η κληματαριά τον εύχυμο καρπό της.

Αν ο Χριστός, «η ελπίς της δόξης», ζει μέσα σας, δε θα έχετε καμιά διάθεση να παρατηρείτε τους άλλους, να ξεσκεπάζετε τα λάθη τους. Αντί να προσπαθείτε να κατακρίνετε και να καταδικάζετε, ο σκοπός σας θα είναι να βοηθάτε, να κάνετε το καλό και να σώζετε. Όταν έχετε να κάνετε με άτομα που έχουν πέσει σε κάποιο παράπτωμα, θα έχετε υπόψη την παραγγελία που λέει: «προσέχων εις σεαυτόν, μη και συ πειρασθής». (Γαλ. [6]ς΄1).

Θα θυμάστε πόσες φορές και σεις οι ίδιοι σφάλατε και πόσο δύσκολο σας ήταν να επανέλθετε στον ίσιο δρόμο από τον οποίο κάποτε ξεφύγατε. Δε θα σπρώξετε τον αδελφό σας σε πυκνότερο ακόμη σκοτάδι, αλλά με καρδιά γεμάτη συμπόνια θα του μιλήσετε για τον κίνδυνο που διατρέχει.

Όποιος συχνά ρίχνει το βλέμμα στο σταυρό του Γολγοθά, αναλογιζόμενος ότι οι αμαρτίες του έγιναν αφορμή να φθάσει ο Χριστός μέχρι εκεί, δε θα επιχειρήσει ποτέ να υπολογίσει το βάρος της ενοχής του συγκρίνοντάς την με την ενοχή των άλλων. Δε θα ανεβεί ποτέ στη δικαστική καθέδρα για να προφέρει την καταδίκη του άλλου. Το πνεύμα της επίκρισης και της αυτοεξύψωσης είναι εντελώς ξένο για εκείνους που βαδίζουν στη σκιά του σταυρού του Γολγοθά.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

Μόνο όταν αισθάνεσθε ότι είστε έτοιμοι να θυσιάσετε τη δική σας αξιοπρέπεια και αυτή ακόμη τη ζωή σας προκειμένου να σώσετε έναν πλανώμενο αδελφό σας, τότε έχετε βγάλει το δοκάρι από το μάτι σας ώστε να είστε σε θέση να βοηθήσετε τον αδελφό σας. Τότε μόνο μπορείτε να τον πλησιάσετε και να αγγίσετε την καρδιά του. Κανένας δεν επέστρεψε ποτέ από την οδό της πλάνης με τον ψόγο και με την κατηγορία. Αντίθετα, ο τρόπος αυτός έκανε πολλούς να στραφούν μακριά από το Χριστό και να κλείσουν ερμητικά την καρδιά τους σε κάθε μεταπειστική προσπάθεια, ενώ το ήπιο πνεύμα, η ευγενική συμπεριφορά και η κατανόηση μπορούν να σώσουν τον πλανώμενο και να καλύψουν πλήθος αμαρτιών.

Όταν ο Χριστός φανερώνεται μέσα από το χαρακτήρα σας, αυτό θα ασκεί μια μεταπλαστική δύναμη επάνω σε όλους με τους οποίους έρχεσθε σε επαφή. Κάνετε έκδηλη την παρουσία του Χριστού στην καθημερινή ζωή σας, και με τη ζωή σας Αυτός θα αποκαλύψει τη δημιουργική ενέργεια του λόγου Του - δηλαδή μια απαλή, πειστική αλλά ταυτόχρονα πανίσχυρη επιρροή που να μεταπλάθει και άλλες ψυχές κατά την ωραιότητα του Κυρίου του Θεού μας.

«Μη δώσητε το άγιον εις τους κύνας.» (Ματθ. [7]ζ΄6)

Εδώ ο Χριστός αναφέρεται σε μια τάξη ανθρώπων που δεν έχουν την επιθυμία να απελευθερωθούν από τη σκλαβιά της αμαρτίας. Εντρυφώντας στη διαφθορά και στη χυδαιότητα, έχουν εξαχρειωθεί σε τέτοιο βαθμό, που προσκολλούνται στο κακό, χωρίς να θέλουν να αποχωρισθούν από αυτό. Όσοι υπηρετούν το Χριστό, δεν πρέπει να επιτρέψουν να εμποδίζονται από αυτούς που δε βλέπουν το ευαγγέλιο παρά μόνο σαν στόχο για διαφωνίες και χλευασμούς.

Αντίθετα, ο Σωτήρας δεν παρέβλεψε ποτέ, ούτε μια ψυχή, όσο βαθιά και αν ήταν αυτή βουτηγμένη στην αμαρτία, φθάνει να είχε την επιθυμία να δεχθεί τις πολύτιμες πνευματικές αλήθειες. Για τους τελώνες και για τις πόρνες τα λόγια Του σήμαιναν την αρχή μιας καινούριας ζωής. Η Μαρία η Μαγδαληνή, από την οποία ο Χριστός είχε βγάλει επτά δαιμόνια, ήταν η τελευταία που απομακρύνθηκε από τον τάφο του Σωτήρα και η πρώτη που χαιρετίσθηκε από Αυτόν την αυγή της ανάστασης.

Και ήταν ο Σαύλος της Ταρσού, ένας από τους πιο αδυσώπητους εχθρούς του ευαγγελίου, που έγινε ο Παύλος, ο αφοσιωμένος υπηρέτης του Χριστού. Κάτω από το προσωπείο του μίσους και της χυδαιότητας, ακόμη και κάτω από το έγκλημα και την εξαχρείωση, μπορεί να κρύβεται μια ψυχή που τελικά θα σωθεί με τη χάρη του Χριστού για να λάμψει σαν κόσμημα στο διάδημα του Λυτρωτή.

**«Αιτείτε, και θέλει σας δοθή.
Ζητείτε, και θέλετε ευρεί.
Κρούετε, και θέλει σας ανοιχθή.»
(Ματθ. [7]ζ΄7)**

Για να μην υπάρχει η ελάχιστη αμφιβολία, παρεξήγηση, ή παρερμηνεία των λόγων Του, ο Κύριος επαναλαμβάνει τρεις φορές την ίδια υπόσχεση. Λαχταράει να δει αυτούς που εκζητούν το Θεό, να πιστέψουν σε Εκείνον ο οποίος έχει τη δύναμη να κάνει τα πάντα. Γι'αυτό και προσθέτει: «Διότι πας ο αιτών λαμβάνει, και ο ζητών ευρίσκει, και εις τον κρούοντα θέλει ανοιχθή.» Ο Κύριος δεν αναφέρεται σε κάποιους ιδιαίτερους όρους, εκτός από το να εκζητείτε την ευσπλαχνία Του, να επιθυμείτε τη συμβουλή Του και να λαχταράτε για την αγάπη Του. Λέει: «Ζητείτε». Ζητώντας δείχνετε ότι έχετε συναίσθηση της ανάγκης σας. Και όταν ζητάτε με πίστη, τότε θα λάβετε. Ο Κύριος έδωσε το λόγο Του και είναι αδύνατον να αποτύχει η εκπλήρωσή του.

Όταν προσέρχεσθε με πραγματική κατάνυξη, δεν πρέπει να αισθάνεσθε ότι είναι προπέτεια να εκζητείτε τις υποσχέσεις του Θεού. Όταν ζητάτε τις ευλογίες που χρειάζεσθε για την τελειοποίηση του χαρακτήρα κατά την ομοιότητα του Χριστού, ο Κύριος σας διαβεβαιώνει πως ό,τι ζητάτε σύμφωνα με την υπόσχεσή Του, μέλλει να εκπληρωθεί. Αυτή και μόνη η συναίσθηση και αναγνώριση της αμαρτωλότητάς σας σάς δίνει το δικαίωμα να ζητάτε το έλεος και την ευσπλαχνία Του. Δεν πλησιάζετε το Θεό με τον όρο να θεωρηθείτε άγιοι, αλλά επειδή επιθυμείτε να σας καθαρήσει από κάθε αμαρτία και να σας εξαγνίσει από κάθε αδικία. Το μοναδικό επιχείρημα που μπορούμε να προβάλλουμε τώρα όπως και πάντοτε, είναι η μεγάλη ανάγκη μας, η πραγματικά τραγική μας κατάσταση που καθιστά το Θεό και την απολυτρωτική Του δύναμη μια αναγκαιότητα για μας.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

«Ζητείτε». Μη επιθυμείτε μόνο την ευλογία Του, αλλά Αυτόν τον ίδιο. «Οικειώθητι λοιπόν μετ'Αυτού, και έσο εν ειρήνη.» (Ιωβ [22]κβ'21). Ζητείτε και θα βρείτε. Ο Θεός σάς αναζητάει, και αυτή η επιθυμία που νιώθετε να έρθετε κοντά Του δεν είναι παρά η έλξη που ασκεί το Πνεύμα Του. Ανταποκριθείτε σε αυτή την έλξη. Ο Χριστός ικετεύει για τους πειραζομένους, τους πλανωμένους, τους απίστους. Προσπαθεί να τους ανυψώσει, φέροντάς τους σε επικοινωνία με Αυτόν. «Εάν εκζητής Αυτόν, θέλει ευρίσκεσθαι υπό σου.» (Α΄Χρον. [28]κη'9).

«Κρούετε». Ερχόμαστε στο Θεό με μια ιδιαίτερη πρόσκληση, και Αυτός περιμένει να μας υποδεχθεί στην αίθουσα Του των ακροάσεων. Οι πρώτοι μαθητές που ακολούθησαν τον Ιησού, δεν έμειναν ικανοποιημένοι με τη σύντομη συνομιλία που είχαν μαζί Του στο δρόμο. Γι'αυτό ρώτησαν: «Διδάσκαλε, πού μένεις;» «Ήλθον και είδον πού μένει, και έμειναν παρ'Αυτώ την ημέραν εκείνην.» Έτσι μπορούμε και εμείς να γίνουμε δεκτοί και να έρθουμε σε ιδιαίτερη επικοινωνία και στενή επαφή με το Θεό. «Ο κατοικών υπό την σκέπην του Υψίστου, υπό την σκιάν του Παντοκράτορος θέλει διατρίβει.» (Ιωάν. 1: 38,39, Ψαλμ. 91:1).

Αυτοί που ποθούν την ευλογία του Θεού, ας κτυπήσουν στην θύρα του ελέους και ας περιμένουν με σιγουριά λέγοντας: Εσύ είπες, Κύριε, ότι «πας ο αιτών λαμβάνει, και ο ζητών ευρίσκει, και εις τον κρούοντα θέλει ανοιχθή.»

Ατενίζοντας ο Ιησούς αυτούς που είχαν συγκεντρωθεί για να ακούσουν τα λόγια Του, καταλήφθηκε από τη βαθιά επιθυμία να δει τα μεγάλα εκείνα πλήθη να εκτιμήσουν την ευσπλαχνία και το στοργικό ενδιαφέρον του Θεού. Προκειμένου να τους κάνει να καταλάβουν τις ανάγκες τους καθώς και την προθυμία του Θεού να καλύψει αυτές, μεταχειρίσθηκε για παράδειγμα την περίπτωση του πεινασμένου παιδιού που ζητάει ψωμί από το φυσικό πατέρα του. Τους είπε: «Τίς άνθρωπος είναι από σας όστις, εάν ο υιός αυτού ζητήσει άρτον, μήπως θέλει δώσει εις αυτόν λίθον;» Χρησιμοποιώντας τα τρυφερά αισθήματα των γονέων για τα παι-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

διά τους, συνεχίζει λέγοντας: «Εάν λοιπόν σεις, πονηροί όντες, εξεύρητε να δίδητε καλές δόσεις εις τα τέκνα σας, πόσω μάλλον ο Πατήρ σας ο εν τοις ουρανοίς, θέλει δώσει αγαθά εις τους ζητούντας παρ'Αυτού;»

Κανένας άνθρωπος, στου οποίου τα στήθη πάλλει η πατρική καρδιά, δεν μπορεί ποτέ να αποδιώξει το πεινασμένο παιδί του που του ζητάει ψωμί. Θα μπορούσε κανείς να τον φαντασθεί ικανό να περιπαίζει το παιδί του, να το τυραννάει ανοίγοντάς του την όρεξη μόνο και μόνο για να το απογοητεύσει στο τέλος; Θα μπορούσε να του υποσχεθεί καλή, θρεπτική τροφή και να καταλήξει να του δώσει μια πέτρα για φαγητό; Θα μπορούσε λοιπόν ποτέ κανείς να υποτιμήσει το Θεό συμπεραίνοντας ότι Αυτός κωφεύει στις παρακλήσεις των παιδιών Του;

Αν λοιπόν εσείς με την περιορισμένη αμαρτωλή φύση σας «εξεύρετε να δίδητε καλές δόσεις εις τα τέκνα σας, πόσω μάλλον ο Πατήρ ο ουράνιος θέλει δώσει Πνεύμα Άγιο εις τους αιτούντας παρ'Αυτού;» (Λουκά 11:13). Ο Αντιπρόσωπός Του, δηλαδή το Άγιο Πνεύμα, είναι το μεγαλύτερο δώρο. «Παν δώρημα αγαθόν» συμπεριλαμβάνεται μέσα σε αυτό. Ο ίδιος ο Δημιουργός δεν μπορεί να μας δωρήσει τίποτε το ανώτερο, τίποτε το καλύτερο.

Όταν εκλιπαρούμε το Θεό να μας λυπηθεί για τη δυστυχία μας και να μας καθοδηγήσει με το Πνεύμα Του το Άγιο, δε θα απορρίψει ποτέ τις προσευχές μας. Πιθανόν ένας πατέρας να διώξει κάποτε το πεινασμένο παιδί του. Αλλά ο Θεός δεν μπορεί να απορρίψει την κραυγή της ψυχής που βρίσκεται σε ανάγκη και εκφράζει μια μεγάλη επιθυμία. Με τι θαυμάσια τρυφερότητα περιγράφει την αγάπη Του! Όσοι σε ημέρες ζοφερές αισθάνονται ότι ο Θεός δεν ενδιαφέρεται γι' αυτούς, νά, ποιο μήνυμα τους στέλνει η πατρική καρδιά: «Η Σιών είπεν, Ο Κύριος με εγκατέλειπε, και ο Κύριός μου με ελησμόνησε. Δύναται γυνή να λησμονήση το θηλάζον βρέφος αυτής, ώστε να μη ελεήσει το τέκνον της κοιλίας αυτής; Αλλά και αν αύται λησμονήσωσιν, Εγώ δεν θέλω σε

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

λησμονήσει. Ιδού, επί των παλαμών Μου σε εξωγράφισα.» (Ησ. [49]μθ' 14-16).

Κάθε υπόσχεση μέσα στο λόγο του Θεού μάς προσφέρει ποικίλα θέματα προσευχής, και σαν διαβεβαίωση μας παρουσιάζει το φερέγγυο λόγο του Κυρίου. Οποιαδήποτε πνευματική ευλογία μας χρειαζόμαστε, έχουμε το προνόμιο να τη ζητήσουμε μέσο του Ιησού. Μπορούμε να αναφέρουμε στο Θεό με την απλότητα μικρού παιδιού τι ακριβώς μας χρειάζεται. Μπορούμε να Του μιλήσουμε για τις επίγειες ανάγκες μας, γυρεύοντας ψωμί και ρούχα, όπως ακριβώς κάνουμε όταν Του ζητούμε το ψωμί της ζωής και το ένδυμα της δικαιοσύνης του Χριστού. Ο ουράνιος Πατέρας μας ξέρει ότι έχουμε ανάγκη από όλα αυτά και μας προσκαλεί να τα ζητήσουμε από Αυτόν. Η κάθε χάρη πραγματοποιείται μέσο του ονόματος του Χριστού. Ο Θεός τιμάει το όνομα αυτό και εφοδιάζει κάθε χρεία σας με τον πλούτο της γενναιοδωρίας Του.

Αλλά μη λησμονείτε πως όταν έρχεσθε στο Θεό όπως στον πατέρα σας, αναγνωρίζετε τη σχέση σας προς Αυτόν σαν παιδί Του. Δεν Τον εμπιστεύεσθε μόνο για την αγαθότητά Του, αλλά υποτάσσεσθε κάθε μέρα στο θέλημά Του, ξέροντας ότι η αγάπη Του είναι αμετάβλητη. Έχετε παραχωρήσει τον εαυτό σας στην υπηρεσία του έργου Του. Σε αυτούς λοιπόν στους οποίους συνέστησε να ζητούν πρώτα τη βασιλεία του Θεού και τη δικαιοσύνη Του, ο Χριστός απηύθυνε την υπόσχεση: «Αιτείτε και θέλετε λαμβάνει.» (Ιωάν. [16]ις' 24).

Τα δώρα Εκείνου ο οποίος έχει όλη τη δύναμη στον ουρανό και στη γη, βρίσκονται στη διάθεση των παιδιών του Θεού, δώρα τόσο πολύτιμα που μας απονέμονται ως αποτέλεσμα της ανυπολόγιστης θυσίας του αίματος του Λυτρωτή. Δώρα τέτοια που ικανοποιούν και τη σφοδρότερη επιθυμία της ψυχής, δώρα που διαρκούν μια ολόκληρη αιωνιότητα, θα λάβουν και θα απολαύσουν όλοι όσοι έρχονται στο Θεό σαν τα μικρά παιδιά. Θεωρήστε τις υποσχέσεις του Θε-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

ού δικές σας, ζητήστε την εκπλήρωσή τους από Αυτόν σαν λόγο δικό Του και θα νιώσετε την ολοκλήρωση της χαράς.

**«Λοιπόν πάντα όσα αν θέλητε
να κάμνωσιν εις εσάς οι άνθρωποι,
ούτω και σεις κάμνετε εις αυτούς.
(Ματθ. [7]ζ´12)**

Αφού μας διαβεβαιώνει για την αγάπη του Θεού προς εμάς, ο Ιησούς μιλάει για την αγάπη που επιβάλλεται να έχουμε ο ένας για τον άλλον μέσα σε μια ευρεία αρχή που καλύπτει όλους τους τομείς των ανθρώπινων σχέσεων.

Οι Ιουδαίοι νοιάζονταν πολύ για την απολαβή. Η μεγαλύτερη φροντίδα τους ήταν να εξασφαλίσουν αυτό που θεωρούσαν ότι δικαιοματικά τους ανήκε σε δύναμη, σε σέβας και σε υπηρεσία. Ο Χριστός όμως διδάσκει ότι δεν πρέπει να σκοτιζόμαστε για το τι θα λάβουμε, αλλά για το τι μπορούμε να προσφέρουμε. Ο κανόνας που ρυθμίζει τις υποχρεώσεις μας έναντι των άλλων, έγκειται σε αυτό που εμείς θεωρούμε σαν υποχρέωση των άλλων απέναντί μας.

Στις σχέσεις σας με τους συνανθρώπους σας, βάζετε τον εαυτό σας στη δική τους θέση. Προσπαθήστε να διεισδύσετε μέσα στις δυσκολίες τους, στις απογοητεύσεις τους, στις χαρές και στις λύπες τους. Συνταυτίστε τον εαυτό σας με αυτούς. Αυτός είναι ο πραγματικός κανόνας της εντιμότητας. Είναι μια άλλη έκφραση του νόμου «θέλεις αγαπά τον πλησίον σου ως σεαυτόν.» (Ματθ. [22]κβ´39). Αυτή είναι η ουσία της διδασκαλίας των προφητών. Είναι μια αρχή του ουρανού που επιβάλλεται να καλλιεργηθεί από όλους εκείνους που κρίνονται κατάλληλοι για την όσια συντροφιά Του.

Ο χρυσός κανόνας αποτελεί την αρχή της πραγματικής αβροφροσύνης της οποίας πιστό πρωτότυπο αποτελούσε η ζωή και ο χαρακτήρας του Ιησού. Ω, τι ακτίνες ομορφιάς και απαλότητας εκπέμπονταν καθημερινά από τη ζωή του Σωτήρα μας! Τι γλυκύτητα ξεχυνόταν από την παρουσία Του και μόνο! Το ίδιο πνεύμα πρέπει να εξωτερικεύουν και τα

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

παιδιά Του. Εκείνοι που μέσα τους έχουν το Χριστό, περιβάλλονται από θεϊκή ατμόσφαιρα. Οι λευκές στολές τους της αγνότητας αναδίδουν το άρωμα του κήπου του Κυρίου. Τα πρόσωπά τους αντανακλούν το φως Του, φωτίζοντας το μονοπάτι όπου κουρασμένα πόδια βαδίζουν και σκοντάφτουν.

Κανένας που ξέρει τι αποτελεί το ιδανικό του τέλειου χαρακτήρα, δεν είναι δυνατόν να μην εξωτερικεύσει τη συμπάθεια και την τρυφερότητα του Χριστού. Η επιρροή της χάρης εκδηλώνεται με το να απαλύνει την καρδιά, να εξευγενίσει και να εξαγνίσει τα αισθήματα, και να δημιουργήσει μια ουρανογέννητη λεπτότητα και κοσμιότητα.

Αλλά ο χρυσός κανόνας έχει ευρύτερη ακόμη έννοια. Καθένας που γίνεται οικονόμος «της πολυειδούς χάριτος του Θεού», καλείται να τη μεταδώσει στις ψυχές που βρίσκονται στο σκοτάδι και στην άγνοια, όπως ακριβώς θα ήθελε να τη μεταδώσουν οι άλλοι σε αυτόν αν βρισκόταν στη θέση τους. Ο απόστολος Παύλος είπε: «Χρεώστης είμαι προς Έλληνάς τε και βαρβάρους, σοφούς τε και ασόφους.» (Ρωμ. 1:14).

Από όλα όσα έχετε μάθει για την αγάπη του Θεού και έχετε δεχθεί τα πλούσια δώρα της χάρις Του περισσότερο από ό,τι δέχθηκε μια χαμερπή και εξαχρειωμένη ψυχή στον κόσμο, έχετε υποχρέωση σε εκείνη την ψυχή να της μεταδώσετε από τα δώρα αυτά.

Το ίδιο και με τα δώρα και τα αγαθά ετούτης της πρόσκαιρης ζωής. Οτιδήποτε έχετε στην κατοχή σας, πάνω από ό,τι έχουν οι συνάδελφοί σας, σας καθιστά χρεώστες ανάλογα με τη διαφορά, προς τους λιγότερο ευνοούμενους της ζωής. Αν έχουμε πλούτη ή απολαμβάνουμε μια άνετη ζωή, τότε επιβαρυνόμαστε με τη σοβαρότατη υποχρέωση να φροντίζουμε για τους φτωχούς αρρώστους, για τη χήρα και το ορφανό, ακριβώς όπως θα θέλαμε να φροντίσουν αυτοί για μας αν οι όροι της ζωής μας αντιστρέφονταν.

Ο χρυσός κανόνας διδάσκει κατ'επίπτωση την ίδια αλήθεια η οποία διδάσκεται σε ένα άλλο σημείο της επί του Ό-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

ρους Ομιλίας και η οποία λέει ότι «με οποιόν μέτρον μετρείτε, θέλει αναμετρηθή εις εσάς.» Οτιδήποτε κάνουμε στους άλλους, είτε καλό είτε κακό, θα μας επιστραφεί οπωσδήποτε μια μέρα σε μορφή ευλογίας ή κατάρας. Οτιδήποτε δίνουμε, θα το πάρουμε πίσω. Οι επίγειες ευλογίες τις οποίες μοιραζόμαστε με τους άλλους, είναι δυνατόν - και αυτό συχνά συμβαίνει - να μας ανταποδοθεί σε είδος.

Αυτό που δίνουμε, πολλές φορές μας επιστρέφεται σε ώρα ανάγκης, και μάλιστα στο τετραπλάσιο. Αλλά εκτός από αυτό, αμειβόμαστε για όλη τη γενναιοδωρία μας ήδη στη ζωή αυτή με την περίσσια έκχυση της αγάπης Του η οποία αποτελεί το συνάθροισμα της δόξας του ουρανού και όλων των θησαυρών του.

Το ίδιο, και το κακό που κάνουμε, ξαναγυρίζει και αυτό σε μας. Όποιος, χωρίς να πολυσκοτίζεται, κατακρίνει ή αποθαρρύνει τους άλλους, νωρίς ή αργά θα περάσει και αυτός από την ίδια επώδυνη πείρα από την οποία τους ανάγκασε να περάσουν. Και τότε θα αισθανθεί τι υπέφεραν εκείνοι εξαιτίας της σκληρής και άσπλαχνης στάσης του.

Και αυτό ακόμη είναι η αγάπη του Θεού που το θέσπισε. Θέλει να μας οδηγήσει να αποστρεφόμεστε τον εαυτό μας για τη σκληροκαρδία μας και να προσφέρουμε την καρδιά μας κατοικητήριο στο Χριστό. Έτσι λοιπόν από το κακό μπορεί να προέλθει κάτι καλό, και αυτό που αρχικά φαινόταν κατάρα, μπορεί να καταλήξει σε ευλογία.

Ο χρυσός κανόνας αποτελεί τον ιδανικό κανόνα της Χριστιανοσύνης. Κάθε τι λιγότερο από αυτό, είναι απάτη. Θρησκεία που οδηγεί τους ανθρώπους να υποτιμούν τους ομοίους τους, τους οποίους ο Χριστός τίμησε σε σημείο να θυσιασθεί γ'αυτούς, θρησκεία που μας κάνει αδιάφορους απέναντι στις ανθρώπινες ανάγκες, στις συμφορές ή στα δικαιώματα, είναι νόθος θρησκεία.

Όταν καταφρονούμε τα δικαιώματα των φτωχών, των αναξιοπαθόντων και των δυστυχών αμαρτωλών, προδίδουμε το Χριστό. Ο λόγος για τον οποίο ο Χριστιανισμός ασκεί τόσο περιορισμένη επιρροή στον κόσμο, είναι ότι αυ-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

τοί που φέρνουν το όνομα του Χριστού, αρνούνται με τον τρόπο της ζωής τους το χαρακτήρα του Χριστού. Όλα αυτά έχουν σαν επιπλοκή να βλασφημείται το όνομα του Κυρίου.

Για την αποστολική εκκλησία, κατά τις λαμπρές εκείνες ημέρες, όταν η δόξα του αναστημένου Σωτήρα ακτινοβολούσε επάνω στους Χριστιανούς, αναφέρεται ότι «ουδέ εις έλεγεν ότι είναι εαυτού τι εκ των υπαρχόντων αυτού.» «Ουδέ ήτο τις μεταξύ αυτών ενδεής.» «Και μετά δυνάμεως μεγάλης απέδιδον οι απόστολοι την μαρτυρίαν της αναστάσεως του Κυρίου Ιησού, και χάρις μεγάλη ήτο επί πάντας αυτούς.» «Και καθ'ημέραν εμμένοντες ομοθυμαδόν εν τω ιερῷ, και κόπτοντες τον άρτον κατ'οίκους μετελάμβανον την τροφήν εν αγαλλιάσει και απλότητι καρδιάς, δοξολογούντες τον Θεόν και ευρίσκοντες χάριν ενώπιον όλου του λαού. Ο δε Κύριος προσέθετε καθ'ημέραν εις την εκκλησίαν τους σωζομένους.» (Πράξ. [4]δ' 32,34,33, [2]β' 46,47).

Αναζητήστε στη γη και στον ουρανό, αλλά δε θα ανακαλύψετε ποτέ δυναμικότερη αλήθεια από αυτή που εξωτερικεύεται με έργα ευσπλαχνίας για όσους χρειάζονται τη συμπάθεια και τη βοήθειά μας. Αυτή την αλήθεια εξωτερικεύει ο Χριστός. Όταν αυτοί που φέρουν το όνομα του Χριστού εφαρμόσουν τις αρχές του χρυσού κανόνα, η ίδια των αποστολικών χρόνων δύναμη θα συνοδεύσει και πάλι το κήρυγμα του ευαγγελίου.

**«Στενή είναι η πύλη,
και τεθλιμμένη η οδός
η φέρουσα εις την ζωήν.»
(Ματθ. [7]ζ´14)**

Στην εποχή του Χριστού οι κάτοικοι της Παλαιστίνης ζούσαν σε περιτειχισμένες πόλεις που συνήθως ήταν κτισμένες επάνω σε λόφους ή σε βουνά. Απότομοι βραχύδρομοι οδηγούσαν στις πύλες οι οποίες κλείνονταν με το ηλιοβασίλεμα, και οδοιπορώντας οι κάτοικοι στο τέλος της ημέρας για να επιστρέψουν στα σπίτια τους, πολλές φορές συνέβαινε να ανηφορίζουν βιαστικά τη δύσκολη ανεβασιά για να φθάσουν στην πύλη πριν σκοτεινιάσει. Οι αργοπορημένοι έμεναν κλεισμένοι από έξω.

Το στενό ανηφορικό μονοπάτι που οδηγούσε στο σπιτικό και στην ανάπαυση του καθενός, χρησίμευσε στον Ιησού για παραστατική απεικόνιση της χριστιανικής ζωής. Τους είπε: “Το μονοπάτι που θέτω μπροστά σας, είναι στενό. Η πύλη είναι δυσκολοδιάβατη, επειδή ο χρυσός κανόνας αποκλείει κάθε είδος περηφάνιας και προσωπικού συμφέροντος. Υπάρχει ασφαλώς μια πλατιά στράτα, αλλά αυτή οδηγεί στην καταστροφή. Αν ακολουθήσετε το μονοπάτι της πνευματικής ζωής, πρέπει διαρκώς να ανηφορίζετε, γιατί το μονοπάτι αυτό οδηγεί προς τα επάνω. Πρέπει να πάτε εκεί όπου πηγαίνουν οι λίγοι, επειδή τα πλήθη διαλέγουν την κατηφορική στράτα.”

Τη θανατηφόρα αυτή στράτα μπορεί να το ακολουθήσει η ανθρώπινη φυλή, κουβαλώντας μαζί της όλη την κοσμικότητα, όλο τον εγωκεντρισμό της, όλη την περηφάνια της, την ανεντιμότητα και το ηθικό ξεχαρβάλωμα. Υπάρχει μεγάλη απλοχωριά για τις γνώμες και τις δοξασίες του καθενός, χώρος άφθονος όπου να ακολουθεί κανείς τις κλίσεις του και να κάνει οτιδήποτε του υπαγορεύει το κέφι του. Για να

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

βρει κανείς τη στράτα που φέρνει στην καταστροφή, δε χρειάζεται ψάξιμο, γιατί η πύλη είναι πλατιά, ο δρόμος είναι φαρδύς και από φυσικού τους τα πόδια τραβούν για τη στράτα αυτή που καταλήγει στο θάνατο.

Της ζωής το μονοπάτι όμως είναι περιορισμένο και η είσοδος σε αυτό είναι στενή. Αν είστε ακόμη προσκολλημένοι σε μια έμμονη αμαρτία, θα συναντήσετε μεγάλη δυσκολία να κάνετε την είσοδο σας στο μονοπάτι αυτό. Πρέπει να απαρνηθείτε τους δικούς σας τρόπους, το δικό σας θέλημα, τις δικές σας κακές έξεις και συνήθειες, αν θέλετε να ακολουθήσετε το δρόμο του Κυρίου.

Όποιος επιθυμεί να υπηρετεί το Χριστό, δεν μπορεί να ακολουθήσει τη γνώμη του κόσμου, ούτε να βαδίζει σύμφωνα με τους ορισμούς του κόσμου. Το μονοπάτι προς τον ουρανό είναι πολύ στενό για να βαδίζουν σε αυτό οι άνθρωποι κατά παρατάξεις, σύμφωνα με την κοινωνική θέση τους και τα πλούτη τους, πολύ στενόχωρο για τους εγωκεντρικούς φιλόδοξους, πολύ τραχύ και απότομο για να ανηφορίσουν οι καλοζωιστές. Μόχθος, υπομονή, αυτοθυσία, φτώχεια, μομφή και αντιλογία από μέρους των αμαρτωλών εναντίον Του ήταν η μοίρα του Χριστού, και αυτή θα είναι η δική μας μοίρα, αν θέλουμε να εισέλθουμε στον παράδεισο του Θεού.

Αλλά με αυτό δεν πρέπει να συμπεράνουμε ότι αν ο ανήφορος είναι δυσκολοδιάβατος, ο κατήφορος είναι πάντοτε ευκολοδιάβατος. Καθ'όλο το μήκος του δρόμου που οδηγεί στο θάνατο είναι σπαρμένοι ο πόνος και οι ταλαιπωρίες εξαιτίας των παραπτωμάτων, οι θλίψεις και οι απογοητεύσεις καθώς και οι προειδοποιήσεις να γυρίσουμε πίσω. Είναι η αγάπη του Θεού που καθιστά δύσκολο το έργο της αυτοκαταστροφής για τον κάθε απερίσκεπτο και πεισματωμένο.

Η αλήθεια είναι ότι ο Σατανάς παρουσιάζει τη στράτα ελκυστική, αλλά αυτό είναι μόνο μια οπτική απάτη, επειδή στο δρόμο του κακού συναντιούνται πικρές τύψεις και έγνοιες που κατατρώνε σαν το σαράκι. Μπορεί να μας φαίνεται ευ-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

χάριστο να ακολουθούμε την περηφάνια και τη φιλοδοξία του κόσμου, το τέλος όμως είναι ο πόνος και η λύπη. Τα εγωιστικά σχέδια μπορεί να μας παρουσιάζονται σαν κολακευτικές υποσχέσεις και να γενούν ελπίδες για την απόλαυση της χαράς, όμως θα ανακαλύψουμε ότι η ευτυχία μας είναι δηλητηριασμένη και η ζωή μας πικραμένη από ελπίδες που έχουν επίκεντρο το άτομό μας.

Στην κατηφορία η πύλη μπορεί να φαίνεται ανθοστόλιστη, η στράτα όμως είναι σπαρμένη με αγκάθια. Το ελπιδοφόρο φως που φαίνεται να λαμπακοπάει στη είσοδό του, καταλήγει στο σκοτάδι της απόγνωσης, και η ψυχή που ακολουθεί τη στράτα αυτή κατεβαίνει βυθιζόμενη διαρκώς στις σκιές της νύχτας της δίχως τελειωμό.

«Η οδός των παρανόμων φέρει εις όλεθρον», της σοφίας όμως «αι οδοί αυτής είναι οδοί τερπναί και πάσαι αι τρίβοι αυτής ειρήνη.» (Παρ. [13]ιγ'15, [3]γ'17). Κάθε πράξη υπακοής στο Χριστό, κάθε ενέργεια αυτοθυσίας προς χάρη Του, κάθε δοκιμασία αντιμετωπιζόμενη με επιτυχία, κάθε νίκη κερδισμένη κατά του πειρασμού, είναι ένα προοδευτικό βήμα προς την ένδοξη τελική νίκη.

Αν δεχθούμε το Χριστό για οδηγό, Αυτός θα μας καθοδηγήσει ασφαλώς. Ούτε ακόμη και ο χειρότερος αμαρτωλός δεν κινδυνεύει να χάσει το δρόμο του. Ούτε μια τρεμάμενη ύπαρξη ενδέχεται να αποτύχει βαδίζοντας κάτω από το αγνό και άσπιλο φως. Αν και το μονοπάτι είναι τόσο στενό, τόσο άγιο που η αμαρτία δεν μπορεί να γίνει εκεί ανεκτή, μολαταύτα η πρόσβαση είναι εξασφαλισμένη σε όλους, και ούτε μια τρεμάμενη, ταλαντευόμενη ψυχή χρειάζεται να πει, “δεν Τον μέλλει καθόλου το Θεό για μένα”.

Μπορεί ο δρόμος μας να είναι τραχύς και η ανηφορία μεγάλη. Μπορεί να υπάρχουν λακκούβες δεξιά και αριστερά. Μπορεί η οδοιπορία μας να είναι ταλαιπωρία. Όταν κουρασμένοι αναζητούμε την ανάπαυση, μπορεί να χρειασθεί να συνεχίσουμε μοχθώντας. Όταν λιγοψυχούμε, πρέπει να αγωνιζόμαστε, και αποθαρρυσμένοι ακόμη, πρέπει να διατηρούμε την ελπίδα μας. Αλλά με οδηγό μας το Χριστό,

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

τελικά δε θα αποτύχουμε να φθάσουμε στον πολυπόθητο ουρανό. Ο ίδιος ο Χριστός βάδισε το τραχύ το μονοπάτι πριν από μας και λείανε το δρόμο για τα δικά μας πόδια.

Και καθ'όλο το μήκος της απότομης ανηφοριάς που οδηγεί στην αιώνια ζωή υπάρχουν δροσιστικές πηγές χαράς για να ανακουφίσουν τους αποκαμωμένους. Αυτοί που βαδίζουν πάνω στα μονοπάτια της σοφίας, έχουν μέσα τους υπέρμετρη χαρά ακόμη και κατά τις δοκιμασίες, επειδή Εκείνος τον οποίο αγαπούν με την ψυχή τους, βαδίζει στο πλευρό τους. Σε κάθε βήμα προς τα επάνω το χέρι Του διαρκώς αγγίζει το δικό τους. Σε κάθε καινούργιο βήμα τους λαμπρότερες ανταύγειες από τη δόξα του Αοράτου φωτίζουν το διάβα τους. Και ο ύμνος της δοξολογίας τους, διαρκώς πιο ζωηρός, ανεβαίνει και ενώνεται με τις αγγελικές υμνωδίες μπροστά στο θρόνο του Θεού. «Η οδός όμως των δικαίων είναι ως το λαμπρόν φως το φέγγον επί μάλλον και μάλλον, εωσού γείνη τελεία ημέρα.» (Παρ. [4]δ'18).

**«Αγωνίζεσθε να εισέλθητε
διά της στενής πύλης.»
(Λουκά [13]ιγ΄24)**

Βιαστικός ο αργοπορημένος οδοιπόρος να φθάσει στην πύλη της πόλης πριν τη δύση του ηλίου, δεν είχε καιρό να χασομεράει στο δρόμο. Όλη η σκέψη του ήταν συγκεντρωμένη στο μοναδικό σκοπό να περάσει εγκαίρως την πύλη.

Η ίδια ένταση του σκοπού απαιτείται και στη χριστιανική ζωή. Ο Χριστός είπε: “Σας παρουσίασα τη δόξα της βασιλείας Μου. Αυτή δεν υπόσχεται επίγειες κατακτήσεις. Είναι όμως άξια των ανωτέρων προσδοκιών και προσπαθειών σας. Δε σας καλώ να αγωνισθείτε για την κατάκτηση των μεγάλων αυτοκρατοριών του κόσμου. Με αυτό όμως δεν πρέπει να συμπεράνετε ότι δεν υπάρχουν αγώνες στους οποίους πρέπει να εμπλακείτε και νίκες τις οποίες πρέπει να κερδίσετε. Σας ζητώ να καταβάλετε προσπάθειες, να αγωνισθείτε για να εισέλθετε στο πνευματικό Μου βασίλειο.”

Η χριστιανική ζωή είναι μια μάχη και μια πορεία. Αλλά η επιδιωκόμενη νίκη δεν πετυχαίνεται με ανθρώπινες προσπάθειες. Το πεδίο της μάχης είναι το έδαφος της καρδιάς. Ο αγώνας τον οποίο πρέπει να διεξάγουμε - η μεγαλύτερη μάχη που έδωσε ποτέ ο άνθρωπος - είναι η παραχώρηση του εγώ στο θέλημα του Θεού, η παραχώρηση της καρδιάς στην ύπατη εξουσία της αγάπης. Η παλιά φύση, συνιστάμενη από αίμα και από το θέλημα της σάρκας, δεν μπορεί να κληρονομήσει τη βασιλεία του Θεού. Οι κληρονομικές τάσεις και οι παλιές συνήθειες πρέπει να εγκαταλειφθούν.

Όποιος αποφασίζει να μπει μέσα σε αυτή την πνευματική βασιλεία, θα διαπιστώσει ότι όλες οι δυνάμεις και τα πάθη της μη-αναγεννημένης φύσης, ενισχυμένες από τις δυνάμεις του βασιλείου του σκότους, θα στραφούν εναντίον του. Η φιλαυτία και η περηφάνια απειλητικά θα σηκώσουν

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

το άσχημο κεφάλι τους μπροστά σε κάθε τι που τείνει να αποκαλύπτει τη βλαβερότητά τους.

Δεν μπορούμε μόνοι μας να νικήσουμε τις επιθυμίες και τις συνήθειες που αγωνίζονται για την υπεροχή. Δεν μπορούμε να καταβάλουμε τον αδυσώπητο εχθρό που μας κρατά υπόδουλους. Μόνο ο Θεός μπορεί να μας δώσει τη νίκη. Ζητάει από μας να γίνουμε κύριοι του εαυτού μας, του θελήματός μας και των κλίσεών μας. Δεν μπορεί όμως να εργασθεί μέσα μας χωρίς τη συγκατάβασή μας και τη συνεργασία μας. Το Άγιο Πνεύμα εργάζεται μέσα από τις ιδιότητες και τις ικανότητες που δόθηκαν στον άνθρωπο. Είναι απαραίτητο όλες οι δυνάμεις μας να συνεργάζονται με το Θεό.

Η νίκη είναι αδύνατον να κερδιθεί χωρίς τη διακαή προσευχή και χωρίς την ταπείνωση του εγώ σε κάθε βήμα της ζωής. Δεν πρέπει να εξαναγκάσουμε το θέλημά μας να συνεργασθεί με το θεϊκό παράγοντα, αλλά αυτό πρέπει να φερθεί σε εθελοντική υποταγή. Και αν γινόταν ακόμη το Πνεύμα του Θεού να ασκήσει εκατονταπλάσια δύναμη επάνω σας, δε θα μπορούσε ποτέ να σας καταστήσει Χριστιανό, άξιο υπήκοο για τον ουρανό. Το οχύρωμα του Σατανά δε θα κατέρρεε με αυτό.

Το θέλημά σας είναι εκείνο που πρέπει να τεθεί παράπλευρα στο θέλημα του Θεού. Μόνοι σας είναι αδύνατον να φέρετε τις προθέσεις σας, τις επιθυμίες σας και τις ροπές σας σε υποταγή προς το θέλημα του Θεού. Αν όμως συγκατατίθεστε να παραχωρήσετε το θέλημά σας, ο Θεός θα επιτελέσει το έργο αυτό για σας, καθαιρώντας «λογισμούς, και παν ύψωμα επαιρόμενον εναντίον της γνώσεως του Θεού» και αιχμαλωτίζοντας «παν νόημα εις την υπακοήν του Χριστού». Και τότε «μετά φόβου και τρόμου εργάξεσθε την εαυτών σωτηρίαν, διότι ο Θεός είναι ο ενεργών εν υμίν και το θέλειν και το ενεργείν, κατά την ευδοκίαν Αυτού». (Β΄ Κορ. [10]ι'5, Φιλιπ. [2]β'12,13).

Είναι πολλοί όμως που έλκονται από την ωραιότητα του Χριστού και από τη δόξα του ουρανού, αλλά ωχριούν

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

μπροστά στους όρους, αποκλειστικά κάτω από τους οποίους μπορούν να τις κάνουν δικές τους. Πολλοί που βαδίζουν στην «ευρεία οδό», δεν είναι κατά βάθος ικανοποιημένοι με το δρόμο που διάλεξαν. Λαχταρούν να σπάσουν τα δεσμά της αμαρτίας και προσπαθούν με τη δική τους δύναμη να εγκαταλείψουν τις αμαρτωλές τάσεις τους. Ρίχνουν τα βλέμματα στο στενό δρόμο και στη στενή πύλη. Αλλά οι φίλαυτες απολαύσεις, η αγάπη του κόσμου, η περηφάνια, η ανικανοποίητη φιλοδοξία βάζουν φραγμό ανάμεσα σε αυτούς και στο Σωτήρα. Η απάρνηση του θελήματός τους, των ποικίλων πραγμάτων που διάλεξαν για αντικείμενα λατρείας, και της απασχόλησής τους απαιτεί θυσία μπροστά στην οποία αυτοί διστάζουν, ταλαντεύονται, και τελικά γυρίζουν πίσω. Πολλοί «θέλουσι ζητήσαι να εισέλθωσι, και δεν θέλουσι δυνηθή.» (Λουκά [13]ιγ'24). Επιθυμούν το καλό, καταβάλλουν ορισμένες προσπάθειες για να το κατορθώσουν, αλλά τελικά δεν το προτιμούν. Δεν το θέτουν ως σκοπό τους να το εξασφαλίσουν με κάθε θυσία.

Η μόνη μας ελπίδα, αν θέλουμε να νικήσουμε, είναι να συνταυτίσουμε το θέλημά μας με το θέλημα του Θεού και να συνεργαζόμαστε μαζί Του κάθε ώρα, κάθε ημέρα. Δεν μπορούμε να εισέλθουμε στη βασιλεία του Θεού διατηρώντας το εγώ μας. Αν κατορθώσουμε κάποτε να φθάσουμε στην αγιότητα, αυτό θα το επιτύχουμε μόνο με την αποκλήρυξη του εγώ και με την αποδοχή του φρονήματος του Χριστού.

Η περηφάνια και η αυτεπάρκεια πρέπει να θυσιασθούν. Είμαστε πρόθυμοι να πληρώσουμε το αντίτιμο που απαιτείται από μας; Είμαστε πρόθυμοι να φέρουμε το θέλημά μας σε πλήρη συνταύτιση με το θέλημα του Θεού; Αν δεν αποκτήσουμε την προθυμία αυτή, η μεταπλαστική χάρη του Θεού δεν μπορεί να εκδηλωθεί στη ζωή μας.

Ο αγώνας στον οποίο καλούμαστε να αποδυθούμε, είναι ο «καλός αγών της πίστεως», «εις τον οποίον», λέει ο απόστολος Παύλος, «και κοπιάζω αγωνιζόμενος κατά την ενέρ-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

γειαν Αυτού την ενεργουμένην εν εμοί μετά δυνάμεως.» (Κολ. [1]α΄29).

Περνώντας από την κρισιμότερη στιγμή της ζωής του, ο Ιακώβ απομακρύνθηκε για να προσευχηθεί μόνος. Ένας μοναδικός σκοπός τον κατείχε: να εκζητήσει το μετασχηματισμό του χαρακτήρα του. Καθώς όμως εκλιπαρούσε το Θεό, ένας εχθρός - όπως ο ίδιος τον εξέλαβε - τον ακούμπησε με το χέρι του και ολόκληρη τη νύχτα ο Ιακώβ πάλευε για τη ζωή του. Αλλά η επιθυμία της ψυχής του δεν εκπληρώθηκε με τον κίνδυνο εκείνο της ζωής του. Όταν οι δυνάμεις του άρχισαν να τον εγκαταλείπουν, τότε ο Άγγελος μεταχειρίσθηκε τη θείκη Του δύναμη, και με το άγγιγμα Του εκείνο ο Ιακώβ κατάλαβε με ποιον αγωνιζόταν.

Πληγωμένος και εξαντλημένος έπεσε τότε στο στήθος του Σωτήρα, παρακαλώντας Τον να του δώσει την ευλογία Του. Ήταν αποφασισμένος να μην απομακρυνθεί, ούτε και να παύσει να παρακαλάει. Και ο Χριστός απάντησε στην ικεσία της απελπισμένης, της μεταμελημένης εκείνης ψυχής σύμφωνα με την υπόσχεσή Του: «Ας πιασθή από της δυνάμεώς Μου, διά να κάμη ειρήνην μετ'Εμού, και θέλει κάμη μετ'Εμού ειρήνην.» (Ησ. 27:5).

Με άκαμπτη αποφασιστικότητα ο Ιακώβ ικέτευε: «Δεν θέλω σε αφήσει να απέλθης, εάν δεν με ευλογήσης.» Αυτό το επίμονο πνεύμα τού το είχε εμπνεύσει Εκείνος που πάλευε με τον πατριάρχη. Εκείνος ήταν που του έδωσε τη νίκη και άλλαξε το όνομά του από Ιακώβ σε Ισραήλ, λέγοντας: «Διότι ενίσχυσας μετά του Θεού, και μετά ανθρώπων θέλεις είσθαι δυνατός.» Αυτό το οποίο άδικα αγωνιζόταν να αποκτήσει ο Ιακώβ με τη δική του δύναμη, το κέρδισε μόνο με την παραχώρηση του εγώ και με τη σταθερή πίστη του. «Αύτη είναι η νίκη η νικήσασα τον κόσμον, η πίστις ημών.» (Γεν. [32]λβ΄26,28, Α΄Ιωάν. [5]ε΄4).

«Προσέχετε από των ψευδοπροφητών.» (Ματθ. [7]ζ´15)

Ψευδοδιδάσκαλοι θα εμφανισθούν για να σας τραβήξουν από το στενό μονοπάτι και την ευθεία πύλη. Φυλαχθείτε από αυτούς. Μπορεί να παρουσιάζονται με ενδύματα προβάτων, μέσα τους όμως είναι λύκοι άρπαγες. Ο Ιησούς υπέδειξε τη δοκιμή με βάση της οποίας οι ψευδοδιδάσκαλοι μπορούν να διακριθούν από τους πραγματικούς δασκάλους, λέγοντας: «Από των καρπών αυτών θέλετε γνωρίσει αυτούς. Μήποτε συνάγουσι από ακανθών σταφύλια, ή από τριβόλων σύκα;»

Δε μας δίνεται η συμβουλή να διαπιστώσουμε τη γνησιότητα τους ούτε από τις λαμπρές ομιλίες τους, ούτε από τις εντυπωσιακές επιχειρηματολογίες τους. Γι'αυτά κριτής είναι ο λόγος του Θεού. «Εις τον νόμο και εις την μαρτυρίαν, εάν δεν λαλώσι κατά τον λόγον τούτον, βεβαίως δεν είναι φως εν αυτοίς.» «Παύσον, υιέ μου, να ακούης διδασκαλίαν, παρεκτρέπουσαν από των λόγων της γνώσεως.» (Ησ. [8]η´20, Παρ. [19]ιθ´27).

Ποια αγγελία φέρνουν οι δάσκαλοι αυτοί; Αγγελία που σας οδηγεί να σέβεσθε και να φοβάσθε το Θεό; που σας οδηγεί να εκδηλώνετε την αγάπη σας γι'Αυτόν τηρώντας τις εντολές Του; Αν οι άνθρωποι δεν αναγνωρίζουν τη βαρύτητα του ηθικού νόμου, αν παίρνουν στα ελαφρά τα προστάγματα του Θεού, αν παραβαίνουν έστω και μια από τις ελάχιστες εντολές Του και διδάσκουν στους ανθρώπους να κάνουν το ίδιο, δεν έχουν καμιά εκτίμηση στα μάτια του ουρανού. Μπορούμε να ξέρουμε ότι οι ισχυρισμοί τους είναι αβάσιμοι. Κάνουν ακριβώς το ίδιο έργο που εγκαινίασε ο άρχοντας του σκότους, ο εχθρός του Θεού.

Όλοι όσοι φέρνουν το όνομα και τα διακριτικά του Χριστού δε σημαίνει ότι είναι και γνήσιοι οπαδοί Του. Ο Ιησούς

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

είπε; «Πολλοί από αυτούς που δίδαξαν στο όνομά Μου, θα βρεθούν στο τέλος ελλιπείς.» «Πολλοί θέλουν ειπεί προς Εμέ εν εκείνη τη ημέρα, Κύριε, Κύριε, δεν προεφητεύσαμεν εν τω ονόματί Σου, και εν τω ονόματί Σου εξεβάλομεν δαιμόνια, και εν τω ονόματί Σου εκάμομεν θαύματα πολλά; Και τότε θέλω ομολογήσει προς αυτούς, Ότι ποτέ δεν σας εγνώρισα, φεύγετε απ'Εμού οι εργαζόμενοι την ανομίαν.»

Υπάρχουν άνθρωποι που ενώ πιστεύουν ότι κάνουν το σωστό, βρίσκονται στην πλάνη. Αν και διεκδικούν το Χριστό για Κύριό τους, και διατείνονται ότι κάνουν μεγάλα έργα στο όνομά Του, είναι μολαταύτα εργάτες της ανομίας. «Εν τω στόματι αυτών δεικνύουσι πολλήν αγάπην, η καρδιά όμως αυτών υπάγει κατόπιν της αισχροκερδείας αυτών.» Και όποιος τους κηρύττει το λόγο του Θεού φαίνεται «προς αυτούς ως ερωτικόν άσμα ανθρώπου ηδυφώνου, και παίζοντος όργανα καλώς. Διότι ακούουσι τους λόγους Σου αλλά δεν κάμνουσιν αυτούς.» (Ιεζ. [33]λγ'31,32).

Η απλή επίδειξη μαθητείας δεν έχει αξία. Η προς τον Χριστό πίστη που σώζει την ψυχή δεν είναι έτσι όπως την παρουσιάζουν πολλοί. Λένε, “πίστευε, πίστευε μόνο και δεν έχεις ανάγκη να φυλάξεις το νόμο.” Αλλά η πίστη που δεν οδηγεί στην υπακοή, είναι αλαζονική. Ο απόστολος Ιωάννης γράφει: «Όστις λέγει, Εγνώρισα Αυτόν και τας εντολάς Αυτού δεν φυλάττει, ψεύστης είναι και εν τούτω η αλήθεια δεν υπάρχει.» (Α΄Ιωάν, 2:4).

Ας μη κολακεύεται κανείς με την ιδέα ότι ιδιαίτερα θεαματικές επεμβάσεις ή θαυματουργικές εκδηλώσεις εγγυώνται τη γνησιότητα του έργου τους ή των αρχών που πρεσβεύουν. Όταν οι άνθρωποι δε δείχνουν τον απαιτούμενο σεβασμό προς το λόγο του Θεού, αλλά τοποθετούν τις εντυπώσεις τους, τα αισθήματά τους και τα καθήκοντά τους επάνω από τους θεϊκούς κανόνες, μπορούμε τότε να ξέρουμε ότι δεν περιέχουν κανένα φως.

Η υπακοή αποτελεί το κριτήριο της μαθητείας. Η τήρηση των εντολών αποδεικνύει την ειλικρίνεια των εκδηλώσεων της αγάπης μας. Όταν οι διδασκαλίες που ασπαζόμαστε, ε-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

ξοστρακίζουν την αμαρτία από την καρδιά, εξαγνίζουν την ψυχή από τη μόλυνση και φέρνουν καρπό προς αγιότητα, τότε μπορούμε να τις παραδεχθούμε ως αλήθεια του Θεού. Όταν η αγαθότητα, η καλοσύνη, η τρυφερότητα της καρδιάς και η συμπόνια εκδηλώνονται στη ζωή μας, όταν η χαρά της ευπραγίας βασιλεύει στην καρδιά μας, όταν εξυψώνουμε το Χριστό και όχι τον εαυτό μας, τότε μπορούμε να ξέρουμε ότι η πίστη μας είναι αυθεντική. «Εν τούτω γνωρίζομεν ότι εγνωρίσαμεν Αυτόν, εάν τας εντολάς Αυτού φυλάττωμεν.» (Α΄ Ιωάν. [2]β΄3).

**«Δεν έπεσε,
διότι ήτο τεθεμελιωμένη επί την πέτραν.»
(Ματθ. [7]ζ΄25)**

Οι άνθρωποι είχαν βαθιά συγκινηθεί από τα λόγια του Χριστού. Είχαν ελκυσθεί από τη θεϊκή ομορφιά των αρχών της αλήθειας και οι σοβαρές προειδοποιήσεις του Χριστού τους είχαν κάνει εντύπωση σαν φωνή του καρδιογνώστη Θεού. Τα λόγια Του είχαν κτυπήσει κατάρριζα τις προηγούμενες αρχές και αντιλήψεις τους. Προκειμένου να συμμορφωθούν με τη διδαχή Του, τους χρειαζόταν μια γενική μεταρρύθμιση στις συνήθειες, στις σκέψεις και στις πράξεις. Αυτό θα τους έφερνε σε σύγκρουση με τους θρησκευτικούς ηγέτες τους, επειδή θα προκαλούσε την ανατροπή ολόκληρου του οικοδομήματος που επί γενεές ολόκληρες οι ραββίνοι είχαν ανεγείρει. Κατά συνέπεια, ενώ οι καρδιές του λαού ανταποκρίνονταν στα λόγια Του, λίγοι μόνο ήταν πρόθυμοι να τα δεχθούν για καθοδήγηση της ζωής τους.

Ο Ιησούς τελείωσε την επί του Όρους διδασκαλία Του με ένα παράδειγμα που παρουσίαζε με καταπληκτική ζωντάνια τη σημασία της πρακτικής εφαρμογής των όσων είχε πει. Ανάμεσα στα πλήθη που συνωστίζονταν γύρω από το Σωτήρα, υπήρχαν πολλοί οι οποίοι είχαν περάσει τη ζωή τους πλάι στη θάλασσα της Γαλιλαίας. Καθισμένοι καθώς ήταν στη βουνοπλαγιά και άκουγαν τα λόγια του Χριστού, μπορούσαν ταυτόχρονα να αντικρίζουν τις κοιλάδες και τις ρεματιές από όπου τρέχοντας οι βουνίσσιες πηγές κατέληγαν στη θάλασσα. Συχνά το καλοκαίρι οι πηγές αυτές στέρευαν ολότελα, αφήνοντας μοναδικά τους ίχνη μια αυλακιά από ξερή λάσπη και σκόνη.

Όταν όμως με τη βαρυχειμωνιά μανιασμένες θύελλες ξέσπασαν επάνω στα βουνά, φούσκωναν πάλι οι ποταμοί, και αγριεμένοι οι χείμαρροι ξεχείλιζαν πολλές φορές στις

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

λαγκαδιές παρασύροντας στο διάβα τους κάθετι μέσα στην ακατάσχετη ορμή τους. Και τότε οι καλύβες που οι χωρικοί είχαν στήσει μέσα στις χλοερές πεδιάδες με την ιδέα ότι δε διέτρεχαν κανένα κίνδυνο, σαρώνονταν και παρασύρονταν μακριά. Ψηλά όμως στις λοφοκορφές βρίσκονταν σπίτια κτισμένα επάνω στα βράχια.

Σε μερικά μέρη της χώρας υπήρχαν σπίτια κατασκευασμένα αποκλειστικά από πέτρα, και πολλά από αυτά είχαν αντιμετωπίσει θύελλες και για χίλια ακόμη χρόνια. Τα σπίτια αυτά είχαν κτισθεί με μεγάλους κόπους και μόχθους. Δεν ήταν εύκολη η πρόσβαση στα σπίτια αυτά και η τοποθεσία τους ήταν λιγότερο ελκυστική για το διαβάτη από ό,τι η χλοερή πεδιάδα. Ήταν όμως κτισμένα επάνω στο βράχο, και ενώ ανεμοδέρνονταν από τη βροχή, τη θύελλα και τον αέρα, δεν πάθαιναν τίποτε.

Ο Ιησούς είπε, “όπως οι οικοδόμοι των πέτρινων αυτών σπιτιών, έτσι είναι και αυτοί που δέχονται τα λόγια Μου και τα εφαρμόζουν για τη θεμελίωση του χαρακτήρα τους και της ζωής τους.” Πριν από αιώνες ο προφήτης Ησαΐας είχε γράψει: «Ο λόγος όμως του Θεού ημών μένει εις τον αιώνα.» Και ο Πέτρος, χρόνια μετά την επί του Όρους Ομιλία, επαναλαμβάνοντας τα λόγια αυτά του Ησαΐα, προσθέτει: «Και ούτος είναι ο λόγος ο ευαγγελισθείς εις εσάς.» Ο λόγος του Θεού είναι το μόνο σταθερό πράγμα που έχει γνωρίσει ο κόσμος μας. Είναι το στερεό θεμέλιο. Ο Χριστός είπε: «Ο ουρανός και η γη θέλουσι παρέλθει, οι δε λόγοι Μου δεν θέλουσι παρέλθει.» (Ησ. [40]μ'8, Α' Πέτρ. [1]α'25, Ματθ. [24]κδ'35).

Οι μεγάλες αρχές του νόμου, οι αρχές αυτής της φύσης του Θεού, βρίσκονται ενσωματωμένες στην επί του Όρους Ομιλία του Χριστού. Όποιος οικοδομεί επάνω σε αυτές, οικοδομεί επάνω στο Χριστό, το Βράχο των Αιώνων. Δεχόμενοι το λόγο, δεχόμαστε το Χριστό. Και μόνο όσοι κατ'αυτόν τον τρόπο δέχονται τα λόγια Του, οικοδομούν επάνω σε Αυτόν. «Θεμέλιον άλλο ουδείς δύναται να θέση παρά το τεθέν, το οποίον είναι ο Ιησούς Χριστός.» «Ούτε όνομα άλ-

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

λο είναι υπό τον ουρανόν δεδομένον μεταξύ των ανθρώπων, διά του οποίου πρέπει να σωθώμεν.» (Α΄ Κορ. [3]γ΄11, Πράξ. [4]δ΄12). Ο Χριστός, ο Λόγος, η αποκάλυψη του Θεού - η εκδήλωση του χαρακτήρα Του, του νόμου Του, της αγάπης Του και της ζωής Του - είναι το μοναδικό θεμέλιο επάνω στο οποίο μπορούμε να οικοδομήσουμε ένα σταθερό χαρακτήρα. Οικοδομούμε επάνω στο Χριστό μόνο όταν υπακούουμε στο λόγο Του. Δίκαιος δε λογίζεται αυτός που του αρέσει η δικαιοσύνη, αλλά αυτός που εφαρμόζει τη δικαιοσύνη. Και η αγιοσύνη δεν είναι καμιά έκσταση, αλλά είναι το αποτέλεσμα της παραχώρησης των πάντων στο Θεό. Είναι η έμπρακτη εφαρμογή του θελήματος του ουράνιου Πατέρα μας.

Όταν ο λαός Ισραήλ έστησε τον καταυλισμό του στα σύνορα της υποσχεμένης γης, δεν αρκούσε ούτε να επαναπαύονται στις πληροφορίες που είχαν για τη Χαναάν, ούτε να τραγουδούν τα τοπικά τραγούδια της Χαναάν. Αυτό και μόνο δε θα έφερνε στην κατοχή τους τα εύφορα αμπέλια και τους ελαιώνες της ωραίας γης. Αυτά θα τα έκαναν δικά τους όταν θα εξασκούσαν ζώσα πίστη στο Θεό, όταν θα ιδιοποιούντο τις υποσχέσεις Του, υποτασσόμενοι στην καθοδήγησή Του.

Η θρησκεία έγκειται στην εφαρμογή των λόγων του Χριστού. Και αυτό όχι με σκοπό να εξαγοράσουμε την εύνοια του Θεού, αλλά ακριβώς επειδή, χωρίς να το αξίζουμε, μας έχει απονεμηθεί η δωρεά της αγάπης Του. Ο Χριστός εξαρτάει τη σωτηρία του ανθρώπου όχι απλώς από την ομολογία της πίστης, αλλά από μια πίστη που εκδηλώνεται με έργα δικαιοσύνης. Απαιτούνται έργα από τους οπαδούς του Χριστού, όχι μόνο λόγια. Ο χαρακτήρας σχηματίζεται με την έμπρακτη εφαρμογή. «Επειδή, όσοι διοικούνται υπό του Πνεύματος του Θεού, ούτοι είναι υιοί Θεού.» (Ρωμ. [8]η΄14). Όχι εκείνοι των οποίων ο καρδιάς αγγίζονται μόνο από το Άγιο Πνεύμα, ούτε εκείνοι που κάπου-κάπου υποτάσσονται στη δύναμή Του, αλλά μόνο εκείνοι που διοικούνται από Αυτό είναι γιοι του Θεού.

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

Επιθυμείτε να γίνετε οπαδοί του Χριστού χωρίς όμως να ξέρετε από πού να αρχίσετε; Είστε στο σκοτάδι και δεν ξέρετε πού να βρείτε το φως; Ακολουθήστε το φως που έχετε προς το παρόν. Αποφασίστε με την καρδιά σας να εφαρμόσετε αυτό που ξέρετε ότι προέρχεται από το λόγο του Θεού. Η δύναμή Του, αυτή η ίδια η ζωή Του, περιέχονται μέσα στο λόγο Του. Όταν τον αποδέχεσθε με πίστη, ο λόγος αυτός θα σας δώσει τη δύναμη να υπακούσετε σε αυτόν. Καθώς δίνετε προσοχή στο φως που έχετε, αυτό θα σας οδηγήσει σε περισσότερο φως. Κτίζετε επάνω στο λόγο του Θεού, και το οικοδόμημα του χαρακτήρα σας θα φέρει την ομοιότητα του χαρακτήρα του Θεού.

Ο Χριστός, το πραγματικό θεμέλιο, είναι λίθος ζωντανός και χορηγεί ζωή σε όλους όσοι οικοδομούνται επάνω σε Αυτόν. «Και σεις, ως λίθοι ζώντες, οικοδομείσθε οίκος πνευματικός.» «Πάσα οικοδομή συναρμολογούμενη αυξάνεται εις ναόν άγιον εν Κυρίω.» (Α΄ Πέτρ. [2]β΄5, Εφεσ.[2]β΄21). Οι λίθοι γίνονται ένα με το θεμέλιο, γιατί η ίδια η ζωή ρέει μέσα σε όλους. Ένα τέτοιο οικοδόμημα δεν καταρρέει μπροστά σε καμιά θύελλα, επειδή

«Ό,τι έχει μέσα του ζωή από το Θεό,
δεν καταβάλλεται ποτέ, μα μένει ζωντανό.»

Αντίθετα, κάθε οικοδομή κτισμένη σε άλλο θεμέλιο, διαφορετικό από το λόγο του Θεού, θα καταρρεύσει. Εκείνος που, καθώς οι Ιουδαίοι της εποχής του Χριστού, προτιμάει να κτίσει επάνω σε θεμέλιο από ανθρώπινες ιδέες και αντιλήψεις, από τύπους και ιεροτελεστίες ανθρώπινης επινοήσης, ή επάνω σε έργα επιτελούμενα ανεξάρτητα από τη χάρη του Χριστού, κτίζει το οικοδόμημα του χαρακτήρα του επάνω στην ασταθή άμμο. Η άγρια θύελλα των πειρασμών θα σαρώσει το αμμουδερό θεμέλιο και θα σωριάσει το σπίτι του σαν αξιοθρήνητο ναυάγιο στις ακτές του αδάμαστου χρόνου. «Διά τούτο ούτω λέγει Κύριος ο Θεός . . . θέλω βάλει την κρίσιν εις τον κανόνα, και την δικαιοσύνην εις την στάθμην. Και η χάλαζα θέλει εξαφανίσει το καταφύγιον του

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

ψεύδους, και τα ύδατα θέλουσι πλημμυρίσει τον κρυψώνα.» (Ησ. [28]κη´16,17).

Σήμερα όμως η χάρη ικετεύει τον αμαρτωλό. «Ζω Εγώ, λέγει Κύριος ο Θεός, δεν θέλω τον θάνατον του αμαρτωλού, αλλά να επιστρέψη ο ασεβής από της οδού αυτού, και να ζη. Επιστρέψατε, επιστρέψατε από των οδών ημών των πονηρών, διά τί να αποθάνητε;» (Ιεζ. [33]λγ´11). Η φωνή που απευθύνεται σήμερα στον αμετανόητο αμαρτωλό, είναι η φωνή Εκείνου ο οποίος με σπαραγμό ψυχής αναβόησε αντικρίζοντας την αγαπημένη πόλη Του: «Ιερουσαλήμ, Ιερουσαλήμ, η φονεύουσα τους προφήτας και λιθοβολούσα τους απεσταλμένους προς αυτήν, ποσάκις ηθέλησα να συνάξω τα τέκνα σου, καθ'όν τρόπον η όρνις τα ορνίθια εαυτής υπό τας πτέρυγας, και δεν ηθελήσατε; Ιδού, σας αφίνε-ται ο οίκος σας έρημος.» (Λουκά [13]ιγ´34,35)

Στην περίπτωση της Ιερουσαλήμ, ο Χριστός διέκρινε συμβολικά τον κόσμο που θα απέρριπτε και θα καταφρονούσε τη χάρη Του. Έκλαψε επίσης για σένα, αλύγιστη καρδιά. Ακόμη και την ώρα εκείνη που κυλούσαν τα δάκρυά Του στη λοφοπλαγιά, ήταν καιρός να μετανοήσει η Ιερουσαλήμ και να αποφύγει τη μοιραία καταστροφή της. Και αργότερα, για λίγο ακόμη διάστημα, το υπέροχο Δώρο του ουρανού περίμενε καρτερικά μήπως και θα Τον αποδεχόταν.

Το ίδιο και στη δική σου καρδιά ο Χριστός απευθύνεται με τη φωνή της αγάπης Του: «Ιδού, ίσταμαι εις την θύραν και κρούω. Εάν τις ακούση της φωνής Μου και ανοίξη την θύραν, θέλω εισέλθει προς αυτόν, και θέλω δειπνήσει μετ'αυτού και αυτός μετ'Εμού.» «Ιδού τώρα καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού τώρα ημέρα σωτηρίας.» (Αποκ. [3]γ´20, Β´Κορ. [6]ς´2).

Αν επαναπαύεσθε στηρίζοντας τις ελπίδες σας στον εαυτό σας, κτίζετε επάνω στην άμμο. Δεν είναι όμως ακόμη πολύ αργά για να αποφύγετε την επικείμενη καταστροφή. Πριν ξεσπάσει η θύελλα, ζητήστε να καταφύγετε επάνω στο στερεό θεμέλιο. «Ούτω λέγει Κύριος ο Θεός, Ιδού θέτω εν

6. Όχι επικριτές αλλά εκτελεστές

τη Σιών θεμέλιον, λίθον, λίθον εκλεκτόν, έντιμον ακρογωνιαίον, θεμέλιον ασφαλές. Ο πιστεύων επ'αυτόν δεν θέλει καταισχυνθή.» «Εις Εμέ βλέψατε και σώθητε πάντα τα πέ-
ρατα της γης, διότι Εγώ είμαι ο Θεός, και δεν υπάρχει άλλος.» «Μη φοβού, διότι Εγώ είμαι μετά σου. Μη τρόμαζε, διότι Εγώ είμαι ο Θεός σου. Σε ενίσχυσα, μάλιστα σε εβοή-
θησα, μάλιστα σε υπερασπίσθην διά της δεξιάς της δικαιο-
σύνης Μου.» «Δεν θέλετε αισχυνθή ουδέ εντραπή αιωνί-
ως.» (Ησ. [28]κη'16, [45]με'22, [41]μα'10, [45]με'17).

**ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΤΗΣ
ΔΡ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

*****

**BOOKS AUTHORED BY
DR ELLY ECONOMOU**

**Για τις παραγγελίες σας αποτανθείτε
στη διεύθυνση:**

**To order write
to the following adress:**

**Hellenic Publications
8785 University Blvd
Berrien Springs, MI 49103 U.S.A.
Tel. (616) 473-1066**

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΤΕΡΟΔΟΞΟΥΣ

Στη διδακτορική της διατριβή του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, η Έλλη Οικονόμου παρουσιάζει μια βαθειά και επιμελημένη μελέτη, στηριγμένη σε εξονυχιστική έρευνα συγγραμμάτων κορυφών Ελλήνων θεολόγων. Οι απόψεις των θεολόγων αυτών, βασισμένες στην εκκλησιολογία της Ελληνορθόδοξου Εκκλησίας, εξηγούν την απροσπέλαστη στάση της Εκκλησίας αυτής εναντι των λοιπών Εκκλησιών, όπως των Αντιχαλκιδωνίων, των Ρωμαιοκαθολικών, των Αγγλικανών και του καλειδοσκοπίου των Διαμαρτυρομένων Εκκλησιών.

Το σύγγραμμα αυτό απέσπασε τα συγχαρητήρια και την ολομελή ψήφο των Ελλήνων και Διαμαρτυρομένων θεολόγων της Επιτροπής, τα ευμενή σχόλια της επίσημης έκδοσης του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου, καθώς και τη γενική απαίτηση για την εκτύπωση λόγω της πολυτιμότητας των παρεχομένων πληροφοριών σχετικά με την Ελληνική Ορθοδοξία, τόσο λίγο γνωστών ιδιαίτερα στους κύκλους του Παγκοσμίου Συμβουλίου των Εκκλησιών. (485 σελίδες στην Αγγλική γλώσσα με γαλλική περίληψη).

THE GREEK ORTHODOX CHURCH AND HER RELATIONS WITH THE HETERODOX CHURCHES

In her enlightening doctoral dissertation at the University of Strasbourg, Elly Economou presents the results of research based on ecclesiological data of prominent Greek theologians which explain the rigid attitude of the Greek Orthodox Church toward other Churches as the Roman Catholic, the Anti-Chalcedonian Church, the Aglican Church and the various Protestant Denominations.

Praised for its detail and accuracy, this work earned positive votes from both the Greek and foreign members of the Dissertation Committee. It has been unanimously recommended for publication due to the valuable information it contains regarding the Greek Orthodox attitude within the milieu of the World Council of Churches. (485 pages in English; summary also in French)

ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΠΑΠΥΡΟΙ

Σειρά αρχαίων ελληνικών παπύρων του 3ου π.Χ. αιώνα, προερχόμενοι από την περιοχή Fayum της Αιγύπτου, τους οποίους η Έλλη Οικονόμου αποκρυπτογράφησε κάτω από την καθοδήγηση του κορυφαίου Γάλλου παπυρολόγου δρ. Jacques Schwartz, καθηγητού της παπυρολογίας του Πανεπιστημίου του Στρασβούργου. Η σημαντική αυτή εργασία, σχολιασμένη στη γαλλική γλώσσα, έχει δημοσιευθεί στη Γαλλία και φυλάσσεται με τους αντίστοιχους αύξοντες αριθμούς στα Αρχεία της Εθνικής Βιβλιοθήκης του Στρασβούργου.

ANCIENT GREEK PAPYRI

A series of ancient Greek Papyri of the 3rd century B.C. from the Fayum area in Egypt. Deciphered by Elly Economou, under the guidance of French papyrologist Dr. Jacques Schwartz, professor of Papyrology of the University of Strasbourg. This valuable contribution, with a critique in the French language, has been published in France and is kept under the related file numbers at the archives of the National Library of Strasbourg.

ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ

Η βιογραφική εξιστόρηση της Έλλης Οικονόμου και της μητέρας της στη Θεσσαλονίκη, είναι ένα συγκινητικό διήγημα δραματικών γεγονότων στα μαύρα χρόνια του πολέμου, της κατοχής και του εμφύλιου σπαραγμού. Οι ακούραστες προσπάθειες ενός ζεύγους ιεραποστόλων έφεραν φως, χαρά και ελπίδα στις καρδιές τους, αλλά ταυτόχρονα έφεραν και τον πόλεμο μέσα στην οικογένεια.

Επειδή η Έλλη έτρεφε βαθιά αγάπη αφενός για τον αξιοσέβαστο, ενάρετο, πολυαγαπημένο αλλά άθεο πατέρα της και αφετέρου για τον καινούριο πολύτιμο Φίλο και Σωτήρα της Ιησού Χριστό, η εφηβική ζωή της γινόταν μέρα με τη μέρα προβληματικότερη και τραγικότερη καθώς βρέθηκε φυλακισμένη μέσα στο ίδιο της το σπίτι, προτιμώντας το θάνατο αντί να αρνηθεί τον αγαπητό Σωτήρα.

Το θαυματουργικό συμβάν κατά τις επιθανάτιες στιγμές της ζωής του πατέρα αποτελεί το επιστέγασμα της αφήγησης αυτής η οποία ενδείκνυται για όλους γενικά, αλλά ιδιαίτερα γι'αυτούς που περνούν από τη σπαραξικάρδια πείρα του ανταγωνισμού και του εξοστρακισμού από μέρους προσφιλών προσώπων που εξακολουθούν να κωφεύουν στις συγκινητικές παραινήσεις του Αγίου Πνεύματος και του Θεανθρώπου του σταυρού του Γολγοθά. Το βιβλίο, γραμμένο στην Αγγλική (158 σελίδες), έχει μεταφρασθεί και κυκλοφορεί στην ισπανική και πορτογαλική γλώσσα, και ετοιμάζεται επίσης στη ρωσική.

BELOVED ENEMY

Enriched with a full section of family pictures, the edition of Elly Econonou's biographical story in the ancient city of Salonica is a touching account dedicated to all those who go through the agonizing experience of dealing with loved ones whose hearts have not yet been touched by the wooing of the Holy Spirit and the loving call of the Man of Calvary. (158 pages). The book has

been translated and circulates in Spanish and Portuguese and is soon to appear in Russian also.

ΠΡΟΣ ΕΥΡΥΤΕΡΟΥΣ ΟΡΙΖΟΝΤΕΣ

Το βιβλίο αποτελεί η συλλογή των ετήσιων εικονογραφημένων επιστολών της οικογένειας Οικονόμου, που καλύπτει μια χρονική περίοδο 40 περιόδου ετών και που θα μπορούσε να θεωρηθεί ως συνέχεια του βιογραφικού βιβλίου ΑΓΑΠΗΤΟΣ ΕΧΘΡΟΣ.

Με ειλικρινή εγκαρδιότητα αποκαλύπτει τα εμποδισμένα όνειρα και τις προσδοκίες για μια καλύτερη ζωή σε ένα ήσυχο, ελεύθερο μέρος ευκαιριών και προόδου, την απροσδόκητη επαλήθευση των ονείρων αυτών, τις νίκες και τις ήττες, τις χαρές και τις λύπες, την αφθονία της χριστιανικής αγάπης και γενναιοψυχίας των νέων φίλων στην υιοθετημένη πατρίδα, στο σύνολο μια αφήγηση που συγκεντρώνει την προσοχή στον οραματισμό του μακρύτερου εκείνου ταξιδιού προς την αιώνια και ουράνια πατρίδα με τους άπειρα ευρύτερους ορίζοντες για όλους.

TOWARD WIDER HORIZONS

This is a compilation of the illustrated annual newsletters and articles of the Economous representing a period of approximately 40 years, which may as well count a sequel to the biographical book BELOVED ENEMY. In a candid, heart-warning way, they reveal the long-hindered dreams and expectations for a better life in a quiet place of freedom and opportunities, the unexpected turning point, the victories and failures, the joys and sorrows, the bounty of christian love, generosity and congeniality of new

friends in their adopted country, the whole saga being focused on the vision of that ultimate journey toward the Eternal Land of unlimited wider horizons for all.

**ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ
Δρ ΕΛΛΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

*****

**BOOKS TRANSLATED
BY
Dr ELLY ECONOMOU**

**ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΓΡΑΦΗ ΕΠΕΞΗΓΗΜΕΝΗ ΣΕ 5 ΤΟΜΟΥΣ
Ο ΚΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΚΑΘΕ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ
Από τη δημιουργία του κόσμου
μέχρι το βασιλιά Δαβίδ

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ
Από το βασιλιά Σολομών-

ντα

μέχρι τον προφήτη Μαλα-

χία

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ
Από τη γέννησή Του
μέχρι την ανάληψή Του

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ
Από την εγκαθίδρυση
της Χριστιανικής Εκκλησίας
μέχρι τις Επιστολές
των Αποστόλων

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ
Από τους διωγμούς

των πρώτων Χριστιανών
μέχρι τα τέλη των αιώνων
και τη Νέα Γη

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΕΣ

Αρχίζοντας από τη δημιουργία του κόσμου, το βιβλίο καταγίνεται με συναρπαστικά, αλληλοδιαδοχικά θέματα που απορροφούν το νου και συγκινούν την καρδιά κάθε ατόμου που ενδιαφέρεται για το υπέροχο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρώπου και την ανέκαθεν ευσπλαχνική και δίκαιη συμπεριφορά του Θεού προς την ανά τους αιώνες παρασυρόμενη και στενάζουσα κάτω από το πέλημα της αμαρτίας ανθρώπινη φυλή. (762 σελίδες)

PATRIARCHS AND PROPHETS

Dealing with such exalted themes that stir the heart to its depths and awaken the loveliest emotions of the mind, this book is commented to all who take pleasure in studying the divine plan of human redemption and in God's dealings with the human family that reveals a philosophy of history by which the events of the past take on eternal significance (762 pages)

ΠΡΟΦΗΤΕΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ

Στη συνέχεια της ενδιαφέρουσας εξιστόρησης του βίου των διαφόρων ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΦΗΤΩΝ, το παρόν βιβλίο ασχολείται με γεγονότα παρμένα από τη ζωή επιφανών ΠΡΟΦΗΤΩΝ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΕΩΝ κατά τη βιβλική αφήγηση. Αρχίζοντας με τον περίφημο βασιλιά Σολομώντα και φθάνοντας μέχρι το τέλος της Παλαιάς Διαθήκης, η διατριβή αυτή αποκαλύπτει ότι στις υποθέσεις των ανθρώπων διακρίνεται καθαρά το χέρι του Θεού, όπως και η προσπάθεια του μεγάλου εχθρού Θεού και ανθρώπων προς ανατροπή των θεϊκών σκοπών. (509 σελίδες).

PROPHETS AND KINGS

Following the preceding interesting stories of the lives of the PATRIARCHS AND PROPHETS, this book deals with events of human history as they unfold in the lives of the PROPHETS AND KINGS of the Biblical record. The book picks up with the life of the notorious king Solomon and carries on the lives of other fascinating monarchs and prophets, revealing that in the affairs of men, the hand of God and the work of the great adversary can be clearly discerned.

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Είναι η ωραιότερη βιογραφία της γλυκύτερης φυσιογνωμίας που γνώρισε ποτέ ο κόσμος. Το εμπνευσμένο αυτό βιβλίο της Ελένης Χουάιτ, που αποτελεί συναρπαστικό ανάγνωσμα για όλη την οικογένεια, αφηγείται την ιστορία του Ιησού του Ναζωραίου από τη γέννηση μέχρι την ανάληψή Του.

Εντυφά ιδιαίτερα στην εξιλαστική θυσία και στην ένδοξη επιστροφή Του, προς την οποία η ανθρωπότητα όλη στρέφει το βλέμμα της, ως τη μοναδική ελπίδα για την αποκατάσταση του γηρασμένου και αμαρτωλού αυτού κόσμου. Η εργασία αυτή αποτελεί μια εκ βαθέων αλλαγή μιας προϋπάρχουσας μετάφρασης (Α. Γρίβα). (804 σελίδες).

THE DESIRE OF AGES

A captivating account of the most dramatic biography of Jesus of Nazareth by the inspired pen of Ellen White. This is a newest edition of an older existing translation (A. Griva). It is absolutely spell-binding and constitutes one of the freshest and most rewarding books you and your family will ever read. (804 pages).

ΟΙ ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΣΤΟΛΩΝ

Ένα από τα τελευταία και διαφωτιστικότερα συγγράμματα της Ελένης Χουάιτ, το βιβλίο αυτό - οπως Οι Πράξεις των Αποστόλων στην Αγία Γραφή - αναφέρεται στη γέννηση και στην εξάπλωση της χριστιανικής Εκκλησίας. Είναι ένα διαχρονικό βιβλίο με μηνύματα και για την εποχή μας.

Η προσπάθεια της συγγραφέως είναι να αποδείξει ότι και ο 20ος αιώνας θα καταστεί μάρτυρας μιας επιφοίτησης του Αγίου Πνεύματος που θα υπερβεί τα όρια της Πεντηκοστής. (602 σελίδες).

THE ACTS OF THE APOSTLES

One of the most illuminating volumes that came from Ellen White's pen. Like the Biblical book of the Acts of the Apostles, it relates the story of the birth and the content of the Christian religion, and traces the development of the Christian Church from its formation clear down to our modern times. The Acts of the Apostles is up-to-date, and its relevancy is reflected in the effort of the author to show that the twentieth century will witness a bestowal of spiritual power exceeding that of Pentecost. (602 pages).

Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ

Το βιβλίο Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ αποτελεί μια συναρπαστική εξιστόρηση της καταπληκτικής αγάπης και φροντίδας του Θεού για το λαό Του από την εποχή της Δημιουργίας μέχρι τη Δευτέρα Παρουσία.

Η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ μας βοηθάει να κατανοήσουμε τη σπουδαιότητα του μεγάλου αγώνα, η έκβαση του οποίου αφορά την ευτυχία ολόκληρου του σύμπαντος. Η παρούσα μεγάλη διαμάχη μεταξύ των δυνάμεων του καλού και του κακού, στην οποία κανένας δεν μπορεί να μείνει ουδέτερος, παρουσιάζεται κατά έναν εξαιρετικά απλό, αποκαλυπτικό, και κατανοητό τρόπο.

Σε δύο πολυτελείς τόμους. (Συνολικά 792 σελίδες).
Δεν πρέπει να λήψει από κανένα σπίτι.

THE GREAT CONTROVERSY

Now available in the Greek language the best seller *The Great Controversy* is a gripping account of God's care and love for His people from Creation to the Second Coming. The author, Ellen G. White, shares insights into the all-important controversy, in which the life of a universe is involved. The present impending conflict, with the vital principles involved, in which no one can be neutral, is simply, lucidly, and strongly set forth. An indispensable companion for each household. (792 pages in two volumes).

ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ

Ελάχιστα βιβλία έχουν κυκλοφορήσει σε τόσα εκατομμύρια αντίτυπα ή έχουν ασκήσει τόσο μεγάλη επιρροή για την εξύψωση της ανθρωπότητας όσο το βιβλίο ΒΗΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟ, γραμμένο από την Ελένη Χουάιτ.

Σε αναρίθμητες εκδόσεις το βιβλίο αυτό έχει τυπωθεί σε πάνω από εκατό γλώσσες, εμπνέοντας εκατοντάδες χιλιάδων ανδρών και γυναικών σε ολόκληρο τον κόσμο.

Βήμα προς βήμα στην πορεία της χριστιανικής ζωής, το βιβλίο παραπέμπει τον αναγνώστη στον Ιησού Χριστό, ως τον Μοναδικό που μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ψυχής. (112 σελίδες)

STEPS TO CHRIST

Few books attain a distribution reckoned in millions or exert so great an influence in the uplifting of humanity as has STEPS TO CHRIST, written by Ellen White. In countless editions, this little volume has been printed in more than a hundred languages, bringing inspiration to thousands of men and women throughout the world.

Step by step, in the successful pilgrimage of one's Christian life, the book points the reader to Jesus Christ as the Only One who is able to meet the needs of the soul. (112 pages).

ΟΙ ΠΑΡΑΒΟΛΕΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Στο βιβλίο αυτό η συγγραφέας Ελένη Χουάιτ αναλύει με χαρακτηριστική γλαφυροτητα, κατά έναν παραστατικό και ευκολονόητο τρόπο τις θαυμάσιες παραβολές του Ιησού Χριστού.

Συνοφασμένες με την ασύγκριτη διδασκαλία Του, οι απλές παραστάσεις της καθημερινής ζωής, με τις οποίες τόσο εξοικειωμένοι ήταν οι ακροατές Του, ξυπνούσαν μέσα τους την περιέργεια και το ενδιαφέρον για τα πνευματικά.

Επιστρέφοντας στο σπίτι τους, έπαιρναν μαζί τους τα πολύτιμα διδάγματα, που εξακολουθούν να τρέφουν το νου και την ψυχή των ανθρώπων για 2.000 χρόνια με την ίδια πάντοτε φρεσκάδα και το αμείωτο ενδιαφέρον. (331 σελίδες).

CHRIST'S OBJECT LESSONS

In this book the author Ellen White, in beautiful and simple ways, analyses the parables of Jesus Christ, which constitute His favorite method of teaching. The simple, familiar pictures of everyday life, with which His listeners were so well acquainted, were interwoven with His unprecedented teaching in such a way, as to awaken their curiosity and interest in spiritual truths. Returning to their homes, they carried with them the precious lessons, which have continued to feed the minds and souls of mankind with the same freshness and vitality for nearly 2,000 years. (331 pages).

ΖΩΗ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ

Δεν είναι η πρόθεση του Δημιουργού να υποφέρει η ανθρωπότητα από πόνο, αρρώστια και δυστυχία. Η εμφάνιση της αμαρτίας αποξένωσε τον άνθρωπο από την εξάρτησή του από το Θεό - την πηγή της ζωής και της υγείας.

Η Ελένη Χουάιτ, συγγραφέας του εξαιρετικά χρήσιμου και πρακτικού αυτού βιβλίου, εξηγεί πώς η κατανόηση των φυσικών νόμων που κυβερνούν το σώμα, και η εναρμόνιση της ζωής με τους νόμους αυτούς αποτελούν καθήκον ύψιστης σημασίας. Όταν παρουσιάζεται η αρρώστια, είναι απαραίτητο να θέσουμε σε εφαρμογή τους διάφορους βασικούς παράγοντες, που σε συνεργασία με τις προσπάθειες της φύσης, αναδημιουργούν τις σωματικές δυνάμεις και αποκαθιστούν την υγεία. (490 σελίδες).

MINISTRY OF HEALING

It is not the Creator's purpose that mankind should suffer from pain, sickness and misery; the intrusion of sin has alienated man from his dependence upon God - the source of life and health.

In this extremely useful and practical volume, author Hellen White explains that to understand the physical laws is a duty of vital importance. When sickness comes, it is essential that we employ the varied agencies which, in cooperation with nature's efforts, will build up the body and restore the health. (490 pages).

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΣΤΑ ΝΙΑΤΑ

Αφοσιωμένη σύζυγος, χριστιανή μητέρα, περιζήτητη ομιλήτρια, ανεξάντλητη αλληλογράφος και εξαιρετη συγγραφέας, η Ελένη Χουαίτ έτρεφε ιδιαίτερα αισθήματα κατανόησης και συμπάθειας για τους νέους. Τα συγκεντρωμένα και ταξινομημένα άρθρα της που αποτελούν το βιβλίο αυτό, παρέχουν βιβλικές παραινέσεις για όλες τις φάσεις της νεαρής ηλικίας, όπως η στάση στην οικογένεια, στο σχολείο, στην εκκλησία, ο σεβασμός προς τους γονείς, η μόρφωση, η εκλογή της σταδιοδρομίας, οι σχέσεις με τους νέους του αντίθετου φύλου, ο γάμος κ.λ.π. (449 σελίδες).

MESSAGES TO YOUNG PEOPLE

A devoted wife, a Christian mother, a lecturer on demand, an avid correspondent, and a writer of extraordinary gifts, the author Ellen White loved and understood young people. The careful collection of her articles which comprise the book contain spiritual principles of practical Christian life, and Bible-based advice for all phases of young life, such as family life, respect for parents, education, choice of career, relation with members of the opposite sex, marriage e.t.c. (449 pages).

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Γραμμένο σε απλή και ευκολονόητη γλώσσα, το βιβλίο αυτό είναι η παιδική διασκευή του βιβλίου **Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ** της Ελένης Χουάιτ.

Έχει θρέψει με τα νάματα του τρεις γενεές ως τώρα και έχει κυκλοφορήσει σε πάνω από ένα εκατομμύριο αντίτυπα. Εμπλουτισμένο με άφθονες και ενδιαφέρουσες εικόνες από τη ζωή του Ιησού του Ναζωραίου, αποτελεί ένα όμορφο και χρήσιμο δώρο που μιλάει με την απλότητα και με την αγιότητα της πίστης, συγκινώντας και εποικοδομώντας τις τρυφερές καρδιές των νεαρών αναγνωστών του. (246 σελίδες).

THE STORY OF JESUS

A wonderful adaptation of the book **DESIRE OF AGES** by Ellen White, this children's edition is the story of Jesus of Nazareth put into the language of the young. For three generations the material contained in this volume has delighted boys and girls with over a million copies sold. Enriched with numerous beautiful pictures, the book speaks in the hearts of children with its simplicity and purity fo faith. (246 pages).

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Κάθε άνθρωπος έρχεται αντιμέτωπος με τις πρακτικές απαιτήσεις της ζωής, και το αν θα βγει κυρίαρχος των περιστάσεων ή αν θα πέσει θύμα σ'αυτές, εξαρτάται κατά μεγάλο βαθμό από την εκπαίδευση που έλαβε, επειδή αυτή του προσφέρει τα μέσα να αγωνισθεί με εμπιστοσύνη για την επιτυχή απόκτηση του προσδοκώμενου τέλους.

Στο βιβλίο αυτό που για πολλά χρόνια υπήρξε ο ασφαλής οδηγός στα χέρια γονέων και δασκάλων, τονίζεται η αιώνια αλήθεια ότι η πραγματική εκπαίδευση αναγνωρίζει το Θεό ως την πηγή κάθε σοφίας και κατανόησης.

CHRISTIAN EDUCATION

Every person must face the practical realities of life. Whether he is to meet these experiences as a master or a victim thereof, largely depends on his education which provides him with the preparation to cope with confidence for the realization of a successful goal. The book deals with a method of education which recognizes God as the source of all wisdom and understanding.

Η ΕΠΙ ΤΟΥ ΟΡΟΥΣ ΟΜΙΛΙΑ

Είναι το ωραιότερο κήρυγμα που απευθύνθηκε ποτέ στους ανθρώπους, με το οποίο ο Χριστός εγκαινίασε την επίγεια διακονία Του. Μετά τη χειροτονία των δώδεκα μαθητών, τους ξεχώρισε για την ιδιαίτερη αποστολή να κηρύξουν τη βασιλεία του Θεού στον κόσμο, και στη συνέχεια με ένα ξεκάθαρο, συναρπαστικό και βαθυστόχαστο τρόπο εξέθεσε σε όλους τις αρχές που αποτελούν τη βάση της βασιλείας αυτής.

Η τήρησή των αρχών αυτών αποτελεί το καθήκον του κάθε Χριστιανού προς το αιώνιο συμφέρον του. (172 σελίδες).

THOUGHTS FROM THE MOUNT OF BLESSING

This is the most beautiful sermon that has ever been preached - the inaugural address of Jesus Christ. By the lake He ordained the twelve, setting them apart for the proclamation of the kingdom of God to the world. Then Jesus set before all, in a captivating and thought-stirring manner, the principles upon which this kingdom is based. (pages 172).

Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΡΡΑΞΗ ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ;

Το μεγάλο ενδιαφέρον και η ενθουσιώδης υποδοχή που το αναγνωστικό κοινό επιφύλαξε στην πρώτη έκδοση του βιβλίου Η ΜΕΓΑΛΗ ΔΙΑΜΑΧΗ, μας υπαγορεύει να προβούμε σε δεύτερη έκδοσή του με άλλες 5.000 αντίτυπα.

Για οικονομικούς λόγους, τόσο του κόστους της εκτύπωσης του βιβλίου που αρχικά κυκλοφόρησε σε δύο πολυτελείς τόμους, όσο και της αποστολής τους, με την τελευταία ιδίως άνοδο των ταχυδρομικών τελών, αποφασίσαμε να προβούμε σε μια οικονομικότερη έκδοση του ίδιου βιβλίου.

Η μετάφρασή του είναι σποραδικά βελτιωμένη, παραλείπονται οι εικόνες και προστέθηκε βιβλικό ευρετήριο. Κυκλοφορεί τώρα σε τη μισή τιμή της πρώτης έκδοσης και με τον καινούριο τίτλο Η ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΣΥΡΡΑΞΗ - ΠΟΙΟ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΗ ΜΑΣ; (808 σελίδες).

THE IMPENDING FINAL CONFLICT

This is the newest edition of the book the GREAT CONTROVERSY. Due to the great demand on the part of our reading audience of the previous Great Controversy book in two volumes, HELLENIC PUBLICATIONS published 5.000 more of

this same work with its compelling message under the title THE IMPENDING FINAL CONFLICT - THE FUTURE OF OUR PLANET. This is the money-saving edition in one volume (without pictures) in order to facilitate mass distribution. (808 pages).

ΑΓΙΣΑ, ΑΓΑΠΗΜΕΝΗ ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Η συγγραφέας Νόρμα Γιάγκμπερκ που έζησε για χρόνια στην εξωτική αλλά απρόσιτη στο Χριστιανισμό χώρα της Βούρμας όπου δολοφονήθηκε ο πασίγνωστος ιεραπόστολος σύζυγός της, αφηγείται με παραστατική γλαφυρότητα την πείρα της Αγίσα, μιας νεαρής Μουσουλμάνας, η οποία είχε την τόλμη να ασπασθεί τη χριστιανική θρησκεία. Η βιογραφία αυτή είναι μια αλυσίδα από συναρπαστικά γεγονότα, δολοπλοκίες, ραδιουργίες και επικίνδυνα τεχνάσματα κατά της ζωής της αποστάτριας αυτής από τη θρησκεία του Μωάμεθ, η οποία επαφίεται με εμπιστοσύνη στην πρόνοια του Θεού, τον οποίον υπεργατά με όλη τη δύναμη, τον αυθορμητισμό και την αθωότητα της τρυφερής ηλικίας της. (122 σελίδες).

AYESHA, BELOVED OF GOD

Exotic Burma, a moslem nation, is the setting for this dramatic account by author Norma Youngberg who lived there for years where her well-known missionary husband was assassinated. It relates the experiences of Ayesha, a young Moslen girl, who found the courage to accept the Christian faith. This biography is

a chain of fascinating events, tragic intrigues, and dangerous plots against the life of this apostate of the prophet's religion who puts her total trust in the hands of God whom she loves with all the strength, spontaneity and dew of innocence characteristic of her tender age. (122 pages)

**ΒΙΒΛΙΑ
ΤΗΣ
ΑΓΙΑΣ ΓΡΑΦΗΣ
ΣΕ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ**

*****

**BOOKS
OF THE BIBLE
IN LARGE PRINTING**

ΚΑΤΙ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ! Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΕ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗ

Πολλοί άνθρωποι ενδιαφέρονται να μελετήσουν το λόγο του Θεού, αλλά δυσκολεύονται να διαβάσουν τα πολύ μικρά γράμματα της ελληνικής Αγίας Γραφής.

Πρώτη φορά, κατόπιν επανειλημμένων προτάσεων, ο Οργανισμός HELLENIC PUBLICATIONS ανέλαβε την εκτύπωση της ελληνικής Καινής Διαθήκης σε μεγάλα ευανάγνωστα γράμματα, που καθιστούν το διάβασμα εύκολο, ευχάριστο και αποδοτικό.

Το όμορφο πολύχρωμο κάλυμμα του βιβλίου κάνει επίσης την Καινή Διαθήκη ένα ελκυστικό και ωφέλιμο δώρο, κατάλληλο για οποιαδήποτε περίπτωση, αφού ο Λόγος του Θεού δεν πρέπει να λείπει από κανένα χριστιανικό σπίτι. (738 σελίδες).

SOMETHING NEW! THE GREEK NEW TESTAMENT IN BIG PRINT

Many Greeks who are interested in studying the word of God, find it difficult to read the Greek Bible in its existing very small print. After repeated requests, for the first time, the HELLENIC PUBLICATIONS undertook the publication of the Greek New Testament in big print which renders the reading easy, profitable and agreeable.

The beautiful, colorful cover of the book also makes the Greek New Testament an attractive, useful, and practical gift suitable for any occasion, given that the Word of God should not be absent from any Christian home. (738 pages).

επίσης
ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΩΝ ΨΑΛΜΩΝ

Οι εμπνευσμένες πείρες και τα συγκινητικά αισθήματα του λαού του Θεού, όπως τα εκφράσθηκε με την άρπα του ο γλυκός ψαλμωδός του Ισραήλ και προφητάνακτας Δαβίδ, καθώς επίσης ο Ασάφ και μερικοί άλλοι, δεν αποτέλεσαν μόνον την καρδιά του αίνου και της δοξολογίας της θρησκευτικής ζωής του λαού Ισραήλ, αλλά υπήρξαν πηγή θάρρους, δύναμης, καθοδήγησης και εμπνευσης για τους πιστούς όλων των αιώνων.

Η εκτύπωση είναι σε μεγέθυνση. (225 σελίδες).

THE PSALMS

The inspiring experiences, feelings and aspirations of the people of God, described in lyrical terms by the sweet psalmist of Israel, the great king and prophet David, also Asaph e.o., have been a source of courage, strength, guidance and inspiration for His faithful followers through the ages. (225 pages).

ΕΛΕΝΗ ΧΟΥΑΪΤ

Η Ελένη Χουάιτ (1827-1915) υπήρξε μια παραγωγική συγγραφέας που έχει γράψει σε ευρεία κλίμακα θέματα σχετικά με τη θρησκεία, την οικογένεια, την εκπαίδευση και την υγεία.

Τα συγγράμματά της έχουν μεταφρασθεί σε περισσότερες γλώσσες από ό,τι τα συγγράμματα οποιουδήποτε άλλου Αμερικανού συγγραφέα. Το λιγότερο ένα από τα πολλαπλά έργα της βρίσκεται μεταφρασμένο σε μια από τις 130 αντιπροσωπευτικές γλώσσες που καλύπτουν το καλειδοσκόπιο των μεταφρασμένων βιβλίων της.

Αμέτρητα άτομα έχουν ευεργετηθεί από τα υπέροχα ναματά τους και από το βάθος της πνευματικότητάς τους. Ανακάλυψαν σ'αυτά μια κινητήρια δύναμη όχι μόνο για προσωπική πνευματική ανάπτυξη, αλλά και για εκτεταμένη και αφίλαυτη εξυπηρέτηση της ανθρωπότητας με την εγκατάσταση ιατρικών και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων σε ολόκληρο τον κόσμο.

ELLEN WHITE

During a seventy year ministry, Ellen White has lived as a true disciple of Christ. Since 1844 at the time she was seventeen years old, until 1915 the year of her death, she lived and worked in America, in Europe and in Australia. Her writings have been published in more than 80 volumes, 200 pamphlets, and 4,600 articles for periodicals. Her sermons, her diaries, her testimonies and her letters represent 60,000 additional manuscript pages. The extent of this work is astonishing. Ellen White deals with such essential subjects as education, health, family and religion with a

clear and lively way which she knew how to apply to contemporary life the great Gospel principles.